

Kanslienheten
Helena Edenberg
Kanslichef
0156-520 06
helena.edenberg@trosa.se

Kallelse
Datum
2024-11-13

Tid: 2024-11-20, klockan 18:00
Plats: Skärborgarnas hus
Gruppmöte: Alliansen: klockan 17:30, B-salen
Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet: klockan 17:30, Grupprum 1
Sverigedemokraterna: klockan 17:30, Grupprum 2

Kallelse till Kommunstyrelsen

Ärende	Dnr
1. Revidering av budget 2025 för kommunstyrelsen	KS/2024:127
2. Yttrande - Granskning av kommunens delårsrapport 2024	KS/2024:130
3. Revidering av handlingsplan för suicidprevention	KS/2024:128
4. Åtgärdsprogram för ANDTS-strategin för Södermanlands län 2024-2026	KS/2024:131
5. Gallring av information vid överföring till annat medium	KS/2024:110
6. Valärende - Kommunstyrelsens hållbarhetsutskott	KS/2022:127
7. Revidering av Trosa kommuns styrmodell	KS/2024:136
8. Revidering av budget 2025 för Trosa kommun	KS/2024:137
9. Resultat medarbetarenkät 2024 - Hållbar Medarbetar Engagemang (HME)	KS/2024:132
10. Revidering av alkohol- och drogpolicy	KS/2024:129
11. Revidering av policy mot trakasserier, sexuella trakasserier och repressalier	KS/2024:135
12. Biblioteksplan 2025-2027	KS/2024:133
13. Handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst från 2025 enligt Lagen (2003:778) om skydd mot olyckor	KS/2024:134
14. Uppföljning av beslut/uppdrag från kommunstyrelsen och kommunfullmäktige	KS/2024:81
15. Anmälan av delegationsbeslut	KS/2024:1
16. Anmälningsärenden	KS/2024:2

Daniel Portnoff (M)
Ordförande

Helena Edenberg
Sekreterare

Kommunkontoret
Björn Alm
Ekonomichef
0156-533 36
bjorn.alm@trosa.se

Tjänsteskrivelse
Datum
2024-11-11
Diarienummer
KS/2024:127

Revidering av budget för kommunstyrelsen 2025

Förslag till beslut

1. Kommunstyrelsen godkänner förslag till budget för 2025 med planer 2026-2027 för kommunstyrelsen.
2. Kommunchefen har rätt att, tillsammans med enhetscheferna inom kommunkontoret, förändra budgetfördelningen mellan kommunkontorets ansvar.
3. Kommunstyrelsen fastställer förslag på attesträtter enligt bilaga.

Sammanfattning av ärendet

Kommunkontoret har tagit fram ett budgetförslag enligt beslutade planeringsförutsättningar för kommunstyrelsen. Hållbarhetsutskott och ekologienheten är en integrerad del av kommunstyrelsens budget.

Johan Sandlund
Kommunchef

Björn Alm
Ekonomichef

Beslutsunderlag

- Kommunstyrelsens budget
- Mål kommunstyrelsen
- Mål hållbarhetsutskottet
- Attesträtter för:
  - Förtroendevalda
  - Kommunstyrelsens förvaltning
  - Balanskonton

Beslut till

Hållbarhetsutskottet

Kommunstyrelsen

Ordförande: Daniel Portnoff (M)

Kommunchef: Johan Sandlund

Politisk ledning

Totalt (tkr)	2025	2026	2027
Budget föreg. år, netto	15 774	16 193	16 516
Uppräkning	431	324	330
Ramförändring	-13	0	0
Budget, netto	16 192	16 516	16 847
Central buffert	10 700	11 100	11 600
Inkl. central buffert	26 892	27 616	28 447

Kommunkontor

Totalt (tkr)	2025	2026	2027
Budget föreg. år, netto	7 1832	80 020	79 717
Uppräkning	1 988	1 661	1 655
Ramförändring	6 200	-1 964	1 109
Budget, netto	80 020	79 717	82 481

Finans och kommungemensamt

Totalt (tkr)	2025	2026	2027
Skattenetto	-1 065 602	-1 108 474	-1 154 251
Finansnetto	22 500	28 500	34 500
Kommungem.	-39 811	-15 655	-12 655
Budget, netto	-1 082 913	-1 095 629	-1 132 406

VERKSAMHETSOMRÅDE

- Politisk verksamhet (Nämnd- och styrelseverksamhet, nämndsekreterare, överförmyndarverksamhet, brottsförebyggande rådet, hållbarhetsutskott)
- Totalförsvaret och samhällsskydd
- Turistverksamhet
- Näringslivsfrämjande åtgärder
- Kollektivtrafik
- Kommungemensamma verksamheter (Kommunledning, kansli, personal, ekonomi, it, kontaktcenter, kommunikation, ekologi)

VERKSAMHETSUTVECKLING 2025

Ekonomiska förutsättningar

Budgeten är beräknad enligt gemensamma planeringsförutsättningar med uppräkningslöner på 3,0 % och priser på 2,0 %, totalt 2,4 mkr.

2024 års ettårssatsning på 0,6 mkr har minskat budgeten 2025 med samma belopp. Nya ettårssatsningar på 0,6 mkr till ledningsgruppens förfogande för att stödja effektiviseringsprocesser, 1,0 mkr för att minska sjukskrivningar, 0,8 mkr till inköpsprocess/inköpsmodul, 0,2 mkr till krisberedskap, 0,1 mkr till IT för utbildningslyft M365 och 0,7 mkr till säker digital kommunikation, Hypergene och digitalisering.

I budget 2025 har kommunstyrelsen tilldelats ramökningar för utökning bemanning personalenhet 0,4 mkr, kommunikationsenheten 0,3 mkr (även 0,3 mkr 2026), friskvårdspeng 0,2 mkr, ärendehanteringssystem 0,5 mkr och informationssäkerhet 0,6 mkr. Central buffert har minskats med 6,7 mkr i samband med förändrad budget för vård och omsorg.

Kollektivtrafiken är fortsatt kommunkontorets största verksamhetsområde sett till ekonomisk volym. En fortsatt ökning av antalet resande i Trosa kommun kan uppnås genom att trafiken anpassas till stråk där resandet är mer frekvent. I nuläget är den höga inflationen en osäkerhetsfaktor. För den regionala trafiken svarar Region Sörmland som har det finansiella huvudansvaret.

Arbete med ökad koncernsamordning fortsätter och omfattar flera av kommunkontorets delar och syftar till effektivisering och kvalitetsförbättringar av kommunkoncernen.

I takt med att kommunen och dess verksamheter växer, ökar också behovet av administrativt stöd. Utvecklingsarbete med digitalisering och nya system kommer fortsätta att ta tillfälliga resurser i anspråk. Ökat fokus måste ägnas informationssäkerhetsfrågor.

Kontaktcenter fortsätter att utveckla det gemensamma kundtjänstsystem, Artvise, som delas av de tre kommuner (Gnesta, Oxelösund, Trosa) som samverkar inom den i Trosa kommun förlagda gemensamma växelnsämnden. Systemet

och ett nytt arbetssätt understödjer kommunkoncernens alla verksamheter på ett bättre sätt än tidigare, dvs. fler ärenden kan lösas av kontaktcenter.

Kommunen arbetar med turistverksamheten i nära samarbete med de lokala besöksnäringföretagarna. Som besöksmål har Trosa kommun stått stark i pandemin. Inför 2025 är förhoppningen att läget för besöksnäringen ska vara fortsatt bra trots ekonomiskt utmanande tider. Dialogen med de lokala företagen om hur vi ska fortsätta utveckla kommunens turistverksamhet.

Under senaste två åren har flera digitaliseringsprojekt med systembyten genomförts (Operativ- och säkerhetssystem, beslutsstöds- och ärendehanteringssystem). Under 2025 kommer fokus fortsatt ligga på utveckling i beslutsstödsfunktioner och ett nytt ärendehanteringssystem anpassat till kommunens deltagande i Sydarkivera.

Fler av de satsningar som görs inom ramen för digitalisering syftar till att möjliggöra effektiviseringar och långsiktiga kostnadsminskningar. Kommunstyrelsen är med och driver rationaliseringarna som avser en översyn av de administrativa processerna som ska ge 1,0 mkr 2025 och ytterligare 1,0 mkr 2026.

Kommunens engagemang i bredband som samhällsviktig infrastruktur fortsätter inom ramen för den antagna bredbandsstrategin. De närmaste åren kommer fokus ligga i att öka anslutningsgraden i det nu väl utbyggda nätet. Kommunen stödjer Trofi organisatoriskt och administrativt i och med beslut om koncernsamordning. Den ekonomiska utvecklingen i Trofi är nu stabil och bolaget förväntas ge utdelning till ägaren.

I nuläget framstår utmaningen att bemanna den offentliga sektorn i allmänhet, liksom i Trosa kommun som en av de största utmaningarna. Fram till idag har dock Trosa kommun haft god nytta av ett starkt arbetsgivarvarumärke som gör att vi har full bemanning inom de allra flesta tjänstekategorierna.

Arbetet med Sunt Liv fortsätter och är prioriterat även de kommande åren. Ambitionen att öka motivationen och frisknärvaron är viktig för såväl den anställda som för kommunen.

Ett gott samarbete med befintliga och tillkommande företagare i Trosa kommun är

viktig för att understödja tillväxten av lokala arbetsplatser och ett bredare varu- och tjänsteutbud för våra medborgare. Ambitionen är att Trosa kommun ska behålla positionen som en kommun med ett företagsklimat i toppklass.

Trygghet är en central fråga för medborgarna. Kommunens brottsförebyggande arbete ska fortsätta och utvecklas i nära samarbete med föreningsliv, företagare och rättsvårdande myndigheter.

Kommunstyrelsens brottsförebyggande råd (BRÅ) leder arbetet i nära samarbete med polisen.

Trosa kommun fortsätter att utvecklas som totalförsvarsaktör genom att bygga ut den organisation som ska kunna fortsätta verka i tider av stora samhällsstörningar. Säkerhetsskyddet utvecklas parallellt.

VERKSAMHETEN 2026-2027

Stabila och långsiktiga planeringsförutsättningar samt väl fungerande styrsystem för kärnverksamheten är förutsättningar för att säkerställa kommunens långsiktiga ekonomiska balans. De ekonomiska utmaningarna är stora i nuläget på grund av ökande behov samtidigt som kommunsektorns skatteintäkter ökar svagt i lågkonjunkturen och de generella statsbidragen minskar i reala termer. I föreliggande budget förutsätts att staten de kommande åren tar ett större ansvar för den långsiktiga finansieringen av kommunsektorn.

Den allt annat överskuggande utmaningen de närmaste åren bedöms vara att bemanna kommunerna i Sverige med medarbetare med hög kompetens och relevant utbildning. Ett stabilt och uthålligt ledarskap kommer att vara en viktig komponent i att möta framtidens utmaningar och osäkra tider.

Trosa kommun ska fortsätta det strategiska arbetet med att vara en bra arbetsgivare med stabil organisation, närvarande ledare och engagerade medarbetare. Grunden för detta arbete är som alltid i Trosa kommun vårt grundläggande styrdokument Fastlagd kurs. En ny medborgarundersökning genomförs under hösten 2025.

Trosa kommun fortsätter att arbeta med att utveckla kvaliteten i kommunens verksamhet inom ramen för de av kommunfullmäktige uppsatta målen och projektet Kommunens Kvalitet i Korthet.

Statens beslut om byggnation och finansiering av det omfattande järnvägsprojektet Ostlänken många år framåt kommer att innebära gradvis ökande behov av kommunala planerings- och förberedelsearbeten. Det innebär att kommunen framöver behöver avsätta mer resurser för ändamålet under kommande år för att öka insatserna inom flera områden, t ex miljöområdet och kommunal teknik. Planeringen av nya områden i anslutning till det nya stationsläget i Vagnhärad kan under perioden 2025-30 komma att påbörjas.

Tillväxt och ökade regionala resmöjligheter kommer i framtiden kräva fortsatt utbyggnad av den lokala kollektivtrafiken och en infrastruktur som gör resan enkel och trygg för resenären.

Sverige har genom beslut på nationell nivå nu bestämt att ett totalförsvaret ska återuppbyggas. Den doktrin som kommer att tillämpas innebär att alla samhällets resurser ska kunna ianspråktagas i ett läge där landet är i krig eller krigsfara. Vår bedömning är att kommunerna kommer vara grunden i ett återuppbyggt Civilförsvaret. Trosa kommun har sedan nio år förberett sig på detta scenario, men en återuppbyggnad av ett trovärdigt och uthålligt totalförsvaret kommer ta lång tid och avsevärda resurser i anspråk. Störst effekt uppnås om totalförsvarets planeringen ingår i ordinarie samhälls- och verksamhetsplanering.

Kommunstyrelsens investeringsanslag 2025-27 uppgår till 7,2 mkr årligen samt 1,0 mkr 2025 för trygghetsåtgärder kameror. IT-investeringarna är merparten av dessa 7,2 mkr varav 3,0 mkr till gemensam infrastruktur, 2,0 mkr till administrativa IT-investeringar och 2,0 mkr till utbildningsområdet. Därutöver finns ett anslag för utbyte av inventarier på 0,2 mkr. Kommunstyrelsen förfogar också över kommunens investeringsreserv på 10,0 mkr per år 2025-27.

För 2025-27 ska arbetet med att årligen effektivisera kommunens verksamhet i en takt om 4 Mkr per år fortsätta.

NÄMNDENS MÅL

Kommunkontoret arbetar i vardagen med flertalet av de mål kommunstyrelsen ställt upp. Kommunstyrelsens mål svarar väl mot de av kommunfullmäktige uppsatta målen. Målen fastställs i anslutning till budgetsammanträdet och återfinns i separat dokument.

Trosa ska vara bra på att vara kommun

Det uppnås genom att:

1. medborgarnas livsförutsättningar är goda

- Låg/liten arbetslöshet i kommunen (18-64 år)
- Du kan vara den du är och leva ditt liv som du vill i din kommun (t.ex. utifrån ålder, kön eller könstillhörighet, sexualitet, religion, etnicitet eller funktionsnedsättning).

Den första frågan redovisas i Kolada under rubriken Näringsliv och den andra mäts i SCB:s medborgarundersökning. Det senaste året som redovisas i Kolada ska användas för måluppfyllelse.

För att målet ska uppfyllas ska Trosa tillhöra de 25% bästa i landet på båda frågorna. Visar ett mål lägre nöjdhet än de 25 % (lägst gul) blir måluppfyllelsen gul. Sämre resultat ska redovisas som ej uppfyllt, dvs rött.

Kolada N03920 och N00656

2. medborgarna inte känner oro för att drabbas/utsättas av brott

- Oro för att drabbas av inbrott i hemmet
- Oro för att utsättas för sexuella trakasserier eller liknande
- Oro för att bli utsatt för våldsbrott eller hot om våld

För att uppfylla målet ska Trosa tillhöra de 25 % med minst oroad invånare på samtliga tre frågor. Visar en till två frågor lägre nöjdhet än de översta 25 % (lägst gul) blir måluppfyllelsen gul. Visar tre frågor sämre resultat uppfylls inte målet alls och redovisas rött.

Kolada N00612, N00613, N00614

3. företagare som haft minst ett ärende hos kommunen är nöjda

Trosa ska tillhöra de 20 bästa kommunerna i totalbedömningen för att målet ska uppnås och visa grönt. Plats 21-40 visar gult och sämre än det rött.

Målet mäts i SKR:s Insikten

Kolada U07451

4. medborgarna har ett högt förtroende för politiker och anställda

- Trosas politiker arbetar för kommunens bästa
- Trosas anställda arbetar för kommunens bästa

För att målet ska uppfyllas ska Trosa tillhöra de 25% mest nöjda invånarna på båda frågorna i SCB:s medborgarundersökning. Visar ett mål lägre nöjdhet än de 25 % (lägst gul) blir måluppfyllelsen gul. Sämre resultat ska redovisas som ej uppfyllt, dvs rött.

Kolada N00657 och N00660

5. medborgarna är nöjda med kommunens information och möjlighet till inflytande

- Det fungerar att få svar på frågor om verksamheten
- Det finns möjlighet att påverka inom de kommunala verksamheterna

Båda frågorna i SCB:s medborgarundersökning ska tillhöra de 25 % bästa i landet för att uppfyllas och visa grönt.

Visar en fråga gult ska måluppfyllelsen redovisas som gul. Sämre resultat ska redovisas rött.

Kolada N00647 och N00649

6. Kommunkontoret har engagerade medarbetare.

Mäts genom SKR:s HME.

Kommunkontoret ska utifrån index tillhöra de 10 % bästa kommunerna för att målet ska uppfyllas.

11-20 % bästa kommunerna redovisas som delvis uppfyllt och markeras gult, medan sämre resultat är underkänt och markeras rött.

Personalenheten kontrollerar i Kolada per 31 januari, på totalnivå, vilket index som krävs för att tillhöra de 10 % bästa kommunerna samt de 11-20% bästa kommunerna.

Kolada kommunen totalt U00207

7. Kommunkoncernens resultat ska motsvara 2 procent av skattenettet

Målet redovisas grönt om resultatet är 2 procent och högre

Resultat på 1-2 procent av skattenettet redovisas gult

Resultat under 1 procent av skattenettet redovisas rött.

Kolada: N03112

HÅLLBARHETSUTSKOTTETS MÅL

	Mål	Målpresisering	Mätmetod
1.	Medborgarna är nöjda med kommunens arbete för att minska sin egen miljö- och klimatpåverkan i de egna verksamheterna	Målet uppfylls och redovisas grönt om Trosa kommun tillhör de 25 % bästa kommunerna i landet. Tillhör Trosa de 26-50% bästa kommunerna redovisas målpuppfyllelsen gul. Sämre resultat redovisas rött.	Kolada, Medborgarundersökningen
2.	Medborgarna är nöjda med kommunens information om hur de ska göra för att minska sin egna miljö- och klimatpåverkan	Målet uppfylls och redovisas grönt om Trosa kommun tillhör de 25 % bästa kommunerna i landet. Tillhör Trosa de 26-50% bästa kommunerna redovisas målpuppfyllelsen gul. Sämre resultat redovisas rött.	Kolada, Medborgarundersökningen
3.	Kommunens omställning till ett hållbart samhälle ska tillhöra landets mest framgångsrika	Målet uppfylls om Trosa kommun tillhör de 25 % bästa kommunerna i landet i minst 4 av de valda nyckeltalen inom Agenda 2030 som bedöms som särskilt relevanta för hållbarhetsutskottet. Målet ska markeras gult om Trosa tillhör de 25 % bästa i 2-3 av målen. Sämre resultat redovisas rött.	Kolada, Agenda 2030. Följande nyckeltal mäts: <ul style="list-style-type: none"> - Invånare med bra självskattat hälsotillstånd (%) - Grundvattenförekomster med god kemisk och kvantitativ status (%) - Sjöar med god ekologisk status (%) - Slutanvändning av energi totalt inom det geografiska området (MWh/inv.) - Utsläpp till luft av växthusgaser totalt (ton CO2-ekv/inv.) - Skyddad natur totalt (%)

Attestanter och ersättare förtroendevalda 2025

För ansvar 10000-10060:
Konto 5000-5999 Arvoden mm
Konto 6000-8998 Övriga kostnader

Attest av förtroendevald
Attest av tjänsteperson

					Beslutsattest		Granskningsattest	
Ansv	Ansvarsområde	Konto	Aktivitet	Namn aktivitet	Attestant funktion	Ersättare funktion	Attestant funktion	Ersättare funktion
10000	Revision	5000-5999 3000-4999; 6000-8998	-	-	Revisions ordf Kanslichef	vice ordförande Redovisningsansvarig	Kanslichef Registrator	Nämndsekreterare Samordnare
10010	Överförmyndare	5000-5999 3000-4999; 6000-8998	-	-	Överförmyndare Kanslichef	Ersättare överförmyndare Redovisningsansvarig	Överförmyndarhandläggare Registrator	Kanslichef Samordnare
10020	Valnämnd	5000-5999 3000-4999; 6000-8998	-	-	Valnämndens ordf Kanslichef	v ordförande Redovisningsansvarig	Kanslichef Registrator	Nämndsekreterare Samordnare
10030	Kommunfullmäktige	5000-5999 3000-4999; 6000-8998	-	-	KF:s ordf Kanslichef	2:e v ordförande Redovisningsansvarig	Kanslichef Registrator	Nämndsekreterare Samordnare
10040	Kommunstyrelsen	5000-5999 3000-4999; 6000-8998	-	-	Kommunst ordf Kanslichef	2:e v ordförande Redovisningsansvarig	Kanslichef Registrator	Nämndsekreterare Samordnare
10050	Nämnder	5000-5999 3000-4999; 6000-8998	1103	SBN	Ordf SBN Kanslichef	2:e v ordförande Redovisningsansvarig	Kanslichef Registrator	Nämndsekreterare Samordnare
10050	Nämnder	5000-5999 3000-4999; 6000-8998	1104	MN	Ordf MN Kanslichef	vice ordförande Redovisningsansvarig	Kanslichef Registrator	Nämndsekreterare Samordnare
10050	Nämnder	5000-5999 3000-4999; 6000-8998	1105	BOU	Ordf HUM Kanslichef	2:e v ordförande Redovisningsansvarig	Kanslichef Registrator	Nämndsekreterare Samordnare
10050	Nämnder	5000-5999 3000-4999; 6000-8998	1106	IFO	Ordf IFO-utskott Kanslichef	vice ordförande Redovisningsansvarig	Kanslichef Registrator	Nämndsekreterare Samordnare
10050	Nämnder	5000-5999 3000-4999; 6000-8998	1107	VON	Ordf VON Kanslichef	2:e v ordförande Redovisningsansvarig	Kanslichef Registrator	Nämndsekreterare Samordnare
10050	Nämnder	5000-5999 3000-4999; 6000-8998	1108	KFN	Ordf KFN Kanslichef	2:e v ordförande Redovisningsansvarig	Kanslichef Registrator	Nämndsekreterare Samordnare
10050	Nämnder	5000-5999 3000-4999; 6000-8998	1109	TSN	Ordf TSN Kanslichef	2:e v ordförande Redovisningsansvarig	Kanslichef Registrator	Nämndsekreterare Samordnare
10060	Utskott och Råd	5000-5999 3000-4999; 6000-8998	1160	Planutskott	Ordförande planutskott Kanslichef	Kommunst ordf Redovisningsansvarig	Kanslichef Registrator	Nämndsekreterare Samordnare
10060	Utskott och Råd	5000-5999 3000-4999; 6000-8998	1161	Hållbarhetsutskott	Ordf hållbarhetsutskott Kanslichef	Vice ordf hållbarhetsutskott Redovisningsansvarig	Kanslichef Registrator	Nämndsekreterare Samordnare
10060	Utskott och Råd	5000-5999 3000-4999; 6000-8998	1170	Äldre- och omsorgsråd	Ordf Kanslichef	Vice ordf. Redovisningsansvarig	Kanslichef Registrator	Nämndsekreterare Samordnare
10060	Utskott och Råd	5000-5999 3000-4999; 6000-8998	1171	Trafikråd	Ordf Kanslichef	Ledamot Redovisningsansvarig	Kanslichef Registrator	Nämndsekreterare Samordnare
10060	Utskott och Råd	5000-5999 3000-4999; 6000-8998	1172	Brottsförebyggande rådet	Ordf Kanslichef	Kommunst ordf Redovisningsansvarig	Kanslichef Registrator	Nämndsekreterare Samordnare
10070	Central buffert		-	-	Beslut KS			
10071	Växelnämnd		-	-	IT-chef	Ekonomichef	IT-tekniker	IT-tekniker

Attestanter och ersättare kommundemensamma poster och KS förvaltning 2025

Kommunchef har generell attesträtt för samtliga ansvar inom KS förvaltning.

12020-12110

Aktivitet 1000, utlägg kostnad chef, attesteras av överordnad chef

Beslutsattest				Granskningsattest	
Ansvar	Ansvarsområde	Attestant funktion	Ersättare funktion	Attestant funktion	Ersättare funktion
11011	Pensioner	Ekonomichef	Redovisningsansvarig	Redovisningsekonom	Redovisningsekonom
11012	PO	Ekonomichef	Redovisningsansvarig	Redovisningsekonom	Redovisningsekonom
11013	Skatter och statsbidrag	Ekonomichef	Redovisningsansvarig	Redovisningsekonom	Redovisningsekonom
11014	Räntenetto	Ekonomichef	Redovisningsansvarig	Redovisningsekonom	Redovisningsekonom
11015	Finans, övrigt	Ekonomichef	Redovisningsansvarig	Redovisningsekonom	Redovisningsekonom
11051	Kommungemensamt, övrigt	Ekonomichef	Redovisningsansvarig	Redovisningsekonom	Redovisningsekonom
12000	Nämndens buffert KS	Beslut KS			
12010	Kommunledning	Kommunchef	Personalchef	Registrator	Samordnare
12010	Aktivitet 1000, utlägg kostn chef	Personalchef	Ekonomichef	Registrator	Samordnare
12020	Ekonomi	Ekonomichef	Redovisningsansvarig	Redovisningsekonom	Redovisningsekonom
12030	Personal	Personalchef	HR partner	HR-administratör	HR partner
12031	Fackliga kostnader	Personalchef	HR partner	HR-administratör	HR partner
12032	Personalgemensamt	Personalchef	HR partner	HR-administratör	HR partner
12033	Rättning lön	Personalchef	HR partner	HR-administratör	HR partner
12040	Kansli	Kanslichef	Ekonomichef	Registrator	Samordnare
12041	Finskt förvaltningsområde	Kanslichef	Ekonomichef	Registrator	Samordnare
12050	IT	IT-chef	Näringslivschef	IT-tekniker	IT-tekniker
12060	Kontaktcenter	Chef Kontaktcenter	Ekonomichef	Samordnare	Registrator
12070	Kommunikation	Kommunikationschef	Näringslivschef	Kommunikatör	Kommunikatör
12071	Totalförsvaret	Kommunikationschef	Ekolog	Kommunikatör	Kommunikatör
12072	Krisberedskap	Kommunikationschef	Ekolog	Kommunikatör	Kommunikatör
12080	Näringsliv	Näringslivschef	Kommunikationschef	Samordnare	Registrator
12090	Kollektivtrafik	Ekonomichef	Samhällsbyggnadschef	Infrastruktur- och kollektivtrafiksamordnare	Redovisningsekonom
12100	Ekologi	Ekolog	Kommunchef	Energi- och klimatrådgivare	Energi- och klimatrådgivare
12110	Turism	Turistchef	Kommunchef	Turistinformator	Samordnare

Trosa kommun**ATTESTLISTA 2025 Balanskonton**

Ekonomichef och redovisningsansvarig har generell attesträtt för samtliga balanskonton.

TILLGÅNGAR

Konto	Kontonamn	Beslutsattestant- funktion	Ersättare- funktion
1100-1199	<u>10 Immateriella anläggningstillgångar</u>	Redovisningsansvarig	Redovisningsekonom
1100-1199	<u>11 Mark, byggnader och tekniska anläggningar</u>	Ekonom	Redovisningsansvarig
1200-1299	<u>12 Maskiner och inventarier</u>	Ekonom	Redovisningsansvarig
1300-1399	<u>13 Finansiella anläggningstillgångar</u>	Redovisningsansvarig	Redovisningsekonom
1400-1499	<u>14 Förråd, lager och exploateringsfastigheter</u>	Redovisningsansvarig	Ekonom
1500-1599	<u>15 Kundfordringar</u>	Redovisningsekonom	Ekonomiassistent
	<u>16 Div kortfristiga fordringar</u>		
1610	Personalfordringar netto/ brutto	HR-administratör	Personalchef
1611	Återbetalning löner	HR-administratör	Personalchef
1612	Förskott personal	HR-administratör	Personalchef
1613	Förutbet. Semester	Redovisningsekonom	Redovisningsansvarig
1617	Fel G Bas	HR-administratör	Personalchef
1618	Obs konto lön	HR-administratör	Personalchef
1619	Genomgångskonto konvert lön	HR-administratör	Personalchef
1630	Fordringar hos leverantörer	Ekonomiassistent	Redovisningsekonom
1635	Avräkning socialinbetalningar	Soc assistent	Ekonomiassistent
1637	Avräkning reskontra Future	Redovisningsekonom	Ekonomiassistent
1638	Återbetalning Future	Redovisningsekonom	Ekonomiassistent
1639	Kvittn Future, ska bli 0	Redovisningsekonom	Ekonomiassistent
1640	Kortfristig del långfristig fo	Redovisningsansvarig	Redovisningsekonom
1650	Fordringar hos staten	Ekonomiassistent	Redovisningsansvarig
1651	Avräkning för skatter och avg	Ekonomiassistent	Redovisningsansvarig
1652	Uppl generella statsbidrag	Ekonomiassistent	Redovisningsansvarig
1653	Uppl riktade stb o kostn.ersättn.	Ekonomiassistent	Redovisningsansvarig
1654	Avräkning prel.skatt	Redovisningsekonom	Redovisningsansvarig
1655	Särskild momsersättning 5%	Ekonomiassistent	Redovisningsekonom
1656	Särskild momsersättning 6%	Ekonomiassistent	Redovisningsekonom
1657	Särskild momsersättning 18%	Ekonomiassistent	Redovisningsekonom
1658	Särskild moms boende 18%	Ekonomiassistent	Redovisningsekonom
1660	Andra kortfristiga fordringar	Ekonomiassistent	Redovisningsekonom
1661	Kortfr fordringar koncernftg	Redovisningsansvarig	Redovisningsekonom
1667	Försäljningsbelopp anläggning	Redovisningsansvarig	Redovisningsekonom

Konto	Kontonamn	Beslutsattestant- funktion	Ersättare- funktion
	1668 Fördelningskonto Trotabavtal	Ekonomiassistent	Redovisningsekonom
	1669 Vidarefakturerering	Ekonomiassistent	Redovisningsekonom
	1671 Ing moms, affärsdriven vsh	Ekonomiassistent	Redovisningsekonom
	1677 Ing moms, ej affärsdriven vsh	Ekonomiassistent	Redovisningsekonom
	1678 Ing moms på förvärv fr utland	Ekonomiassistent	Redovisningsekonom
	1681 Redov.konto affärsdriven vsh	Ekonomiassistent	Redovisningsekonom
	1685 Redov.konto återsök moms	Ekonomiassistent	Redovisningsekonom
	1687 Redov.konto ej affärsdriven vs	Ekonomiassistent	Redovisningsekonom
	<u>17 Förutbetalda kostnader, upplupna intäkter</u>		
	1710 Förutbetalda kostnader	Ekonomiassistent	Redovisningsekonom
	1718 Periodiseringskonto LRP	Ekonomiassistent	Redovisningsekonom
	1719 Periodiseringskonto IFP	Redovisningsekonom	Ekonomiassistent
	1740 Förutbetalda räntekostnader	Ekonomiassistent	Redovisningsekonom
	1750 Upplupna intäkter	Ekonomiassistent	Redovisningsekonom
	1760 Upplupna ränteintäkter	Ekonomiassistent	Redovisningsekonom
	1780 Upplupna skatteintäkter	Redovisningsansvarig	Redovisningsekonom
	1781 Fordr SKV Fastighetsavgift	Redovisningsansvarig	Redovisningsekonom
	1790 Övriga interimfordringar	Ekonomiassistent	Redovisningsansvarig
	1796 Balanserat result. Gem växeln	Redovisningsansvarig	Redovisningsekonom
	<u>18 Kortfristiga placeringar</u>		
1800-1899		Redovisningsansvarig	Redovisningsekonom
	<u>19 Kassa och bank</u>		
	1911 Redovisning ÅV-butik	Ekonomiassistent	Redovisningsekonom
	1912 Redovisning ÅVC Korslöt	Ekonomiassistent	Redovisningsekonom
	1913 Redovisning köken o kiosk	Ekonomiassistent	Redovisningsekonom
	1914 Redovisning Trosa Turism	Ekonomiassistent	Redovisningsekonom
	1915 Redovisning bibliotek	Ekonomiassistent	Redovisningsekonom
	1916 Redovisning fritidsgårdarna	Ekonomiassistent	Redovisningsekonom
	1920 Nordea kommunen	Ekonomiassistent	Redovisningsekonom
	1924 Nordea VA o renh	Redovisningsekonom	Ekonomiassistent
	1926 Nordea Socialkontor	Soc assistent	Ekonomiassistent
	1929 Nordea Räntekonto	Ekonomiassistent	Redovisningsekonom
	1950 Agentakonto	Redovisningsansvarig	Redovisningsekonom
	1951 Fasträntekonto Nordea	Redovisningsansvarig	Redovisningsekonom
	1960 Bank, koncernkonto	Redovisningsekonom	Ekonomiassistent

SKULDER

Konto	Kontonamn	Beslutsattestant- funktion	Ersättare- funktion
	<u>20 Eget kapital</u>		
2010-2099		Redovisningsansvarig	Redovisningsekonom
	<u>22 Avsättningar</u>		
	2210 Avs pensioner o likn förplikte	Redovisningsansvarig	Redovisningsekonom
	2211 Avs pension förtroendevald	Redovisningsansvarig	Redovisningsekonom

Konto	Kontonamn	Beslutsattestant- funktion	Ersättare- funktion
	2220 Avs garanti-, visstidspensione	Redovisningsansvarig	Redovisningsekonom
	2230 Avs pensioner intj före 98	Redovisningsansvarig	Redovisningsekonom
	2231 Övr. avs. för pension	Redovisningsansvarig	Redovisningsekonom
	2250 Avsättning löneskatt	Redovisningsansvarig	Redovisningsekonom
	2251 Avs löneskatt visstidsförordn	Redovisningsansvarig	Redovisningsekonom
	2260 Löneskatt intj före 98	Redovisningsansvarig	Redovisningsekonom
	2280 Andra avsättningar	Ekonom	Redovisningsansvarig
	2281 Avsättning återställ. deponi	Ekonom	Redovisningsansvarig
	2282 Avsättning statl infrastr.åtg	Redovisningsansvarig	Redovisningsekonom
	<u>23 Långfristiga skulder</u>		
	2320 Checkkredit	Ekonomiassistent	Redovisningsekonom
	2344 Lån Kommuninvest	Ekonomiassistent	Redovisningsekonom
	2370 Långfristig leasingkuld	Redovisningsansvarig	Redovisningsekonom
	2371 Amortering på leasingkuld	Redovisningsansvarig	Redovisningsekonom
	2380 Ej aktiverade ersättningar	Ekonom	Redovisningsansvarig
	2381 Skuld för gatuk.ersättn	Ekonom	Redovisningsansvarig
	2382 Ack uppl av gatuk.ers	Ekonom	Redovisningsansvarig
	2383 Skuld anlägg/anslutsnavg	Ekonom	Redovisningsansvarig
	2384 Ack upplös anlägg/anslutsnavg	Ekonom	Redovisningsansvarig
	2388 Skuld för offentlig investeringsbidrag	Ekonom	Redovisningsansvarig
	2389 Ack upplösn investeringsbidrag	Ekonom	Redovisningsansvarig
	2390 Övr.långfristiga skulder	Redovisningsansvarig	Ekonom
	2391 Förutbetalda gatukostnadsers.	Redovisningsansvarig	Redovisningsekonom
	<u>24 Kortfristiga skulder till kreditinstitut, kunder</u>		
	2402 Avräkning Sunt Liv aktiviteter	HR-administratör	Personalchef
	2408 Avräkning socialutbetalningar	Soc assistent	Ekonomiassistent
	2421 Kortfr del av långfristig skuld	Redovisningsansvarig	Redovisningsekonom
	2440 Kortfr. del leasingkuld	Redovisningsansvarig	Redovisningsekonom
	2460 Kortfr. skuld t koncernftg	Redovisningsansvarig	Redovisningsekonom
	2470 Löner	HR-administratör	Personalchef
	2490 Övriga kortfristiga skulder	Redovisningsekonom	Ekonomiassistent
	<u>25 Leverantörsskulder</u>		
2500-2599		Ekonomiassistent	Redovisningsekonom
	<u>26 Moms och särskilda punktskatter</u>		
2600-2699		Ekonomiassistent	Redovisningsekonom
	<u>27 Personalens skatter, avgifter och löneavdrag</u>		
2700-2799		HR-administratör	Personalchef
	<u>28 Övriga kortfristiga skulder</u>		
	2810 Skulder till staten	Redovisningsansvarig	Redovisningsekonom
	2812 Förutbetalda generella statsbidrag	Ekonomiassistent	Redovisningsansvarig
	2813 Förutbet riktade stb o kostn.ers	Ekonomiassistent	Redovisningsansvarig
	2890 Övriga kortfristiga skulder	Redovisningsansvarig	Redovisningsekonom
	<u>29 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter</u>		

Konto	Kontonamn	Beslutsattestant- funktion	Ersättare- funktion
2910	Upplupna löner	Redovisningsekonom	Redovisningsansvarig
2911	Okompenserad övertid	Redovisningsekonom	Redovisningsansvarig
2920	Upplupna semesterlöner	Redovisningsekonom	Redovisningsansvarig
2931	Upplupna AMF-avgifter	Redovisningsansvarig	Redovisningsekonom
2933	Uppl löneskatt individuell del	Redovisningsansvarig	Redovisningsekonom
2935	Uppl särs lönesk försäkr.avg	Redovisningsansvarig	Redovisningsekonom
2940	Upplupna räntekostnader	Ekonomiassistent	Redovisningsansvarig
2950	Förutbetalda hyresintäkter	Ekonomiassistent	Redovisningsansvarig
2960	Uppl pensionskostn individuell	Redovisningsansvarig	Redovisningsekonom
2961	Uppl pensionskostn förtroendevald	Redovisningsansvarig	Redovisningsekonom
2980	Förutbetalda skatteintäkter	Redovisningsansvarig	Redovisningsekonom
2990	Övriga förutbetalda intäkter	Ekonomiassistent	Redovisningsekonom
2991	Övriga upplupna kostnader	Ekonomiassistent	Redovisningsekonom
2992	Övriga upplupna kostnader LRP	Ekonomiassistent	Redovisningsekonom
2996	Balanserat result. gem växel nämnd	Redovisningsansvarig	Redovisningsekonom
2997	Per.kto plus/minus	Ekonomiassistent	Redovisningsekonom
2998	Periodiseringskonto Raindance	Ekonomiassistent	Redovisningsekonom
2999	Periodiseringskonto IFP	Redovisningsekonom	Ekonomiassistent

Yttrande – Revisionens granskning av kommunens delårsrapport 2024

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen godkänner kommunkontorets yttrande över revisionens granskning av kommunens delårsrapport 2024.

Sammanfattning av ärendet

De förtroendevalda revisorerna vill ha kommunstyrelsens synpunkter till granskningens och missivets bedömningar och rekommendationer senast den 28 februari 2025.

Tidplan och resurser

Bemanningsläget på ekonomienheten har förbättrats. Tidplaner har efter förra årets delårsrapport hållits och ska fortsätta hållas. Det finns en god dialog med KPMG och en gemensam syn i att vi vill utveckla delårsrapport och årsredovisning.

Balanskravsutredning

I balanskravsredovisningen i årsredovisningen kommer det redogöras för hur det befarade underskottet ska hanteras. Synnerliga skäl kommer att åberopas för de kraftigt ökade pensionskostnaderna och för att inte behöva återställa den delen av det negativa balanskravsresultatet. Trosa kommun kommer fortsätta använda sin modell med öronmärkta medel för att reglera andra negativa balanskravsresultat.

VA-kollektivet ska återställa sin del av ackumulerade underskott.

Från 2024 finns regler kring resultatreserv (RER) som vi avser använda framåt för att utjämna resultat över konjunkturcykler.

I kommunens delårsprognos redovisar flera nämnder en negativ prognos för 2024: Humanistiska nämnden för barn och utbildning, miljönämnden, samhällsbyggnadsnämnden, vård- och omsorgsnämnden samt teknik- och servicenämnden. Nämnderna tagit fram åtgärdsplaner för en ekonomi i balans enligt kommunens styrmodell. Kommunstyrelsen uppmanar samtliga nämnder att fortsätta med planerade och vidtagna åtgärder för att nå en ekonomi i balans 2025.

I budgetärendet för reviderad budget 2025 presenteras en omarbetad budget för Vård och omsorg. En ny resursfördelningsmodell för LSS, en reviderad resursfördelningsmodell för Äldreomsorg samt mindre förändringar i anslagsbudgeten.

Måluppfyllelse

Kommunfullmäktige har beslutat om åtta verksamhetsmål och ett finansiellt mål. Kommunstyrelsens prognos är att det finansiella målet inte uppfylls. Prognos för året att fem verksamhetsmål bedöms att uppfyllas, två verksamhetsmål bedöms att delvis uppfyllas och ett verksamhetsmål bedöms inte att uppfyllas. Vi konstaterar dock att prognosen nu är att vi uppnår fem av åtta verksamhetsmål mot tidigare fyra.

Kommunstyrelsens sammantagna bedömning är att kommunen inte fullt ut kommer att uppnå god ekonomisk hushållning i förhållande till kommunfullmäktiges mål.

År 2024 är andra året med nya och högt uppsatta mål för verksamheterna och även ett finansiellt mål som inte är utan utmaningar i rådande konjunkturläge. Verksamhetsmålen är och ska vara ambitiösa och det finns förutsättningar att nå målen under målperioden.

Johan Sandlund
Kommunchef

Björn Alm
Ekonomichef

Beslutsunderlag

Missiv granskning delårsrapport 2024 – 2024-10-28.

Beslut till

Revisionen

Granskning av kommunens delårsrapport 2024

Vi förtroendevalda revisorer har gett KPMG i uppdrag att översiktligt granska delårsrapporten. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2024.

Syftet med granskningen har varit att bedöma om kommunens delårsrapport och har upprättats i enlighet med kommunallag, lag om kommunal bokföring och redovisning samt god redovisningssed. Vårt uppdrag som förtroendevalda revisorer är att bedöma om resultatet i delårsrapport för perioden januari – augusti 2024 är förenligt med de mål fullmäktige beslutat om. Bedömningen avser mål och riktlinjer som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning, såväl finansiella som för verksamheten.

Bedömningen är baserad på en översiktlig granskning av delårsrapporten, inriktad på övergripande analys och inte på detaljer i redovisningen. Från och med den 1 januari 2023 ska delårsrapporten granskas enligt Standard för kommunal räkenskapsrevision. Standarden ska tillämpas av de sakkunniga som utför räkenskapsrevision på uppdrag av förtroendevalda revisorer i kommuner, regioner, kommunalförbund och samordningsförbund.

Prognostiserat helårsresultat är -27,3 miljoner kronor, en negativ avvikelse mot budget med 14,9 miljoner kronor. Det är kostnadsökningar inom många områden men ökade pensionskostnader utmärker sig med en avvikelse på -35,4 miljoner kronor. Den största prognostiserade avvikelsen mot budget visar vård- och omsorgsnämnden på – 24,6 miljoner kronor. Merparten av underskottet härleds till kostsamma placeringar inom LSS.

Det konstateras, utifrån den helårsprognos som lämnas i delårsrapporten, att styrelsen bedömer att det lagstadgade balanskravet inte kommer att uppfyllas. Utifrån granskningen finns ingen anledning till att göra en annan bedömning, beaktat de osäkerhetsfaktorer som en prognos innebär. Det anses däremot att det är otydligt hur balanskravsunderskottet ska hanteras eftersom kommunstyrelsen först åberopar synnerliga skäl (stark ställning) och sedan att de kommer använda sig av öronmärkta medel för att återställa underskottet. Bedömningen är att användningen av öronmärkta medel inte är en lösning då det inte finns stöd i lagen om beslut att använda öronmärkta medel.

Kommunfullmäktige har i Mål och budget 2024-2026 beslutat om åtta verksamhetsmål och ett finansiellt mål. I delårsrapporten är kommunstyrelsens prognos för helåret att av de åtta verksamhetsmålen bedöms fem verksamhetsmål att uppfyllas; Kommunens medborgare tillhör de nöjdaste med sin kommun i landet, Kommunens medborgare tillhör de tryggaste i landet, Kommunen har engagerade medarbetare, Kommunen har ett företagsklimat i toppklass och Kommunen fortsätter att växa med 1-2 % i snitt under en femårsperiod, två verksamhetsmål att delvis uppfyllas; Kommunen är en av landets bästa utbildningskommuner, Kommunens omställning till ett hållbart samhälle ska tillhöra landets mest framgångsrika och ett verksamhetsmål inte uppfyllas; Kommunens äldreomsorgskunder är nöjda.

Kommunstyrelsen prognos är att det finansiella målet; Kommunen är kostnadseffektiv genom att kärnverksamheterna totalt inte överstiger standardkostnaden inte uppfylls vid årsskiftet. Kommunstyrelsens sammantagna bedömning är att Trosa kommun inte fullt ut kommer att uppnå god ekonomisk hushållning i förhållande till kommunfullmäktiges mål.

Vår bedömning är att det prognostiserade resultatet i delårsrapporten delvis är förenligt med de verksamhetsmässiga målen och ej förenligt med det finansiella målet som kommunfullmäktige beslutat om för att kommunen ska uppnå god ekonomisk hushållning.

Vi konstaterar att kommunen har stora utmaningar framåt gällande verksamhet och ekonomi. Det är oroande att vård- och omsorgsnämnden visar en större negativ avvikelse. Vi rekommenderar kommunstyrelsen följa upp den översyn av resursfördelningen till LSS som pågår inför 2025.

Vår bedömning är att kommunstyrelsen inte följer gällande lagar och rekommendationer för balanskravsredovisningen och rekommenderar att kommunstyrelsen vidtar åtgärder för att säkerställa att gällande lagstiftning och god redovisningssed efterlevs.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen fortsatt följer upp att den interna kontrollen för hantering av delårsrapport och årsredovisning är tillräckligt tillfredsställande och säkerställer att tidsplaner hålls för att granskningen ska kunna utföras enligt god redovisningssed.

Sid 3 (3) 2024-11-13

Vi förtroendevalda revisorer vill ha kommunstyrelsen synpunkter till granskningens och missivets bedömningar och rekommendationer senast den 28 februari 2025. Yttrandet ska skickas till ordförande Ann-Sofie Soleby-Eriksson AnnSofie.Soleby-Eriksson@trosa.se och Micaela Hedin micaela.hedin@kpmg.se.

Trosa 2024-10-28

På uppdrag från Trosa kommuns revisorer

Ann-sofie Soleby-Eriksson

Ordförande

Bilaga: Rapport KPMG granskning av delårsrapporten

Revisorerna godkände missivet digitalt på sitt sammanträde 28 oktober 2024

Översiktlig granskning

Delårsrapport per
2024-08-31

Antagen av KS 2024-10-23

Granskningsrapport

Trosa kommun

—
KPMG AB

2024-10-28

Snabb överblick

Delårsrapporten är upprättad enligt lagens krav och god redovisningssed

Grundat på vår översiktliga granskning har det inte kommit fram några omständigheter som ger oss anledning att anse att delårsrapporten inte, i allt väsentligt, är upprättad i enlighet med Lagen om kommunal bokföring och redovisning.

Balanskravsresultat

Vi konstaterar att kommunstyrelsen bedömer att balanskravet inte kommer att uppfyllas. Utifrån vår granskning har det inte gett oss någon anledning att göra en annan bedömning.

Vi anser däremot att det är otydligt hur balanskravsunderskottet ska hanteras eftersom kommunstyrelsen först åberopar synnerliga skäl (stark ställning) och sedan att de kommer använda sig av öronmärkta medel för att återställa underskottet. Vi bedömer att användning av öronmärkta medel inte är en lösning då det inte finns stöd i lagen om beslut att använda öronmärkta medel.

Vår bedömning är att kommunstyrelsen inte följer gällande lagar och rekommendationer för balanskravsredovisningen och rekommenderar att kommunstyrelsen vidtar åtgärder för att säkerställa att gällande lagstiftning och god redovisningssed efterlevs.

God ekonomisk hushållning

Finansiella mål

Vår sammanfattande bedömning är att resultatet enligt delårsrapporten är ej är förenligt med det av fullmäktige fastställda i budget finansiella målet.

Verksamhetsmål

Vår sammanfattande bedömning är att resultatet enligt delårsrapporten är delvis förenligt med de av fullmäktige fastställda i budget verksamhetsmålen.

Innehåll

Inledning

- Inledning
- Syfte och revisionsfrågor
- Avgränsning
- Ansvarig nämnd
- Revisionskriterier
- Metod

Granskningsresultat

- Lagens krav och god redovisningssed
- God ekonomisk hushållning
  - Bedömning
  - Rekommendation
- Balanskrav

Slutsats

- Lagens krav och god redovisningssed
- God ekonomisk hushållning
- Balanskrav

01

Inledning

Inledning

Av 13 kap. 1§ lag om kommunal bokföring och redovisning (2018:597), hädanefter LKBR, framgår att kommuner ska upprätta minst en delårsrapport som ska omfatta en period av minst hälften och högst två tredjedelar av räkenskapsåret, det vill säga minst sex månader och högst åtta månader.

Det är även den rapport som faller inom ramen för denna period som ska behandlas av kommunfullmäktige och som revisorerna ska göra en bedömning av.

Kommunens revisorer ska enligt 12 kap. 2§ kommunallagen (2017:275), hädanefter KL bedöma om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat. Revisorernas uttalanden avges i revisorernas bedömning av delårsrapporten.

Syfte och revisionsfrågor

Den översiktliga granskningen av delårsrapporten ska besvara följande revisionsfrågor:

- Har delårsrapporten upprättats enligt lagens krav och god redovisningssed?
- Är resultatet i delårsrapporten förenligt med de av kommunfullmäktige fastställda målen för god ekonomisk hushållning, det vill säga finns förutsättningar att målen kommer att uppnås?
- Kommer kommunen att efterleva balanskravet och har åtgärder presenterats vid ett eventuellt prognostiserat negativt balanskravsresultat?

Resultatet av vår granskning utgör underlag för revisorernas utformning av utlåtandet till kommunfullmäktige.

Avgränsning

Vår granskning omfattar delårsrapporten per 2024-08-31.

Vår granskning av räkenskaperna har utförts i den omfattning som krävs enligt Standard för kommunal räkenskapsrevision. Granskningen av måluppfyllelse och bedömning av balanskravet har utförts enligt SKRs God revisionssed i kommunal verksamhet 2022. Den översiktliga granskningen har en annan inriktning och en betydligt mindre omfattning än den inriktning och omfattning som en revision enligt International Standard on Audit, ISA, har.

En översiktlig granskning är begränsad i omfattning och riktar i huvudsakligen in sig på intervjuer och analyser. De granskningsåtgärder som vidtas gör det inte möjligt att sammantaget skaffa en sådan säkerhet kring alla viktiga omständigheter som skulle kunna ha blivit identifierade om en fullständig revision utförts. Den uttalade slutsatsen grundad på en översiktlig granskning har därför inte den säkerhet som en uttalad slutsats grundad på en revision har.

Vår granskning av redovisningen utgår från en bedömning av väsentlighet och risk. Granskningen har inte som syfte att identifiera brottsliga handlingar, till exempel förskingring.

I delårsrapporten har vi översiktligt granskat förvaltningsberättelse, resultat- och balansräkning samt tillhörande noter. Övriga delar har enbart granskats med utgångspunkt från att informationen är förenlig med informationen i de finansiella delarna.

Denna rapport sammanfattar i avvikelseform våra väsentligaste iakttagelser från granskningen.

Ansvarig nämnd

Granskningen avser kommunstyrelsens delårsrapport som enligt 11 kap. 16§ KL ska behandlas av fullmäktige.

Granskningsrapporten är faktakontrollerad av ekonomiavdelningen.

Revisionskriterier

Vi har bedömt om delårsrapporten i allt väsentligt följer KL, LKBR samt Rådet för kommunal redovisnings (hädanefter RKR) rekommendationer.

Vidare granskas om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen för ekonomi och verksamhet som är av betydelse för god ekonomisk hushållning.

Metod

Granskningen har genomförts genom:

- Beaktande av relevanta dokument
- Intervjuer med berörda tjänstepersoner
- Översiktlig analys av nyckeltal för verksamhet och ekonomi i den omfattning som krävs för att bedöma om resultatet är förenligt med de av kommunfullmäktige beslutade målen
- Översiktlig analys och granskning av balans- och resultaträkningen samt resultatprognos

02

Gransknings- resultat

Granskningsresultat

Nedan redogörs för resultatet av den översiktliga granskningen avseende delårsrapporten per 2024-08-31, antagen av KS 2024-10-23, och de noteringar som gjorts i samband med denna.

Lagens krav och god redovisningssed

Enligt 13 kap. 2§ LKBR ska en delårsrapport innehålla en resultaträkning, en balansräkning och en förenklad förvaltningsberättelse. RKR preciserar i rekommendation RKR R17 Delårsrapport_2121 vad förvaltningsberättelsen ska innehålla minimum för att motsvara kraven på en förenklad förvaltningsberättelse.

Utöver vad som preciseras gällande den förenklade förvaltningsberättelsen ska en delårsrapport även innehålla resultaträkning, balansräkning, översiktlig beskrivning av kommunens drift- och investeringsverksamhet samt noter.

Sammanfattningsvis gör kommunstyrelsen i delårsrapporten avsteg från lag och god sed avseende följande:

- Redovisning av intäkter (RKR R2) - Investeringsbidrag och gatukostnadsersättningar tas upp som en förutbetalad intäkt och redovisas bland långfristiga skulder med periodisering över anläggningens nyttjandeperiod. Effekten av avvikelsen beräknas vid årsbokslutet.
- Nuvärdesberäkning gällande avsättning för infrastrukturåtgärder.

Delårsrapportens räkenskaper - fortsättning

I samband med granskningen har det noterats följande, ej väsentliga, avvikelser:

- Redovisningen av intäkter enligt RKR R2 Intäkter_okt -23. Kommunstyrelsen väljer att fortsatt medvetet göra avsteg från gällande normering avseende gatukostnadsersättningar och investeringsbidrag från privata aktörer. Avsteget kommenteras i redovisningsprinciperna (not 9). Det lämnas ingen upplysning om resultateffekten som avsteget medför vid delåret utan att den effekten av avvikelsen beräknas vid årsbokslutet. Enligt LKBR ska det finnas med beräkning av resultateffekten. Det har inget skett någon förändring av posterna under året, varpå det inte påverkar resultatet för delåret. Om en anpassning till gällande normering skulle innebära en justering av eget kapital avseende tidigare år.
- Kommunens avsättning för statlig infrastruktur (Ostlänken) uppgår i bokslutet till 68,2 mnkr (ingående balans 68,2 mnkr). Avtalet om medfinansieringen innehåller klausul om indexreglering varpa nuvärdesberäkning samt antagande om prognos för indexet ska göras, vilket saknas. Kommunen upplyser om avsteget i redovisningsprinciperna. Vidare noteras, likt tidigare år, att Region Sörmland enligt beslut i regionfullmäktige har åtagit sig att stå för hälften av Trosa kommuns kostnader avseende Ostlänken. Det finns inget avtal mellan regionen och kommunen. Var bedömning är trots allt att kommunens avsättning borde uppgå till hälften. Hanteringen får ingen resultatpåverkan på delåret.
- Vi kan konstatera att i investeringsbudgeten, som finns i "Budget 2024 med flerårsplan 2025-2026", och som är publicerad på kommunens hemsida där är beloppen sekretessbelagda.

God ekonomisk hushållning

Enligt 11 kap. KL ska fullmäktige i budgeten ange finansiella mål och verksamhetsmål som har betydelse för god ekonomisk hushållning. Revisorerna ska bedöma om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen.

Kommunfullmäktige har i Mål och budget för Trosa kommun 2024-2026 beslutat om verksamhetsmål och finansiellt mål. Kommunstyrelsens sammantagna bedömning är att Trosa kommun inte fullt ut kommer att uppnå god ekonomisk hushållning i förhållande till kommunfullmäktiges mål.

Prognostiserat helårsresultat är -27,3 miljoner kronor, en negativ avvikelse mot budget med 14,9 miljoner kronor. Det är kostnadsökningar inom många områden men ökade pensionskostnader utmärker sig med en avvikelse på -35,4 miljoner kronor.

God ekonomisk hushållning – Finansiellt mål

Kommunfullmäktige har beslutat om ett finansiellt mål; Kommunen är kostnadseffektiv genom att kärnverksamheterna totalt inte överstiger standardkostnaden.

Enligt delårsrapporten framgår att målet mäts genom att verksamheternas kostnad ska vara i nivå med standardkostnad och nettokostnadsavvikelsen totalt sett inte får överstiga 5 miljoner kronor. Kostnaderna för förskola, grundskola, äldreomsorg och LSS var högre än standardkostnad. Gymnasieverksamhet, fritidshem och individ- och familjeomsorg hade lägre kostnader. Totalt sett är nettokostnadsavvikelsen på 25 miljoner kronor och prognosen är samma som utfall. Kommunstyrelsen bedömer att målet ej kommer att uppfyllas.

God ekonomisk hushållning – Verksamhetsmål

Kommunfullmäktige har beslutat om åtta verksamhetsmål för 2024. De åtta målen omfattar sex områden; medborgarnas behov och önskemål, engagemang, kärnverksamheter, tillväxt och företagsklimat och hållbarhet och folkhälsa.

I delårsrapporten är kommunstyrelsens bedömning gällande prognosen för helåret att av de åtta verksamhetsmålen bedöms fem verksamhetsmål att uppfyllas; Kommunens medborgare tillhör de nöjdaste med sin kommun i landet, Kommunens medborgare tillhör de tryggaste i landet, Kommunen har engagerade medarbetare, Kommunen har ett företagsklimat i toppklass, Kommunen fortsätter att växa med 1-2 % i snitt under en femårsperiod, två verksamhetsmål att delvis uppfyllas; Kommunen är en av landets bästa utbildningskommuner, Kommunens omställning till ett hållbart samhälle ska tillhöra landets mest framgångsrika och ett verksamhetsmål inte att uppfyllas; Kommunens äldreomsorgskunder är nöjda.

God ekonomisk hushållning – Bedömning och rekommendation

Finansiellt mål

Utifrån genomförd granskning är det vår sammanfattande bedömning att resultatet enligt delårsrapporten ej är förenligt med det av fullmäktige fastställda i budget finansiella målet. Grundat på vår översiktliga granskning av delårsrapporten har det inte framkommit några omständigheter som ger oss anledning att anse att kommunstyrelsens bedömning skulle vara felaktig.

Notera att KPMG inte uttalar sig om själva prognosen utan endast huruvida den intagna prognosens resultat är förenliga med de av fullmäktige beslutade målen.

Verksamhetsmål

Utifrån genomförd granskning är det vår sammanfattande bedömning att resultatet enligt delårsrapporten är delvis förenligt med de av fullmäktige fastställda i budget verksamhetsmålen. Grundat på vår översiktliga granskning av delårsrapporten har det inte framkommit några omständigheter som ger oss anledning att anse att kommunstyrelsens bedömning skulle vara felaktig.

Rekommendationer

Vi rekommenderar att kommunfullmäktige beslutar om mål för hela kommunkoncernen.

Balanskrav

En kommun ska enligt KL göra en avstämning av balanskravet och redovisa denna i förvaltningsberättelsen.

Eventuella negativa resultat som uppkommer ska enligt KL regleras inom tre år. Om det föreligger synnerliga skäl finns emellertid möjlighet att inte reglera ett negativt resultat enligt KL 8 kap 5§. RKR har lämnat information om beräkning och redovisning av balanskravet utifrån tolkning av förarbeten till reglerna om balanskrav i LKBR och kommunallagen.

I kommunallagen stadgas även att kommunerna ska ha en god ekonomisk hushållning, vilket får ses som ett överordnat krav och innebär i de allra flesta fall att det inte räcker med att intäkterna enbart täcker kostnaderna, eftersom det på längre sikt urholkar kommunernas ekonomi.

Kommunstyrelsen redovisar en bedömning av balanskravsresultatet i förvaltningsberättelsen. Av delårsrapporten framgår det att kommunens prognostiserade balanskravsresultat uppgår till -27,8 miljoner kronor.

Balanskravet efterlevs inte, det vill säga att balanskravsresultat är negativt efter erforderliga justeringar eller förväntas bli negativ utifrån den prognos som lämnas.

Det framgår i delårsrapporten att i årsredovisningen för 2024 kommer en redogörelse för hur underskottet ska hanteras och att regleringen av det negativa resultatet inte kommer ske och skäl för detta. Det står även ” Negativa balanskravsresultat som är ett resultat av kraftigt och tillfälligt ökade pensionskostnader kommer Trosa på grund av stark finansiell ställning att åberopa synnerliga skäl för i beslut kring återställande av underskott.”

I balanskravsutredningen framgår även att kommunstyrelsen kommer använda sig av ”öronmärkta medel”, se mer nästa sida.

Balanskrav – Öronmärkta medel

Kommunstyrelsen tillämpar inte regelverket för resultatutjämningsreserv (RUR) utan har en egen modell där kommunen öronmärkt medel för framtida bruk utifrån att kommunen har en stark finansiell ställning. Öronmärkning har skett de år som kommunen har redovisat större överskott och vid överskott kan kommunfullmäktige i samband med årsredovisningen besluta om öronmärkning av resultat för olika ändamål.

Vi noterar, såsom tidigare, att kommunen under avstämningen av balanskravet redogör för att kommunen har så kallade "öronmärkta medel". Vi vill upplysa om att öronmärkning finns varken i lagstiftning eller i förarbeten men nämns bland annat i SKLs skrift "RUR i praktiken – resultatutjämningsreserv, balanskravsutredning" från år 2013. Denna skrift har uppdaterats både år 2020 och 2024, och i de två senare versionerna har begreppet öronmärkta medel tagits bort. Öronmärkta medel ska redovisningsmässigt ses som rent interna poster utan koppling vare sig till räkenskaperna eller balanskravet.

I delårsrapporten framgår det att kommuns öronmärkta medel uppgår till 70,0 miljoner kronor och beslut föreslås tas i samband med bokslutet att dessa medel får användas fram till och med bokslutet 2026. Vi anser att det inte finns stöd i lagen för en sådan omfördelning av öronmärkta medel.

I delårsrapporten framgår det även att det negativa balanskravsresultatet inte ska återställas och att kommunstyrelsen kommer åberopa synnerliga skäl (stark ställning) i årsredovisningen 2024 samt som ovan att kommunstyrelsen kommer använda sig av öronmärkta medel för att återställa underskottet.

Vår bedömning är att kommunstyrelsen inte följer gällande lagar och rekommendationer för balanskravsredovisningen och rekommenderar att kommunstyrelsen vidtar åtgärder för att säkerställa att gällande lagstiftning och god redovisningssed efterlevs.

03

Slutsats

Slutsats - Delårsrapportens räkenskaper

Grundat på vår översiktliga granskning har det inte kommit fram några omständigheter som ger oss anledning att anse att den bifogade delårsrapportens resultaträkning, balansräkning, kassaflödesanalysen, den översiktliga beskrivningen av kommunens drift- och investeringsverksamhet samt noter inte, i allt väsentligt, är upprättad i enlighet med LKBR.

En förenklad förvaltningsberättelse har upprättats i enlighet med LKBR.

Slutsats – God ekonomisk hushållning

Grundat på vår översiktliga granskning av delårsrapporten har det inte framkommit några omständigheter som ger oss anledning att ifrågasätta det återrapporterade resultatet. Det innebär att det prognostiserade resultatet inte är förenligt med det finansiella mål som fullmäktige fastställt i budget 2024.

Grundat på vår översiktliga granskning av delårsrapporten har det inte framkommit några omständigheter som ger oss anledning att anse att det prognostiserade resultatet inte skulle vara delvis förenligt med de verksamhetsmål som fullmäktige fastställt i budget 2024.

Notera att KPMG inte uttalar sig om själva prognosen utan endast huruvida den intagna prognosens resultat är förenliga med de av fullmäktige beslutade målen.

Slutsats – Balanskrav

Vi konstaterar, utifrån den helårsprognos som lämnas i delårsrapporten, att styrelsen bedömer att det lagstadgade balanskravet inte kommer att uppfyllas. Utifrån vår granskning har vi ingen anledning till att göra en annan bedömning, beaktat de osäkerhetsfaktorer som en prognos innebär.

Vi anser däremot att det är otydligt hur balanskravsunderskottet ska hanteras eftersom kommunstyrelsen först åberopar synnerliga skäl (stark ställning) och sedan att de kommer använda sig av öronmärkta medel för att återställa underskottet. Vi bedömer användning av öronmärkta medel inte är en lösning då det inte finns stöd i lagen om beslut att använda öronmärkta medel.

Vår bedömning är att kommunstyrelsen inte följer gällande lagar och rekommendationer för balanskravsredovisningen och rekommenderar att kommunstyrelsen vidtar åtgärder för att säkerställa att gällande lagstiftning och god redovisningssed efterlevs.

Västerås 2024-10-28

Cecilia Kvist

Auktoriserad revisor

Micaela Hedin

Certifierad kommunal yrkesrevisor

[kpmg.se](https://www.kpmg.se)

The information contained herein is of a general nature and is not intended to address the circumstances of any particular individual or entity. Although we endeavor to provide accurate and timely information, there can be no guarantee that such information is accurate as of the date it is received or that it will continue to be accurate in the future. No one should act on such information without appropriate professional advice after a thorough examination of the particular situation.

© 2023 KPMG AB, a Swedish limited liability company and a member firm of the KPMG global organization of independent member firms affiliated with KPMG International Limited, a private English company limited by guarantee. All rights reserved.

The KPMG name and logo are trademarks used under license by the independent member firms of the KPMG global organization.

Document Classification: KPMG Public

§ 53

HN/2024:36

Handlingsplan för suicidprevention Trosa kommun

Beslut

Socialkontoret får i uppdrag att revidera handlingsplanen på så sätt att begreppet suicid ska ersätta begreppet självmord där det är möjligt i handlingsplanen.

Humanistiska nämndens förslag till kommunstyrelsen:

Kommunstyrelsen godkänner reviderad Handlingsplan för suicidprevention Trosa kommun.

Ärendet

Suicid är ett allvarligt folkhälsoproblem som kräver att bli uppmärksammat. Den senaste forskningen har visat att suicidprevention måste omfatta åtgärder inom en rad fält, allt ifrån att skapa de bästa möjliga villkoren för barn och ungdomars uppväxtförhållanden till en effektiv behandling av psykisk ohälsa och förebyggande av miljörelaterade risker.

Kommunbaserade insatser inom olika verksamhetsområden kan påverka bestämningsfaktorer för suicid och därigenom bidra till minskad suicidförekomst i befolkningen. Syftet med handlingsplanen är att samordna resurser och åtgärder för att minska andelen personer som begår suicid eller som försöker begå suicid. Humanistiska nämnden har huvudansvaret för verksamhetsområdet suicidprevention men eftersom handlingsplanen är kommunövergripande behöver planen antas av kommunstyrelsen. Planen har tagits fram i samarbete med berörda inom vård- och omsorgskontoret.

Förslag till beslut på sammanträdet

Michael Swedberg (M): Socialkontoret får i uppdrag att revidera handlingsplanen på så sätt att begreppet suicid ska ersätta begreppet självmord där det är möjligt i handlingsplanen. I övrigt bifall till förvaltningens förslag.

Beslutsgång

Ordförande frågar om nämnden kan besluta enligt förslag från Michael Swedberg (M) och finner att nämnden gör så.

Ärendets beredning

Tjänsteskrivelse från socialchef Lisbeth Lampinen och verksamhetsutvecklare Samra Mehonjic, 2024-09-25.
Handlingsplan för suicidprevention Trosa kommun.

Kopia till
Kommunstyrelsen

Handlingsplan för suicidprevention Trosa kommun

Förslag till beslut

Humanistiska nämndens förslag till kommunstyrelsen:

Kommunstyrelsen godkänner reviderad Handlingsplan för suicidprevention Trosa kommun.

Ärendet

Suicid är ett allvarligt folkhälsoproblem som kräver att bli uppmärksammat. Den senaste forskningen har visat att suicidprevention måste omfatta åtgärder inom en rad fält, allt ifrån att skapa de bästa möjliga villkoren för barn och ungdomars uppväxtförhållanden till en effektiv behandling av psykisk ohälsa och förebyggande av miljörelaterade risker.

Kommunbaserade insatser inom olika verksamhetsområden kan påverka bestämningsfaktorer för suicid och därigenom bidra till minskad suicidförekomst i befolkningen. Syftet med handlingsplanen är att samordna resurser och åtgärder för att minska andelen personer som begår suicid eller som försöker begå suicid.

Humanistiska nämnden har huvudansvaret för verksamhetsområdet suicidprevention men eftersom handlingsplanen är kommunövergripande behöver planen antas av kommunstyrelsen. Planen har tagits fram i samarbete med berörda inom vård- och omsorgskontoret.

Lisbeth Lampinen

Socialchef

Samra Mehonjic

Verksamhetsutvecklare

Bilaga

Handlingsplan för suicidprevention Trosa kommun, revideringarna är rödmarkerade.

Beslut till

Kommunstyrelsen

Handlingsplan för suicidprevention

Trosa kommun

2025 - 2027

Antagen av:	Kommunstyrelsen 2024-XX-XX § 84, KS 2022/106
Dokumentkategori:	Styrdokument
Dokumenttyp:	Handlingsplan

INNEHÅLL

1 INLEDNING	3
Bakgrund	3
uppdrag, syfte och mål	3
2.Psykisk hälsa och psykisk ohälsa.....	4
Psykisk ohälsa – stöd i olika nivåer.....	5
3.Suicidprevention.....	6
Suicid som psykiskt olycksfall.....	6
Preventionsstjärnan	6
Risk och skyddsfaktorer	7
4. Övergripande mål och strategier	8
Nationellt arbete mot suicid	8
5. Insatser och samverkan inom kommunen	10
insatser och samverkan inom regionen.....	11
andra aktörer i civilsamhället	12
Övriga insatser inom kommunen.....	12
Om du misstänker att någon har suicidtankar	12
6. Prioriterade OMRÅDEN SUICIDPREVENTION I KOMMUNEN 2025–2027	13
7. hjälp och stöd finns!	14
Vill du veta mer	14
Tips på utbildning och stöd	14

1 INLEDNING

I denna *handlingsplan används begreppet suicid. Suicid beskrivs som en medveten, uppsåtlig, självförvållad, livshotande handling som leder till döden. Detta begrepp förordas av Riksförbundet för suicidprevention och efterlevandestöd (SPES). Även Folkhälsomyndigheten använder begreppet suicid i det nationella handlingsprogrammet för suicidprevention.*

BAKGRUND

Cirka 1 500 personer i Sverige väljer att avsluta sitt liv varje år. Det är fem gånger fler än de som dör i trafiken. Förutom de cirka 1 500 personer som begår suicid i Sverige försöker cirka 15 000 personer ta sitt liv varje år, men misslyckas. Nästan halva befolkningen känner någon som tagit sitt liv, och lika många har kommit i kontakt med någon som försökt.¹ 1617 personer tog sitt liv i Sverige år 2023 vilket visar på en ökning från tidigare år 2022 då antalet var 1569. Det visar på att de säkert konstaterade suiciden är på en annan nivå än vad som tidigare har uppmätts.² I Sörmland var det 48 suicid år 2023. Det gör frågan till en viktig angelägenhet för de allra flesta.

Suicid är ett allvarligt folkhälsoproblem som kräver att bli uppmärksammat. Den senaste forskningen har visat att suicidprevention måste omfatta åtgärder inom en rad fält, allt ifrån att skapa de bästa möjliga villkoren för barn och ungdomars uppväxtförhållanden, till en effektiv behandling av psykisk ohälsa och förebyggande av miljörelaterade risker.³ Kommunbaserade insatser inom olika verksamhetsområden kan påverka bestämningsfaktorer för suicid och därigenom bidra till minskad suicidförekomst i befolkningen. Det behövs både ett folkhälsovetenskapligt perspektiv, det vill säga att insatserna berör stora delar av befolkningen, samt ett perspektiv av individinriktade insatser som kompletterar.

UPPDRAG, SYFTE OCH MÅL

Enligt uppdrag från humanistiska nämnden i Trosa kommun har en lokal handlingsplan för suicidprevention i Trosa upprättats sedan år 2016. **Aktuell handlingsplan gäller för åren 2025–2027.**

Syftet med handlingsplanen är att förebygga suicidförsök/suicid och öka den psykiska hälsan i Trosa Kommun. Mål för det suicidpreventiva arbetet är detsamma som det nationella målet - att ingen person, barn, vuxen eller äldre, ska behöva hamna i en sådan situation att suicid upplevs som den enda utvägen.

En viktig förutsättning för måluppfyllelse är att verka för ökad allmänkunskap om psykisk hälsa och suicidförebyggande åtgärder bland kommunens anställda och invånare. För ett så effektivt suicidpreventivt arbete som möjligt behöver flera aktörer i samhället arbeta för att minska suicid, både på individnivå och på befolkningsnivå. Kommuner, regioner, länsstyrelser, polis, och ideella organisationer är några av de aktörer som bör arbeta med suicidprevention.

Trosa kommun har som mål att andelen personer som begår suicid eller som försöker begå suicid ska minska. Inom verksamhetsområdet suicidprevention har humanistiska

---

¹ [Statistik om suicid — Folkhälsomyndigheten \(folkhalsomyndigheten.se\)](https://www.folkhalsomyndigheten.se/statistik/om-suicid/)

² Riksförbundet för Suicidprevention och efterlevandestöd (spes.se)

³ [Förslag till nationellt program för suicidprevention \(ki.se\)](https://www.ki.se/forslag-till-nationellt-program-for-suicidprevention/)

nämnden huvudansvaret. Trosas handlingsplan för suicidprevention är övergripande och bygger på lokala förutsättningar samt behov. De åtgärder som föreslås i den här handlingsplanen ligger inom kommunens ansvarsområde. Handlingsplanen avser suicidprevention, och omfattar inte specifika behandlingsinsatser av psykisk ohälsa och/eller suicidnära tillstånd.

Bestämningsfaktorer för psykisk ohälsa och suicid samt övergripande mål och strategier beskriver utvecklingsbehov för att förbättra samordning och arbetssätt mellan och inom verksamheter. Uppföljningen bör, i möjligaste mån, ske inom ordinarie linjeorganisationer.

Styrgrupp för utveckling och uppföljning av insatser inom området suicidprevention är produktionschefer på Skolkontoret, Vård- och omsorgskontoret och Socialkontoret.

2. PSYKISK HÄLSA OCH PSYKISK OHÄLSA

Hälsa är enligt WHO:s definition "ett fullständigt tillstånd av fysisk, psykisk och socialt välmående, inte endast en frånvaro av sjukdom", och *psykisk hälsa* är en integrerad del av denna definition. Den psykiska hälsan definieras här som ett tillstånd av mentalt välbefinnande där varje individ kan förverkliga de egna möjligheterna, klara av vanliga påfrestningar, arbeta produktivt och bidra till det samhälle han eller hon lever i.⁴

Psykisk hälsa påverkas av många olika faktorer, och speciellt av dessa fyra: socialt stöd, resurser från samhället, personliga erfarenheter och kulturförankrade värderingar.⁵ Främjande av psykisk hälsa kan beskrivas som processen att uppmuntra individen att ta kontroll över och förbättra sin psykiska hälsa. Psykisk ohälsa är ett brett begrepp som innefattar allt från lättare psykiska besvär och depression till psykiska sjukdomar och allvarliga psykiska störningar. Lättare psykisk ohälsa kan handla om huvudvärk, ångslan, oro eller ångest, nedstämdhet, trötthet, stress, sömnbesvär m.m. De psykiska besvären, som till exempel oro och nedstämdhet, kan dock vara normala reaktioner på en påfrestande livssituation och är ofta övergående.⁶

Det är viktigt att inte sjukdomsförklara det som är normala reaktioner i livet, samtidigt som tidig identifiering av psykiatriska tillstånd kan påverka prognosen positivt. En svårare form av psykisk ohälsa är depression. Depression drabbar en stor del av befolkningen i olika grad och kan ofta kopplas till suicidförsök och suicid.

Psykisk ohälsa är en faktor som starkt påverkar risken för suicid, och därför också den viktigaste bestämningsfaktorn för möjligheterna att minska suicidförekomsten.

---

⁴ [Vad är psykisk hälsa? — Folkhälsomyndigheten \(folkhalsomyndigheten.se\)](http://www.folkhalsomyndigheten.se)

⁵ Social- och hälsovårdsministeriet, 2002:4

⁶ Rapport 2007:11 Förslag till nationellt program för suicidprevention – befolkningsinriktade strategier och åtgärdsförslag

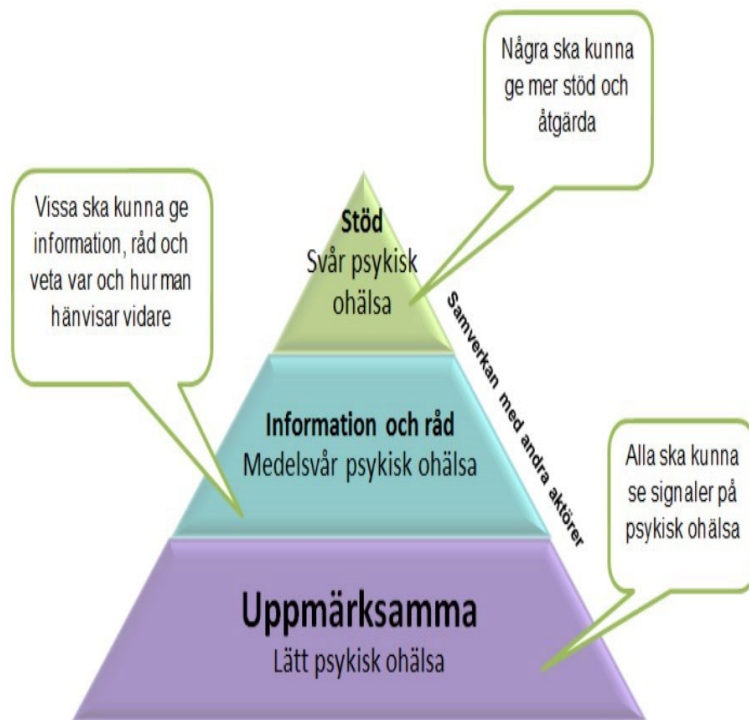

Bild 1. Psykisk ohälsa – stöd i olika nivåer

PSYKISK OHÄLSA – STÖD I OLIKA NIVÅER

I arbetet med att förebygga psykisk ohälsa och suicid är skolan och barn- och elevhälsan en viktig arena. Personal som arbetar eller kommer i kontakt med unga behöver ha mer kunskap om att känna igen tidiga tecken på psykisk ohälsa innan problemet eskalerar. För unga spelar barn- och elevhälsan en viktig roll. Personal som arbetar i förskola/skola bör ha kunskap om att känna igen tidiga tecken på psykisk ohälsa hos barnen och eleverna innan de utvecklas till större problem. En viktig uppgift för barn- och elevhälsan är att en sådan beredskap präglar personalen som möter unga.⁷

⁷ Socialstyrelsen (2016). *Vägledning för elevhälsan*.

3.SUICIDPREVENTION

Det finns flera suicidpreventiva insatser som fungerar. Exempel på detta är begränsning av tillgången av medel och metoder för suicid, behandling av depression med effektiva läkemedel och psykoterapi. Andra insatser som visat sig vara effektiva är att säkerställa vårdkedjan för patienter med suicidalt beteende samt suicidpreventiva åtgärder i stadsmiljön som exempelvis höga staket vid broar m.m. Skolbaserade preventionsprogram har visat sig fungera väl för att förebygga suicidförsök och suicidtankar hos unga.⁸

Suicidprevention kan delas in i olika nivåer:

Universell suicidprevention riktar sig till hela befolkningen för att öka kunskapen om psykisk ohälsa och suicidalitet. Det är viktigt att exempelvis införa åtgärder för att minska alkoholkonsumtion samt upplysa om risker med användning av droger och destruktivt leverne samt motarbeta mobbning och skolk i skolan.

Selektiv suicidprevention riktar sig till högriskgrupper såsom personer med psykiska störningar, missbruk, allvarliga kroppssjukdomar och plötsliga livskriser. Insatser i syfte att exempelvis stärka människors förmåga att hantera livskriser är betydelsefullt.

Indikativ suicidprevention vänder sig till högriskgrupper t.ex. personer som försökt ta sitt liv. Insatser som tidig upptäckt, diagnosticering och behandling är centralt men även åtgärder för att minska sociala och psykologiska problem. Uppföljning av personer som försökt ta sitt liv är mycket viktigt för att minska risken för fullbordade suicid.⁹

SUICID SOM PSYKISKT OLYCKSFALL

Det suicidpreventiva arbetet kan underlättas om suicid ses som en psykisk olycka då det blir mer tydligt vilka insatser som behöver genomföras. Olyckor inträffar som en följd av omständigheter och situationer som var för sig inte behöver leda till en olycka. Ett systematiskt suicidpreventivt arbete innebär att det görs analyser av de omständigheter som kan påverka händelseförloppet före, under och efter att suicid eller suicidförsöket har ägt rum.¹⁰

Om suicid betraktas som olycksfall innebär det att det arbetsrättsligt finns ett ansvar att förebygga och förhindra dessa. I LSO, Lagen om skydd mot olyckor, Kap 3 §1 och §3 står det att kommuner ska ha ett förebyggande arbete och en handlingsplan även för andra olyckor än bränder.¹¹

PREVENTIONSSTJÄRNAN

Preventionsstjärnan är framtagen av Danuta Wasserman, grundare och chef på Nationellt centrum för suicidprevention och prevention (NASP).¹² Stjärnan är ett sätt att illustrera hur närliggande förebyggande frågor är sammanlänkade genom gemensamma risk- och skyddsfaktorer. Den kan användas som en pedagogisk modell för att underlätta samverkan. ANDTS står för alkohol, narkotika, doping, tobak och spel.

⁸ Folkhälsomyndigheten, 2015. *Suicid kan förebyggas med hjälp av förebyggande insatser.*

⁹ Wasserman, Danuta, "Suicidprevention".

¹⁰ Suicidprevention i Väst, "Hur kan vi förebygga självmord?" SPIV (suicidprev.se)

¹¹ Sveriges Riksdag, "Lag 2003:778) om skydd mot olyckor."

¹² Nationellt centrum för suicidforskning och prevention, *Karolinska institutet (ki.se)*

Användning av ANDTS har skadliga konsekvenser för folkhälsan och kopplingen till psykisk ohälsa är mycket stark hos vuxna som har ett skadligt bruk eller beroende av ANDTS.¹³

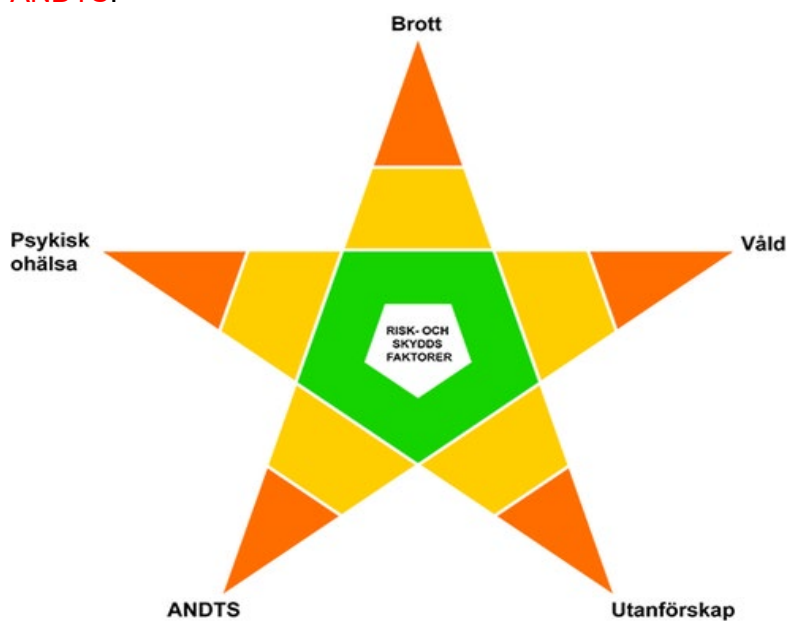

Bild 2 - preventionsstjärnan

RISK OCH SKYDDSFAKTORER

Risikfaktorer

Tidigare suicidförsök och psykiatriska tillstånd är starka riskfaktorer. Psykiatriska tillstånd som är vanliga i kombination med suicid är depression, ångesttillstånd, missbruk, psykosjukdomar och personlighetsstörningar. Samsjuklighet, en kombination av tillstånd, ger en mångfaldigt ökad risk för suicid. En annan riskfaktor är osäkra asylprocesser som kan leda till en utsatthet och hälsorisker som ångest och depression samt känsla av hopplöshet.¹⁴ En grupp som drabbats av detta är ensamkommande unga som löper en större risk för suicid i jämförelse med övriga unga i samma åldersgrupp. Andra riskfaktorer för psykisk ohälsa är diskriminering, rasism och minoritetsstress.

Kommunen som arbetsgivare behöver höja kunskapen om inkludering och agera inkluderande utifrån samtliga diskrimineringsgrunder.

Skyddsfaktorer

Skyddsfaktorer kan vara goda relationer eller kontinuitet, en god tillgänglighet till vården, förmåga att uthärda psykisk smärta, omsorg om familjemedlemmar eller andra, rädsla för kroppslig skada vid suicidhandling, god skol-eller arbetsmiljö och en känsla av sammanhang samt förmåga att vidmakthålla nära relationer.¹⁵

Samverkande faktorer

Bakgrunden till suicid är ofta komplex och beror ofta på flera samverkande faktorer. Utöver riskfaktorer kan utlösande faktorer bidra till att en person ser suicid som en lösning på sitt lidande. Exempel på utlösande faktorer och som kan bidra till att en

¹³ Socialstyrelsen, ANDTS – alkohol, narkotika, doping, tobak och spel

¹⁴ Socialstyrelsen, "Suicid". [Suicid och suicidförsök - Patientsäkerhet \(socialstyrelsen.se\)](https://www.socialstyrelsen.se/suicid-och-suicidforsok-patientsakerhet)

¹⁵ Socialstyrelsen, "Suicid". [Förebygga suicid - Patientsäkerhet \(socialstyrelsen.se\)](https://www.socialstyrelsen.se/forebygga-suicid-patientsakerhet)

person ser suicid som en lösning på sitt lidande kan vara relationsproblem, mobbing, sexuella övergrepp, dödsfall inom familjen eller att vara skuldsatt/bli vräkt. Ett suicidförsök leder ofta till negativa psykologiska och somatiska skador och i vissa fall neurologiska konsekvenser för individen som kan vara mer eller mindre bestående.¹⁶ Flickor/kvinnor är mer frekventa med suicidförsök sett till hela befolkningen och alla åldrar. Det finns ett samband mellan självskadebeteende och fullbordat suicid vilket visar på ökning av självskadebeteende bland flickor. Självskadebeteende bör tas på största allvar.

Riskgrupper

Män är mer frekventa i att ta sitt liv än kvinnor medan kvinnor står för fler suicidförsök än män. Män 65+ år är den grupp som har de högsta suicidtalerna följt av män i åldrarna 45-64 år.¹⁷ En oroande ökning av suicid finns hos kvinnor i åldersgruppen 25-44 år och unga personer 20-29 år. Unga personer som identifierar sig som homo-, bi- transpersoner eller queer (HBTQI+) gör fler suicidförsök än unga som identifierar sig som heterosexuella. Unga är mer impulsiva i sina handlingar än vuxna. Många unga planerar suicid mindre än en timme före dådet, varför det bör ses som en psykologisk olycka.

4. ÖVERGRIPANDE MÅL OCH STRATEGIER

NATIONELLT ARBETE MOT SUICID

Sedan 2008 finns ett nationellt handlingsprogram för suicidprevention. I september 2023 har Folkhälsomyndigheten och Socialstyrelsen tillsammans med 24 andra myndigheter överlämnat ett förslag om en ny nationell strategi för psykisk hälsa och suicidprevention till regeringen. Förslaget heter "Det handlar om livet". Syftet med ny nationell strategi handlar om att stärka arbetet med att förbättra den psykiska hälsan i befolkningen, förebygga psykisk ohälsa och suicid samt förbättra livsvillkoren för personer med psykisk ohälsa. Strategin belyser behovet av att skapa socialt hållbara samhällsstrukturer. Strategin ska löpa över 10 år med en vision och en målstruktur bestående av fyra övergripande mål och sju delmål.

Ett av delmålen handlar om stärkt suicidpreventivt arbete och för att nå det föreslås följande insatsområden:

1. Psykisk hälsa ses som en resurs för individen och samhället
2. Ökade investeringar i barn och unga för en god psykisk hälsa genom hela livet
3. Ett inkluderande och hållbart arbetsliv som främjar psykisk hälsa
4. Ett inkluderande samhälle med delaktiga invånare
5. Vård och omsorg som möter individens behov
6. Stärkt suicidpreventivt arbete
7. Stärkt kunskapsutveckling inom området psykisk hälsa och suicidprevention¹⁸

Under ett av delmålen, delmål 6, läggs fokus på insatser som mer specifikt är riktade mot att förebygga suicid och följande föreslås:

1. Minska sociala och ekonomiska riskfaktorer kopplade till suicid
2. Säker vård och omsorg vid risk för suicid

---

¹⁶ Karolinska institutet, Nationellt centrum för suicidforskning och suicidprevention, "Ekonomiska krisers effekt på självmord".

¹⁷ Folkhälsomyndigheten, "Statistik om suicid".

¹⁸ Nationellt handlingsprogram för suicidprevention – "Förslag till ny nationell strategi för psykisk hälsa och suicidprevention". Folkhälsomyndigheten

3. Samordna insatser vid akuta suicidala händelser
4. Minska åtkomster till metoder och medel för suicid
5. Minska stigmatisering och öka kunskaper om suicid och suicidalitet
6. Stärk stödet till efterlevande efter suicid.

Nationellt centrum för suicidforskning och prevention (NASP)

NASP är sedan 1993 Stockholms länslandstings och sedan 1995 statens expertorgan för suicidprevention. NASP inordnades i Karolinska Institutet 1 oktober 2007 och är sedan dess en nationell expertfunktion i suicidprevention. NASP ska medverka till att varaktigt minska antalet suicid och suicidförsök samt undanröja omständigheter som kan leda till att barn och unga tar sitt liv. Tidigt upptäcka och bryta negativa trender av suicid och suicidförsök hos utsatta grupper. Öka kunskapsnivån om suicid samt att stödja personer med suicidtankar och anhänga till personer som försökt eller har begått suicid.¹⁹

Folkhälsomyndigheten (FoHM)

Sedan år 2015 har FoHM uppdraget att samordna arbetet med suicidprevention på nationell nivå. Uppdraget fokuserar på att det förebyggande arbetet ska bedrivas enligt bästa tillgängliga kunskap genom ett behovsanpassat och ändamålsenligt kunskapsstödande arbete. Inom regeringsuppdraget ansvarar FoHM bland annat för att stärka kunskapsuppbyggnad och framtagande av ny kunskap samt publicera årliga rapporter om utvecklingen på området.²⁰

Sveriges kommuner och regioner (SKR)

Staten och Sveriges kommuner och regioner (SKR) har sedan 2021 en överenskommelse om insatser inom området psykisk hälsa och suicidprevention. Syftet med överenskommelsen är att fortsätta skapa förutsättningar för ett långsiktigt arbete på området psykisk hälsa med ett gemensamt ansvarstagande från berörda aktörer. Inriktningen på överenskommelsen för 2024 är i stort oförändrad jämfört med föregående överenskommelse inom området. Målsättningen med överenskommelsen är att öka tillgängligheten till vård och stöd av god kvalitet och att främja psykisk hälsa och förebygga samt motverka psykisk ohälsa och suicid för personer i alla åldrar. Målsättningen är vidare att bidra till ökad jämlikhet i hälsa, jämställdhet mellan kvinnor och män samt att stärka barnrättsperspektivet i enlighet med bland annat barnkonventionen.²¹

---

¹⁹ Karolinska Institutet, *Nationellt centrum för Suicidforskning och prevention (NASP)*, ”Mål och verksamhet.”

²⁰ Folkhälsomyndigheten, ”Nationell samordning.” [Suicidprevention — Folkhälsomyndigheten \(folkhalsomyndigheten.se\)](https://www.folkhalsomyndigheten.se)

²¹ Sveriges kommuner och landsting (SKR), *Överenskommelsen för psykisk hälsa 2024*.

5. INSATSER OCH SAMVERKAN INOM KOMMUNEN

Trosa kommun bedriver redan idag suicidpreventiva åtgärder som syftar till att förbättra den psykiska hälsan och minska suicid. Exempel på detta är kompetenshöjande insatser bland kommunens personal för en ökad kunskap om psykisk ohälsa samt utbildning i MHFA och YAM. **Europeiska studier visar att 30 % av ungdomar har suicidtankar under ett år, vilket visar hur viktigt det är att förebygga psykisk ohälsa och att stärka frisk- och skyddsfaktorer hos barn och unga. Ett sätt att lyfta på locket och avstigmatisera frågan om psykisk ohälsa, suicid och suicidtankar är genom skolpreventionsprogram.**

Skolan ska arbeta främjande av hälsa och förebyggande av psykisk ohälsa med hjälp av befintliga (evidensbaserade) program och metoder samt genom att utveckla likabehandlingsarbetet. Barn och unga ges kunskap i skolan om tecken på psykisk ohälsa genom evidensbaserat material. Skolan ska ha tydliga rutiner för upptäckt av risk för suicid och suicidförsök samt psykisk ohälsa. Skolan agerar vid akuta händelser och situationer som uppstår. Alla elever erbjuds hälsosamtal flera gånger under skoltiden. YAM (Youth Aware of Mental Health) ges till årskurs 8 varje år. YAM utvecklar ungas problemlösande förmåga för hur man hanterar sina egna och andras känslor och relationer. Programmet ger information hur psykiskt hälsofrämjande livsstilar och hur man kan hjälpa sig själv och sina kamrater.²²

MHFA - Det finns instruktörer inom både region och kommun som är utbildade inom MHFA – Mental Health First Aid, som kan liknas vid en psykisk första livräddning. Den finns med tre olika åldersinriktningar; ungdom, vuxen och äldre.

Föräldraskapet är den viktigaste bestämningsfaktorn för barn och ungas hälsa och utveckling. Trosa kommun erbjuder föräldrastödsprogram i form av ABC, alla barn i centrum, som kan öka antalet föräldrar som är trygga i sin föräldraroll.

Fritidsgården erbjuder strukturerade aktiviteter där personalen arbetar medvetet och systematiskt, vilket har en skyddande effekt. Strävan bör vara att gruppen består av ungdomar med olika bakgrund. Olika mötesplatser – exempelvis bibliotek och språkcafé kan ge öka den sociala gemenskapen och tryggheten.

Socialtjänsten - Alla som bor i Trosa kommun kan vända sig till individ- och familjeomsorgen för att få stöd och hjälp i svåra situationer. När suicid har skett är det viktigt att det finns någon i omgivningen till efterlevande anhöriga som står stadigt och delar sorgen, ilskan eller vilka känslor än må vara. Om det inte finns någon i ens omgivning, är det viktigt att efterlevande anhöriga snabbt söker kontakt med vården, med anhörigföreningen SPES eller med BRIS. Ett stöd till efterlevande kan vara avgörande för att inte stå helt själv i sorgen och själv må så dåligt att man rentav tar livet av sig. Inom socialkontorets verksamhetsområden erbjuds kris-och stödsamtal och anhörigstöd som kan ge ett stöd vid efterfrågan.

Samverkan och samordning

Ett förebyggande arbete med suicidprevention kräver samverkan mellan olika professioner. Regionen har ansvar för behandling av psykisk ohälsa och för suicidbedömning och/eller behandling vid suicidtankar för såväl barn, unga som vuxna och äldre. Genom en operativ samverkansstruktur för tidig upptäckt av riskpersoner

---

²² Karolinska institutet, Nationellt centrum för suicidforskning och prevention (NASP), ”Youth aware of mental health – YAM”. [Youth Aware of Mental health - YAM | Karolinska Institutet \(ki.se\)](https://www.ki.se/nyheter/2018/08/14/youth-aware-of-mental-health-yam)

inom kommunens verksamheter, kan förvaltningarna i kommunen med gemensamma krafter sätta in stöd på rätt plats vid rätt tillfälle för personer i nöd/suicidnära personer. För att gå från samverkan till samordning krävs att olika berörda aktörer möts med regelbundenhet och får kunskap om varandras verksamhet, såväl möjligheter som begränsningar med olika roller. Samordning för samverkan mellan kommun, region och övriga aktörer i civilsamhället är under uppbyggnad i Trosa kommun. Socialkontoret är sammankallande till lokal samordning.

Vård och Omsorg i Trosa kommun erbjuder stöd och hjälp till dem som är äldre, eller har en fysisk och/eller psykisk funktionsnedsättning och behöver stöd i sin vardag för att få vardagen att fungera bra. De som har en fysisk, psykisk eller begåvningsmässig funktionsnedsättning har rätt att få stöd och service för att kunna leva som andra och aktivt ta del av samhället. I Trosa kommun finns anhörigkonsulent som erbjuder stöd till de som vårdar eller hjälper en närstående som är långvarigt sjuk eller har en funktionsnedsättning.

INSATSER OCH SAMVERKAN INOM REGIONEN

Region Sörmland

Regionen i Sörmland har länsövergripande riktlinjer för suicidrisk och suicid samt följer regionens suicidpreventiva vårdprogram. Där står om akuta åtgärder vid suicidförsök och suicid inom slutenvård, vem som gör vad vid fullbordat suicid och om uppföljande åtgärder efter suicidförsök/suicid. Kunskapshöjande aktiviteter i form av digitala utbildningar ges till personalen löpande.

Ett hälso-och sjukvårdsövergripande projekt pågår som riktar sig till samtliga hälso-och sjukvårdsenheter. Uppdraget är att ta fram ett gemensamt vårdprogram för suicidnära patienter i syfte att stärka vårdkedjan inom vården. De perspektiven som beaktas i detta arbete är selektiv prevention med inriktning på grupper med särskild utsatthet för suicid samt indikerad prevention som riktar sig till individer med höjd risk för suicid.²³

Primärvården är basen i sjukvården och erbjuder "första linjen-vård" när det uppstår vårdbehov för individer i alla åldrar. Primärvården har framtagna rutiner som gäller för alla vårdcentraler när det gäller suicidprevention. Primärvårdsjouren och akutverksamhetens akuta omhändertagande är viktiga i det tidiga suicidpreventiva arbetet. Tidigt omhändertagande i kristillstånd vid upplevda traumatiska händelser har visat sig underlätta bearbetningen i efterförloppet.

Region och kommun erbjuder ungdomar och unga vuxna Ungdomsmottagning (13-23 år). Verksamheten kan göra bedömningar om suicidrisk och remitterar vidare vid behov. Ungdomsmottagningarnas insatser är ett betydelsefullt komplement till primärvård, barn- och ungdomspsykiatri, elevhälsa och annan verksamhet. De arbetar hälsofrämjande och förebyggande och erbjuder exempelvis samtalsstöd med kuratorer eller psykologer. Samverkan med andra aktörer är viktig för att unga ska få rätt stöd och hjälp.

Samtalsmottagning för barn och unga

I hela länet finns en samtalsmottagning, SamBu, för Barn och unga. I Trosa finns SamBU varje måndag i ungdomsmottagningens lokaler.

---

²³ Suicidprevention i Region Sörmland. <https://regionsormland.se/halsa-varld/forbattringsarbete-i-varden/suicidprevention/>

ANDRA AKTÖRER I CIVILSAMHÄLLET

Polisen har i sin personalstyrka inom länet tillgång till utbildade förhandlare som kan träda in i akuta suicidsituationer. Polisen har tydligt ansvar vid larmat suicidförsök och vid omhändertagande av person med suicidrisk. Polisen kommer ofta i kontakt med personer med psykisk och drogrelaterad ohälsa och är i regel inkopplad vid dödsfall. Det finns en samverkan mellan räddningstjänst, polis och akutsjukvård i samband med larm om suicid.

Räddningstjänsten

Räddningstjänsten kan ha en central roll i ett lokalt och regionalt arbete med suicidprevention. Det gäller inte bara vid akuta uttryckningar utan också i det fortlöpande suicidförebyggande arbetet, innan suicidhändelser inträffar, och efteråt, i det krisstöd som ges till den egna personalen. I vissa fall kan räddningstjänstens arbete vara helt avgörande. Räddningstjänsten kan genom sina erfarenheter bidra med att identifiera platser där det finns risk för suicid och därigenom bli en viktig länk i den situationella och fysiska suicidpreventionen. Sörmlandskustens räddningstjänst arbetar med säkerhets- och trygghetsarbete i Nyköping, Oxelösund, Trosa och Gnesta.

Ideella sektorn, kyrkor och samfund, studieförbund och föreningar, utgör redan idag en viktig kugge i det preventiva arbetet. Kommunen kan redan i planeringsskedet av insatser, och i verksamheter inom det psykosociala området, bjuda in till tidig delaktighet och samverkan, samt erbjuda ideella att delta vid gemensamma kunskapshöjande åtgärder. **Civilsamhället består av många livsviktiga aktörer som kan göra skillnad genom att skapa meningsfullhet.**

ÖVRIGA INSATSER INOM KOMMUNEN

Medvetenhet och kunskap om suicidprevention kan vara livräddande. Då kan vi tillsammans hitta handlingsalternativ till suicid om vi stannar kvar, vågar fråga, vågar lyssna och vågar agera tillsammans. Mobbning på arbetsplats kan motarbetas genom värdegrundsarbete, etik och moral. Att arbeta med suicidprevention inom kommunens verksamheter på arbetsplatsträffar kan motarbeta psykisk ohälsa. Genom att inventera, identifiera och åtgärda riskmiljöer vid räls och vatten samt utforma barriärer vid risk för suicid kan säkra utomhusmiljöer fås. Säkra inomhusmiljöer - översyn och utformning av vårdmiljöer och boenden bör ske med hänsyn till suicidförsök och suicid.

OM DU MISSTÄNKER ATT NÅGON HAR SUICIDTANKAR

Försök bevara ditt lugn, men ta din oro på allvar och vidta åtgärder. Samtala med personen. Uttryck din oro. Var inte rädd för att våga fråga. Lyssna. Behåll ögonkontakt. Var inte rädd för att säga "fel". Fråga om personen har suicidtankar. Förmedla hopp. Betona att det går att få hjälp och att saker och ting kommer att bli bättre. Lova inte något som kan riskera personens liv – som t ex att inte kontakta psykiatrin. Om möjligt lämna inte personen ensam. Ta hjälp av andra samt av vården. Försök inte lösa en livshotande situation ensam. Ring 112 om det behövs. Det lönar sig att ingripa och försvåra genomförande av suicid. Ett suicid är inte oundvikligt – inte ens om personen tidigare har gjort flera försök.

Olika kunskapshöjande insatser planeras för kommande år för samtliga förvaltningar. I följande tabell beskrivs de aktiviteter som är planerade och kopplade till varje fokusområde, ansvarig nämnd, tidsplan samt indikatorer för uppföljning.

6. PRIORITERADE OMRÅDEN SUICIDPREVENTION I KOMMUNEN 2025–2027

Typ av åtgärd	Tidsram	Ansvarig	Uppföljning
YAM- utbildning till elever	2025–2027	Skolkontoret	Revidering 2027
MHFA- utbildning riktad till personal	2025–2027	Vård-och omsorgskontoret	Revidering 2027
Samverkan med räddningstjänst och polis för att inventera riskområden för suicid kopplat till den fysiska miljön i Trosa kommun	Löpande	Samordnare suicidprevention i samarbete med styrgruppen för Uppdrag psykisk hälsa	Revidering 2027
Hälsöförebyggande arbete kopplat till Liv och hälsa ung	Löpande	Arbetsgruppen består av representanter från skola och individ-och familjeomsorg. Ansvarig för uppföljning är styrgruppen för Uppdrag psykisk hälsa	Revidering 2027
Att öka medvetenheten om suicid och utveckla rutiner vid tankar om suicid i alla berörda kommunala verksamheter	Löpande	Samtliga verksamheter med stöd av samordnare suicidprevention och styrgruppen för Uppdrag psykisk hälsa	Revidering 2027
Utveckla anhörig och efterlevandestöd kopplat till suicid	Löpande	Socialkontoret	Revidering 2027

7. HJÄLP OCH STÖD FINNS!

Om du eller någon du känner mår psykiskt dåligt finns olika former av stöd att få.

SOS Alarm 112

[Hur kan du hjälpa en person som har självmordstankar? - 1177](#)

Mottagningen på socialkontoret

Anhörigstöd, kris-och stödsamtal

<https://www.trosa.se/omsorg-och-stod/individ-och-familjeomsorg/barn-unga-och-familj/stod-och-hjalp-till-dig-som-mist-en-anhorig-i-suicid/>

Ungdomsmottagningen barn och unga

Sociala jouren

Elevhälsan

Ideella organisationer

[Mind Självmordslinjen](#)

Föräldralinjen **020-85 20 00**

Äldrelinjen **020-22 22 33**

[SPES](#) Spes stödlinje för efterlevande

Telefon: 020 -18 18 00 alla dagar 19.00 – 22.00

[Anhöriglinjen](#) Telefon: 0200-23 95 00

[Suicide Zero](#)

[BRIS Barnens hjälptelefon 116 111](#)

VILL DU VETA MER

[Karolinska institutet Nationellt centrum för suicidforskning och suicidprevention](#)

[Nationellt centrum för suicidforskning och prevention | Karolinska Institutet \(ki.se\)](#)

[Suicid och suicidprevention Socialstyrelsen](#)

[Suicid och suicidprevention - Socialstyrelsen](#)

[Folkhälsomyndigheten suicidprevention](#)

[Suicidprevention — Folkhälsomyndigheten \(folkhalsomyndigheten.se\)](#)

[SKR Psykisk hälsa](#)

[Psykisk hälsa | SKR](#)

TIPS PÅ UTBILDNING OCH STÖD

[Våga fråga pocket Suicide Zero](#)

Kommunanställda och kommuninvånare kommer årligen att uppmärksammas på psykisk ohälsa och suicidprevention i samband med suicidpreventionsdagen eller världshälsodagen för psykisk hälsa. Kommuninvånare och kommunanställda som vill ha mer kunskap, men som inte specifikt arbetar med riskgrupper/riskpersoner, kan gå Suicide Zeros en timmes utbildning i Våga Fråga som ges med jämna mellanrum eller Våga fråga pocket på 20 minuter som finns tillgänglig konstant. [Våga fråga - hem \(vagafragapocket.se\)](#)

§ 54

HN/2024:39

Åtgärdsprogram för ANDTS-strategin för Södermanlands län 2024–2026

Beslut

Socialkontoret får i uppdrag att uppdatera nuvarande Handlingsplan mot alkohol, narkotika, dopningsmedel, tobak samt spel om pengar (ANDTS) för Trosa kommun utifrån ANDTS-strategin för Södermanlands län 2024–2026.

Humanistiska nämndens förslag till kommunstyrelsen:

Kommunstyrelsen godkänner Åtgärdsprogram för ANDTS-strategin för Södermanlands län 2024–2026.

Ärendet

Riksdagen beslutade om en samlad strategi för alkohol -, narkotika-, dopings – och tobakspolitiken samt spel om pengar (ANDTS) 2022–2025 i Sverige. Syftet med strategin är att ange mål och inriktning för hur inriktning för hur samhällets insatser inom ANDTS-området ska genomföras, samordnas och följas upp under tidsperioden 2022–2025. Den svenska ANDTS-politiken pekar ut att de mest effektiva åtgärderna för att minska ANDTS-relaterade skadeverkningar är att begränsa tillgång och tillgänglighet.

De mål och insatser i den regionala ANDTS-strategin är konkretiseringar av hur olika aktörer från länet menar att de vill omsätta den nationella politiken till de förutsättningar och behov som finns i Södermanlands län.

Ärendets beredning

Tjänsteskrivelse från socialchef Lisbeth Lampinen, 2024-10-01.
Åtgärdsprogram för ANDTS-strategin för Södermanlands län 2024–2026.

Kopia till
Kommunstyrelsen

Socialkontoret
Lisbeth Lampinen
Socialchef
0156-52349
lisbeth.lampinen@trosa.se

Tjänsteskrivelse
Datum
2024-10-01
Diarienummer
HN/2024:39

Åtgärdsprogram för ANDTS-strategin för Södermanlands län 2024–2026

Förslag till beslut

1. Socialkontoret får i uppdrag att uppdatera nuvarande *Handlingsplan mot alkohol, narkotika, dopningsmedel, tobak samt spel om pengar (ANDTS) för Trosa kommun* utifrån ANDT-strategin för Södermanlands län 2024–2026.

Humanistiska nämndens förslag till kommunstyrelsen:

2. Kommunstyrelsen godkänner Åtgärdsprogram för ANDT-strategin för Södermanlands län 2024–2026.

Ärendet

Riksdagen beslutade om en samlad strategi för alkohol -, narkotika-, dopings – och tobakspolitiken samt spel om pengar (ANDTS) 2022–2025 i Sverige. Syftet med strategin är att ange mål och inriktning för hur inriktning för hur samhällets insatser inom ANDTS-området ska genomföras, samordnas och följas upp under tidsperioden 2022–2025. Den svenska ANDTS-politiken pekar ut att de mest effektiva åtgärderna för att minska ANDTS-relaterade skadeverkningar är att begränsa tillgång och tillgänglighet.

De mål och insatser i den regionala ANDTS-strategin är konkretiseringar av hur olika aktörer från länet menar att de vill omsätta den nationella politiken till de förutsättningar och behov som finns i Södermanlands län.

Nationell ANDTS-strategi

Alla ska ha möjlighet att leva ett liv utan skadlig påverkan av alkohol, narkotika, doping, tobak och spel (ANDTS). Södermanlands län har tagit fram en strategi för att ge många aktörer i länet en gemensam utgångspunkt för Södermanlands ANDTS-arbete.

Från nationell till regional ANDTS-strategi

Aktörer och rollfördelning i länsarbetet för den regionala ANDTS-strategin innefattar Länsstyrelsen i Södermanlands län, Region Sörmland, Polismyndigheten, Kommunernas arbete och Ideell sektor.

Åtgärdsprogram regionalt samverkansarbete 2024-2026

Här nedan följer de målområden som ingår i den samlade regionala ANDTS-strategin för Södermanlands län 2024-2026. Insats och vilka aktörer som bär vilket ansvar går att läsa mer om i det samlade dokumentet.

Mål 1: Tillgången till alkohol, narkotika, dopningsmedel och tobaks- och nikotinprodukter samt skadeverkningar av spel om pengar ska minska.

Mål 2: Barn och unga ska skyddas mot skadliga effekter orsakade av alkohol, narkotika, doping, tobaks – nikotinprodukter och spel om pengar.

Mål 3: Antal barn och unga som börjar använda narkotika, dopningsmedel, tobaks – och nikotinprodukter eller debuterar tidigt med alkohol och spel om pengar ska minska.

Mål 4: Antalet personer som utvecklar skadligt bruk eller beroende av alkohol, narkotika, dopingmedel, tobaks – och nikotinprodukter och spel om pengar ska minska.

Mål 5: Personer med skadligt bruk, eller beroende ska utifrån sina förutsättningar och behov ha tillgång till vård och stöd av god kvalitet.

Mål 6: Antalet personer som dör och skadas på grund av sitt eget eller andras bruk av alkohol, narkotika, dopningsmedel, tobaks – och nikotinprodukter eller spel om pengar ska minska.

ANDTS arbete i Trosa kommun

I Trosa kommuns regleras ANDTS arbete genom en Handlingsplan mot alkohol, narkotika, dopingmedel, tobak samt spel om pengar (ANDTS) som Kommunfullmäktige antog 2022-10-12.

Humanistiska nämnden genom socialkontoret ansvarar för att handlingsplanen samt att åtgärder genomförs för att uppnå målen.

Handlingsplanens övergripande mål är att Trosa kommun ska verka för ett samhälle fritt från narkotika och doping, minska medicinska och sociala skador orsakade av alkohol, narkotika, doping och ett minskat tobaksbruk och bruk av nikotinprodukter samt minska skadeverkningarna av spel om pengar.

Den lokala ANDTS handlingsplanen är framtagen 2022-10-12 och är anpassat till de lokala förutsättningarna. Den gäller perioden 2022–2025 och den är reviderad utifrån den nationella ANDTS-strategin. Den lokala handlingsplanen för Trosa kommun skiljer inte sig från den, Åtgärdsplanen för ANDTS- strategin för Södermanlands län, som gäller för perioden 2024–2026.

Lokala lösningar och en lokal handlingsplan behövs för att säkerställa att åtgärder i Trosa kommun är anpassade till lokala omständigheter och behov.

Ett godkännande av den regionala strategin innebär att Trosa kommun godkänner de övergripande målsättningar och samordningsformer för ANDTS arbete i länet.

Lisbeth Lampinen
Socialchef

Bilaga

Åtgärdsprogram för ANDTS-strategin för Södermanlands län 2024–2026.

Åtgärdsprogram för ANDTS-strategin för Södermanlands län 2024 - 2026

Alla ska ha möjlighet att leva ett liv utan skadlig påverkan av alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel (ANDTS). Många sörmlänningar har det inte så, utan far illa direkt eller indirekt. Vi vet också att konsekvenserna för samhället är kostsamma på grund av bruk, skadligt bruk och skadlig konsumtion av ANDTS.

I Södermanlands län har vi tagit fram en strategi för att ge många aktörer i länet en gemensam utgångspunkt för vårt ANDTS-arbete.

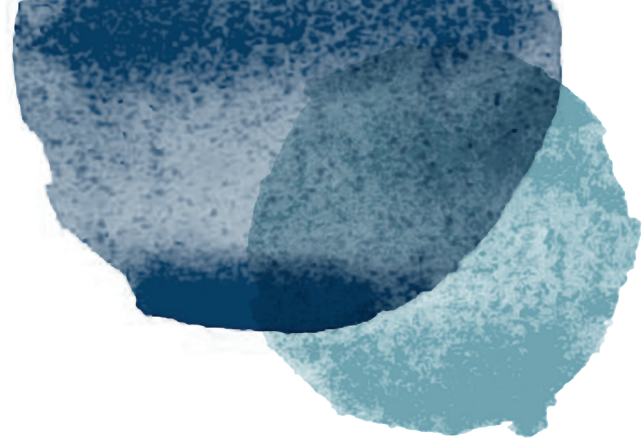
I åtgärdsprogrammet för 2024–2026 finns insatsområden där två eller fler aktörer samverkar i någon form. Tillsammans kan vi arbeta för att göra Södermanland till en bättre plats att leva på.

(SIGNATUR)

Beatrice Ask, Landshövding

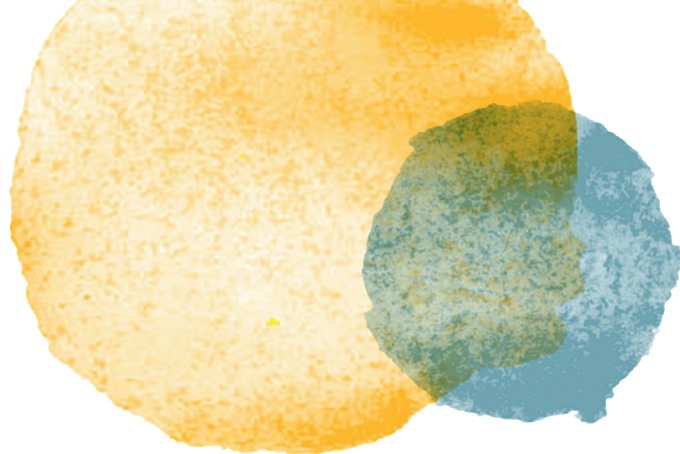

Mål 1:

Tillgången till alkohol, narkotika, dopningsmedel och tobaks- och nikotinprodukter samt skadeverkningarna av spel om pengar ska minska.

Insatsområde	Föreslagna aktörer	Föreslagna initiativtagare
1) Verka för att näringsidkarens egenkontroll förbättras genom kontrollköp.	Kommuner Länsstyrelsen Polismyndigheten	Kommuner
2) Fortsatt metodutveckling för såväl lokalt som regionalt samordnad tillsyn.	Länsstyrelsen Polismyndigheten Kommuner	Länsstyrelsen Polismyndigheten Kommuner
3) Genomföra utbildning i alkohol- och tobakslagstiftningen om tillstånd och tillsyn för förtroendevalda politiker i kommunerna.	Länsstyrelsen Kommuner	Länsstyrelsen
4) Arbeta med metoden Ansvarsfull alkoholserving.	Kommuner Länsstyrelsen	Kommuner
5) Utveckla arbetet med metoden Krogar mot knark.	Kommuner Länsstyrelsen Polismyndigheten	Kommuner Länsstyrelsen Polismyndigheten
6) Öka kunskapen om spelproblem och förekomst i olika grupper.	Länsstyrelsen Kommuner Region Sörmland	Länsstyrelsen
7) Stärka det förebyggande arbetet mot spelproblem på relevanta arenor för olika målgrupper.	Kommuner Länsstyrelsen Region Sörmland	Kommuner Länsstyrelsen
8) Utveckla verkningsfulla kontaktvägar mellan myndigheterna för en ökad samverkan och löpnade dialog.	Länsstyrelser Kommuner Polismyndigheten	Länsstyrelsen

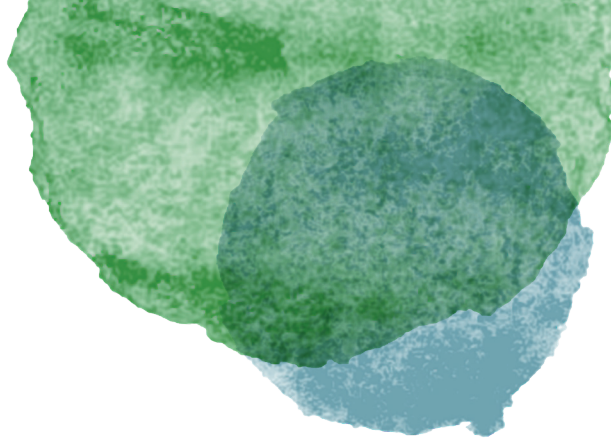

Mål 2:

Barn och unga ska skyddas mot skadliga effekter orsakade av alkohol, narkotika, dopning, tobaks- och nikotinprodukter och spel om pengar.

Insatsområde	Föreslagna aktörer	Föreslagna initiativtagare
1) Öka kunskapen om och stärka stödet till barn och unga som har anhöriga med risk- eller missbruk.	Kommuner Region Sörmland Länsstyrelsen	Kommuner Region Sörmland
2) Utveckla föräldraskapsstöd som preventiv insats för ANDTS så att fler målgrupper kan ta del av stödet.	Kommuner Region Sörmland Länsstyrelsen	Kommuner
3) Verka för att barn och ungas rätt till tobaks- och nikotinfri skoltid uppfylls.	Kommuner Region Sörmland Länsstyrelsen	Kommuner
4) Arbeta strukturerat i samverkan mot målet "Ett rökfritt Södermanlands län 2025".	Region Sörmland Kommuner Länsstyrelsen	Region Sörmland
5) Möjliggöra för fler att ta del av kunskap och stöd inför föräldraskap.	Region Sörmland Kommuner	Region Sörmland
6) Fortsätta arbetet med att implementera "Socialstyrelsens nationella riktlinjer för prevention och behandling vid ohälsosamma levnadsvanor" inom mödra- och barnhälsovård.	Region Sörmland Länsstyrelsen Kommuner	Region Sörmland

Mål 3:

Antalet barn och unga som börjar använda narkotika, dopningsmedel, tobaks- och nikotinprodukter eller debuterar tidigt med alkohol och spel om pengar ska minska.

Insatsområde	Föreslagna aktörer	Föreslagna initiativtagare
1) Stötta utvecklingen av och implementering av förebyggande ANDTS-arbete i skolan.	Kommuner Region Sörmland Länsstyrelsen	Kommuner
2) Sprida kunskap om och arbeta efter vetenskapligt baserad ANDTS-prevention utifrån barn och ungas hälsa.	Region Sörmland Länsstyrelsen Kommuner Polismyndigheten Ideell sektor	Region Sörmland Länsstyrelsen
3) Undersöka och utveckla samverkan för en sammanhållen barn- och ungdomshälsa.	Region Sörmland Kommuner	Region Sörmland
4) Stärka kompetensen kring ANDTS och lustgas hos elevhälsan och arenor där barn och unga vistas.	Kommuner Länsstyrelsen Region Sörmland Ideell sektor	Kommuner Länsstyrelsen
5) Skapa delaktighet för barn och unga i det förebyggande ANDTS-arbetet utifrån barnrättsperspektivet.	Kommuner Region Sörmland Ideell sektor	Kommuner
6) Fortsatt arbeta med nätverket PRODIS (Prevention av dopning i Sverige).	Länsstyrelsen Kommuner Polismyndigheten Aktörer inom tränings- och gymsektorn	Länsstyrelsen Kommuner

Mål 4:

Antalet personer som utvecklar skadligt bruk eller beroende av alkohol, narkotika, dopningsmedel, tobaks- och nikotinprodukter och spel om pengar ska minska.

Insatsområde	Föreslagna aktörer	Föreslagna initiativtagare
1) Kontinuerligt arbeta för att "Socialstyrelsens nationella riktlinjer för prevention och behandling vid ohälsosamma levnadsvanor" implementeras.	Region Sörmland Kommuner	Region Sörmland
2) Fortsätta utveckla arbetet för att unga vuxna med missbruk, riskbruk och beroende ska uppmärksammas tidigt, ges stöd och sammanhållen vård.	Region Sörmland Kommuner	Region Sörmland
3) Ytterligare stärka tandvårdens preventiva arbete med alkohol, narkotika och tobaks- och nikotinprodukter.	Region Sörmland Länsstyrelsen	Region Sörmland
4) Verka för samverkan i länet för att förebygga och åtgärda ANDTS-relaterad ohälsa inom arbetslivet och näringslivet.	Region Sörmland Kommuner Länsstyrelsen	Region Sörmland

Mål 5:

Personer med skadligt bruk, eller beroende ska utifrån sina förutsättningar och behov ha tillgång till vård och stöd av god kvalitet.

Insatsområde	Föreslagna aktörer	Föreslagna initiativtagare
1) Öka kunskapen om det intersektionella perspektivets betydelse och allas lika rätt till vård och stöd.	Region Sörmland Kommuner Länstyrelsen	Region Sörmland
2) Synliggöra och öka kunskaperna om gruppen äldre med missbruk eller beroende.	Region Sörmland Kommuner	Region Sörmland Kommuner
3) Synliggöra och öka kunskaperna om flickor och kvinnor med missbruk eller beroende.	Region Sörmland Kommuner Länstyrelsen	Region Sörmland
4) Synliggöra och öka kunskaperna om gruppen med funktionsnedsättning med missbruk eller beroende.	Länstyrelsen Region Sörmland Kommuner	Länstyrelsen

Mål 6:

Antalet personer som dör och skadas på grund av sitt eget eller andras bruk av alkohol, narkotika, dopningsmedel, tobaks- och nikotinprodukter eller spel om pengar ska minska.

Insatsområde	Föreslagna aktörer	Föreslagna initiativtagare
1) Öka kunskapen om och användandet av det nationella varningssystemet för att motverka narkotikarelaterade dödsfall.	Region Sörmland Kommuner Polismyndigheten Länsstyrelsen	Region Sörmland Kommuner
2) Utveckla arbetet och samverkan kring SMADIT-modellen.	Polismyndigheten Region Sörmland Kommuner	Polismyndigheten
3) Utveckla eller genomföra relevanta insatser utifrån befintliga nationella och regionala strategier inom psykisk hälsa och suicidprevention.	Region Sörmland Kommuner Polismyndigheten Ideell sektor	Region Sörmland

Sida med plats för aktörers loggor.

Kanslienheten
Emma Eklund
Nämnd-/bolagssekreterare
0156-522 50
emma.eklund@trosa.se

Tjänsteskrivelse
Datum
2024-11-05
Diarienummer
KS/2024:110

Gallring av information vid överföring till annat medium

Förslag till beslut

Information som överförs till annat medium utan större informationsförlust kan gallras.

Sammanfattning av ärendet

En stor del av den information som idag hanteras inom kommunen är digital. Dock finns det fortfarande information som inkommer och upprättas på papper. För att dessa handlingar ska kunna förvaras och bevaras elektroniskt krävs beslut att information som överförs till annat medium betraktas som original. Detta innebär att pappershandlingar som skannas in och förvaras i ett digitalt ärendehanteringssystem betraktas som original och papperskopian kan gallras. Beslutet gäller även för konvertering av information vid byte av verksamhetssystem.

Vid inskanning av pappershandling måste det säkerställas att informationen förts över till den inskannade handlingen utan större informationsförlust innan pappershandlingens får gallras.

Den nationella lagstiftningen har börjat justeras för att möjliggöra digital hantering och bevarande av information. Dock finns det fortfarande speciallagstiftning som hindrar digital hantering och bevarande. I dessa fall gäller lagstiftningens lydelse framför kommunens beslut.

Som stöd i bedömning av gallring av information vid överföring till annat medium ska respektive nämnd rådgöra med arkivmyndigheten och följa uppsatta arbetsrutiner.

Helena Edenberg
Kanslichef

Emma Eklund
Nämnd-/bolagssekreterare

Kommunkontoret
Björn Alm
Ekonomichef
0156-533 36
bjorn.alm@trosa.se

Tjänsteskrivelse
Datum
2024-11-11
Diarienummer
KS/2024:136

Revidering av styrmodell för Trosa kommun

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige antar reviderad styrmodell för Trosa kommun.

Sammanfattning av ärendet

Styrmodellen utgår från Fastlagd kurs och omfattar Trosa kommun. Ekonomistyrning innebär en medveten och konsekvent process för att påverka organisationens handlande så att verksamheten genomförs efter invånarnas faktiska behov med rätt kvalitet och till rimlig kostnad, inom ramen för tilldelade resurser och fastställda mål.

Befintlig styrmodell antogs 2019-11-26 och denna revidering grundar sig i den förändring av resursfördelning som görs till Vård och omsorg i reviderad budget för 2025-2027. Resursfördelningen till äldreomsorgen revideras och en ny resursfördelning till LSS inrättas. Principerna för central buffert ändras och förtydligas, avstämning av central buffert sker för demografiska variabler men inte för LSS och kan även ske för att täcka negativt skatteutfall eller ökade pensionskostnader.

Förutom förändringen av resursfördelningen har även mindre revideringar av text gjorts för att ta bort felaktigheter, tex namnförändring till Sveriges kommuner och regioner, fritidshem och hyresmodell. Texten kring målen har ändrats för att anpassa sig till de nu gällande målen och inte vara så specifik i antal mm.

Johan Sandlund
Kommunchef

Björn Alm
Ekonomichef

Beslutsunderlag

Styrmodell för Trosa kommun.

Beslut till

Kommunfullmäktige

Styrmodell för Trosa kommun

Antagen av: Kommunfullmäktige 2024-12-04, § XX. Dnr KS
2024/XXX

Dokumentkategori: Styrdokument

Dokumenttyp: Reglemente

Innehållsförteckning

Styrmodell för Trosa kommun	2
Fastlagd kurs för Trosa kommun	3
God ekonomisk hushållning	4
Mål för verksamheten	4
Finansiella mål	4
Intern kontroll.....	4
Budgetprocess	5
Rationaliseringar och ettårssatsningar	5
Gemensamma planeringsförutsättningar (GPF)	5
Befolkningsprognos.....	5
Ekonomiska förutsättningar	5
Lokalförsörjningsplan	5
Internhyra	6
Resursfördelning	6
Central buffert	7
Nämndernas buffertar	7
Uppföljning	7
Åtgärdsplan för en ekonomi i balans.....	8
Volymavstämning och budgetkorrigerering	8
Resultatöverföring för resultatenheter	9
Investeringar	9
Taxor och avgifter.....	10
Ansvar och befogenheter	10
Ledare i Trosa kommun	11
Värdegrund för ledare	11
Allmänt	11
Ekonomi	12
Personal	12
Ledning och styrning	12
Resultat och kvalitet.....	13
Introduktionsdagar	14
Förankring och utveckling av styrmodell	14

Styrmodell för Trosa kommun

Styrmodellen utgår från Fastlagd kurs och omfattar Trosa kommun. Kommunens helägda bolag styrs via ägardirektiv. Ekonomistyrning innebär en medveten och konsekvent process för att påverka organisationens handlande så att verksamheten genomförs efter invånarnas faktiska behov med rätt kvalitet och till rimlig kostnad, inom ramen för tilldelade resurser och fastställda mål.

Budgetprocessen är en bärande del i styrmodellen med grund i de gemensamma planeringsförutsättningarna. En hörnsten i de gemensamma planeringsförutsättningarna är bland annat resursfördelning till resultatenheterna inom verksamheterna barnomsorg, skola och äldreomsorg. Kommunstyrelsen har en central buffert för att möta ökande eller minskade volymer inom resultatenheterna. En annan hörnsten är årliga rationaliseringar och ettårssatsningar som dels kan kopplas till att genomföra en rationalisering och dels för enskilda beslutade projekt.

Fastlagd kurs för Trosa kommun

Fastlagd kurs¹ för Trosa kommun är styrande för all verksamhet inom Trosa kommun.

Kommunens verksamheter och utbud skall styras av:

- Medborgarnas behov och önskemål
- Valfrihet
- Flexibilitet
- Kvalitet och god service
- Enkelhet och kostnadseffektivitet
- Samarbete mellan servicegivare och nyttjare

Kommunens verksamhet skall präglas av ett helhetsperspektiv och bygga på samordning/samverkan mellan resurser inom och utom kommunen. Kommunen ska uppmuntra samarbete, okonventionella och alternativa lösningar.

Kommunens medborgares intressen och behov skall alltid sättas i centrum av såväl förtroendevalda som anställda. Arbetssättet skall präglas av god tillgänglighet och hög kompetens.

Rollfördelningen mellan förtroendevalda och anställda skall vara tydlig. Ansvar och beslut skall vara på rätt nivå – långt driven delegation skall tillämpas.

Verksamheten ska bedrivas inom befintlig ekonomisk ram. Resurserna ska tillvaratas på bästa sätt.

Kommunen skall växa i sådan takt att dess speciella karaktär och idyll bibehålles. Varje Orts särprägel skall tillvaratas.

Kommunen skall arbeta för att fler bostäder och fler arbetstillfällen skapas.

Miljöhänsyn skall genomsyra den kommunala verksamheten vid planering och beslutsfattande.

Kommunen skall verka för utökad kollektivtrafik såväl lokalt som regionalt.

Kommunen skall verka för ett ökat samarbete med föreningslivet och andra ideella organisationer.

För att skapa en levande kommun och god utveckling skall initiativ från enskilda och organisationer uppmuntras.

Kommunens fastigheter och anläggningar skall underhållas så att minst nuvarande standard bibehålles.

---

¹ Antaget av indelningsdelegerade Trosa 1991 08 21, §71, dnr 1991-00085.

God ekonomisk hushållning

I budgeten ska mål och riktlinjer som är väsentliga för god ekonomisk hushållning anges. Målen ska omfatta finansiella mål och verksamhetsmål. Vad som är god ekonomisk hushållning ska definieras av varje kommun och region för sig. För Trosa kommun innebär god ekonomisk hushållning att dagens kommuninvånare betalar för den verksamhet som de nyttjar och som anpassats efter den enskildes behov samt att värdet på kommunens och dess företags tillgångar, såväl materiella, finansiella som personella, underhålls och utvecklas. God ekonomisk hushållning anses vara uppfyllt när de finansiella målen är uppfyllda och 75 procent av övriga mål är uppfyllda.

Mål för verksamheten

Kommunfullmäktiges mål ska ta sin utgångspunkt i Fastlagd kurs. Målen ska sorteras in under kommunfullmäktiges övergripande målområden. Trosa genomför också medborgarundersökning vartannat år sedan 2007. Medborgarperspektivet är centralt när kommunfullmäktige fastställer mål och medborgarperspektivet ska genomsyra alla kommunens verksamheter. Beslut om mål tas i början av varje ny mandatperiod.

Kommunfullmäktiges mål omfattar sex områden, medborgarnas behov och önskemål, engagemang, kärnverksamheter, tillväxt och företagsklimat, hållbarhet och folkhälsa samt finansiella mål.

Nämnder och styrelser ska sätta upp mål för att bidra på sitt respektive område att Trosa är och blir bra på att vara kommun och bidrar till att Kommunfullmäktiges mål uppnås.

Målen ska vara tydliga, mätbara och möjliga att följa upp inom ramen för kommande års budgetar och årsbokslut. Det ska vara tydligt när målen kan anses vare helt, delvis eller inte uppfyllda. I de allra flesta fall kommer målen kunna följas upp via Kolada (Kommun och Landstingsdatabasen) dessutom jämförbara med andra kommuner.

Finansiella mål

Syftet med att budgetera med ett resultatmål/vinst är att säkerställa att kommunens verksamhet kan bedrivas även på lång sikt och att det egna kapitalet inte urholkas. De finansiella målen behöver samtidigt ta hänsyn till kommunens förutsättningar. Är kommunen i en expansiv fas med befolkningstillväxt kan till exempel resultatmålet tillåtas vara lägre en period för att därefter höjas för att återigen stärka ekonomin.

Intern kontroll

Alla nämnder gör årligen risk- och väsentlighetsbedömningar för att fastställa en ny internkontrollplan för året. Internkontrollplanen följs därefter upp i samband med årsbokslut. Några punkter är gemensamma för alla nämnder och bolag, till exempel delegering, bisysslor och arbetsmiljö.

Budgetprocess

Budgetprocessen syftar till att ge kommunstyrelse och kommunfullmäktige tillräcklig information och bra beslutsunderlag inför beslut om budget med flerårsplan och de politiska prioriteringar som varje budgetbeslut innebär. Processen ska också se till att ge goda förutsättningar för nämnder/utskott och kontor att planera och styra sin verksamhet mot fastställda mål inom ramen för tillgängliga resurser.

Rationaliseringar och ettårssatsningar

Kommunens ledningsgrupp har ansvar att löpande arbeta med rationaliseringar, även medarbetarna ska involveras i processen. Rationaliseringarna kan till exempel grupperas utifrån administrativa processer, organisatoriska åtgärder, lokaler, andra åtgärder och rena besparingar.

Varje budgetår tillförs ettårssatsningar. Dessa satsningar kan nyttjas för att en rationalisering ska kunna genomföras. (Ett nytt verksamhetssystem kan till exempel medföra ett förändrat arbetssätt som effektiviserar verksamheten.)

Gemensamma planeringsförutsättningar (GPF)

De gemensamma planeringsförutsättningarna utgör grunden för budgeten de kommande tre åren och omfattar befolkningsprognos, ekonomiska förutsättningar, lokalförsörjningsplan och resursfördelning.

Befolkningsprognos

Kommunens ledningsgrupp tar fram ett förslag till befolkningsprognos de närmast kommande fem åren samt vid behov en tioårig långtidsprognos. Bakgrunden till detta är att tydligare kunna göra långsiktiga bedömningar av kommande lokalbehov inom såväl förskola och skola som äldreomsorg, samt övriga lokaler.

Ekonomiska förutsättningar

De ekonomiska förutsättningarna omfattar prognos för skatteintäkter, uppräknings av löner och priser samt kapitaltjänstkostnader.

Kommunen baserar sina beräkningar över skatteintäkter på [Sveriges kommuner och Regioners](#) antaganden och prognoser. Skatteprognosen beräknas med befolkningsutvecklingen i de gemensamma planeringsförutsättningarna som underlag.

Inga tilläggsanslag beviljas under budgetåret. Däremot kompenseras nämnderna för särskilda satsningar utifrån lönekartläggning.

Lokalförsörjningsplan

Syftet med lokalförsörjningsplanen är att skapa ett verktyg för att möjliggöra planering av det framtida lokalbehovet samt med god framförhållning kunna bedöma det framtida investeringsbehovet och kommunens samlade lokalkostnader.

Lokalförsörjningsplanen ska bidra till att skapa förutsättningar för ändamålsenliga och kostnadseffektiva lokaler i den kommunala verksamheten. Målbilden är "Rätt lokal vid rätt tidpunkt till rätt kostnad". I normalläget bedöms det strategiskt att kommunens verksamhetslokaler också ägs av Trosa kommun. Det ger förutsättningar för god ekonomisk hushållning med flexibilitet och med möjlighet att styra, att optimalt nyttja och att hållbart förvalta lokaler. Livscykelkostnaden är en viktig parameter att beakta för att över tid nå god ekonomisk hushållning av resurser.

Internhyra

Internhyra beräknas i enlighet med beslutad [hyresmodell](#) och nämndernas budgetram justeras.

Resursfördelning

Resursfördelning till verksamheterna förskola, [fritidshem](#), förskoleklass, grundskola, gymnasieskola samt äldreomsorg, oavsett huvudman, bygger på den befolkningsprognos som årligen tas fram till budget och som ingår i de gemensamma planeringsförutsättningarna (GPF). [Resursfördelning finns även för LSS samt gata/park utifrån ökade volymer.](#)

Resursfördelning barnomsorg och skola

Resursfördelning inom barnomsorg och skola avser grundbelopp dvs. peng per barn/elev. Gemensamma kostnader såsom skolskjutsar, elevhälsa inkl. stöd för barn med behov, barnomsorg på obekvämtid, hyror m.m. ingår inte. Ersättningen per barn/elev utgår från peng föregående år samt befolkningsprognos per respektive ålderskategori.

Förskola

Resursfördelning för förskolan beräknas enligt "peng per timintervall" fördelat på barn 1-3 år och barn 4-5 år som har en vistelsetid i förskola under 30 timmar respektive över 30 timmar.

Hur stor andel av Trosas 1-5 åringar som är inskrivna i förskola hämtas från senast kända statistik från Skolverket. Hur dessa sedan fördelas mellan timintervallen styrs av senast känd faktisk andel barn i inskrivna i förskola per februari och september.

Fritidshem

Resursfördelning för [fritidshem](#) beräknas enligt "peng per ålderskategori" fördelat på barn 6 år, barn 7-9 år samt barn 10-13 år.

Hur stor andel av Trosas 7-13 åringar som är inskrivna i [fritidshem](#) hämtas från senast känd statistik från skolverket. Andelen 6-åringar i [fritidshem](#) beräknas till 100 %.

Grundskola

Resursfördelning för grundskola beräknas enligt "peng per elev" med olika belopp för förskoleklass, årskurs 1-5, årskurs 6 och årskurs 7-9. Eftersom förskoleklass och grundskola är obligatoriska beräknas att 100 % av barnen i dessa åldrar

kommer att gå i grundskola.

Gymnasieskola

Resursfördelning för gymnasieskola beräknas enligt "peng per elev" utifrån antalet barn i åldrarna 16-18 år. Där beräknas 100 % av antalet barn i dessa åldrar gå i gymnasieskola även om gymnasieskola inte är obligatorisk, detta för att täcka kostnader för eventuella 19-20 åringar som går i gymnasieskola.

Resursfördelning äldreomsorg

Resursfördelning för äldreomsorg beräknas för alla invånare 65 år och äldre, fördelade på kategorierna 65-79 år, 80-89 år samt 90 år och äldre. Ersättningen utgår från nivåerna i kostnadsutjämningsystemet per ålderskategori. Från ersättningen dras kostnad för overhead (OH) av, vilken baseras på kommunens senaste räkenskapssammandrag till SCB.

Resursfördelning LSS

Resursfördelning för LSS baseras på antal verkställda LSS-insatser per den 1 oktober året innan budgetåret. Ersättningen motsvarar senast kända standardkostnad per insatskategori i LSS-utjämnningen. Från ersättningen dras kostnad för overhead (OH) av, vilken baseras på kommunens senaste räkenskapssammandrag till SCB.

Resursfördelning gata/park

Resursfördelning för gata och park beräknas enligt nyckeltal kr/kvm yta.

Central buffert

Kommunstyrelsens anslag för central buffert bör vara minst 1 % av skattenettet. Beslut om fördelning ur den centrala bufferten ska ske en gång per år i samband med att kommunstyrelsen behandlar kommunens delårsbokslut.

Fördelning sker enligt nedanstående kriterier;

- För ökade/minskade volymer (demografiska variabler) för barnomsorg, skola, äldreomsorg

Fördelning kan ske enligt nedanstående kriterier;

- För att täcka negativt skatteutfall
- För att täcka ökade pensionskostnader

Om mer medel fördelas utöver budget för central buffert så ska dessa medel minska kommunens resultat. Nyttjas inte hela central buffert ska kvarstående medel öka kommunens resultat.

Nämndernas buffertar

Varje nämnd/utskott beslutar om storleken på den buffert som ska finnas inom de verksamheter nämnden ansvarar för. Nämndens buffert bör vara minst 1 % av budget för att under året kunna klara förändringar inom fastställd budgetram. Bufferten tillhör nämnden och nämnden fattar beslut om disponering av bufferten. Om medel finns kvar i nämndens buffert efter eventuell fördelning, så ska dessa medel öka nämndens resultat.

Uppföljning

- Uppföljning efter tre månader med helårsprognos tas fram och utgör bland annat en del av underlaget för beslut om budget kommande år.
- Delårsrapport efter åtta månader med helårsprognos.
- Årsbokslut.

Nämnderna ansvarar för att hålla verksamheten inom beslutad ram och för att driva verksamheten enligt de mål/uppdrag fullmäktige fastställt samt att följa upp och utvärdera nämndens verksamhet. Varje nämnd avgör därutöver behovet av uppföljning av ekonomi och verksamhet inom sitt ansvarsområde.

Kommunfullmäktiges mål följs upp i delårsrapport och årsredovisning. Uppföljning av nämndernas mål redovisas i respektive nämnd. Nyckeltal som direkt kan relateras till budgeterade medel ska alltid redovisas med så objektiva mått som möjligt. Dessa följs sedan upp i delårs- och årsbokslut, vissa av målen kan endast följas upp vid årsbokslut.

Åtgärdsplan för en ekonomi i balans

Så snart en avvikelse befaras eller har konstaterats ska nämnden vidta åtgärder inom ramen för sina befogenheter så att budget kan hållas. Detta innebär att förvaltningen samtidigt som det befarande underskottet redovisas för nämnden ska ge förslag till hantering av underskottet. Undantag kan gälla om avvikelsen är av relativt stor omfattning och fordrar förankring innan redovisning till nämnden. Då kan redovisningen göras vid nästkommande nämndsammanträde. Återkoppling ska även ske till det kommunstyrelsesammanträde som ligger närmast efter i tid.

Volymavstämning och budgetkorrigerings

Antalet barn, elever och äldre stäms av jämfört med beräknat antal i GPF (budgetens resursfördelning). Skillnaden mellan resursfördelning i budget och vid volymavstämning korrigeras genom budgetminskning respektive budgetökning för respektive nämnd. Volymavstämning och budgetkorrigerings beslutas på KS i samband med delårsrapporten.

Förskola

Förskola har två datum för avstämning av antalet barn, den 15 februari och den 15 september. Detta antal jämförs med antalet barn som nämnden fått i resursfördelning i budget för året. Avstämningen görs i samma kategorier som resursfördelningen i budget baserades på, samt att andelen inskrivna barn per kategori uppdateras med innevarande års fördelning på barn.

Fritidshem och grundskola

Fritidshem och grundskola har två datum för avstämning av antalet barn, den 15 februari och den 15 september. Detta antal jämförs med antalet barn som nämnden fått i resursfördelning i budget för året. Avstämningen görs i samma kategorier som resursfördelningen i budget baserades på.

Gymnasieskola

Avstämning gymnasieskola har två datum för avstämning av antalet elever, den 15 februari och den 15 september. Om snittpriset per elev beräknas att bli högre eller lägre än vad som beräknats vid resursfördelning i budget kan budget korrigeras. Nämnden ska i sin framställan klart redovisa programval budgetåret i jämförelse med tidigare programval samt kostnad/läsår.

Äldreomsorg

Avstämning äldreomsorg görs utifrån varje månads befolkningsstatistik från SCB, för månaderna augusti-juli. Denna jämförs med det antal äldre per kategori som nämnden fått i resursfördelning i budget för året.

Resultatöverföring för resultatenheter

En resultatenhet är en enhet som får sin ersättning via resursfördelningssystemet inom verksamheterna barnomsorg, skola och äldreomsorg.

Resultatöverföringen är till för att enheterna ska kunna planera sin verksamhet ur ett längre perspektiv och kunna vidta förebyggande åtgärder och utveckla sin verksamhet. **Resultatöverföring sker i form av att budget ökas/minskas efterföljande år.**

Grundprincipen är att ett resultat, över- eller underskott i sin helhet ska täckas eller disponeras inom de kommande tre åren från det att resultatet uppstått. Överskott får användas till:

- Resultatutjämning inom tre år
- Förebyggande arbetsmiljöarbete
- Kompetensutveckling
- Verksamhetsutveckling

Produktionschef ska redovisa handlingsplan för över- resp. underskott för nämndens resultatenheter i samband med bokslutsberedning. **Beslut tas i samband med årsbokslut.**

Investeringar

En investering är ett inköp som uppgår till ett väsentligt belopp och har ett varaktigt värde. Investeringen ska ha en ekonomisk livslängd på tre år och ge framtida ekonomiska fördelar och vara prestandahöjande.

Ett väsentligt belopp innebär ett halvt prisbasbelopp förutom investeringar i fastigheter, gator och vägar, parker, renhållning samt vatten och avlopp där gäller två prisbasbelopp.

Nyttjandeperiod

Vid varje aktivering av en ny tillgång ska berörd chef göra en bedömning av vilken tid investeringen kommer att nyttjas för avsett ändamål. Ingen avskrivning görs på mark och konst.

Komponentavskrivning ska ske där det är tillämpligt enligt RKR 11.4. när en investering aktiveras med varierande livslängd beroende på komponent. Motsvarande bedömning ska även ligga till grund för beräkning av

driftkonsekvenser i budgetarbetet.

Driftkostnad

Kapitalkostnader (avskrivning och internränta) för investeringar ska finansieras inom driftram. För större nyinvesteringar ska drifteffekten finansieras genom särskilda beslut i kommunfullmäktige. Beräkningen av kapitalkostnader ska göras på föreslagen investeringsbudget på motsvarande sätt som den faktiska kapitalkostnaden beräknas.

Taxor och avgifter

Uppräkning av taxor och avgifter ska ske på ett sådant sätt att avgiften/taxan följer kostnadsutvecklingen inom verksamheten. Nivån på avgiften/taxan ska ses över årligen. Beslut om reviderade taxor bör tas i samband med kommunfullmäktiges hantering av budget eller reviderad budget för kommande år.

Ansvar och befogenheter

Utgångspunkt är decentralisering av verksamhet, inklusive personal, och ekonomi. Verksamhets-, resultatansvarig chef följer verksamhet och ekonomi, fattar beslut om, genomför och vid behov förändrar sin verksamhet i enlighet med nämndens delegationsordning. Det kan handla om att anställa personal, leda verksamheten och personalen, driva arbetsmiljöarbetet, avveckla personal, göra inköp av varor och tjänster, förändra lokalutnyttjandet eller arbeta med kvalitets- och resultatförbättringar i verksamheten.

Ledare i Trosa kommun

Värdegrund för ledare

Kommunens ledare är kulturbärare av Trosaandan som sätter Trosa kommuns medborgare i främsta rummet.²

Trosaandan

- Vi har ett personligt och gott bemötande med positiv människosyn.
- Vi är engagerade ledare som växer genom att få andra att växa.
- Vi vågar och vill pröva nya vägar.
- Vi lär av varandra och delar med oss.

Allmänt

Ansvar

Som chef är ditt ansvar att verkställa de politiska besluten. Du företräder alltid Trosa kommun i din position och med din verksamhet, som förebild, representant och arbetsgivare. Du förväntas att aktivt ha axlat ledarrollen och vilja vara ledare.

Kommunen kan liknas vid en koncern. Vissa frågor hålls ihop av regelverk, policys, tidsplaner och riktlinjer. Andra är lagbundna och tvingande för hela organisationen. Många beslut fattas utifrån en delegationsordning. Alla beslut måste fattas inom ramarna för allt som styr kommunens verksamhet som koncern. I många frågor finns inte handlingsvägar förberedda. Dessa tillfällen ställer särskilda krav på att du som ledare fattar beslut med utgångspunkt från ett helhetsperspektiv för kommunens bästa.

Befogenheter

Kommunen tillämpar långtgående delegation vilket innebär att beslut ska tas så nära verksamheten som möjligt. Behov och förutsättningar är olika. Därför ska befogenheter ges så att beslut fattas utifrån vad som är bäst för den egna enheten med utgångspunkt från ett helhetsperspektiv för kommunens bästa. Detta innebär att du ska stimuleras att utveckla kvaliteten och bedriva bra verksamhet där du själv har stor del i framgången.

Stöd

Produktionschefer och enhetschefer arbetar ofta ensamt. Därför ingår du i en ledningsgrupp med andra ledare. Produktionskontorens arbetssätt för verksamheten ska vara tydliga. Styrsystem, regelverk o.s.v. ska vara tydliga, förankrade och kända. Ansvar innebär att fatta bra, självständiga beslut och ta totalansvaret för verksamheten. Detta kräver tillgång till bra, korrekta och uppdaterade beslutsunderlag.

---

² Gemensam värdegrund för ledare i Trosa kommun har arbetats fram under åren 2013-2014 av kommunens chefsgrupp.

Ekonomi

Ansvar

- Fördela och använda resurser för att verksamheten så effektivt som möjligt ska nå resultaten.
- Följa kommunens uppföljningssystem.
- Reagera på förändringar och anpassa verksamheten när de ekonomiska förutsättningarna ändras.

Befogenheter

- Fördela och nyttja resurserna för att på bästa sätt nå de resultat som förväntas.

Stöd

- Rapporter och underlag är uppdaterade och korrekta.
- Budgetvillkor är tydliga.
- Verktyg för budgetering och uppföljningar finns.
- Ekonomistöd vid budgetering och uppföljning.

Personal

Ansvar

- Försörja och bemanna verksamheten med personal och kompetens för att klara uppdraget.
- Lönesätta och kompetensutveckla din personal du anställer och ansvarar för.
- Leda arbetsmiljöarbetet.
- Hantera personalärenden.

Befogenheter

- Fatta beslut kring t.ex. lönesättning, kompetensutveckling, arbetstidsfördelning, ledigheter, o.s.v.
- Fördela personalresurser, försörja och bemanna verksamheten med en kompetens enheten behöver.
- Vid behov köpa tjänster externt.

Stöd

- Du kan diskutera med personalchef och produktionschef/kommunchef inför beslut i olika personalfrågor.
- Support och sakkunskap från personalenheten med, t.ex. olika former av arbetsrätt, statistik, kostnadsanalyser/uppföljningar lönehantering etc.

Ledning och styrning

Ansvar

- Delta och bidra med kunskap och information i övergripande ledning (ledningsgrupp) och fatta beslut kring helhetsfrågor.
- Delta i utbildning och andra aktiviteter riktade till chefer.
- Företräda kommunen i rollen som ledare och arbetsgivare.
- Förse din organisation med information och bevaka förändringar som påverkar enhetens villkor.

Befogenheter

- Leda och styra din verksamhet självständigt.
- Välja hur du formar din ledningsstruktur i verksamheten.
- Skapa kontakter och samarbete utanför kommunen.

Stöd

- Ingå i en ledningsgrupp
- Du har medarbetarsamtal med din chef.
- Lönekriterier och uttalade förväntningar.
- IT-stöd och tillgång till administrativa systemen.
- Löpande kompetensutveckling för chefer i Trosa kommun.
- Styr och ledningssystem är anpassade till resultatenheter.

Resultat och kvalitet

Ansvar

- Nå uppsatta mål för verksamheten.
- Höja kvaliteten och förbättra resultaten.
- Följa kommunens system för kvalitetsarbete och redovisning av kvalitet och resultat.

Befogenheter

- Forma arbetet med kvalitetsutvecklingen på det sätt som passar din verksamhet bäst.

Stöd

- Du förses med kommunens system för ekonomi och verksamhetsstyrning.
- Få feedback på resultat och måluppfyllelse.

Introduktionsdagar

Trosa kommun genomför årligen introduktionsdagar för alla nyanställda medarbetare. På introduktionsdagen får de nyanställda en genomgång om Trosa kommun – allt från fastlagd kurs till hur kommunen styrs samt en presentation från kommunens olika verksamheter. I samband med introduktionsdagen genomförs också en rundtur med buss. Introduktionsdagarna anordnas varje år och frekvensen tar sin utgångspunkt på hur stort behovet är, vanligtvis 2-3 ggr/ år.

Förankring och utveckling av styrmodell

Styrmodellen behöver förankras bland politiker och anställda och även utvecklas successivt. Styrmodellen bör därför revideras i början av varje mandatperiod. För att skapa en enighet och samsyn om styrmodellens grundläggande innehåll bör styrmodellen redovisas på introduktionsdagen för nyanställda, politikerutbildningar, mentorsprogrammet, chefsträffar, arbetsplatsträffar etc.

Budget 2025 med flerårsplan 2026-27 för Trosa kommun

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige:

1. Reviderat förslag till budget 2025 och flerårsplan 2026-27 antas.
2. Utdebiteringen för år 2025 fastställs till 21:30 kr.
3. Allians för Trosa kommuns styrdokument ska vara styrande för arbetet i nämnder och styrelser.
4. Kommunstyrelsen bemyndigas att fördela/omfördela årets medel för ettårssatsningar.
5. Nämnder och styrelse uppdras att senast första mötet efter årsskiftet 2025 upprätta internbudgetar för år 2025 inom beviljade anslag samt genomföra verksamhetsförändringar för att hålla ram 2025.
6. Kommunstyrelsen bemyndigas att ur anslag för central buffert anvisa medel enligt fastställda kriterier.
7. Investeringsbudget för 2025-2027 fastställs och ersätter investeringsbudget från kommunfullmäktiges beslut i juni.
8. Kommunfullmäktige bemyndigar nämnder och styrelse att besluta om investeringar för den egna verksamheten inom beslutad investeringsram.
9. Kommunstyrelsen bemyndigas att fördela investeringsmedel ur kommunstyrelsens investeringsreserv till annan nämnd.
10. Kommunstyrelsen har under 2025 rätt att nyupplåna, dvs. öka kommunens skulder med 200 Mkr.
11. Kommunstyrelsen har under år 2025 rätt att omsätta lån, dvs. låna upp belopp motsvarande de lån som förfaller till betalning under år 2025.
12. Pengbelopp fastställs för förskola och grundskola.
13. Pengbelopp fastställs för hemtjänst och särskilt boende.
14. Kommunalt partistöd utbetalas med tillämpning av reglerna för kommunalt partistöd för perioden 2025-01-01 – 2025-12-31 enligt följande:

Parti	Antal mandat	Grundstöd	Mandatstöd inkl. utb.stöd	Totalt partistöd
Moderaterna	16	20 000	320 000	340 000
Centerpartiet	2	20 000	40 000	60 000
Liberalerna	1	20 000	20 000	40 000
Kristdemokraterna	1	20 000	20 000	40 000
Socialdemokraterna	8	20 000	160 000	180 000
Vänsterpartiet	2	20 000	40 000	60 000
Miljöpartiet	1	20 000	20 000	40 000
Sverigedemokraterna	4	20 000	80 000	100 000
	35	160 000	700 000	860 000

Sammanfattning av ärendet

Kommunfullmäktige fastställde 2025 års budget i juni 2024. Skattenettet för 2025-2027 har reviderats enligt SKR:s skatteprognos från oktober.

Ramarna för samtliga nämnder har justerats i enlighet med internhyresmodell, lönejusteringar och beslutade rationaliseringar och ramökningar. Löneuppräkningsen har justerats från 2,5% till 3,0%. Genomförda och beslutade investeringar ligger som underlag för beräkning av kapitaltjänstkostnader.

I Trosas styrmodell är central buffert en viktig parameter och i budgeten är avsättning till central buffert 10,7 mkr (2025), 11,1 mkr (2026) och 11,6 mkr (2027).

Nämnderna har tilldelats ramjusteringar enligt bifogat budgetdokument.

Resursfördelning vård och omsorg

I denna reviderade budget 2025 har ramar och resursfördelningsmodeller för vård- och omsorg setts över. Tidigare har ramen beräknats baserat på kommunens demografiska förutsättningar i resursfördelning äldreomsorg, samt för övriga delar genom uppräknings av anslag enligt gällande gemensamma planeringsförutsättningar (GPF).

I budget 2025 används resursfördelning för både äldreomsorg och funktionsstöd LSS. Resursfördelning ÄO förändras endast gällande OH-avdrag, vilket nu baseras på senast gällande beräkning baserat på kommunens räkenskapsammandrag. Resursfördelning LSS baseras på antal beslutade LSS-insatser per 1 oktober året innan budgetåret, samt senast gällande standardkostnader per insats (SCB). Avdrag för OH-kostnad görs på samma sätt som för ÄO. Ingen avstämning görs mot central buffert för resursfördelning LSS. Övriga delar inom VO består fortsatt av anslag som årligen räknas upp enligt gällande GPF.

Nämndens buffert minskas till 1% av total budget och mandatperiodens beslutade rationaliseringar och satsningar ligger kvar. Totalt ökas nämndens budget med 28 630 tkr jämfört med föregående år. Denna redovisas som en total ramförändring för budgetåret 2025 då det gäller en ny resursfördelningsmodell.

Investeringar

Investeringarbudgeten 2025 t o m plan 2027 har reviderats och uppgår till totalt 618,7 mkr, varav avgiftskollektivet står för 334,6 mkr.

VA-investeringar blir en större del av kommunens totala investeringar med överföringsledningen till SYVAB som den enskilt största investeringen.

Partistöd

Regler för kommunalt partistöd beslutades av Kommunfullmäktige 2015-03-11, § 8. Där reglerades att fullmäktige varje år ska fatta beslut om partistöd. De partier som får stöd ska

redovisa att stödet använts för sitt ändamål. Redovisning ska ske per kalenderår och vara inlämnad till kommunen senast 30 juni året efter det att stödet lämnats.

Taxor och avgifter

Kommunens taxor och avgifter beslutas av fullmäktige i anslutning till budgetbeslut varje år, antingen i juni eller i anslutning till reviderad budget. .

Johan Sandlund
Kommunchef

Björn Alm
Ekonomichef

Beslutsunderlag

Budget 2025 med flerårsplan 2026-27.

Beslut till

Kommunfullmäktige

Budget 2025

med flerårsplan 2026–2027

Trosa
KOMMUN

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Fastlagd kurs för Trosa kommun	3
Styrdokument för nämnder och styrelser mandatperioden 2023-2026	4
Omvärldsanalys och ekonomisk översikt	8
Kommunfullmäktiges övergripande mål	16

BUDGETRAMAR

Resultatbudget	19
Nettoramar	20
Investeringsbudget	21

NÄMNDERNA

Kommunstyrelsen	24
Samhällsbyggnadsnämnden	30
Miljönämnden	33
Humanistiska nämnden	
Skola och barnomsorg	36
Individ- och familjeutskott	42
Vård- och omsorgsnämnden	46
Kultur- och fritidsnämnden	51
Teknik- och servicenämnden	
Skattefinansierad verksamhet	56
Avgiftsfinansierad verksamhet	58
Revisionen	62
Grundbelopp barnomsorg och grundskola	63
Hemtjänstpeng och peng särskilt boende	64
Organisationsskiss	65

Fastlagd kurs för Trosa kommun

(Antaget av indelningsdelegerade Trosa 1991 08 21, § 71, dnr 1991-00085)

- Kommunens verksamheter och utbud skall styras av:
  - Medborgarnas behov och önskemål
  - Valfrihet
  - Flexibilitet
  - Kvalitet och god service
  - Enkelhet och kostnadseffektivitet
  - Samarbete mellan servicegivare och nyttjare
- Kommunens verksamhet skall präglas av ett helhetsperspektiv och bygga på samordning / samverkan mellan resurser inom och utom kommunen. Kommunen ska uppmuntra samarbete, okonventionella och alternativa lösningar.
- Kommunens medborgares intressen och behov skall alltid sättas i centrum av såväl förtroendevalda som anställda. Arbetsättet skall präglas av god tillgänglighet och hög kompetens.
- Rollfördelningen mellan förtroendevalda och anställda skall vara tydlig. Ansvar och beslut skall vara på rätt nivå – långt driven delegation skall tillämpas.
- Verksamheten ska bedrivas inom befintlig ekonomisk ram. Resurserna ska tillvaratas på bästa sätt.
- Kommunen skall växa i sådan takt att dess speciella karaktär och idyll bibehålles. Varje orts särprägel skall tillvaratas.
- Kommunen skall arbeta för att fler bostäder och fler arbetstillfällen skapas.
- Miljöhänsyn skall genomsyra den kommunala verksamheten vid planering och beslutsfattande.
- Kommunen skall verka för utökad kollektivtrafik såväl lokalt som regionalt.
- Kommunen skall verka för ett ökat samarbete med föreningslivet och andra idéella organisationer.
- För att skapa en levande kommun och god utveckling skall initiativ från enskilda och organisationer uppmuntras.
- Kommunens fastigheter och anläggningar skall underhållas så att minst nuvarande standard bibehålles.

Styrdokument för nämnder och styrelser mandatperioden 2023–2026

En trygg skola med goda studieresultat

Alla barn och unga ska ha en trygg skola att gå till där elever och lärare har goda förutsättningar att lyckas väl. Vi vill se en skola som uppmuntrar ansträngning och flit. Som ger rätt stöd till alla elever och som tar tillvara på förmåga och talang.

I våra skolor ska alla ges chansen att bygga en ljus framtid. Vi vill se ett tydligt fokus på lärande, goda studieresultat, ordning och reda och ett gott bemötande.

Vi vill också värna om småskaligheten. Våra skolor ska inte bli för stora.

- Fokus på lärande, goda studieresultat och ordning och reda.
- Ökat stöd till barn med särskilda behov.
- En trygg skola med aktivt arbete mot mobbing och droger.
- Småskalighet där våra skolor inte får bli för stora.
- Läxhjälp till alla elever.
- Mer fysisk aktivitet i skolan.
- God arbetsmiljö för både lärare och elever.
- Valfrihet och rätten att välja skola.
- Skolmat där vi prioriterar inköp av närproducerade och svenska livsmedel.

Vård och omsorg med självbestämmande och valfrihet

Vi ser till den enskilde individens behov av vård och omsorg. Vi vill att alla människor, oavsett om vi är friska, äldre eller har en funktionsnedsättning, ska få det stöd som vi har behov av. Ett gott bemötande där den enskilde alltid har rätt till självbestämmande och valfrihet ska prägla verksamheten.

Våra årsrika medborgare blir fler och behovet av hemtjänst och fler boendeplatser ökar. Vi vill

därför fortsätta stärka hemtjänsten och tillskapa fler boendeplatser kommande år.

- Självbestämmande och valfrihet för den enskilde.
- Mer resurser till hemtjänsten och fler äldreomsorgsplatser.
- Fler bostäder anpassade för äldre.
- Plats på särskilt boende inom tre månader från beslut.
- Fixartjänst för äldre.
- Samtalsstöd till anhöriga.
- Väntjänst för att motverka ofrivillig ensamhet.

En trygg och robust kommun

Trosa kommun ska vara en trygg kommun att bo, leva och verka i.

Vi vill se ökad polisnärvaro och vi slår vakt om det framgångsrika förebyggande samarbetet som finns mellan polisen, skolan, socialtjänsten, fritidsgårdar, näringsliv och fastighetsägare.

Vi vill också fortsätta arbeta med trygghets- och skapande insatser i våra offentliga miljöer. Det handlar tex om förbättrad belysning och på några platser också om kameraövervakning.

Din kommun ska fungera väl även i kris. Därför förstärker vi vårt arbete och våra insatser för att göra oss mer robusta.

- Brottsförebyggande samarbete med polisen, skolan, fritidsgårdar, socialtjänsten, näringsliv och fastighetsbolag.
- Krav på ökad polisnärvaro.
- Trygga offentliga miljöer.
- Kameror på prioriterade platser.
- Samarbetet med civilsamhället och föräldrar.
- En robust kommun och satsningar på beredskap och civilförsvaret.

Ordning och reda på ekonomin

Trosa kommuns ekonomi är i god ordning och vi har i såväl lågkonjunktur som högkonjunktur visat positiva resultat. Vi har lyckats förena kostnads-effektivitet med hög kvalitet och vi har byggt upp reserver för att klara av en period av tuffare ekonomiska tider.

En kommuns ekonomi behöver tillväxt för att kunna klara av ökande utmaningar i välfärden. Vi har låg arbetslöshet och ett av Sveriges bästa näringslivsklimat. Rätt hanterat så har vi goda förutsättningar även den kommande mandatperioden.

- Ordning och reda i ekonomin.
- En aktiv politik för en balanserad lokal tillväxt som skapar ekonomiskt utrymme för satsningar på vår kommunala service.
- En erfaren kommunledning.
- Sänkt kommunalskatt med 40 öre.

Kultur och fritid

Ett brett utbud av såväl kulturliv som fritidsaktiviteter är en viktig faktor för människors livskvalitet. Det är viktigt att kommunen har ett gott samarbete med alla de föreningar, enskilda personer och andra ideella krafter som bedriver kultur- och fritidsverksamhet.

Vi vill tillsammans med ridskola och markägare genomföra en satsning på ridsporten vid Tureholms slott. Genom denna möjliggörs byggnation av nytt ridhus och stall.

Våra idrottsanläggningar och sammankomstlokaler kommer fortsätta att förbättras och vi vill fortsätta utöka föreningsstödet.

- Att fortsätta satsningarna på kulturskolan.
- En ökning av det ekonomiska stödet till vårt föreningsliv.
- Fortsatta satsningar på bibliotek och fritidsgårdar.
- Att möjliggöra för fler konstnärliga upplevelser i våra offentliga miljöer.
- Ett genomförande av en satsning på ridsporten där vi möjliggör byggnation av nytt ridhus och nytt stall vid Tureholms slott.
- Upprustning av Lånestahallen i Vagnhärad.
- Fortsatt satsning på att rusta upp och förnya våra lekplatser.

- Säkra och välskötta badplatser.
- Fortsatt upprustning och komplettera våra idrottsanläggningar.
- En ny sjösättningsramp.
- Att behålla det extra anläggningsstödet till Västerljungs IF.

En trygg och småskalig förskola

I våra förskolor ska alla barn ges goda förutsättningar till en bra start i livet. Barnen ska känna trygghet och föräldrarna ska känna förtroende för personalen.

Förskolan har en viktig roll som pedagogisk verksamhet och ger barnen goda förutsättningar inför den kommande skolgången. Alla barn ska därför erbjudas förskola.

Vi vill också värna om småskaligheten. Våra förskolor ska inte bli för stora.

- En trygg förskola som ger alla barn en bra start i livet.
- Småskalighet där våra förskolor inte får bli för stora.
- Trygga och stimulerande ute- och inomhusmiljöer.
- Ökat stöd till barn med särskilda behov.
- En god arbetsmiljö.
- Valfrihet och mångfald.
- Mat där vi prioriterar inköp av närproducerade och svenska livsmedel.

Varsam befolkningstillväxt och trivsamt närmiljö

Vi vill se en varsam tillväxt där vi framöver prioriterar småskalig bebyggelse och slår vakt om grönområden. Trivsamma och trygga offentliga miljöer med god tillgänglighet till rekreation och friluftsliv ska prioriteras.

Tillväxten skapar goda förutsättningar för såväl kommunens ekonomi som verksamhet och den är också viktigt för vårt lokala näringsliv. Vi har låg arbetslöshet, stabil ekonomi och ett rikt utbud av handel, restauranger och kaféer. Det vi vill slå vakt om.

De senaste åren har vi haft en tillväxt på mellan 3 till 4 %. Den vill vi dämpa till ca 2 %. Det motsvarar ungefär 300 invånare per år, i hela kommunen.

- Varsam tillväxt där vi prioriterar småskalig bebyggelse och slår vakt om grönområden.

- Fortsatt utveckling av Vagnhärads centrum med fler bostäder och utökad samhällsservice.
- Trivsamma och trygga parker och grönområden.
- Upprustning av Edanö gård samt tillgängliggöra området för rekreation.
- Vassröjning i stadsfjärdarna längs med strand promenaden och förstärk möjligheterna även för funktionsnedsatta att nå vattnet genom bryggor och gångstråk.
- Iordningställande av scenparken i Vagnhärad med bl.a. belyst åpromenad och en ny gångbro över ån.
- Utveckling av Hamnängen i Trosa med gångstråk, aktivitetsyta och planteringar.
- Årliga årensningar samt muddring av farleder och hamnområden.
- Underlätta möjligheten till friluftsliv genom att förbättra skyltning, cykelvägar och utmärkning av grönstrukturer, badplatser, båttilläggningsplatser och kulturminnen.
- Värna vår livsmedelsproduktion genom att beakta brukningsvärd jordbruksmark i plan- och exploateringsprocesser.
- Minskad energiförbrukning i våra fastigheter och fortsatta satsningar på solceller.
- Att skapa fler parkeringsplatser i våra tätorter.
- Fortsatt arbete med att förbättra belysningen i offentliga miljöer och andra trygghetsskapande åtgärder.
- Årliga medel för tillgänglighetsanpassningar.

Företagsklimat i Sverigetopp

Ett bra lokalt företagsklimat är en grundförutsättning för att trygga resurser till skola, vård och omsorg. Det är företagares förmåga att skapa värde, betala löner och skatt som ger pengar till den välfärd vi vill förbättra.

I Trosa kommun har vi ett av Sveriges bästa företagsklimat, låg arbetslöshet och många framgångsrika företag och företagare.

Det bidrar starkt till att vi är en av Sveriges bästa kommuner att leva och verka i. Vi vill, tillsammans med företagen, fortsätta vårt framgångsrika arbete.

- Ett företagsklimat i Sverigetopp.
- Effektiv, rättssäker och snabb handläggning och myndighetsutövning.
- Positiv attityd till företagande bland politiker och tjänstemän.
- Hög tillgänglighet när det gäller information och möjlighet till möten med företrädare för kommunen.
- Mer mark för verksamhetsetableringar.
- Fortsatt samarbete med besöks- och upplevelseföretagen i hela kommunen för att ytterligare stärka näringen.

Kollektivtrafik och infrastruktur

Trosa kommun är en liten kommun, med ett perfekt läge till en långt mycket större arbetsmarknad. Det är för oss avgörande att det är enkelt, prisvärt och miljömässigt effektivt att pendla till arbete på annan ort.

Ostlänken är beslutad och kommer att genomföras med en ny station i Vagnhärad. Fram tills dess slår vi vakt om antalet tågavgångar på befintlig järnväg och vidareutvecklar det gemensamma biljettsystemet Movingo.

Vi har en fantastisk skärgård i Sörmland. Den vill vi att människor ska få uppleva lättare än idag.

Vårda det vi äger tillsammans

Trosa kommun ska vara en välskött kommun där vi tar hand om det vi äger. Det kräver resurser för underhåll av fastigheter, gator, parker och offentliga miljöer.

En fungerande och miljömässigt bra rening av avloppsvatten är av stor vikt i en kommun. Vi kommer därför att fullfölja anslutningen av vårt avloppsnät till Himmerfjärdsverket.

Det är det mest effektiva för en liten kommun som vår, både ur ett kostnads- och miljöperspektiv.

Dricksvatten är vårt viktigaste livsmedel, men säker tillgång till dricksvatten av god kvalitet är inte en självklarhet. Vi vill därför helt säkerställa att alla nuvarande och framtida invånare i Trosa kommun ska vara trygga med att det kommer rent vatten ur kranen även i framtiden.

- En ny reningsverkslösning genom anslutning till Himmerfjärdsverket.
- Att säkra tillgången på dricksvatten.
- Att vårda det vi äger genom underhåll av fastigheter, kommunens gator, parker och offentliga miljöer.

Vi kommer därför verka för att tillsammans med Nyköping, Oxelösund och Region Sörmland utveckla skärgårdstrafiken ytterligare.

- En väl utbyggd kollektivtrafik där vi bland annat slår vakt om antalet tågavgångar, tågbusen och Trosabussen.
- Vidareutvecklande av det gemensamma biljett systemet Movingo.
- Ytterligare utveckling av skärgårdstrafiken tillsammans med Nyköping, Oxelösund och Region Sörmland.
- Möjliggörande av bredbandsutbyggnad som ger 99 % av hushåll och företag möjlighet att tillgå bredband om minst 1 Gbit/s år 2026.

Miljö och folkhälsa

Trosa kommun är en ekokommun och ska även fortsättningsvis vara det. Att vara ekokommun kräver att kommunen prioriterar de långsiktiga hållbarhetsfrågorna. Det gäller inte bara i den kommunala verksamheten, utan även i utvecklingen av hela kommunen.

Som kommun tycker vi det är självklart att vi bidrar med förnybar energi genom att fortsätta förse våra byggnader med solceller. De närmaste åren är smartare och snålare energianvändning av största vikt för att minska utsläppen av växthusgaser.

Den mat vi äter belastar miljön på olika sätt. Att äta mer lokalt producerad mat är en stor vinst. Det kan i förlängningen också öka landets självförsörjningsgrad, vilket också är positivt för vårt totala försvar och vår beredskap.

- Fortsatt satsning på maten i skolor, förskolor och äldreomsorgen där vi prioriterar inköp av närproducerade och svenska livsmedel.
- Fler solceller på kommunens och Trobos byggnader.
- Ytterligare utveckling av gång- och cykelvägarna för att stärka folkhälsan och öka trafiksäkerheten.

- Fler blomsterängar kombinerade med insekts hotell.
- Att slå vakt om de tätortsnära park- och grönområdena.
- Utveckling av förutsättningarna för en mångfald av rörelse.
- Tillhandahållande av en solkarta där man kan se solenergipotentialen till sin fastighet.
- Möjliggörande av fler odlingslotter.

Hjälp till självhjälp och fungerande integration

I Trosa kommun är arbetslösheten låg och de hushåll som behöver ekonomiskt bistånd är förhållandevis få. Men det finns människor som har behov av hjälp på olika sätt. Då har vi höga ambitioner med fokus på tidiga insatser. Ledorden är "hjälp till självhjälp" och ambitionen är att individen efter hjälpinsatsen ska kunna stå på egna ben och söka egen försörjning.

Att lära sig det svenska språket och att snabbt komma in på arbetsmarknaden är nyckeln till en framgångsrik integration. Vi ställer tydliga krav bland annat på aktivitet från den enskilde på heltid och vi tror på människors vilja och potential att försörja sig själv och sin familj. Fokus på en bra skola och förskola för barnen är avgörande för en väl fungerande integration.

- "Hjälp till självhjälp" är ledorden som styr våra insatser.
- Att varje människas kraft och förmåga ska tillvaratas och uppmuntras.
- Tidiga insatser och förebyggande arbete.
- Förstärkt samverkan mellan polis, skola, socialtjänst och fritidsgårdar.
- Tydliga krav med fokus på att nyanlända svenskar lär sig svenska språket, får arbete och kan försörja sig själva.

Omvärldsanalys och ekonomisk översikt

Omvärlden

Kommunernas ekonomi

Källa: Ekonomirapporten SKR maj 2024

År 2024 är andra året i rad då kommuner påverkas av reallt urholkade skatteintäkter. Kommunernas resultat blev 25 miljarder 2023, vilket var starkare än förväntat. Det stärktes bland annat av stor återhållsamhet och hög ökning av skatteunderlaget, då sysselsättningen hölls uppe av att arbetsgivarna i det längsta behöll sin arbetskraft. I år kommer skatteunderlaget att öka betydligt långsammare än normalt samtidigt som sektorn fortsätter påverkas av höga kostnadsökningar främst från pensionskostnaderna. Det sammantagna resultatet i kommunsektorn beräknas bli -14 miljarder kronor, trots att omfattande åtgärder för att få ner kostnaderna genomförs. Även om resultaten i sektorn kommer att stärkas från och med 2025 ökar låneskulden på grund av stora investeringsbehov. En klart lägre befolkningstillväxt, där antalet barn och unga minskar rejält, kommer också att sätta sin prägel på sektorn kommande år.

Arbetslösheten stiger till 8,5 procent som årsgenomsnitt. När efterfrågan och BNP ökar under 2025 kommer medelarbetstiden att öka. Därefter ökar även sysselsättningen. År 2026 väntas en hög sysselsättningstillväxt och arbetskraftsdeltagandet 2027 väntas nå samma nivå som 2023.

Minskningen av antalet arbetade timmar dämpar lönesumman rejält i år. Trots ovanligt stora pensionsinkomster, till följd av högt prisbasbelopp (i likhet med 2023) ökar skatteunderlaget 2024 mycket svagt. Åren 2025–2027 beräknas skatteunderlaget växa något snabbare än det historiska genomsnittet, till följd av en stor ökning av antalet arbetade timmar.

Befolkningsförändringarna kommande tio år får stora effekter. De flesta kommuner är vana vid att befolkningen ökar. Det har lett till snabbt ökande skatteintäkter. Befolkningsökningen har dessutom bidragit till höga rea- och exploateringsinkomster som delfinansierat investeringarna i de kommuner som växer. Redan under pandemin märktes en

svagare befolkningsutveckling, som många räknade med var tillfällig. Vid 2023 års slut visade det sig att fertiliteten blev den lägsta sedan den började mätas i Sverige 1749. Detta kombinerat med relativt låg invandring och att Skatteverket rensat i sina register gjorde att 193 av Sveriges kommuner minskade sitt invånarantal 2023. Efter många år med kraftig befolkningsökning där arbetet i flera kommuner varit inriktat på tillväxt, kan inställningen fortfarande på många håll vara att kommunen inte växt 2023 till följd av lågkonjunkturen och stoppet i bostadsbyggandet. Det kan ta tid att inse att detta är inte tillfälligt. När Statistiska centralbyrån i slutet av april presenterade sin nya befolkningsframskrivning visar den att 2023 är början på det nya normala.

Trots ett samlat överskott för kommunerna hade många kommuner underskott i verksamheterna redan 2023. Överskotten beror främst på att skatteunderlaget förbättrades under 2023 samt att många kommuner hade rea- och exploateringsintäkter och ett positivt finansnetto.

Återhållsamheten håller i sig även 2024, då kommunerna sammantaget har budgeterat ett överskott på 3,2 miljarder kronor, vilket skulle vara det lägsta resultatet i kommunerna på 20 år. Var fjärde kommun budgeterar med underskott och ytterligare 24 kommuner med nollresultat.

Återhämtning väntar 2025 och 2026 där de ljusare ekonomiska förutsättningarna för 2025 hänger till stor del ihop med minskade pensionskostnader till följd av lägre inflation. En viss återhämtning av konjunkturen ger en relativt bra skatteunderlagsutveckling 2025, vilket också hjälper upp resultatet.

För åren 2025 till 2027 beräknas kostnaderna öka i takt med de demografiska behoven. Behovsökningar inom äldreomsorgen och gymnasieskolan balanseras av minskade behov inom framför allt förskola och skolverksamhet i en majoritet av kommunerna.

Inför 2026-2027 ser prognosläget bättre ut för kommunal sektor även om prognosen för de kommande åren präglas av osäkerheter.

Kommunen

Styrmodell för Trosa kommun¹

Styrmodellen utgår från Fastlagd kurs och omfattar Trosa kommun. Kommunens helägda bolag styrs via ägardirektiv. Ekonomistyrning innebär en medveten och konsekvent process för att påverka organisationens handlande så att verksamheten genomförs efter invånarnas faktiska behov med rätt kvalitet och till rimlig kostnad, inom ramen för tilldelade resurser och fastställda mål.

Budgetprocessen är en bärande del i styrmodellen med grund i de gemensamma planeringsförutsättningarna. En hörnsten i de gemensamma planeringsförutsättningarna är bland annat resursfördelning till resultatenheterna inom verksamheterna barnomsorg, skola, äldreomsorg och LSS. Kommunstyrelsen har en central buffert för att möta ökande eller minskade volymer inom resultatenheterna. En annan hörnsten är årliga rationaliseringar och ettårssatsningar som dels kan kopplas till att genomföra en rationalisering och dels för enskilda beslutade projekt.

God ekonomisk hushållning

I budgeten ska mål och riktlinjer som är väsentliga för god ekonomisk hushållning anges. Målen ska omfatta finansiella mål och verksamhetsmål. Vad som är god ekonomisk hushållning ska definieras av varje kommun och region för sig. För Trosa kommun innebär god ekonomisk hushållning att dagens kommuninvånare betalar för den verksamhet som de nyttjar och som anpassats efter den enskildes behov samt att värdet på kommunens och dess företags tillgångar, såväl materiella, finansiella som personella, underhålls och utvecklas. God ekonomisk hushållning anses vara uppfyllt när det finansiella målet är uppfyllt och 75 procent av övriga mål är uppfyllda.

Mål för verksamheten

Beslut om mål tas i början av varje ny mandatperiod. Kommunfullmäktiges nio mål omfattar sex områden, medborgarnas behov och önskemål, tillväxt och företagsklimat,

kärnverksamheter, hållbarhet och folkhälsa, engagemang och finansiella mål.

Trosa kommun medverkar tillsammans med andra kommuner i Sveriges kommuners och landstings projekt, "Kommunens kvalitet i korthet" (Kkik). Här följs kommunens kvalitet upp ur ett medborgarperspektiv. I Kkik ges Trosa möjlighet att jämföra sig med andra kommuner och med egna resultat över tid. Det ger också möjligheter att hitta goda exempel och lära av andra.

Trosa genomför också medborgarundersökning vartannat år sedan 2007. Medborgarperspektivet är centralt när kommunfullmäktige fastställer mål och medborgarperspektivet ska genomsyra alla kommunens verksamheter.

Kommunfullmäktige, kommunstyrelse och nämnder ska i första hand använda de kvalitetsnyckeltal som finns i Kkik samt sätta mål med utgångspunkt i de frågeställningar som finns i medborgarundersökningen. För att kunna vara uthållig i målarbetet är det viktigt att eftersträva enkelhet och tydlighet. Målen ska därför vara mätbara och relativt få till antalet.

Finansiella mål

Syftet med att budgetera med ett resultatmål/vinst är att säkerställa att kommunens verksamhet kan bedrivas även på lång sikt och att det egna kapitalet inte urholkas. De finansiella målen behöver samtidigt ta hänsyn till kommunens förutsättningar. Är kommunen i en expansiv fas med befolkningstillväxt kan till exempel resultatmålet tillåtas vara lägre en period för att därefter höjas för att återigen stärka ekonomin.

Budgetprocess

Budgetprocessen syftar till att ge kommunstyrelse och kommunfullmäktige tillräcklig information och bra beslutsunderlag inför beslut om budget med flerårsplan och de politiska prioriteringar som varje budgetbeslut innebär. Processen ska också se till att ge goda förutsättningar för nämnder/utskott och kontor att planera och styra sin verksamhet mot fastställda mål inom ramen för tillgängliga

---

¹ Styrmodell för Trosa kommun KF 2019-11-26

resurser.

Rationaliseringar och ettårssatsningar

Kommunens ledningsgrupp har ansvar att löpande arbeta med rationaliseringar, även medarbetarna ska involveras i processen. Rationaliseringarna kan till exempel grupperas utifrån administrativa processer, organisatoriska åtgärder, lokaler, andra åtgärder och rena besparingar.

Varje budgetår tillförs ettårssatsningar. Dessa satsningar kan nyttjas för att en rationalisering ska kunna genomföras.

Rationaliseringar

Inför innevarande mandatperiod har ledningsgruppen tagit fram förslag på rationaliseringar om totalt 16,3 Mkr. I förslagen ingår bland annat en kartläggning av de administrativa processerna.

	2023	2024	2025	2026	Totalt
BOU	1 800	1 800	1 800	1 800	7 200
VON	1 000	1 000	1 000	1 000	4 000
IFO	200	200	200	200	800
SBN		100			100
KFN	1 200	1 000			2 200
Admin. processer			1 000	1 000	2 000
Totalt	4 200	4 100	4 000	4 000	16 300

Ettårssatsningar

Ettårssatsningarna för 2025 om totalt 6 Mkr fördelas enligt nedan.

	2025
Skola resultatfokus	1 000 BOU
ESF projekt KAA	500 BOU
Minska sjukskrivningar	1 000 KS
Inköpsprocess/modul	800 KS
Förstudier	600 TSN
Energieffektivisering	500 TSN
Krisberedskap	200 KS
IT - M365 utbildningslyft	100 KS
Ledningsgruppsprioritering	600 KS
Säker digital kommunikation, Hypergene och digitalisering	700 KS
Totalt	6 000

Gemensamma planeringsförutsättningar (GPF)²

De gemensamma planeringsförutsättningarna utgör grunden för budgeten de kommande tre åren och omfattar befolkningsprognos, ekonomiska förutsättningar, lokalförslagsplan och resursfördelning.

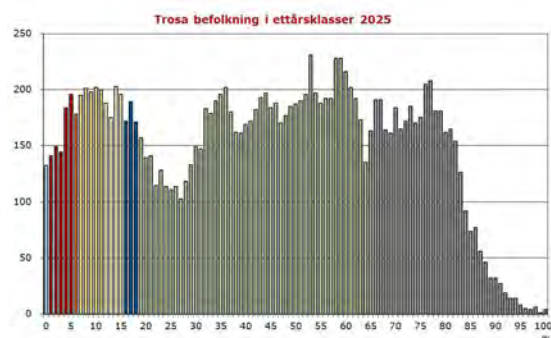
Befolkningsprognos

Kommunens ledningsgrupp tar fram ett förslag till befolkningsprognos de närmast kommande fem åren, därutöver har en långtidsprognos för perioden 2024-2033 tagits fram. Bakgrunden till det är att tydligare kunna göra långsiktiga bedömningar av kommande lokalbehov inom såväl förskola och skola som äldreomsorg, samt övriga lokaler.

Befolkningsprognosen innebär att Trosa kommun fortsätter att vara en attraktiv tillväxtkommun med kontinuerlig tillväxt under hela den aktuella perioden. Prognosen innebär en fortsatt befolkningstillväxt men som varierar under prognosperioden med lägre tillväxttakt 2024-2026. Under 2024 till 2026 beräknas befolkningen öka med 100-150 personer per år medan det 2027-2028 beräknas öka med runt 200 personer. Befolkningen bedöms passera 15 000 invånare 2024 och 16 000 invånare först efter den femåriga befolkningsprognosen. Under senare år har Vagnhärad stått för en allt större del av tillväxten och det är en trend som bedöms förstärkas under kommande år.

Befolkningsprognosen baseras på invånare i kommunen 30 september 2023 och prognos för åren fram till och med 2028.

Trosas befolkning, i ettårs-klasser, enligt budget 2025

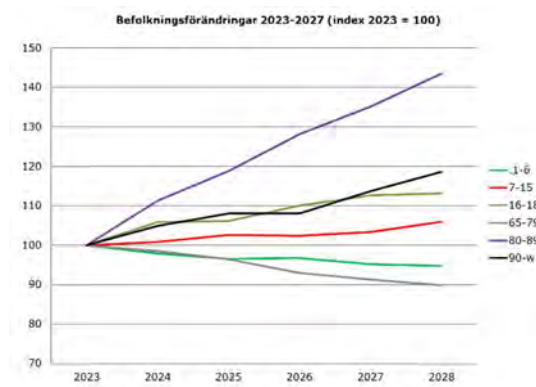

² KS 2024-02-28, KS/2024:17

Grafen visar Trosas åldersstruktur 2025 enligt vår befolkningsprognos. Unga invånare har behov av förskola och skola medan den äldre befolkningen har behov av bland annat hemtjänst. Samtliga medborgare nyttjar gator, parker, bibliotek, mm.

Befolkningsprognoser ligger till grund för behovet av förskola för barn 1–5 år, grundskola för barn 6–15 år och gymnasieskola för ungdomar 16–18 år. När det gäller äldreomsorg ligger samtliga invånare 65 år och äldre som grund för resurstilldelning.

Den största ökningen av antalet äldre de kommande åren syns framförallt i åldersgruppen 80–89 år. Antalet elever i grundskolan och gymnasiet fortsätter att öka 2025 medan antal barn i förskolan minskar.

Resursfördelning, demografiska förändringar, jämfört med budget 2024.

I styrmodell för Trosa kommun är central buffert en av hörnstenarna vilket säkerställer att verksamheterna får tilldelning av resurser utifrån volym. Netto blir det fler barn och elever vilket ökar skolans budgetram med 0,5 Mkr.

Resurstilldelning till äldreomsorgen, med kostnadsutjämningsystemet som grund, omfattar samtliga invånare 65 år och äldre ökar Vård och omsorgsnämndens ram med 11,4 Mkr.

Ekonomiska förutsättningar

De ekonomiska förutsättningarna omfattar prognos för skatteintäkter, uppräknings av löner och priser samt kapitaltjänstkostnader.

Kommunen baserar sina beräkningar över skatteintäkter på Sveriges kommuner och

Regioners antaganden och prognoser.

Skatteprognosen beräknas med befolkningsutvecklingen i de gemensamma planeringsförutsättningarna som underlag.

Inga tilläggsanslag beviljas under budgetåret.

Däremot kompenseras nämnderna för särskilda satsningar utifrån lönekartläggning.

Skatter

Skatteintäkter och statsbidrag har beräknats efter Sveriges Kommuner och Regioners prognos från april 2024. Skatteprognosen bygger på följande befolkningsantagande:

- 2025: 15 002 invånare 1/11 2024
- 2026: 15 269 invånare 1/11 2025
- 2027: 15 427 invånare 1/11 2026

Skatteprognosen beräknas utifrån en återställning av skattesatsen 2023-2026 med 40 öre enligt nedan:

- 2025: 21,30 kr
- 2026: 21,20 kr

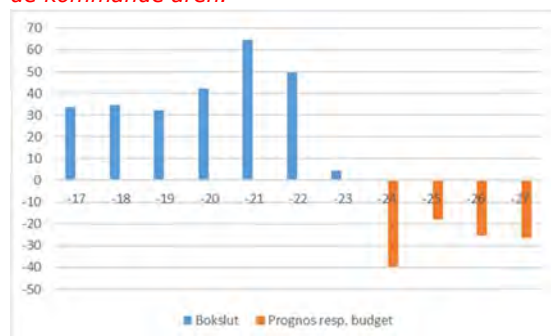
Avsättningar för kommande medfinansiering av statlig infrastruktur påbörjades 2016 och det aviserade åtagandet uppnåddes i bokslut 2019. Skatten höjdes med 40 öre 2017 för att finansiera dessa avsättningar i syfte att inte belasta kommande generationer med kostnader.

Uppräkning av löner och priser mm

Löner räknas upp med 3,0 procent och priser (inklusive interna priser) har räknats upp med 2,0 procent 2024 i nämndernas budgetar och verksamhetsberättelser. (i vårbudgeten räknades löner upp med 2,5%)

I ekonomirapporten nämns att löneuppräknings skulle kunna bli högre till 2025 men det får analyseras och eventuellt ses över inför reviderad budget i höst.

Årets resultat 2017-2023 samt prognos och budget de kommande åren.

Resultatnivåerna förväntas sjunka kommande år efter en rad av år med starka resultat, både i Trosa kommun och i kommunsektorn i stort. Ljusning syns framåt enligt ekonomirapporten där ekonomin vänder. Kommunens organisation arbetar med rationaliseringar löpande skapas dock ett handlingsutrymme som gör att kommunen står bättre rustad, än vilket annars hade varit fallet.

I budgeten ligger ett ränteantagande på ca 2,50 procent vilket är högre än den genomsnittliga räntan på kommunens lån, (2,15 procent i bokslut 2023). Ränteprognosen beräknas på befintlig låneportfölj där lån som går ut omsätts och nya lån tas upp spritt under året. Lånevolymen i budgeten uppgår till 1 150 Mkr jmf med faktiskt lånevolym på 840 Mkr per 2023-12-31. Åren 2026-2027 har räntan budgeterats till 2,50-2,65 procent och med lånevolym på 1 300 Mkr respektive 1 425 Mkr. Under 2024 har signaler kommit om att räntan ska sänkas men är fortfarande relativt hög vilket påverkar snitträntan på kommunens lån negativt när tidigare lån ska omsättas och lånevolymen beräknas öka med ökad investeringstakt och lägre resultat.

Kommunens bolag har också krav på att ge avkastning till ägaren, sammantaget stärker det kommunens budget med 1 Mkr.

Ramökningar

Ramökningarna för 2025 om totalt 5 Mkr enligt de gemensamma planeringsförutsättningarna fördelas enligt nedan.

	2025	Nämnd
Personal	400	KS
Kommunikation/information	300	KS
Revision	100	KF/Rev
Personal friskvårdspeng	200	KS
Ärendehanteringssystem	500	KS
Informations säkerhet	600	KS
Skolan - skolkontoret o resultatfokus	500	BOU
Färdtjänst (fr skola)	500	VON FH
Livsmedel i skola/förskola	500	Kostmodell
Drift Edanö gård	500	Internhyra
Underhåll fastighet	500	Internhyra
Larm o bevakning	200	Internhyra
Parkutökningar	200	TSN
Totalt	5 000	

Ramökning 2026

Kommunikation/information 300 tkr

Reviderad budget höst

Kommunfullmäktige fastställde 2025 års budget i juni 2024 i höstbudget ligger de gemensamma planeringsförutsättningarna kvar. Skattenettot för 2025-2027 har reviderats enligt SKR:s skatteprognos från oktober.

Ramarna för samtliga nämnder har justerats i enlighet med internhyresmodell, lönejustering och beslutade rationaliseringar och ramökningar. Löneuppräkningsen har justerats från 2,5% till

3,0%. Genomförda och beslutade investeringar ligger som underlag för beräkning av kapitaltjänstkostnader. Internräntan är oförändrad på 3,50% för 2025.

I Trosas styrmodell är central buffert en viktig parameter och i budgeten är avsättning till central buffert 10,7 mkr (2024), 11,1 mkr (2025) och 11,6 mkr (2026). Central buffert har minskats gentemot vårbudgeten som en del av förändringen av styrmodellen.

De finansiella kostnaderna har reviderats ned med 2,0 mkr i budget 2025 då räntan sjunkit samtidigt som beräknad lånevolym är något lägre än i vårbudgeten.

Resursfördelning vård och omsorg

I reviderade budget 2025 har ramar och resursfördelningsmodeller för vård- och omsorg setts över. Tidigare har ramen beräknats baserat på kommunens demografiska förutsättningar i resursfördelning äldreomsorg, samt för övriga delar genom uppräknings av anslag enligt gällande gemensamma planeringsförutsättningar (GPF).

I budget 2025 används resursfördelning för både äldreomsorg och funktionsstöd LSS. Resursfördelning ÄO förändras endast gällande OH-avdrag, vilket nu baseras på senast gällande beräkning baserat på kommunens räkenskapsammandrag. Resursfördelning LSS baseras på antal beslutade LSS-insatser per 1 oktober året innan budgetåret, samt senast gällande standardkostnader per insats (SCB). Avdrag för OH-kostnad görs på samma sätt som för ÄO. Ingen avstämning görs mot central buffert för resursfördelning LSS. Övriga delar inom VO består fortsatt av anslag som årligen räknas upp enligt gällande GPF.

Nämndens buffert minskas till 1% av total budget och mandatperiodens beslutade rationaliseringar och satsningar ligger kvar. Totalt ökas nämndens budget med 28 630 tkr jämfört med föregående år. Denna redovisas som en total ramförändring för budgetåret 2025 då det gäller en ny resursfördelningsmodell.

Negativt budgeterat resultat

Kommuner och regioner måste enligt kommunallagen varje enskilt budgetår budgetera så att intäkterna överstiger kostnaderna.

Om balanskravsresultatet för ett visst räkenskapsår är negativt ska det enligt kommunallagen regleras inom tre år. Kommunfullmäktige ska då anta en åtgärdsplan för hur regleringen av resultatet ska ske. Beslut om

reglering ska fattas i budgeten senast det tredje året efter det år då det negativa balanskravsresultatet uppkom. Enligt kommunallagen får fullmäktige dock besluta att en reglering av ett negativt balanskravsresultat inte ska göras, om det finns synnerliga skäl.

Eventuella negativa balanskravsresultat 2024 och 2025 som är ett resultat av kraftigt och tillfälligt ökade pensionskostnader kommer Trosa på grund av stark finansiell ställning att åberopa synnerliga skäl för i beslut kring återställande av underskott.

Kommunen har under en längre tid öronmärkt medel för vikande konjunktur för att använda för att återställa eventuella underskott under en vikande konjunktur för att ha en god ekonomisk hushållning över tid. Öronmärkta medel uppgår den 31 december 2023 till 70 Mkr och dessa medel får användas fram till och med bokslut 2026.

Trosa använder sig inte av resultatutjämningsreserv (RUR) men avser att anpassa sig till det nya regelverket kring resultatreserven (RER) som ersätter RUR som börjat gälla från 2024 och framåt. På grund av rådande konjunktur kommer det inte vara möjligt att reservera medel till RER de närmaste åren och då fortsätter Trosa att använda sig av modellen med öronmärkta medel.

I budget 2025 är resultat positivt med 0,1% eller 0,6 mkr medan planåren 2026-2027 är resultatet negativt med ca -1 procent årligen, motsvarande ett underskott om ca 5-15 Mkr.

Det budgeterade underskotten i planåren motiveras av att Trosa kommun dels har minst femton år av ackumulerade överskott genom en effektiv organisation och dels av viljan att agera kontracykliskt. Planåren brukar generellt bli betydligt bättre när de blir budgetår då skatteprognoserna blir bättre. I tider av brist på rätt kompetens är det extra viktigt att behålla och värna om kommunens viktigaste resurs, personalen och inte göra förhastade besparingar.

Investeringar

Kommunens investeringsverksamhet bör präglas av god planering och framförhållning. I takt med att befolkningen ökar behöver Trosa fortsätta att investera i verksamheterna för att möta invånarnas behov av service. Dessa investeringar kommer till stor del att behöva finansieras med lån.

Perioden 2005-2023 investerade Trosa kommun för 2 mdkr och för åren 2025-2027 finns pågående och planerade investeringar för 619 mkr. Avskrivningskostnader och räntekostnader för lån kommer att

ta en större andel av kommunens budget i anspråk kommande år.

Kommunens långsiktiga finansiella styrka brukar mätas i soliditet, som visar hur stor del av våra tillgångar som finansieras av egna medel. Från 2009 minskade soliditeten till följd av de (då) höga investeringsutgifterna. Soliditeten urholkas om investeringar finansieras via lån. Detta har varit aktuellt under 2009-2014, då investeringarna var mycket höga. 2013 var soliditeten 14 % inklusive ansvarsförbindelsen. Minskade investeringar åren därefter har bidragit till en högre soliditet.

De senaste årens resultatnivå har gjort att soliditeten inklusive ansvarsförbindelsen förbättrats, trots en hög investeringsnivå. 2023 var soliditeten inklusive ansvarsförbindelsen 24 %. De kommande årens stora investeringsvolym kommer åter att sänka soliditeten.

Miljösatsningar i budget

I enlighet med Trosa kommuns miljöledningssystem så redovisas de kommande investeringar som görs inom miljöområdet. Vissa av investeringarna är rena miljösatsningar medan andra har ett annat huvudsyfte men som ändå bidrar till bättre miljö.

- GC-åtgärder
- GC-väg Norrbyvallen-Sörgårdsvägen
- Belysningsåtgärder GC Branders väg - Sörgårdsvägen
- Busshållplats Trosa hamn med väderskydd
- Väderskydd busshållplats Emils backe
- Väderskydd cyklar Vagnhärads station och Österm.v P
- Reinvestering fastigheter, VA och dagvatten
- Utbyte av armaturer
- Utveckling parker grönmiljö
- Utveckling av Hamnängen och Scenparken
- Dagvattenåtgärder Industrigatan
- Åtgärder mot ovidkommande vatten
- Byggnation överföringsledning
- Tömningsstationer husbilar
- Uppkoppling digitala vattenmätare
- Nya ÄVS/fastighetsnära insamling
- Förpackningsinsamling allmän plats
- Fastighetsnära förpackningsinsamling

Pågående och kommande investeringar 2024-2027 framgår under avsnittet investeringsbudget där nu den avgiftsfinansierade delen utgör en större del av totalt belopp än tidigare. Större investeringsprojekt är exempelvis:

- Överföringsledning
- Fastighetsnära förpackningsinsamling

- Edanö gård
- Belysningsprojekt

Framtid

Konjunkturinstitutet september

Lågkonjunkturen i den svenska ekonomin fördjupas i år, till stor del som en följd av att stora prisökningar och höga räntor har gjort att hushållen inte ökar konsumtionen. En försiktig konjunkturåterhämtning inleds dock mot slutet av året men lågkonjunkturen dröjer sig kvar längre än vad som tidigare förutsetts. Låg inflation och successivt allt lägre räntor gör att hushållen mot slutet av året börjar öka konsumtionen snabbare. Lägre räntor bidrar dessutom till att investeringarna vänder uppåt nästa år efter en nedgång i år och förra året. Arbetslösheten toppar på 8,4 procent i år, men vändningen i konjunkturen innebär att arbetslösheten minskar under loppet av nästa år.

Sveriges kommuner och regioner (SKR)

Makronytt augusti

Inflationen är vid målet och Sverige går i tåten för räntesänkningar. Konjunkturåterhämtningen är i sikte, men den blir långsammare än tidigare prognostiserat. Skatteunderlaget ökar svagt i år, men växlar upp nästa år. Utfall och indikatorer visar sammantaget att botten på den svenska lågkonjunkturen har nåtts och en återhämtning ligger framför oss.

Inflationen är på tydlig tillbakagång, penningpolitiska lättnader både realiseras och förväntas med räntesänkningar på bred front, i Sverige och internationellt. Detta ger en skjuts uppåt för svensk konjunktur, till en början främst drivet av hushållens konsumtion men successivt även genom ökad export.

En allt starkare konjunktur smittar av sig på arbetsmarknaden, men med eftersläpning efter att produktiviteten först stärkts. Därefter ökar antalet arbetade timmar, först via ökad medelarbetstid men sedan via ökad sysselsättning. Först då, i slutet av 2025, påbörjas en nedgång av arbetslösheten.

SCB:s befolkningsframskrivning från april i år visar

en långsammare framtida befolkningsökning jämfört med tidigare framskrivningar. Det beror främst på ett beräknat lägre barnafödande och antagande om lägre invandring. Befolkningen kommer, enligt framskrivningen, att vara 10,8 miljoner personer om 10 år (år 2033), en ökning med 247 000 personer. Vilket är en halvering jämfört med tidigare prognoser.

Ett lägre utbud på arbetsmarknaden tydliggör behovet av fortsatt aktiva arbetsmarknadsåtgärder för att förbättra matchningen och fullt ut använda tillgängliga resurser. För fortsatt tillväxt och förbättrad välfärd behövs samtidigt ytterligare fokus på produktivitetshöjande insatser för att kompensera för ett lägre arbetskraftsutbud.

En real återhämtning för skatteunderlaget inleds 2025. Skatteunderlagets ökningstakt bromsas i år till följd av att antalet arbetade timmar i ekonomin är oförändrade sedan 2023. Detta utgör den viktigaste faktorn till nedgången för skatteunderlagstillväxten 2024 jämfört med 2023. Lönesumman ökar alltså särdeles svagt i år. En konjunkturuppgång 2025 och 2026 beräknas ge relativt hög BNP-tillväxt, vilket höjer antalet arbetade timmar. Detta är en huvudförklaring till uppväxling av skatteunderlagstillväxten 2025. I år gynnas skatteunderlaget dock av en ovanligt stor ökning av pensionsinkomster.

Demografiska utmaningar

Sammantaget beräknas skatteunderlaget inte räckta till att finansiera en växande kommunal verksamhetsvolym i linje med den senaste tioårsperioden. Samtidigt är den demografiska utmaningen framöver större än tidigare: de i arbetsför ålder ska försörja allt fler (yngre och äldre). De ökade behoven av omsorg och vård av äldre förutsätter allt större resurser samtidigt som barnafödande är lägre och ger utmaningar med minskad verksamhet i förskola och i förlängningen grundskolan.

Trosa kommun och många andra kommuner förväntas ha utmanande ekonomi både i år och nästa år. Den långsiktiga situationen, och därmed utmaningarna, ser olika ut beroende på kommunens ekonomiska ställning, struktur, investeringsbehov och framtida

befolkningsförändring. Trosa kommun och många andra kommuner har stora utmaningar trots arbete med effektiviseringar och kostnadskontroll. Det är viktigt att respektive nämnd håller sin budget då detta är en förutsättning för att underskottet inte ska bli större än budgeterat.

Trosas befolkning fortsätter att öka om än inte samma höga takt, en något högre tillväxt kommer i slutet av befolkningsprognosen. Januari till augusti 2024 har invånarantalet ökat med 14 personer till 14 899 invånare. Med de senaste årens befolkningstillväxt följer, förutom mer skatteintäkter och ökade kostnader, även ett ökat behov av investeringar. Skatteintäkterna för budget 2025 är beräknade med antagandet om 15 002 invånare per 1/11-2024, dvs. 103 invånare ytterligare september-oktober.

Investeringsstakten är fortsatt historiskt hög, delvis som en följd av den befolkningsökning Trosa haft de senaste åren men också på grund av reinvesteringar. VA och renhållning står 2025-2027 för en större andel av investeringarna än tidigare beroende på byggnation av överföringsledning och fastighetsnära förpackningsinsamling.

Upptagna lån innebär att kommunen exponeras för exempelvis ränterisk som hanteras genom att följa finanspolicyn. Räntorna är fortsatt på en högre nivå än tidigare vilket kommer minska driftsutrymmet framåt. Kommunen har fortsatt budgeterat för ett högre ränteläge än vad som råder idag men marginalerna krymper. De lägre resultaten gör att en mindre del kan självfinansieras och behöver lånefinansieras. Överföringsledningen är ett stort projekt där avbetalningsplanen är viktig för att hantera kommunens likviditet.

I enlighet med kommunens styrmodell har medel anslagits i central buffert, precis som tidigare år, vilket också bidrar till stabila ekonomiska förutsättningar.

Stabila och långsiktiga planeringsförutsättningar samt väl fungerande styrsystem för kärnverksamheten är förutsättningar för att säkerställa kommunens långsiktiga ekonomiska balans. De ekonomiska utmaningarna blir stora de

kommande åren på grund av anpassningar till behov av demografiska skäl, högre räntekostnader och ett generellt högt kostnadsläge.

Den allt annat överskuggande utmaningen de närmaste åren bedöms vara att bemanna kommunerna i Sverige med medarbetare med hög kompetens och relevant utbildning. Ett stabilt och uthålligt ledarskap kommer att vara en viktig komponent i att möta framtidens utmaningar och osäkra tider.

Kommunfullmäktiges övergripande mål 2023–26

– Trosa ska vara bra på att vara kommun

Mål	Mått/Nyckeltal	Målprecisering	Källa	Mätmetod
-----	----------------	----------------	-------	----------

Medborgarnas behov och önskemål

1. Kommunens medborgare tillhör de nöjdaste med sin kommun i landet.	<ul style="list-style-type: none"> • Som plats att leva och bo på. • Hur kommunen sköter sina verksamheter. • Möjlighet till insyn och inflytande över kommunens beslut och verksamheter. • Vilja att rekommendera andra som inte bor i kommunen att flytta hit.	Trosa ska tillhöra de 25 % med nöjdast invånare på samtliga fyra frågor om kommunen som helhet.	SCB:s Medborgarundersökning	Visar en fråga lägre nöjdhet än de översta 25 % (lägst gul) blir måluppfyllelsen gul. Visar två frågor eller fler ett sämre resultat uppfylls inte målet alls och redovisas rött.
2. Kommunens medborgare tillhör de tryggaste i landet.	Känner sig trygga när det är mörkt ute.	Trosa ska tillhöra de 25 % med tryggast invånare.	SCB:s Medborgarundersökning	För att uppfylla målet ska Trosa tillhöra de 25 % med tryggast invånare, annars uppfylls inte målet och redovisas rött.

Engagemang

3. Kommunen har engagerade medarbetare.	Hållbart medarbetarengagemang (HME)	Trosa ska utifrån index tillhöra de 10 % bästa kommunerna.	Enkät SKR	Trosa ska utifrån index tillhöra de 10 % bästa kommunerna för att målet ska uppfyllas. 11-20 % bästa kommunerna redovisas som delvis uppfyllt och markeras gult, medan sämre resultat är underkänt och markeras rött.
---	-------------------------------------	--	-----------	---

Kärnverksamheter

4. Kommunen är en av landets bästa utbildningskommuner.	<ul style="list-style-type: none"> • Elever årskurs 9: som uppnått kunskapsmålen i alla ämnen. • Elever årskurs 9: meritvärde. • Elever årskurs 9: behöriga till yrkesprogram. • Elever årskurs 6: med lägst betyget E i svenska. • Elever årskurs 6: med lägst betyget E i matematik. • Elever årskurs 6: med lägst betyget E i engelska.	För att uppnå målet ska Trosa tillhöra de 25 % bästa kommunerna på samtliga 6 parametrar samt de 10 % bästa på 2 av dem.	Skolverket	Målet markeras gult om minst 5 av 6 tillhör de 25% bästa. Sämre resultat markeras rött.
5. Kommunens äldreomsorgskunder är nöjda.	Öppna jämförelser särskilt boende och hemtjänst (brukarundersökning).	Trosa ska tillhöra de 25 % bästa kommunerna för såväl särskilt boende som hemtjänst.	Socialstyrelsen	Om ett av verksamhetsområdena inte uppnår topp 25 % redovisas helheten som delvis uppfyllt och markeras gult. Sämre resultat markeras rött.

Mål	Mått/Nyckeltal	Målprecisering	Källa	Mätmetod
Tillväxt och företagsklimat				
6. Kommunen fortsätter att växa med 1-2 % i snitt under en femårsperiod.	Antal invånare.	Befolkningsökningen ska vara 1-2 % i snitt under en femårsperiod.	SCB	Målet mäts genom att ökningen av antalet invånare de senaste 5 åren jämförs med invånare för 6 år sedan. Ökningen i procent delas med 5 = snitt/år. Ökar befolkningen 0,9 – 0,99 % eller 2,1-2,9 % redovisas målet som delvis uppfyllt och markeras gult, annars rött.
7. Kommunen har ett företagsklimat i toppklass.	Ranking Svenskt Näringsliv.	Trosa ska placera sig bland de 20 bästa kommunerna.	Svenskt Näringsliv	Plats 21-30 redovisas delvis uppfyllt och markeras gult, medan plats 31-290 visar att målet inte uppfylls och markeras rött.

Hållbarhet och folkhälsa

8. Kommunens omställning till ett hållbart samhälle (ekonomiskt, socialt och miljömässigt) ska tillhöra landets mest framgångsrika.	Agenda 2030	<p>Mål 1 Avskaffa fattigdom Vuxna biståndsmottagare med långvarigt ekonomiskt bistånd, andel (%) av befolkningen.</p> <p>Mål 2 Hälsa och välbefinnande Invånare med bra självskattat hälsotillstånd, andel (%). Fallskador bland personer 65+, 3-årsrm, antal/100 100/inv.</p> <p>Mål 4 God utbildning till alla Barn 1-5 år inskrivna i förskola, andel %. Elever i årskurs 9 som är behöriga till yrkesprogram, hemkommun andel (%).</p> <p>Mål 5 Jämställdhet Heltidsarbetande månadsanställda, hemkommun, andel (%)</p> <p>Mål 6 Rent vatten och sanitet Grundvattenförekomster med god kemisk och kvantitativ status, andel (%). Sjöar med god ekologisk status.</p> <p>Mål 7 Hållbar energi för alla Slutanvändning av energi totalt inom det geografiska området, Mwh/inv.</p> <p>Mål 8 Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt Förvärvsarbetande invånare 20-64 år, andel (%).</p> <p>Mål 9 Hållbar industri, innovationer och infrastruktur Företagsklimat enligt OJ (In-sikt) totalt NKI.</p> <p>Mål 11 Hållbara städer och samhällen Demografisk försörjningskvot.</p> <p>Mål 12 Hållbar konsumtion och produktion Utsläpp av luft till växthusgaser, totalt ton CO2-ekv/invånare. Ekologiska livsmedel i kommunens verksamhet, andel (%).</p> <p>Mål 13 Bekämpa klimatförändringarna Fossiloberoende fordon i kommunorganisationen, andel (%).</p> <p>Mål 15 Ekosystem och biologisk mångfald Skyddad natur totalt, andel (%).</p> <p>Mål 16 Fredliga och inkluderande samhällen Invånare 16-64 år som avstår att gå ut ensam, andel (%). Verksamhets resultat kommun, andel (%) av skatter och statsbidrag.</p>	Kolada	Målet uppfylls om kommunen tillhör de 25 % bästa kommunerna i landet i minst 11 av de valda målen. Målet ska markeras gult om Trosa tillhör de 25% bästa i 5-10 av målen. Sämre resultat markeras rött.
---	-------------	---	--------	---

Finansiella mål

9. Kommunen är kostnadseffektiv genom att kärnverksamheterna inte överstiger standardkostnaden.	Nettokostnadsavvikelse Mkr: Kärnverksamheterna är förskola, fritidshem, grundskola, gymnasieskola, Individ- och familjeomsorg, äldreomsorg och LSS.	Nettokostnadsavvikelsen (mkr) får inte överstiga 5 Mkr.	SCB	Nettokostnadsavvikelsen totalt i miljoner kronor ska inte överstiga 5 Mkr för kärnverksamheterna totalt för att målet ska vara uppfyllt och visa grönt. 5-10 Mkr redovisas som delvis uppfyllt och markeras gult, sämre som rött.
---	---	---	-----	---

Förteckning av nyckeltal

som hämtas i Kolada för
kommunfullmäktiges måluppföljning 2023-2026

Mål 1: N00667, N00668, N00669, N00670

Mål 2: N00610

Mål 3: U00207

Mål 4: N15508, N15507, N15428, N15546, N15545 och N15544

Mål 5: U23471 och U21468

Mål 6: N01951

Mål 7: U40402

Mål 8: Avskaffa fattigdom N31816

Hälsa och välbefinnande U01405 och U20462

God utbildning till alla N11800 och N15428

Jämställdhet N00209

Rent vatten och sanitet K85053 och N85051

Hållbar energi för alla N45905

Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt N00914

Hållbar industri, innovationer och infrastruktur U07445

Hållbara städer och samhällen N00927

Hållbar konsumtion och produktion N00401 och U07514

Bekämpa klimatförändringar N00401 och U00502

Ekosystem och biologisk mångfald N85054

Fredliga och inkluderande samhällen U01420 och N03127

Mål 9: N11038+N13032+N15045+N17030+N300226+N20029+N28021

Resultatbudget

(tkr)

	Budget 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Invånare 1 november (skatt)	15 090	15 002	15 114	15 255
Utdebitering kronor/skattekrona	21:40	21:30	21:20	21:20
Verksamhetens nettokostnad	-1 019 401	-1 042 531	-1 093 510	-1 124 732
Skatteintäkter	888 018	926 519	968 229	1 010 248
Slutavräkning skatt	453	3 690	0	0
Inkomstutjämningsbidrag	105 781	104 429	114 866	127 395
Kostnadsutjämningsavgift	-20 764	-19 623	-19 769	-19 954
Regleringspost	46 183	39 299	34 080	25 771
Utjämnung LSS	-28 271	-29 482	-29 702	-29 979
Fastighetsavgift	37 106	40 770	40 770	40 770
Skattenetto	1 028 506	1 065 602	1 108 474	1 154 251
Finansiella intäkter	3 500	3 500	3 500	3 500
Finansiella kostnader	-25 000	-26 000	-32 000	-38 000
Årets resultat	-12 395	571	-13 536	-4 981
Återföring öronmärkning vikande konjunkt.	15 000	0	0	0
Öronmärkning vikande konjunktur	0	0	0	0
Balanskravsresultat	2 605	571	-13 536	-4 981
Resultatmål 2 % skattenetto	-1,2%	0,1%	-1,2%	-0,4%

Nettoramar 2024-2027

Ramar (tkr)	2024	2025	2026	2027
Revision	947	1 072	1 093	1 115
Kommunstyrelse	101 737	67 100	91 676	94 271
Förtroendevalda	15 774	16 191	16 515	16 846
Central buffert	17 000	10 700	11 100	11 600
Kommungemensamt	-2 868	-39 811	-15 655	-16 655
Kommunkontor	69 637	77 757	77 403	80 116
Hållbarhetsutskottet	2 195	2 262	2 313	2 365
Humanistisk nämnd	515 101	528 028	537 500	550 496
Barnomsorg o utbildning	480 033	494 574	503 560	515 860
Individ och familjeomsorg	35 069	33 454	33 940	34 637
Kultur & fritid	58 902	66 497	67 929	69 378
Vård- & omsorgsnämnd	266 163	294 985	306 730	316 478
Teknik & service skatt	57 410	66 350	69 619	73 560
Samhällsbyggnadsnämnd	16 997	16 257	16 656	17 064
Miljönämnd	2 144	2 242	2 306	2 371
Finansnetto	21 500	22 500	28 500	34 500
Tot skattefin verks	1 040 901	1 065 031	1 122 010	1 159 232
Skattenetto	1 028 506	1 065 602	1 108 474	1 154 251

Investeringsbudget anläggningar (tkr)

Tillägg och förändringar är fetmarkerade

Projekt	Budget	Plan	Plan
Skattefinansierade	2025	2026	2027
Fastigheter			
Reinvestering fastigheter	X	X	X
Investeringsreserv Fastigheter	X	X	X
Reinvestering fritids- frilufts- föreningslokaler	X	X	X
Reservkraft	X		
<i>Administrativa lokaler</i>			
Industrigatan 8 Modernisering 2st hissar		X	
Industrigatan VoO utveckling		X	
Industrigatan - Parkering		X	
<i>Grundskolelokaler</i>			
Upprustning utemiljö förskolor/skolor	X	X	X
Hiss Kyrkskolan	X		
Paviljong Tomtaklint/Snäckan	X		
<i>Vårdlokaler</i>			
-			
<i>Fritids- och kulturlokaler</i>			
Sjösättningsramp Trosa	X		
Renovering Lånestahallen	X	X	
Edanö Gård upprustning mark och byggnader	X	X	
Upprustning av befintliga hus Krämö steg 3	X		
Tömning husbilar		X	
Nya dammluckor vid Trosa kvarn			X
Summa fastigheter och fritidsanläggningar	30 700	36 850	19 900
Gator och parker			
Reinvestering gator	X	X	X
Investeringsreserv	X	X	X
Investering gator	X	X	X
Utbyte av armaturer	X	X	X
Tillgänglighet - enkelt avhjälpda hinder	X	X	X
GC-åtgärder	X	X	
Träspont Västra sidan vid Trosa kvarn	X	X	
GC-väg Norrbyvallen-Sörgårdsv.	X		
Gångstråk Askög.-Gunnarsteng.	X		
Stålspont Villabron & Hamnbassängen			X
Gångväg Mölna gård - Hedebyscenen etapp 2			X
GC-väg Björke fsk samt uteklassrummet			X
Kajen med stenskoning, etapp 1			X
<i>Park</i>			
Lekplatser	X	X	X
Utveckling parker grönmiljö	X	X	X
Utveckling av Hamnängen *	X		
Scenparken i VHD, inkl belysning vid ån o nya parken	X	X	
Konst Scenparken*		X	
Upprustning naturmark Mölna Gård			X
Summa gata och park	55 750	31 500	42 350
TOTALSUMMA	86 450	68 350	62 250

Investeringsbudget anläggningar (tkr)

Tillägg och förändringar är fetmarkerade

Projekt	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Avgiftsfinansierade			
VA			
Reinvestering VA	X	X	X
Investeringsreserv VA	X	X	X
Tofsö	X	X	X
Utredning Vattenskyddsområde	X		
Åtgärder mot ovidkommande vatten	X		
Åtgärder Trosa vattentorn			
Byggnation överföringsledning	X	X	X
Stensundsvägen	X	X	
Dagvatten åtgärder Industrigatan		X	
Flytt/byte pumpstation Rådmansbackarna	X		
Byte av ventiler	X		
Uppkoppling digitala vattenmätare	X		
Utbyggnad VA upp till vattentornet	X		
Dricksvattenledn. Vagnhärad		X	
Reservvattentäkt		X	X
Reservkraft Hasselvägen	X		
Byte av ledning på Smäckbrog.		X	
Byte av pumpstation		X	X
Renhållning			
Nya ÅVS/fastighetsnära insamling	X	X	X
Belysning befintliga ÅVS	X	X	X
Fastighetsnära förpackningsinsamling	X		
Summa avgiftsfinansierat	162 190	111 898	60 500

Investeringsbudget nämnderna (tkr)

Tillägg och förändringar är fetmarkerade

Projekt skattefinansierade	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Humanistisk nämnd			
Inventarier skolkontoret	300	300	300
Inventarier förskolor/skolor	1 200	1 200	1 200
Inventarier socialkontoret	100	100	100
Kultur och Fritid			
Inventarier	350	350	350
Vård och omsorg			
Larm, sängar, hjälpmedel, inventarier mm	700	700	700
Samhällsbyggnadsnämnd			
Inventarier kontoret	75	75	75
Teknik och servicenämnd			
Städutrustning	500	500	500
Köksutrustning	1 000	1 000	1 000
Inventarier fastighetservice	500	500	500
Inventarier tekniska kontoret	100	100	100
Kommunstyrelse			
Inventarier kommunkontoret	200	200	200
IT-investeringar admin	2 000	2 000	2 000
IT-investeringar skola	2 000	2 000	2 000
IT-investeringar infrastruktur	3 000	3 000	3 000
Trygghetsåtgärder - kameror	1 000		
Investeringsreserv	10 000	10 000	10 000
Delsumma nämnder	23 025	22 025	22 025
Summa skattefinansierade	109 475	90 375	84 275
Totalt	271 665	202 273	144 775

Investeringsbudget konstnärlig gestaltning (tkr)

Tillägg och förändringar är fetmarkerade

Investeringsbudgeten för konstnärlig gestaltning ställs upp enligt nedan för att tydligt visa vilka projekt som varit grund till avsättningen.

Budget för konstnärlig utsmyckning ligger som en separat budget från 2025 och framåt och inte som delar av respektive projekt som utgör grund för avsättningen. Se projekt Konst Scenparken ovan.

Spec av projekt enligt enprocentsregeln**	Projekt- budget	Avsätts till konstnärlig gestaltning
Kultur- och fritidslokaler		
Skol- och barnomsorgslokaler		
Utemiljö åtgärder Tomtaklintonrådet*	4 000	40
Kyrkskolan-utökning toaletter och kapprum *	10 500	105
Äldreomsorgslokaler		
Angsgården demensboende ombyggnation ny avd. inkl konvertering värme*	28 000	280
Park- och stadsmiljö		
Utveckling av Hamnängen *	7 500	75
Totalt	50 000	500

** Policy och riktlinjer för offentlig konst i Trosa kommun, antagen i KF 2020-04-29 § 31

Kommunstyrelsen

Ordförande: Daniel Portnoff (M)

Kommunchef: Johan Sandlund

Politisk ledning

Totalt (tkr)	2025	2026	2027
Budget föreg. år, netto	15 774	16 193	16 516
Uppräkning	431	324	330
Ramförändring	-13	0	0
Budget, netto	16 192	16 516	16 847
Central buffert	10 700	11 100	11 600
Inkl. central buffert	26 892	27 616	28 447

Kommunkontor

Totalt (tkr)	2025	2026	2027
Budget föreg. år, netto	7 1832	80 020	79 717
Uppräkning	1 988	1 661	1 655
Ramförändring	6 200	-1 964	1 109
Budget, netto	80 020	79 717	82 481

Finans och kommungemensamt

Totalt (tkr)	2025	2026	2027
Skattenetto	-1 065 602	-1 108 474	-1 154 251
Finansnetto	22 500	28 500	34 500
Kommungem.	-39 811	-15 655	-12 655
Budget, netto	-1 082 913	-1 095 629	-1 132 406

VERKSAMHETSOMRÅDE

- Politisk verksamhet (Nämnd- och styrelseverksamhet, nämndsekreterare, överförmyndarverksamhet, brottsförebyggande rådet, hållbarhetsutskott)
- Totalförsvaret och samhällsskydd
- Turistverksamhet
- Näringslivsfrämjande åtgärder
- Kollektivtrafik
- Kommungemensamma verksamheter (Kommunledning, kansli, personal, ekonomi, it, kontaktcenter, kommunikation, ekologi)

VERKSAMHETSUTVECKLING 2025

Ekonomiska förutsättningar

Budgeten är beräknad enligt gemensamma planeringsförutsättningar med uppräkningslöner på 3,0 % och priser på 2,0 %, totalt 2,4 mkr.

2024 års ettårssatsning på 0,6 mkr har minskat budgeten 2025 med samma belopp. Nya ettårssatsningar på 0,6 mkr till ledningsgruppens förfogande för att stödja effektiviseringsprocesser, 1,0 mkr för att minska sjukskrivningar, 0,8 mkr till inköpsprocess/inköpsmodul, 0,2 mkr till krisberedskap, 0,1 mkr till IT för utbildningslyft M365 och 0,7 mkr till säker digital kommunikation, Hypergene och digitalisering.

I budget 2025 har kommunstyrelsen tilldelats ramökningar för utökning bemanning personalenheten 0,4 mkr, kommunikationsenheten 0,3 mkr (även 0,3 mkr 2026), friskvårdspeng 0,2 mkr, ärendehanteringssystem 0,5 mkr och informationssäkerhet 0,6 mkr. Central buffert har minskats med 6,7 mkr i samband med förändrad budget för vård och omsorg.

Kollektivtrafiken är fortsatt kommunkontorets största verksamhetsområde sett till ekonomisk volym. En fortsatt ökning av antalet resande i Trosa kommun kan uppnås genom att trafiken anpassas till stråk där resandet är mer frekvent. I nuläget är den höga inflationen en osäkerhetsfaktor. För den regionala trafiken svarar Region Sörmland som har det finansiella huvudansvaret.

Arbete med ökad koncernsamordning fortsätter och omfattar flera av kommunkontorets delar och syftar till effektivisering och kvalitetsförbättringar av kommunkoncernen.

I takt med att kommunen och dess verksamheter växer, ökar också behovet av administrativt stöd. Utvecklingsarbete med digitalisering och nya system kommer fortsätta att ta tillfälliga resurser i anspråk. Ökat fokus måste ägnas informationssäkerhetsfrågor.

Kontaktcenter fortsätter att utveckla det gemensamma kundtjänstsystem, Artvise, som delas av de tre kommuner (Gnesta, Oxelösund, Trosa) som samverkar inom den i Trosa kommun förlagda gemensamma växelnsämnden. Systemet

och ett nytt arbetssätt understödjer kommunkoncernens alla verksamheter på ett bättre sätt än tidigare, dvs. fler ärenden kan lösas av kontaktcenter.

Kommunen arbetar med turistverksamheten i nära samarbete med de lokala besöksnäringföretagarna. Som besöksmål har Trosa kommun stått stark i pandemin. Inför 2025 är förhoppningen att läget för besöksnäringen ska vara fortsatt bra trots ekonomiskt utmanande tider. Dialogen med de lokala företagen om hur vi ska fortsätta utveckla kommunens turistverksamhet.

Under senaste två åren har flera digitaliseringsprojekt med systembyten genomförts (Operativ- och säkerhetssystem, beslutsstöds- och ärendehanteringssystem). Under 2025 kommer fokus fortsatt ligga på utveckling i beslutsstödsfunktioner och ett nytt ärendehanteringssystem anpassat till kommunens deltagande i Sydarkivera.

Fler av de satsningar som görs inom ramen för digitalisering syftar till att möjliggöra effektiviseringar och långsiktiga kostnadsminskningar. Kommunstyrelsen är med och driver rationaliseringarna som avser en översyn av de administrativa processerna som ska ge 1,0 mkr 2025 och ytterligare 1,0 mkr 2026.

Kommunens engagemang i bredband som samhällsviktig infrastruktur fortsätter inom ramen för den antagna bredbandsstrategin. De närmaste åren kommer fokus ligga i att öka anslutningsgraden i det nu väl utbyggda nätet. Kommunen stödjer Trofi organisatoriskt och administrativt i och med beslut om koncernsamordning. Den ekonomiska utvecklingen i Trofi är nu stabil och bolaget förväntas ge utdelning till ägaren.

I nuläget framstår utmaningen att bemanna den offentliga sektorn i allmänhet, liksom i Trosa kommun som en av de största utmaningarna. Fram till idag har dock Trosa kommun haft god nytta av ett starkt arbetsgivarvarumärke som gör att vi har full bemanning inom de allra flesta tjänstekategorierna.

Arbetet med Sunt Liv fortsätter och är prioriterat även de kommande åren. Ambitionen att öka motivationen och frisknärvaron är viktig för såväl den anställde som för kommunen.

Ett gott samarbete med befintliga och tillkommande företagare i Trosa kommun är

viktig för att understödja tillväxten av lokala arbetsplatser och ett bredare varu- och tjänsteutbud för våra medborgare. Ambitionen är att Trosa kommun ska behålla positionen som en kommun med ett företagsklimat i toppklass.

Trygghet är en central fråga för medborgarna. Kommunens brottsförebyggande arbete ska fortsätta och utvecklas i nära samarbete med föreningsliv, företagare och rättsvärdande myndigheter.

Kommunstyrelsens brottsförebyggande råd (BRÅ) leder arbetet i nära samarbete med polisen.

Trosa kommun fortsätter att utvecklas som totalförsvarsaktör genom att bygga ut den organisation som ska kunna fortsätta verka i tider av stora samhällsstörningar. Säkerhetsskyddet utvecklas parallellt.

VERKSAMHETEN 2026-2027

Stabila och långsiktiga planeringsförutsättningar samt väl fungerande styrsystem för kärnverksamheten är förutsättningar för att säkerställa kommunens långsiktiga ekonomiska balans. De ekonomiska utmaningarna är stora i nuläget på grund av ökande behov samtidigt som kommunsektorns skatteintäkter ökar svagt i lågkonjunkturen och de generella statsbidragen minskar i reala termer. I föreliggande budget förutsätts att staten de kommande åren tar ett större ansvar för den långsiktiga finansieringen av kommunsektorn.

Den allt annat överskuggande utmaningen de närmaste åren bedöms vara att bemanna kommunerna i Sverige med medarbetare med hög kompetens och relevant utbildning. Ett stabilt och uthålligt ledarskap kommer att vara en viktig komponent i att möta framtidens utmaningar och osäkra tider.

Trosa kommun ska fortsätta det strategiska arbetet med att vara en bra arbetsgivare med stabil organisation, närvarande ledare och engagerade medarbetare. Grunden för detta arbete är som alltid i Trosa kommun vårt grundläggande styrdokument Fastlagd kurs. En ny medborgarundersökning genomförs under hösten 2025.

Trosa kommun fortsätter att arbeta med att utveckla kvaliteten i kommunens verksamhet inom ramen för de av kommunfullmäktige uppsatta målen och projektet Kommunens Kvalitet i Korthet.

Statens beslut om byggnation och finansiering av det omfattande järnvägsprojektet Ostlänken många år framåt kommer att innebära gradvis ökande behov av kommunala planerings- och förberedelsearbeten. Det innebär att kommunen framöver behöver avsätta mer resurser för ändamålet under kommande år för att öka insatserna inom flera områden, t ex miljöområdet och kommunal teknik. Planeringen av nya områden i anslutning till det nya stationsläget i Vagnhärad kan under perioden 2025-30 komma att påbörjas.

Tillväxt och ökade regionala resmöjligheter kommer i framtiden kräva fortsatt utbyggnad av den lokala kollektivtrafiken och en infrastruktur som gör resan enkel och trygg för resenären.

Sverige har genom beslut på nationell nivå nu bestämt att ett totalförsvär ska återuppbyggas. Den doktrin som kommer att tillämpas innebär att alla samhällets resurser ska kunna ianspråkta i ett läge där landet är i krig eller krigsfara. Vår bedömning är att kommunerna kommer vara grunden i ett återuppbyggt Civilförsvär. Trosa kommun har sedan nio år förberett sig på detta scenario, men en återuppbyggnad av ett trovärdigt och uthålligt totalförsvär kommer ta lång tid och avsevärda resurser i anspråk. Störst effekt uppnås om totalförsvärsplaneringen ingår i ordinarie samhälls- och verksamhetsplanering.

Kommunstyrelsens investeringsanslag 2025-27 uppgår till 7,2 mkr årligen samt 1,0 mkr 2025 för trygghetsåtgärder kameror. IT-investeringarna är merparten av dessa 7,2 mkr varav 3,0 mkr till gemensam infrastruktur, 2,0 mkr till administrativa IT-investeringar och 2,0 mkr till utbildningsområdet. Därutöver finns ett anslag för utbyte av inventarier på 0,2 mkr. Kommunstyrelsen förfogar också över kommunens investeringsreserv på 10,0 mkr per år 2025-27.

För 2025-27 ska arbetet med att årligen effektivisera kommunens verksamhet i en takt om 4 Mkr per år fortsätta.

NÄMNDENS MÅL

Kommunkontoret arbetar i vardagen med flertalet av de mål kommunstyrelsen ställt upp. Kommunstyrelsens mål svarar väl mot de av kommunfullmäktige uppsatta målen. Målen fastställs i anslutning till budgetsammanträdet och återfinns i separat dokument.

Trosa ska vara bra på att vara kommun

Det uppnås genom att:

1. medborgarnas livsförutsättningar är goda

- Låg/liten arbetslöshet i kommunen (18-64 år)
- Du kan vara den du är och leva ditt liv som du vill i din kommun (t.ex. utifrån ålder, kön eller könstillhörighet, sexualitet, religion, etnicitet eller funktionsnedsättning).

Den första frågan redovisas i Kolada under rubriken Näringsliv och den andra mäts i SCB:s medborgarundersökning. Det senaste året som redovisas i Kolada ska användas för måluppfyllelse.

För att målet ska uppfyllas ska Trosa tillhöra de 25% bästa i landet på båda frågorna. Visar ett mål lägre nöjdhet än de 25 % (lägst gul) blir måluppfyllelsen gul. Sämre resultat ska redovisas som ej uppfyllt, dvs rött.

Kolada N03920 och N00656

2. medborgarna inte känner oro för att drabbas/utsättas av brott

- Oro för att drabbas av inbrott i hemmet
- Oro för att utsättas för sexuella trakasserier eller liknande
- Oro för att bli utsatt för våldsbrott eller hot om våld

För att uppfylla målet ska Trosa tillhöra de 25 % med minst oroad invånare på samtliga tre frågor. Visar en till två frågor lägre nöjdhet än de översta 25 % (lägst gul) blir måluppfyllelsen gul. Visar tre frågor sämre resultat uppfylls inte målet alls och redovisas rött.

Kolada N00612, N00613, N00614

3. företagare som haft minst ett ärende hos kommunen är nöjda

Trosa ska tillhöra de 20 bästa kommunerna i totalbedömningen för att målet ska uppnås och visa grönt. Plats 21-40 visar gult och sämre än det rött.

Målet mäts i SKR:s Insikten

Kolada U07451

4. medborgarna har ett högt förtroende för politiker och anställda

- Trosas politiker arbetar för kommunens bästa
- Trosas anställda arbetar för kommunens bästa

För att målet ska uppfyllas ska Trosa tillhöra de 25% mest nöjda invånarna på båda frågorna i SCB:s medborgarundersökning. Visar ett mål lägre nöjdhet än de 25 % (lägst gul) blir måluppfyllelsen gul. Sämre resultat ska redovisas som ej uppfyllt, dvs rött.

Kolada N00657 och N00660

5. medborgarna är nöjda med kommunens information och möjlighet till inflytande

- Det fungerar att få svar på frågor om verksamheten
- Det finns möjlighet att påverka inom de kommunala verksamheterna

Båda frågorna i SCB:s medborgarundersökning ska tillhöra de 25 % bästa i landet för att uppfyllas och visa grönt.

Visar en fråga gult ska måluppfyllelsen redovisas som gul. Sämre resultat ska redovisas rött.

Kolada N00647 och N00649

6. Kommunkontoret har engagerade medarbetare.

Mäts genom SKR:s HME.

Kommunkontoret ska utifrån index tillhöra de 10 % bästa kommunerna för att målet ska uppfyllas.

11-20 % bästa kommunerna redovisas som delvis uppfyllt och markeras gult, medan sämre resultat är underkänt och markeras rött.

Personalenheten kontrollerar i Kolada per 31 januari, på totalnivå, vilket index som krävs för att tillhöra de 10 % bästa kommunerna samt de 11-20% bästa kommunerna.

Kolada kommunen totalt U00207

7. Kommunkoncernens resultat ska motsvara 2 procent av skattenettet

Målet redovisas grönt om resultatet är 2 procent och högre

Resultat på 1-2 procent av skattenettet redovisas gult

Resultat under 1 procent av skattenettet redovisas rött.

Kolada: N03112

HÅLLBARHETSUTSKOTTETS MÅL

	Mål	Målpresisering	Mätmetod
1.	Medborgarna är nöjda med kommunens arbete för att minska sin egen miljö- och klimatpåverkan i de egna verksamheterna	Målet uppfylls och redovisas grönt om Trosa kommun tillhör de 25 % bästa kommunerna i landet. Tillhör Trosa de 26-50% bästa kommunerna redovisas måloppfyllelsen gul. Sämre resultat redovisas rött.	Kolada, Medborgarundersökningen
2.	Medborgarna är nöjda med kommunens information om hur de ska göra för att minska sin egna miljö- och klimatpåverkan	Målet uppfylls och redovisas grönt om Trosa kommun tillhör de 25 % bästa kommunerna i landet. Tillhör Trosa de 26-50% bästa kommunerna redovisas måloppfyllelsen gul. Sämre resultat redovisas rött.	Kolada, Medborgarundersökningen
3.	Kommunens omställning till ett hållbart samhälle ska tillhöra landets mest framgångsrika	Målet uppfylls om Trosa kommun tillhör de 25 % bästa kommunerna i landet i minst 4 av de valda nyckeltalen inom Agenda 2030 som bedöms som särskilt relevanta för hållbarhetsutskottet. Målet ska markeras gult om Trosa tillhör de 25 % bästa i 2-3 av målen. Sämre resultat redovisas rött.	Kolada, Agenda 2030. Följande nyckeltal mäts: <ul style="list-style-type: none"> - Invånare med bra självskattat hälsotillstånd (%) - Grundvattenförekomster med god kemisk och kvantitativ status (%) - Sjöar med god ekologisk status (%) - Slutanvändning av energi totalt inom det geografiska området (MWh/inv.) - Utsläpp till luft av växthusgaser totalt (ton CO2-ekv/inv.) - Skyddad natur totalt (%)

Samhällsbyggnadsnämnden

Ordförande: Dan Larson (M)

Produktionschef: Mats Gustafsson

Totalt (tkr)	2025	2026	2027
Budget föreg. år, netto	16 997	16 257	16 656
Uppräkning	464	399	408
Ramförändring	-1 204	0	0
Budget, netto	16 257	16 656	17 064
Investering, netto	75	75	75

VERKSAMHETSOMRÅDE

- Plan och bygglov
- Räddningstjänst
- Bostadsanpassning
- Strandskydd
- Mark och exploatering
- Kartverk, gatunamn, adressättning
- GIS, befolkningsprognos
- Infrastrukturplanering, Ostlänken

VERKSAMHETSUTVECKLING

Ekonomiska förutsättningar

Budgeten följer den av kommunstyrelsen angivna ramen vilket 2025 innebär en uppräkning 3% för att hantera ökade personalkostnader och 2% för övriga kostnadsökningar. Efterföljande år räknas både personalkostnader och priser upp med 2%.

Taxan inom bygglov och mät- och kartverksamheten höjs i linje med kostnadsutvecklingen inom respektive område. Detta innebär att B-beloppet inom PBL-taxan höjs till 56 och mät- och karttaxan höjs med 3%.

Från och med 2025 flyttas ansvaret för bostadsanpassning till Vård- och omsorgsnämnden, vilket medför en ramförändring på -1 210 tkr för Samhällsbyggnadsnämnden.

VERKSAMHETEN 2025-2027

Mycket tyder på att exploateringstrycket på längre sikt trots konjunktur- och omvärldsförändringar kommer att vara fortsatt

högt. Detta innebär sammantaget troligen ett dämpat men ändå högt tryck på såväl bygglovs- som planverksamhet. Arbetet under de kommande åren kommer således att handla om att fortsätta hantera och planera för en fortsatt tillväxt i samtliga tätorter.

Omfattande planerings- och genomförandeuppgifter avseende större infrastrukturprojekt pågår. Detta gäller bland annat Resväg västra Trosa, Ostlänken och väg 218.

Arbetet med att förfina och fortsätta utveckla den digitala samhällsbyggnadsprocess som håller på att utvecklas förväntas fortgå kommande år.

NÄMNDENS MÅL

Ambitionen är att genom fortsatt god framförhållning och expansiv planering kunna nå målet med en befolkningstillväxt på 1-2 % per år sett över en femårsperiod.

Fortsatt fokus på bemötande, effektivitet och service förväntas ge goda resultat gällande handläggningstider och service till företagen.

Målen från föregående budget kvarstår i sin helhet.

Samhällsbyggnadsnämndens mål 2023-26 – Trosa ska vara bra på att vara kommun

Det uppnås genom att:

Medborgarnas behov och önskemål

1. Den genomsnittliga handläggningstiden (medianvärde) för bygglov ska vara högst 4 veckor

För att uppfylla målet ska medianvärdet av samtliga hanterade bygglovsärenden under året vara högst fyra veckor. Om resultatet är högre än 4 veckor nås inte målet och redovisas rött.

Källa: Egen mätning som utförs halv- och helårsvis.

2. Responstiden för Räddningstjänstens högst prioriterade larm ska minska

För att uppfylla målet ska den genomsnittliga responstiden för Prio 1-larm vara oförändrad eller minska relativt föregående år. Om responstiden ökar nås inte målet och redovisas rött.

Källa: Kolada

Engagemang

3. Samhällsbyggnadskontoret har engagerade medarbetare

Mäts genom SKR:s undersökning Hållbart Medarbetarengagemang (HME).

Samhällsbyggnadskontoret ska utifrån index vara på en nivå som matchar de 10 % bästa kommunerna för att målet ska uppfyllas.

11-20 % bästa kommunerna redovisas som delvis uppfyllt och markeras gult, medan sämre resultat är underkänt och markeras rött.

Källa: Kolada

Tillväxt och företagsklimat

4. Kommunen fortsätter att växa med 1-2 % i snitt under en femårsperiod

Målet mäts genom att ökningen av antalet invånare de senaste 5 åren jämförs med invånare för 6 år sedan. Ökningen i procent delas med 5 = snitt/år. Ökar befolkningen 0,9 – 0,99 % eller 2,1-2,9 % redovisas målet som delvis uppfyllt och markeras gult, annars rött.

5. Handläggningen ska vara effektiv, rättssäker och kvalitativ

För att uppfylla målet ska Trosa kommun tillhöra de 25 % bästa kommunerna i SKR:s Insiktsmätning gällande sammantagen servicefaktor för de sex myndighetsområden som mäts. Om resultatet är sämre än 25 % nås inte målet och redovisas rött.

Källa: SKR:s Insiktsmätning

Hållbarhet och folkhälsa

6. Kommunens omställning till ett hållbart samhälle (ekonomiskt, socialt och miljömässigt) ska tillhöra landets mest framgångsrika

Agenda 2030 har 15 övergripande mål som mäts på kommunnivå. Trosa mäter 13 mål, varav 5 bedöms som särskilt relevanta för SBN.

Mål 6 Rent vatten och sanitet
Grundvattenförekomster med god kemisk och kvantitativ status, andel (%)
Sjöar med god ekologisk status

Mål 7 Hållbar energi för alla
Slutanvändning av energi totalt inom det geografiska området, Mwh/inv

Mål 9 Hållbar industri, innovationer och infrastruktur
Företagsklimat enligt ÖJ (Insikt) totalt NKI
Befolkning i kollektivtrafikhärläge, andel (%)

Mål 11 Hållbara städer och samhällen
Demografisk försörjningskvot.

Mål 15 Ekosystem och biologisk mångfald
Skyddad natur totalt, andel (%).

Senast mätta år används.

Målet uppfylls om Trosa kommun tillhör de 25 % bästa kommunerna i landet i minst 4 av de valda målen. Målet ska markeras gult om Trosa tillhör de 25% bästa i 2-3 av målen. Sämre resultat markeras rött.

Källa: Kolada

Miljönämnden

Ordförande: Anders Tholerud (KD)

Produktionschef: Mats Gustafsson

Enhetschef: Susanne Rosqvist

Totalt (tkr)	2025	2026	2027
Budget föreg. år, netto	2 144	2 242	2 306
Uppräkning	87	64	65
Ramförändring	11	0	0
Budget, netto	2 242	2 306	2 371

VERKSAMHETSOMRÅDE

- Miljö- och hälsoskydd
- Livsmedelskontroll
- Serveringstillstånd
- Tobakstillstånd
- Folköl och receptfria läkemedel

VERKSAMHETSUTVECKLING

Fortsatt fokus på att effektivisera arbetssätt och processer på miljökontoret. Framöver är avsikten att ta ytterligare steg mot en automatiserad digital process.

Ekonomiska förutsättningar

Budget för perioden är enligt anvisningar årligen uppräknad för ökade personalkostnader och övriga kostnadsökningar. För 2025 är uppräkningsgraden för löner 3% och priser 2%. Efterföljande år är uppräkningsgraden satt till 2% för både löner och priser.

VERKSAMHETEN 2025-2027

Verksamheten under kommande år kommer i hög utsträckning att fortsätta handla om att prioritera den ordinarie tillsynen och leverera hög kvalitet i det givna grunduppdraget.

Från och med år 2024 efterhandsdebiterar miljönämnden all livsmedelskontroll och genomför kontroller enligt ny riskklassning. Under merparten av 2025 kommer livsmedelskontrollen att köpas av Nyköpings kommun.

Ett annat fokusområde blir att färdigställa register för och riskklassificera samtliga enskilda avloppsanläggningar i kommunen, i syftet att kunna genomföra en riskbaserad tillsyn.

NÄMNDENS MÅL

Miljönämndens mål de kommande åren är bland annat att minimera olägenheter för människors hälsa och miljön, att minska ungdomars tillgång till tobak och folköl, att miljön i skolor och förskolor ska vara hälsosam samt att kommunens medborgare erbjuds säkra livsmedel på restauranger, skolor etc.

Ett annat prioriterat mål för perioden rör kommunens omställning till ett hållbart samhälle, genom förbättrad vattenkvalitet respektive minskade utsläpp av växthusgaser.

Målen uppnås genom att genomföra den av nämnden fastställda tillsynsplanen.

Fortsatt fokus på bemötande, effektivitet och service förväntas ge goda resultat gällande handläggningstider och service till företagen.

Miljönämndens mål 2023-26 – Trosa ska vara bra på att vara kommun

Det uppnås genom att:

Medborgarnas behov och önskemål

1. Livsmedel som produceras, släpps ut på marknaden eller serveras i Trosa kommun ska vara säkra och tillförlitliga.

För att uppfylla målet ska alla anläggningar få livsmedelskontroll enligt verksamhetens riskklass och eventuella avvikelser ska följas upp.

Källa: Egen uppföljning helårsvis.

Engagemang

2. Samhällsbyggnadskontoret/miljökontoret har engagerade medarbetare

Samhällsbyggnadskontoret/miljökontoret ska utifrån index vara på en nivå som matchar de 10 % bästa kommunerna för att målet ska uppfyllas. 11-20 % bästa kommunerna redovisas som delvis uppfyllt och markeras gult, medan sämre resultat är underkänt och markeras rött. Mäts genom SKR:s undersökning Hållbart Medarbetarengagemang (HME).

Källa: Kolada

Tillväxt och företagsklimat

3. Handläggningen ska vara effektiv, rättssäker och kvalitativ

För att uppfylla målet ska Trosa kommun tillhöra de 25 % bästa kommunerna i SKR:s Insiktsmätning gällande sammantagen servicefaktor för de sex myndighetsområden som mäts. Om resultatet är sämre än 25 % nås inte målet och redovisas rött.

Källa: SKR:s Insiktsmätning

Hållbarhet och folkhälsa

4. Olägenheter för människors hälsa och miljön ska minimeras.

Den av Miljönämnden fastställda tillsynsplanen avseende miljö- och hälsoskydd ska följas. Målet uppnås om 90 % av den planerade tillsynen är genomförd. Om resultatet är sämre uppnås inte målet och markeras rött.

Källa: Egen uppföljning helårsvis.

5. Skolor och förskolor ska vara hälsosamma för såväl elever som personal

Den av Miljönämnden fastställda tillsynsplanen avseende skolor och förskola ska följas. Målet uppnås om 90 % av den planerade tillsynen är genomförd. Om resultatet är sämre uppnås inte målet och markeras rött.

Källa: Egen uppföljning helårsvis.

6. Ungdomars tillgång till tobak, e-cigarettor och folköl i detaljhandeln ska minimeras

Årliga kontrollköp ska genomföras och antalet avvikelser ska vara lika många eller färre än föregående år för att målet ska anses vara uppnått. Om kontrollköp inte genomförts och/eller att antalet avvikelser är fler än föregående år uppnås inte målet och markeras rött.

Källa: Egen uppföljning helårsvis.

7. Kommunens omställning till ett hållbart samhälle (ekonomiskt, socialt och miljömässigt) ska tillhöra landets mest framgångsrika

Agenda 2030 har 15 övergripande mål som mäts på kommunal nivå. Trosa mäter 13 mål, varav 2 (med 3 underliggande mål) bedöms som särskilt relevanta för Miljönämnden.

Mål 6 Rent vatten och sanitet

Vattentäkter med vattenskyddsområde, andel (%)

Vattendrag med god ekologisk status, andel (%)

Mål 13 Bekämpa klimatförändringarna

Utsläpp till luft av växthusgaser totalt, ton CO₂-ekv/inv.

För att uppfylla målet ska resultatet på samtliga tre mål vara oförändrat eller förbättrat relativt föregående år. Om 2 av 3 mål förbättras eller är oförändrat redovisas målet gult och om endast ett mål förbättras eller är oförändrat redovisas målet rött.

Källa: Kolada

Humanistiska nämnden

Barn- och utbildning

Ordförande: Michael Swedberg (M)

Produktionschef: Inger Fransson

Totalt (tkr)	2025	2026	2027
Budget föreg. år,			
netto	480 033	494 574	503 560
Uppräkning	13 979	10 319	10 505
Demografi	1 235	1 835	2 145
Ramförändring	-673	-3 168	-350
Budget, netto	494 574	503 560	515 860
Investering, netto	1 500	1 500	1 500

VERKSAMHETSOMRÅDE

- Förskola
- Fritidshem
- Förskoleklass
- Grundskola
- Anpassad grundskola
- Gymnasieutbildning
- Vuxenutbildningen
- Svenska för invandrare (SFI)
- Kommunens aktivitetsansvar (KAA)

VERKSAMHETSUTVECKLING

Förskola

Gemensamma utvecklingsområden för förskolan:

- Utveckla förutsättningarna för att planera och utvärdera undervisningen med gemensamma verktyg för reflektion och analys. Reflektion som utgår från lärande, likvärdighet, barns delaktighet och inflytande i lärandeprocesser.
- Ökad och fördjupad digitalisering av kvalitetsprocesserna och resultatuppföljning för att stärka analysen av verksamheten, val av handlingar samt stärka likvärdigheten.
- Fortsatt och fördjupat arbete med språkutvecklande förhållningssätt och kompetens.

Grundskola, anpassad grundskola inklusive förskoleklass och fritidshem

Gemensamma utvecklingsområden för verksamheterna inom grundskola och anpassad grundskola.

- Ökad och fördjupad digitalisering av kvalitetsprocesserna och resultatuppföljning för att stärka analysen av verksamheten och val av handlingar samt stärka likvärdigheten.
- Öka elevers välmående genom det främjande och förebyggande elevhälsoarbetet på skolorna.
- Säkra och utveckla våra processer inom utbildningen och elevhälsa för att tidigt och effektivt möta alla elevers behov.
- Kvalitetssäkra studiehandledning och modersmålsundervisning.
- Stärka arbetet kring skolnärvaro.

Vuxenutbildning och SFI

Gemensamma utvecklingsområden för Vuxenutbildningen/SFI:

- Systematisk uppföljning och utvärdering av undervisningen
- Erbjuder en varierad undervisning med bra kvalitet utifrån elevens behov och förutsättningar

Vuxenutbildningens volymer är tydligt kopplad till aktuell arbetsmarknad och styrs av den enskildes rätt att delta i utbildning. Behovet av ökad vuxenutbildning under perioden är att vänta när flera elever är klara med SFI och behöver ta nästa steg för anställningsbarhet samt ett ökat behov och möjlighet till omställning. Utifrån omvärld och konjunktur samt att rätten till vuxenutbildningen har stärkts på individnivå, kan en ökad efterfrågan bli aktuell.

Gymnasieverksamhet och kommunens aktivitetsansvar

- Ökat behov av uppföljning och samarbete kring elevernas studier och skolgång.
- Stärka vägledningsinsatserna inom det kommunala aktivitetsansvaret och ökad samverkan med arbetsmarknadsenheten.

Föräldrastöd

- Föräldrautbildning/stöd som tidigare genomförts och omstartades 2023 kommer erbjudas på reguljär basis till vårdnadshavare med barn i förskoleåldern.

EKONOMISKA

FÖRUTSÄTTNINGAR

Budgeten är beräknad enligt budgetanvisningar med uppräknig löner 3 % och priser på 2 %.

Enligt befolkningsprognos minskar antalet barn inom förskola och övriga verksamheter ökar. Totalt ger detta i resursfördelning en ökning av budget med 1 235 tkr.

Minskning av ram avseende rationalisering på totalt 2 224 tkr samt 1 500 tkr avseende 2024 års ettårssatsning

Ramökning 500 tkr avseende resultatfokus förvaltning, ökade livsmedelskostnader 500 tkr, ökad internhyra 437 tkr, ökad kapitaltjänstkostnad 114 tkr, tidigare beslutad ettårssatsning KAA samt 1 000 tkr ettårssatsning resultatfokus

VERKSAMHETEN 2026-2027

Volymerna i förskolans verksamhet ser ut att plana ut de närmast kommande åren medan verksamheterna inom grundskolan fortsatt ökar något. Rekryteringsbehovet av legitimerad personal kommer alltså att vara centralt för en god kvalitet i verksamheten.

VERKSAMHETSMÅTT

Antal barn, GPF	Redov 2023	Budget 2024	Budget 2025
Förskola			
Förskola 1-3 år	447	437	422
Förskola 4-5 år	333	359	352
Summa	780	796	774
Fritidshem	803	784	811
Grundskola			
Förskoleklass	194	196	185
År 1-5	936	968	989
År 6	203	188	181
År 7-9	545	570	573
Summa	1 878	1 922	1 928
Gymnasieskola	503	524	531

NÄMNDENS MÅL

Det viktigaste för att nå nämndens mål är:

Tydligt fokus på barn och elever. Utveckla metoder för att säkra kunskapsuppdraget. Höga förväntningar på barn och elever likväl som på alla verksamma i organisationen. Utveckla processer kring att säkerställa kvalitativa metoder och arbeta med förebyggande och tidiga insatser. Främja likvärdigheten inom Trosas skolverksamhet.

Fortsatt och fördjupad samverkan kring Trosas barn och elever, med socialtjänst och andra viktiga samarbetspartners.

Erbjuda funktionella och pedagogiskt stimulerande skolmiljöer, såväl lokaler som utomhusmiljöer.

Kompetenta medarbetare och ledare som känner ett stort engagemang i utbildningen och upplever hälsosamma processer med tydlig ledning och styrning. Samverkade processer gällande kompetensutveckling, arbetstid, arbetsmiljö, arbetsorganisation och lönebildning. Vi ser att detta arbete ger goda möjligheter att säkra kompetensen i organisationen under perioden.

Humanistiska nämnden mål

Barn och utbildning

Mål:

Eleverna skall ha inflytande på sitt lärande.

Ref till KF mål 4

Mätmetod:

Skolenkäten (åk 5 & 8)

7.1 Hur mycket tycker du att ni elever får vara med och påverka hur ni ska arbeta på lektionerna?

7.2 Hur mycket tycker du att de vuxna lyssnar på förslag från eleverna till exempel från klassråd eller elevråd

Resultat:

80-100% av eleverna svarar - Våldigt mycket eller ganska mycket – grönt

60-79% svarar - Våldigt mycket eller ganska mycket - gult

Färre än 59% svarar - Våldigt mycket eller ganska mycket - rött

Mål:

Eleverna i skolan skall känna sig trygga

Ref till KF mål 4

Mätmetod:

Skolenkäten (åk 5 & 8)

9.3 Känner du dig trygg i skolan?

Resultat:

95-100% av eleverna svarar – Helt och hållet eller till stor del– grönt

80-94% svarar - Helt och hållet eller till stor del– gult

Färre än 79% svarar - Helt och hållet eller till stor del– rött

Mål:

Lärarna har höga förväntningar på elevernas skolarbete.

Ref till KF mål 4

Mätmetod:

Skolenkäten (åk 5 & 8)

2.4 Tycker du att du får tillräckliga utmaningar i skolarbetet?

Resultat:

80-100% av eleverna svarar –Alltid eller ofta– grönt

60-79-% svarar –alltid eller ofta– gult

Färre än 59% svarar –alltid eller ofta– rött

Mål:

Vårdnadshavare i förskolan upplever att barnen är trygga och utvecklas.

Ref till KF mål 1 och 4

Mätmetod:

Förskoleenkät

Fråga 4 Jag är nöjd med mitt barns utveckling i förskolan

Fråga 14 Jag upplever att mitt barn är tryggt i förskolan

Resultat:

Index 0-10

Index 8-10 – grönt

Index 5-7 - gult

lägre än 0-4- rött

Mål:**Alla barn kan läsa i årskurs 1**

Ref till KF mål 4

Mätmetod:

Skolverkets bedömningsstöd – avstämning A

Resultat:

95-100% av eleverna klarar samtliga 6 mål - grönt

90-94% av eleverna klarar samtliga 6 mål - gult

Färre än 89% av eleverna klarar samtlig 6 mål- rött

Mål: Vi strävar efter goda skolresultat med fokus på kärnämnen.

Ref till KF mål 1 och 4

Mätmetod:

Kolada

(N15508) Elever i åk 9 som uppnått kunskapskraven i alla ämnen, hemkommun, andel (%)

– N15 419

(N15507) Elever i åk 9, meritvärde, hemkommun, genomsnitt (17 ämnen) – N15505

(N15428) Elever i åk 9 som är behöriga till ett yrkesprogram, hemkommun, andel (%) N15436

(N15544) Elever i åk 6 med lägst betyget E i engelska, hemkommun, andel (%) – finns ej

(N15545) Elever i åk 6 med lägst betyget E i matematik, hemkommun, andel (%) – N15485

(N15546) Elever i åk 6 med lägst betyget E i svenska inkl. svenska som andraspråk, hemkommun, andel (%) – N 15488 & N15516

Resultat:

För att uppnå målet ska Trosa tillhöra de 25 % bästa kommunerna på samtliga 6 parametrar samt de 10 % bästa på 2 av dem.- grönt

Minst 5 av 6 tillhör de 25% bästa.- gult

Sämre resultat - rött

Mål:

Skolnärvaron skall öka för elever på nivå 4 & 5

Ref till KF mål 4

Nivå 4. Om fortsatt upprepad frånvaro större än 15 %

Nivå 5. Vid ytterligare upprepad frånvaro större än 20 %

Mätmetod:

Antalet elever på nivåerna 4 och 5 skall minska

Resultat:

Färre än 45 elever nivå 4 och färre än 12 elever nivå 5- grönt

Mellan 45-52 elever nivå 4 och 12-15 elever nivå 5- gult

Fler än 52 elever nivå 4 och fler än 15 elever nivå 5- rött

Mål:

Arbetsplatsens mål skall följas upp och utvärderas i högre grad

Ref till KF mål 3

Mätmetod:

Hållbart Medarbetar-Engagemang, Index för Styrning

Resultat:

Index 90-100 - grönt

Index 83-89 - gult

Index lägre än 82- rött

Humanistiska nämnden

Individ- och familjeomsorg

Ordförande: Michael Swedberg (M)

Ordförande Individ- och Familjeutskott: Ricken Svensson-Nyqvist (L)

Produktionschef: Lisbeth Lampinen

Totalt (tkr)	2025	2026	2027
Budget föreg. år, netto	35 069	33 454	33 940
Uppräkning	902	686	697
Ramförändring	-2 517	-200	
Budget, netto	33 454	33 940	34 637
Investering, netto	100	100	100

VERKSAMHETSOMRÅDE

- Vård för vuxna med missbruksproblem
- Barn- och ungdomsvård
- Övriga insatser vuxna
- Ekonomiskt bistånd
- Familjerätt
- Familjerådgivning
- Flyktingmottagande
- Arbetsmarknadsåtgärder

VERKSAMHETSUTVECKLING 2025

Inom flera verksamhetsområden ser vi ett behov av att fortsätta utveckla arbetet i linje med kunskap och beprövad erfarenhet. Vi följer noga stöd och vägledning som ges nationellt inom områdena evidensbaserad praktik, psykisk ohälsa, missbruk och beroende, barn och unga, ekonomiskt bistånd samt våld i nära relationer. Det är främst Socialstyrelsens kunskapsguide, SKR (Sveriges kommuner och Regioner) och FoU (Forskning och utveckling) i Sörmland som vi använder som utgångspunkt i omvärldsbevakningen.

Inom flera områden pågår implementering av metoder som är kunskapsbaserade. I utredningar rörande barn/unga behöver vi kontinuerligt utbildning/metodstöd i BBIC (Barns behov i centrum). Under året 2022 har personalen som arbetar med barn och unga och vuxna utbildat sig i metoden Sign of Safety. Implementeringen fortsätter under kommande år.

En integrering av verksamheten fortlöper. En gemensam mottagningsgrupp för barn och familj samt vuxna har skapats. Vidare har en behandlingsgrupp "Stöd och behandling" skapats som tar emot barn och familjer samt vuxna. Integrering av socialtjänsten fortsätter för att öka kvalitén i verksamheten.

Ett viktigt uppdrag hos individ- och familjeomsorgen är att öka tryggheten för barn och ungdomar samt invånarna i Trosa kommun. Samverkan ska utvecklas genom fortsatt fältverksamhet, ANDTS-arbetet (alkohol, narkotika, doping, tobak och spel), samt utveckling av samarbete med skolan, polisen, och fritidsgården (SSPF). Föräldracaféer är en del av samverkan i syfte att stötta föräldrarna i deras föräldraroll.

En ny lagstiftning trädde i kraft från 1 juli 2023 vilket innebär att kommunen har en särskilt viktig roll i det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet. Enligt lagen ska kommunerna ta fram en lägesbild över brottsligheten i kommunen och utifrån denna ta ställning till behovet av åtgärder samt besluta om en åtgärdsplan. I kommunens breda uppdrag innebär det att kommunen tillsammans med polisen utgör kärnan i det lokala brottsförebyggande arbetet.

Ett prioriterat område är utbildning i det brottsförebyggande arbetet till samtliga aktörer i samverkansgrupperna.

Arbetet med POSOM fortsätter att utvecklas under kommande år.

Arbetsmarknads/Integrationsenheten fortsätter att arbeta för att säkerställa att unga och vuxna får förutsättningar för att bli självförsörjande. Enheten har en viktig roll i förberedelserna av nyanlända och även andra målgrupper som står utanför den reguljära arbetsmarknaden.

Ett mål är att nyanlända efter avslutat etableringsprogram har studier eller ett arbete att gå till. Samverkan med interna och externa aktörer är en viktig del i arbetet.

Antalet flyktingar som har anvisats till kommunen har minskat under året. Behovet av boenden har setts över i samband med det. Modulboendet på Industrigatan har avvecklats under 2024 då Modulboendet inte behövs. Detta medför att nämndens budgetram minskar med -2 389 tkr, vilket motsvarar hyreskostnaden för modulboendet.

Antal ensamkommande barn/ungdomar har minskat successivt genom åren. Trosa kommun har ansvar för ett ensamkommande barn.

VERKSAMHETEN 2026-2027

Med anledning av den pågående översynen av socialtjänstlagen kan vissa förändringar och anpassningar av verksamheten bli aktuellt för att möta medborgarnas behov på ett annat sätt än tidigare.

Utvecklingen inom verksamheten sker på olika områden. Dessa utgår från diskussioner inom socialkontorets ledningsgrupp för att öka kvalitén och är följande:

Utveckling av handläggning och dokumentation inom myndighetsutövningen.

Påbörja arbetet med omställningen till den nya socialtjänstlagen med särskilt fokus på en tillgänglig öppenvård.

Barnrättsperspektivet med fokus på delaktighet vid placering på i familjehem och HVB-hem (Hem för vård och boende)

Egenkontroll av:

Att utredningar och förhandsbedömningar genomförs inom lagstadgad tid.

Att samtal med barn görs och dokumenteras i förhandsbedömningar.

Att det finns vårdplaner och genomförandeplaner vid placeringar av barn, unga och vuxna.

Tid från aktualisering till insats inom egen öppenvård.

Under 2026-2027 ser vi fortsatt behov av utveckling av verksamheter utifrån metoder och insatser som finns inom socialstyrelsens kunskapsguide, som är evidensbaserade. Fortsatt digitalisering och utveckling av e-tjänster.

NÄMNDENS MÅL

Varje mål mäts genom uppföljning i form av brukarundersökningar, statistik från Kolada, statistik från Treserva samt egen mätning. Genom regelbundna uppföljningar av nämndens mål finns möjlighet till utveckling av alla delar i verksamheten.

Humanistiska nämndens mål 2023-2026 – Trosa kommun ska vara bra på att vara kommun.

Det uppnås genom att:

Medborgarnas behov och önskemål

1. Brukarna ska känna sig nöjda med behandlings stöd från socialtjänsten.

Brukarna ska vara nöjda/mycket nöjda med det behandlings stöd de har fått från socialtjänsten.

För att målet ska vara uppnått:

80-100% = grönt

60-79 % = gult

0-59 % = rött

Källa: Egen mätning

2. Antalet brukare som själva söker behandlingsstöd från socialtjänsten ska öka.

Fler medborgare vänder sig till socialtjänsten för att få behandlings stöd.

För att målet ska vara uppnått:

80 eller fler = grönt

61-79 = gult

0-60 = rött

Källa: Egen mätning

Engagemang

3. Socialkontoret ska ha engagerade medarbetare.

Mäts genom SKR:s undersökning Hållbart Medarbetarengagemang (HME)

Om socialkontoret utifrån index tillhör:

10 % bästa kommunerna = grönt.

11-20 % = gult

Över 21 % = rött.

Källa: Kolada

Hållbarhet och folkhälsa

4. Kommunens omställning till ett hållbart samhälle (ekonomiskt, socialt och miljömässigt) ska tillhöra landets mest framgångsrika.

Agenda 2030 har 15 övergripande mål som mäts på kommunnivå. Trosa Kommun mäter 13 mål, varav mål 1 bedöms som särskilt relevant för HUM, Individ och familj.

Mål 1 Avskaffa fattigdom

Mått:

Vuxna biståndsmottagare med långvarigt ekonomiskt bistånd, andel (%) av befolkningen.

För att målet ska vara uppnått ska Trosa kommun:

0-0,23% = grönt

0,24-0,8 % = gult

0,69 % eller flera = rött

Källa: Kolada

5. Hjälptill självhjälpt

Bistånd i form av försörjningsstöd ska vara kortvarigt och bidragstagare ska bli självförsörjande så snart som möjligt.

Måluppfyllnad mäts genom medelvärdet av erhållet försörjningsstöd i antalet månader per individ:

kortare än 5 månader = grönt

5-6 månader = gult

Över 6 månader = rött

Källa: Egen mätning via Treserva.

6. Lämnat etableringen

Målet är att kvotflyktingar lämnar etableringsfasen och börjar arbeta eller studera inom 90 dagar.

30-100 % = grönt

11-29 % = gult

10 % eller färre = rött

Källa: Kolada och egen mätning

Vård- och omsorgsnämnden

Ordförande: Helena Koch (M)

Produktionschef: Fredrik Yllman

Totalt (tkr)	2025	2026	2027
Budget föreg. år, netto	266 163	294 793	305 579
Uppräkning		4 590	1 424
Demografi ÅO		7 196	8 300
Ramförändring	28 630	-1 000	
Budget, netto	294 793	305 579	315 303
Investering, netto	700	700	700

VERKSAMHETSOMRÅDE

- Äldreomsorg
- Funktionsstödområdet
- Hälso- & sjukvård

VERKSAMHETSUTVECKLING 2025

Befolkningsökningen i Trosa kommun fortsätter och andelen äldre i befolkningen ökar i snabb takt vilket kommer att medföra en utökning av äldreomsorgen. För att förutse det kommande behovet av insatser inom både äldreomsorgen och funktionsstödsomsorgen har en vård- och omsorgsplan tagits fram. Ett nytt mönster har setts där personer bosatta i andra kommuner ansöker om plats på särskilt boende för äldre i Trosa kommun. Verksamheten kommer därför att behöva fortsätta utökningen av antalet platser på särskilt boende framöver. På Trosagården planeras det för en ny avdelning med 10 platser som kan öppna under 2025, beroende på behov. Det finns också ett beslut om att omvandla ytterligare platser på trygghetsboendet till korttidsplatser vilket ger ytterligare 5–7 korttidsplatser samtidigt som det gamla korttidsboendet då kan omvandlas till 5 nya permanenta platser. Detta medför att vård- och omsorgsnämnden kan minimera antalet externa placeringar och verkställa de flesta insatserna i egen regi.

Även behovet av dagverksamhetsplatser för personer med demenssjukdom kommer att öka. Under oktober månad 2024 öppnas det en ny dagverksamhet som kommer att vara belägen på Häradsgården i Vagnhärad, fullt genomslag i budgeten kommer först 2025.

Befolkningsökningen innebär också ett ökat behov av hemtjänst och hemsjukvård under de närmsta åren. För att möta det behovet har ett nytt arbetssätt tagits fram, intensiv hemrehabilitering (IHR). Det innebär att än mer öka det rehabiliterande och förebyggande arbetet. Arbetssättet förutsätter ett nära och tätt samarbete mellan hälso- och sjukvårdspersonal, biståndshandläggare och hemtjänstpersonal. Tanken med IHR är att genom att sätta in stora insatser tidigt så ökar självständigheten för individen på lång sikt vilket medför minskat framtida behov av hemtjänst samt förskjutning av inflytt på särskilt boende för äldre. Tillsammans med IHR kommer arbetssättet trygg hemgång att utvecklas än mer för att möta behoven i det egna ordinarie boendet. Förutom förhöjd kvalitet för individen är målsättningen med arbetssättet också att omsorgsbehovet hos invånarna i Trosa Kommun kan hanteras inom tillgängliga ekonomiska ramar.

Det finns en tendens att allt fler patienter väljer att bo kvar hemma med mycket komplexa sjukdomstillstånd och det sker en förflyttning av vård från sjukhus till det egna hemmet vilket ställer stora krav på organisation och framtida kompetensutveckling.

Inom verksamheten för personer med funktionsnedsättning kommer det också att ske en volymökning inom alla delar av verksamheten. Mer daglig verksamhet kommer att ske i egen regi och det kommer även att öppnas fler boendeplatser på Björkhamragatans serviceboende. Boendestödsinsatser samt korttidsvistelse för barn- och ungdomar kommer troligtvis också att behöva utökas med tanke på befolkningsökningen i Trosa kommun. Platser på gruppboende kommer även framöver att köpas av externa utförare. En upphandling av platser på gruppboende och daglig verksamhet kommer att genomföras under 2024.

Då alla utförarverksamheter växer blir det även ett större tryck på myndighetsenheten att följa upp befintliga beslut och att utreda

nya behov. Antalet biståndshandläggare har ökat de senaste åren.

För att bättre möta behovet av digitala lösningar inom vård- och omsorgskontoret har det anställts en projektledare med ansvar för att arbeta med den nya handlingsplanen för välfärdsteknik och e-hälsa samt stödja verksamheten med implementering av tekniska lösningar.

Under 2017 togs det fram en partsgemensam handlingsplan för hur heltid ska bli norm inom vård- och omsorg i Trosa kommun, den så kallade heltidsresan. Den har nu slutförts och all personal har erbjudits heltidsanställningar men det finns dock ett antal medarbetare som, av olika anledningar, valt att inte arbeta heltid. Heltidsresan medför att arbetssätt och schemaplanering behöver förändras för att inte det ska bli alltför höga kostnader. Det kommer fortsatt att vara ett kontinuerligt och prioriterat arbete framöver.

Kompetensförsörjning köpa in utbildning Hermods, kostnader KTC, omställning till kompetensförskjutning

Verksamheten är under ständig förändring och omvårdnaden som utförs i hemmet blir mer och mer avancerad. Detta ställer krav på kompetensutveckling hos personalen samt utökat samarbete med interna och externa verksamheter. Ett steg är att ta vara på den kompetens som redan finns i verksamheten genom att undersköterskor får möjlighet att utföra fler kvalificerade uppgifter som idag utförs av legitimerad personal. Verksamheten bekostar ett kliniskt träningscenter för att kompetensutveckla personalen inom hälso och sjukvård. Verksamheten bekostar även köp av undersköterskeutbildningen som är kopplad till äldreomsorgslyftet.

Utredningen *framtidens socialtjänst* har lämnat sitt slutbetänkande, där ingår en översyn av Socialtjänstlagen (SoL). Förslaget innebär bland annat att Socialtjänstlagen öppnas upp för en förenklad handläggning och beslutsfattande av vissa ärenden. Även förslag från äldreomsorgslagsutredningen ska beaktas här. Regeringen avser troligtvis att införa en ny

socialtjänstlag sommaren 2025 och statsbidrag för att möta den nya lagen finns avsatta för åren 2024-28. En GAP-analys kommer att genomföras under 2024 för att se vilka behov som vård- och omsorgskontoret behöver möta framöver med ny lagstiftning.

En central fråga för vård- och omsorgskontoret framåt är kompetensförsörjning. Kontoret kommer att påbörja ett tydligare arbete med frågan som omfattar områden som attraktiv arbetsgivare, attrahera och behålla personal, utbildning, nya arbetsätt, sjukfrånvaro och fördelning av arbetsuppgifter etc.

Vård- och omsorgskontoret och individ- och familjeomsorgen gör, tillsammans med övriga kommuner i Sörmland, en upphandling av nytt verksamhetssystem, avtalet bör kunna tilldelas en leverantör under 2025.

Ekonomiska förutsättningar

Budgeten för 2025 uppgår till 294 793 tkr.

Ramförändringar

Inför budget 2025 har ramar och resursfördelningsmodeller för vård- och omsorg setts över.

Tidigare har ramen beräknats baserat på kommunens demografiska förutsättningar i resursfördelning äldreomsorg, samt för övriga delar genom uppräknig av anslag enligt gällande gemensamma planeringsförutsättningar (GPF).

I budget 2025 används resursfördelning för både äldreomsorg och funktionsstöd LSS. Resursfördelning ÄO förändras endast gällande OH-avdrag, vilket nu baseras på senast gällande beräkning baserat på kommunens räkenskapsammandrag¹. Resursfördelning LSS baseras på antal beslutade LSS-insatser per 1 oktober året innan budgetåret, samt senast gällande standardkostnader per insats (SCB). Avdrag för OH-kostnad görs på samma sätt som för ÄO. Ingen avstämning görs mot central buffert för resursfördelning LSS. Övriga delar inom VO består fortsatt av anslag som

kostnader per olika verksamheter. Här kan vi få fram OH-kostnad för olika verksamhetsområden inom VO.

---

¹ Räkenskapsammandrag (RS) redovisas årligen till SCB och sammanfattar kommunens totala intäkter och

årligen räknas upp enligt gällande GPF.

Totalt sett ökas nämndens budget med 28 630 tkr jämfört med föreg år. Denna redovisas som en total ramförändring för budgetåret 2025 då det gäller en ny resursfördelningsmodell.

Nämndens buffert har minskat från ca 2% till 1% av den totala budgeten. En rationalisering för 2025 minskar ramen med 1 000 tkr.

VERKSAMHETEN 2026-2027

Antalet invånare i Trosa kommun fortsätter att öka även dessa år. Utvecklingen innebär ett ökat behov av framförallt hemtjänst och hemsjukvård samt insatser för personer med funktionsnedsättning. Under 2026-27 behövs det även ett utökat antal platser inom särskilt boende för äldre.

Det är inlämnat en proposition för en *nära och tillgänglig vård* (prop 2019/20: 164). Inriktningen är att hälso- och sjukvården bör ställas om så att primärvården är navet i vården och samspelar med annan hälso- och sjukvård och med socialtjänsten. Målet med omställningen av hälso- och sjukvården är att patienten får en god, nära och samordnad vård som stärker hälsan. Den pekar på hur samverkan mellan den regiondrivna primärvården och den kommunala hälso- och sjukvården och omsorgen kan underlättas och hur gränssnittet mellan dessa verksamheter bör se ut. Arbetet utgör ett viktigt steg i en strukturförändring av det svenska hälso- och sjukvårdssystemet, som innebär att primärvården blir den verkliga basen och första linjen i hälso- och sjukvården. Detta kommer framöver att påverka den kommunala hälso- och sjukvården mycket under många år framöver.

Huvudmannaskapsutredningen har presenterat sitt förslag under 2023 och föreslår att staten tar ett samlat ansvar för beslut om och finansiering av insatsen personlig assistans. Kommunerna ska fortsatt ha ett ansvar för att utföra insatsen personlig assistans om den enskilde begär det. Förslaget är att det statliga

huvudmannaskapet ska träda i kraft den 1 januari 2026.

Kontoret planerar även att införa flera digitala lösningar för att underlätta och effektivisera arbetet för personalen samt öka kvaliteten för våra brukare.

Vård- och omsorgskontoret står inför en utmaning vad gäller att rekrytera personal med rätt kompetens. Det är av stor betydelse att öka attraktiviteten för vård- och omsorgs verksamheter och för arbetsplatsen som sådan för att attrahera kompetens framåt.

VERKSAMHETSMÅTT

	Budget 2024	Utfall 2024 ²	Budget 2025
Demografi äldre/antal per åldersgrupp			
65-79 år	2 746	2 812	2 696
80-89 år	900	912	984
90 -	134	130	134

NÄMNDENS MÅL

Se bilaga.

---

² Januari-juli

Vård- och omsorgskontoret

Fredrik Yllman
Produktionschef
0156-521 15
fredrik.yllman@trosa.se

Bilaga till budget

Datum
2023-03-27
Diarie nr
VON 2023/33

Vård- och omsorgsnämndens mål 2023-26

Trosa ska vara bra på att vara kommun -

Det uppnås genom att

1. Brukare inom äldreomsorgen är sammantaget nöjda

För att uppnå målet (grönt) ska Trosa kommun tillhöra de 25 % bästa i riket inom områdena särskilt boende och hemtjänst. För delvis uppfyllt (gult) så ska målet uppnås inom ett av områdena. Uppnås inte målet (rött) inom något av områdena är målnivån inte uppfylld.

Källa: Kolada

Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg- helhetssyn ID:U21468

Brukarbedömning särskilt boende äldreomsorg – helhetssyn ID:23471

2. Brukare inom äldreomsorgen ska känna sig trygga i sitt hem med stöd

För att uppnå målet (grönt) ska Trosa kommun ha ett index på minst 90 inom områdena särskilt boende och hemtjänst. För delvis uppfyllt (gult) så ska målet uppnås inom ett av områdena. Uppnås inte målet (rött) inom något av områdena är målnivån inte uppfylld.

Källa: Kolada

Brukarbedömning hemtjänst – Trygghet, andel ID:U21505

Brukarbedömning särskilt boende – Trygghet, andel ID:U23251

3. Kommunens verksamheter för personer med funktionsnedsättning fungerar bra

För att uppnå målet (grönt) ska Trosa kommun tillhöra de 25 % bästa i riket. Om resultatet är sämre än de 25 % bästa uppnås inte målet (rött).

Källa: Kolada

Medborgarundersökningen – Kommunens verksamheter för personer med funktionsnedsättning fungerar bra i kommunen, andel % ID:N00535

4. Vård- och omsorgskontoret har engagerade medarbetare

För att uppnå målet (grönt) ska Trosa kommun tillhöra de 10 % bästa i riket inom områdena särskilt boende, hemtjänst och funktionsnedsättning. För delvis uppfyllt (gult) så ska målet uppnås inom två av områdena. Uppnås inte målet (rött) inom minst två av områdena är målnivån inte uppfylld.

Källa: Kolada

Medarbetarengagemang (HME) – hemtjänst äldreomsorg – Totalindex ID:U21200

Medarbetarengagemang (HME) - särskilt boende äldreomsorg – Totalindex
ID:U23200

Medarbetarengagemang (HME) - omsorg om personer med funktionsnedsättning, andel (%) ID:U25200

5. Vård- och omsorgskontoret är kostnadseffektivt

För att uppnå målet (grönt) ska vård- och omsorgskontoret inte överstiga nettokostnadsavvikelsen inom områdena äldreomsorg och LSS. För delvis uppfyllt (gult) så ska nettokostnadsavvikelsen inte överstigas inom ett av områdena. Överstigs nettokostnadsavvikelsen inom bägge områdena uppfylls inte målet (rött).

Källa: Kolada

Nettokostnadsavvikelse äldreomsorg, (%) ID:N20900

Nettokostnadsavvikelse LSS (%) ID:N28018

6. Vård- och omsorgskontorets transporter sker fossilfritt

För att uppnå målet (grönt) ska 90 % av vård- och omsorgskontorets bilar drivas av fossilfria drivmedel. För delvis uppfyllt (gult) så ska 80-89 % av bilarna drivas av fossilfria drivmedel. Om resultatet är sämre än 80 % uppnås inte målet (rött).

Källa: Egen mätning som utförs årsvis vid årsskiftet.

7. Vård- och omsorgskontorets personal har rätt kompetens

För att uppnå målet (grönt) ska 85 % av medarbetarna inom äldreomsorg ha skyddad yrkestitel undersköterska år 2026 (2023 80 %, 2024-25 83 %), 85 % av medarbetarna inom verksamhet för personer med funktionsnedsättning ska ha relevant utbildning för uppdraget år 2026 (2023 80 %, 2024-25 83 %), 90 % av medarbetarna inom myndighetsenheten ska relevant utbildning för uppdraget. . För delvis uppfyllt (gult) så ska två av områdena uppfyllas. Uppnås inte målet (rött) inom något av områdena är målnivån inte uppfylld.

Källa: Egen mätning som utförs årsvis vid årsskiftet.

Kultur- och fritidsnämnden

Ordförande: Lena Isoz (M)

Produktionschef: Kerstin Tibbling

Totalt (tkr)	2025	2026	2027
Budget föreg. år, netto	58 902	66 497	67 929
Uppräkning	1 445	1 454	1 483
Ramförändring	6 150	-21	-34
Budget, netto	66 497	67 929	69 378
Investering, netto	350	350	350

VERKSAMHETSOMRÅDE

- Stöd till studieorganisationer
- Föreningsstöd
- Allmän kulturverksamhet
- Bibliotek
- Kulturskola
- Allmän fritidsverksamhet
- Idrotts- och fritidsanläggningar
- Fritidsgårdar
- Turistanläggningar

VERKSAMHETSUTVECKLING 2025

Trosa kommuns kulturliv, idrotts- och fritidsaktiviteter bärs upp i samverkan mellan kommun, civilsamhälle och näringsliv. I en liten kommun är de privata och ideella aktörerna minst lika viktiga som de kommunala, och kommunen strävar därför efter att skapa balans mellan dessa.

De senaste årens händelser i omvärld påverkar verksamheterna på olika sätt. Vikten av aktivt arbete för en god arbetsmiljö, ledarskap och medarbetarskap och attraktiva arbetsplatser är fortsatt av största vikt för att vara attraktiv arbetsgivare som möjliggör trivsel, utveckling och goda resultat inom verksamheterna.

Verksamheterna inom kultur och fritid har en mycket viktig roll för att främja barn och ungas hälsa genom alla de olika aktiviteter som genomförs. Barn och unga känner självklart av den oro som finns i omvärlden och drabbas på olika sätt av det. Vår tes är att genom att erbjuda aktiviteter som erbjuder mycket rörelse, lekfullhet och samvaro kan vi stärka barn och ungas hälsa, självförtroende och självkänsla.

Den statliga utredningen av kultursamverkansmodellen, SOU 2023:58, föreslår att kommunerna ska ges större möjlighet att påverka hur statliga medel för

kultursamverkan fördelas, hur detta påverkar oss vet vi ej i dagsläget.

Kartläggning av status på Lånestahallen pågår under 2024 för att planera för vidare åtgärder de närmaste åren.

Upphandling av konstnärlig utsmyckning för Scenparken i Vagnhärad kommer ske synkat med parkens utveckling de närmaste åren.

Tjänstekoncessionsavtalet för Trosa gästhamn löper ut 2025-12-31, med rätt för Trosa kommun att förlänga avtalen upp till två år.

Utredningen av båtplatser som sker under 2024 ska leda fram till en åtgärdsplan med kostnadsuppskattning.

Arbetet med att utveckla förutsättningarna för ridskola/ridanläggning kommer att fortsätta de närmaste åren.

Fritidsgården arbetar för samarbeten med olika aktörer inom kommunen och för att utöka aktiviteter/mötesplatser för ungdomarna. Fritidsgården fortsätter att vara ett viktigt nav för kommunens unga och bidrar till inkludering och minskad risk för utanförskap. Fritidsgården är också fortsatt aktiv i samverkan med skola, socialkontor och polis (SSPF) och Trosa kommun kan på det sättet fånga upp vad som händer kring kommunens unga och agera förebyggande.

Efter ett antal år med många utvecklingsprojekt och satsningar på biblioteken, både med statliga bidrag och kommunala ettårssatsningar/ramökning, kommer fokus under 2025 och framåt ligga på att ta tillvara dessa förbättringar och erfarenheter, och se till att vi håller hög kvalitet i vår basverksamhet. De prioriterade grupperna och läsfrämjande aktiviteter för dessa kommer fortsatt stå högst på agendan, liksom samverkan inom kommunen som gynnar det arbetet. Den nya biblioteksplanen från och med 2025 kommer att slå fast detta.

En kommande ändring i skollagen avseende bemannade skolbibliotek kan komma att

påverka Trosa kommuns skolor och därmed samarbetet mellan folkbiblioteken och skolorna. Lagförslaget är dock inte klart ännu så det finns inte så mycket information i dagsläget.

Intresset för kulturskolans aktiviteter har under de senaste åren ökat. För att möta den ökade efterfrågan kommer kulturskolan att fortsätta att arbeta med verksamhetsutveckling och effektiviseringar för att så många barn som möjligt inom kommunen ska ha tillgång till kvalitativ kulturskoleundervisning. Gruppstorlek och gruppundervisning är därför en av kulturskolans fortsatta fokuspunkter.

Under 2025 ämnar kulturskolan att utveckla kultur för hälsa genom att bland annat utöka antalet friskvårdsplatser.

Fortsätta utforska och utveckla samarbetet mellan fritidsgården och kulturskola.

Inom fritidsgårdens verksamhet har vi under de senaste åren sett en minskning av ungdomar på våra arenor. Ambitionen är att kunna vända den trenden genom att erbjuda attraktiva aktiviteter och jobba med ungdomsinflytande och fortsätta bygga relationer med våra ungdomar så de stannar kvar under hela högstadieperioden.

Fortsätta utveckla en kontinuerlig samverkan med kommunens högstadieskolor och socialtjänstens ungdomsteam, fältarna, för att hitta metoder att jobba mot psykisk ohälsa, attityder och ungdomskriminalitet. Vi upplever att klimatet bland våra unga har blivit hårdare och tuffare och arbetar med att hitta former för samtalsstöd och workshops.

Jobba för att förebygga utanförskap som kan uppstå om den ekonomiska utvecklingen fortsätter i negativ trend eller av andra orsaker. Vi behöver titta på rättviseperspektivet ur ett bredare perspektiv tillsammans med andra verksamheter.

Ekonomiska förutsättningar

Budgeten för 2025 är enligt anvisningar uppräknad med 3% för löner och 2% för övriga kostnader.

VERKSAMHETEN 2026–2027

Fortsatt stort fokus på att genom kultur och fritidsverksamheter i samverkan med andra aktörer erbjuda attraktiva aktiviteter och upplevelser som gynnar hälsa, rörelse, nyfikenhet, samvaro och glädje.

Genom de nya arenor som tillkommit ser verksamheten många nya möjligheter för att bredda utbudet framöver. För fritidsanläggningar såsom badplatser, elljusspår mm finns behov av underhållsåtgärder löpande och i vissa fall uppgraderingar. En plan för åtgärder tas fram för de kommande åren.

Fortsätta att stötta föreningslivet i sin utveckling och samarbeta med externa aktörer för att uppnå detta (RF-SISU, studieförbund, SFI, m.fl.).

Fortsatt följa upp och utvärdera arbetet som görs genom tjänstekoncessioner (Trosa havsbad och camping, Trosa gästhamn och Safiren) för att säkerställa kvalitet och utveckling enligt avtal. Avtalet för Safiren går ut i juni -26 med möjlighet till upp till två års förlängning.

Viktiga frågor för biblioteken kommande år:

- Läsfrämjande, särskilt för prioriterade grupper
- Barns och ungas rättigheter
- Digital delaktighet, medie- och informationskompetens, källkritik och andra demokratifrågor
- Beredskap
- Hållbarhet och klimatfrågor

NÄMNDENS MÅL

Vid varje ny mandatperiod ses kommunens mål över. Kommunfullmäktige fastställde 2022-11-29 mål för perioden 2023-2026. Kontoret har i samarbete med presidiet tagit fram förslag till nya mål för perioden 2023–2026 som presenterats för beslut i nämnden 2023-04-27. Målen utgår från kommunfullmäktiges mål och kommunstyrelsens anvisningar för hur Fastlagd kurs för Trosa kommun ligger till grund för nämndens mål. Målen sorteras in under kommunfullmäktiges övergripande målområden. Det har tydliggjorts när målen kan anses vare helt, delvis eller inte uppfyllda.

Enligt Trosa kommuns styrmodell ska nämndernas mål följas upp i delårs- och

årsboksluten, vissa av målen kan endast följas upp vid årsboksluten och vissa enbart vartannat år i samband med Medborgarundersökningen.

Se bilaga Mål KFN 2023–2026.

Kultur- och fritidsnämndens mål 2023 -2026

Trosa ska vara bra på att vara kommun.

Det uppnås genom att :

Medborgarnas behov och önskemål

Kopplar till Kommunfullmäktiges mål:

1-Kommunens medborgare tillhör de nöjdaste med sin kommun i landet

1. Trosa kommuns medborgare tycker bra om Bibliotek, kulturliv och mötesplatser för unga

- Bibliotekens utbud av böcker och tidskrifter
- Utbudet av ställen för unga att träffas på i kommunen tex fritidsgårdar
- Kommunens arbete för att främja det lokala kulturlivet

Tillhöra de 25% av kommunerna med mest nöjda invånare.

Målet är uppfyllt om resultatet på minst 2 av 3 frågor tillhör dessa 25%. (grönt)

Om resultatet på 1 av 3 frågor tillhör de 25% bästa är målet delvis uppfyllt (gult).

Annars är målet ej uppfyllt (rött)

Källa : Medborgarundersökningen vartannat år (ojäma år)/ Kolada .

Jämförs med mätningar som är genomförda samma år som Trosa kommun

2. Trosa kommuns medborgare tycker bra om möjligheterna till Idrott, motion och friluftsliv samt skötseln av anläggningarna

- Öppettider idrotts- motionsanläggningar etc
- Möjlighet att utnyttja anläggningar
- Skötsel idrottsanläggningar
- Skötsel badplatser

Tillhöra de 25% av kommunerna med mest nöjda invånare.

Målet är uppfyllt om resultatet på 4 av 4 frågor tillhör dessa 25%. (grönt)

Om resultatet på 2 eller 3 av 4 frågor tillhör de 25% är målet delvis uppfyllt (gult).

Om 1 eller färre frågor tillhör de 25% är målet inte uppfyllt (rött).

Källa : Medborgarundersökningen (MU) vartannat år ojäma år / Kolada

Jämförs med mätningar som är genomförda samma år som Trosa kommun .

3. Barn och unga tar del av kommunens kulturutbud

Antalet barnbokslån/barn (0-17 år) ska öka jämfört med föregående år

Andel unika elever inom kulturskolan (6-19 år) ska öka jämfört med föregående år

Målet är uppfyllt om antalet/andel ökar för båda områdena (grönt) .

Målet är delvis uppfyllt om en av dem ökar eller båda är oförändrade (gult) .

Annars är målet inte uppfyllt (rött)

Källa : egna nyckeltal som även redovisas i Kolada

Engagemang

Kopplar till Kommunfullmäktiges mål:
3-Kommunen har engagerade medarbetare

4. Hållbart Medarbetar Engagemang HME

Kultur och fritids verksamheter ska utifrån index vara på en nivå som matchar de 10 % bästa för att målet ska uppfyllas (grönt)

Resultat motsvarande 11-20 % bästa kommunerna är delvis uppfyllt (gult)

Sämre resultat är underkänt (rött)

Källa : HR tar fram resultat årligen / Kolada per sista jan året efter.

Hållbarhet och folkhälsa

Kopplar till Kommunfullmäktiges mål:

8-Kommunens omställning till ett hållbart samhälle(ekonomiskt, socialt och miljömässigt) ska tillhöra landets mest framgångsrika

Agenda 2030 Mål 2 Hälsa och välbefinnande

5. Antal deltagartillfällen per invånare i åldern 7-25 år i LOK-stödsberättigade idrottsföreningar ska öka jämfört med föregående år

Målet är uppfyllt om antalet deltagartillfällen ökar (grönt)

Målet är delvis uppfyllt om antalet är oförändrat (gult)

Annars är målet ej uppfyllt (rött)

Källa: Nyckeltal som även redovisas i Kolada

Agenda 2030 Mål 5 Jämställdhet

6. Det råder en jämn könsfördelning i kulturskolans och fritidsgårdarnas verksamhet samt i genomförda idrottsaktiviteter

Målet uppnås genom en könsfördelning av andelen pojkar och flickor ligger mellan 40% och 60% för alla områden . (grönt)

Om 2 av 3 verksamheten ligger i spannet 40-60 är målet delvis uppfyllt (gult)

Om 1 eller färre ligger i spannet 40-60 % är målet inte uppnått (rött)

Källa :

Nyckeltal som även redovisas i Kolada (ej fritidsgårdar)

För fritidsgården anges även andel som ej definierar sig som pojke eller flicka. För idrottsaktiviteter eller kulturskolan finns ej någon sådan uppgift i Kolada (juridisk könstillhörighet)

Kulturskolan avser unika elever

Fritidsgården avser könsfördelning hos de ungdomar som använder Ungdomsappen.

Idrottsaktiviteter avser könsfördelning i deltagartillfällen i åldern 7-25 år i LOK-stödsberättigade idrottsföreningar (se även mål 5)

Teknik- och servicenämnden

Skattefinansierad verksamhet

Ordförande: John Carlsson (C)

Produktionschef: Kerstin Tibbling

Totalt (tkr)	2025	2026	2027
Budget föreg. år, netto	57 410	66 350	69 619
Uppräkning	1 422	1 528	1 593
Ramförändring	7 477	1 741	2 347
Budget, netto	66 350	69 619	73 560
Investering, netto	88 550	70 450	64 350

VERKSAMHETSOMRÅDE

- Teknisk verksamhet
- Gator och vägar
- Park
- Fastighetsförvaltning
- Inköp/upphandling
- Kommungemensam verksamhet
  - Fastighetsservice
  - Fordonsservice
  - Måltid
  - Lokalvård
  - Drift av Korslöt ÅVC

VERKSAMHETSUTVECKLING 2025

Kompetensutveckling, en positiv och trygg arbetsmiljö samt gott ledarskap och medarbetarskap är viktiga faktorer för att prestera och leverera, utveckla verksamheterna och säkerställa en robust organisation som fungerar i en föränderlig värld.

Den omfattande digitala utvecklingen och ökade krav kring informationshantering kräver mycket resurser vid implementering samt att underhålla och administrera. Ett område som berör samhällsviktig verksamhet, där bland annat offentlig förvaltning, livsmedel, dricksvatten, avloppsvatten samt avfallshantering ingår, är EU direktiven NIS2, där syftet är hög gemensam cybersäkerhet samt CER, där syftet är att stärka förmågan att upprätthålla viktiga samhällsfunktioner. EU direktivet börjar gälla i okt 2024, men ännu finns ingen svensk lagstiftningen beslutad. Verksamheten kommer under de kommande åren arbeta med att kartlägga behov samt skapa rutiner och systematiskt arbetssätt för att uppfylla direktiven/lagen. Omfattande

beredskaps satsningar har genomförts och kommer att vara på agendan kommande år.

Verksamheterna fortsätter undersöka möjligheter till effektiviseringar och smarta arbetssätt för att kunna leverera rätt kvalitet inom de ekonomiska ramar som beslutas.

De senaste åren har präglats av hög produktionstakt med avseende på bland annat flera större investeringsprojekt som går över i driftsfas vilket påverkar verksamheterna inom tekniska och driftenheten.

Verksamheterna arbetar på flera sätt för att minska klimatpåverkan och anpassa infrastruktur till ett förändrat klimat. Arbetet med minskad negativ miljöpåverkan och för en positiv miljöpåverkan redovisas årligen i kommunens miljöledningssystem.

Arbete kopplat till åtgärder Resväg Västra Trosa kommer att pågå i nära samverkan med SBK och Trafikverket. Verksamheten håller sig väl uppdaterad kring utveckling OST länken som den senaste tiden gått in i en ny fas då järnvägsplanen är beslutad. En representant från tekniska enheten ingår i projektgruppen.

Arbetet med standardhöjning samt underhållsbeläggning av gatu-, gång- och cykelnätet fortsätter samt trygghetsskapande åtgärder genom exempelvis belysning. Löpande underhållsåtgärder genomförs på kajer mellan Kvarnen och Hamnbassängen

Arbete för att säkerställa en mer långsiktig samplanering av underhåll mellan verksamheterna för gata och vägar samt Va-anläggningar.

Hamnängen fortsätter att utvecklas med gångstråk, aktivitetsyta och plantering. Beräknas klar hösten 2025.

Scenparken i Vagnhärad kommer att utvecklas och gestaltas utifrån den unika miljö det är med gravkullar och åmiljön i närheten, arbete

har påbörjats och beräknas vara färdigställt till sommaren 2026.

Arbete med utveckling av Edanö gård kommer att fortsätta utifrån den kartläggning som genomförts, beräknas klart under vår 26.

Arbete för minskad energiförbrukning i kommunens fastigheter samt fortsätta satsningar på solceller där så är relevant. Ett utökat pilotprojekt för minskad energiförbrukning kommer att pågå 2024–2025.

Hyresmodellen revideras inför budget 2026.

Projektet kring köksutveckling fas 2 med kartläggning av återstående kök pågår för att kunna besluta kring åtgärder inför budget 26–28.

Måltidsverksamheten fortsätter att jobba för mer mat lagad från grunden och med minskat matsvinn.

Inom städverksamheten arbetar man för att tydliggöra avtal och stärka kontakten med kunderna genom regelbundna kundavstämningar.

Ekonomiska förutsättningar

Budgeten för 2025 är enligt anvisning uppräknad med 3,0 % för löner och övriga kostnader 2,0%. Interna priser inom kost, städ och fastighetsservice räknas upp med 3,0 % för lön och övriga kostnader 2,0%. Nämnden har kompenserats för ökade kostnader avseende avskrivningar, internränta samt internhyra med 9 839 tkr. Varav internhyresförändringar motsvarande 1 788 tkr avser till största del kompensation för ökad avskrivning och ränta och kommer senare att fördelas ut på respektive förvaltning. Ramökning från 2025 har tilldelats Park om 200 tkr. Ettårssatsningar har tilldelats för Förstudier, 600 tkr samt för åtgärder för att energieffektivisera, 500 tkr.

Inflationen har varit stor de senaste åren som en konsekvens av pandemi och läget i omvärlden, kriget i Ukraina. Teknik och service verksamheter har stora indexhöjningar i avtal, höga livsmedelskostnader, el/energikostnader och materialkostnader överlag. I dagsläget behöver noggranna prioriteringar göras vilket nämnden informerats om i marsprognosen

samt i " Åtgärder för ekonomi i balans " Detta påverkar bland annat verksamhetens ambition att arbeta med 70 % förebyggande och 30 % avhjälpande underhåll inom fastighet samt åtgärder inom gata/park.

Utvecklingen av livsmedelspriserna kommer att ha stor påverkan på måltidsverksamheten framöver. Om möjligt fortsätta satsa på hög andel ekologiska och svenska inköp. Vi vill även öka andel lokalproducerat vilket känns viktigt även ur ett beredskapsperspektiv.

Minskat barnantal inom förskolan kommer att påverka portionsunderlaget inom förskola och skola framöver. Utfasning av matlådorna inom hemtjänsten kommer att påverka intäkterna på äldreomsorgen. Detta kan delvis kompenseras av utökat antal platser på SÄBO.

VERKSAMHETEN 2026–2027

- Arbetsmiljöfrågor, kompetensförsörjning och kompetensutveckling är områden att ha fortsatt uppmärksamhet kring.
- Fortsatt digital utveckling och att säkerställa tillräckliga resurser för dokumentation och systemhantering.
- Verksamheten anpassar infrastrukturer, och verksamhetslokaler utifrån satsningar, behov och tillväxttakt.
- Fortsatt utveckling av kökens standard
- Uppdatering av måltidspolicy

NÄMNDENS MÅL

Vid varje ny mandatperiod ses kommunens mål över. Kommunfullmäktige fastställde 2022-11-29 mål för perioden 2023–2026. Och kommunstyrelsen beslutade om anvisningar för hur nämndernas målarbete ska bedrivas.

Kontoret har i samarbete med presidiet tagit fram förslag till nya mål för perioden 2023–2026 som beslutades i nämnden 2023-04-27. Fastlagd kurs för Trosa kommun ligger till grund för nämndens mål. Målen sorteras in under kommunfullmäktiges övergripande målområden. Det har tydliggjorts när målen kan anses vare helt, delvis eller inte uppfyllda.

Enligt Trosa kommuns styrmodell ska nämndernas mål följas upp i delårs- och årsboksluten, vissa av målen kan endast följas upp vid årsboksluten och vissa enbart vartannat år i samband med Medborgarundersökningen. Se bilaga för mål.

Teknik- och servicenämnden

Avgiftsfinansierad verksamhet

Ordförande: John Carlsson (C)

Produktionschef: Kerstin Tibbling

Totalt (tkr)	2025	2026	2027
Budget föreg. år, netto	0	0	0
Budget, netto	0	0	0
Investering, netto	150 450	105 398	54 000

*Självkostnadsprincipen gäller och underskott från tidigare år (del av 2022 och 2023) ska hämtas igen under kommande treårsperiod. Ovan ligger summan ej fördelad.

VERKSAMHETSOMRÅDE

- Vattenförsörjning och avloppshantering
- Avfallshantering

Nämndens avgiftsfinansierade verksamhet drivs på entreprenad med tekniska enheten som beställare och Trotab AB som utförare.

VERKSAMHETSUTVECKLING 2025

Kompetensutveckling, en positiv och trygg arbetsmiljö samt gott ledarskap och medarbetarskap är viktiga faktorer för att prestera och leverera samt utveckla verksamheterna och säkerställa en robust organisation som fungerar i en föränderlig värld. Verksamheten inom VA och Renhållning har en stor rörlighet inom personalgruppen vilket verksamheten arbetar med. Det råder stor konkurrens om kompetens inom framför allt inom VA området.

Den omfattande digitala utvecklingen och ökade krav kring informationshantering kräver mycket resurser men ger också stora möjligheter. Ett område som berör samhällsviktig verksamhet, där bland annat offentlig förvaltning, dricksvatten, avloppsvatten samt avfallshantering ingår, är EU direktiven NIS2, där syftet är hög gemensam cybersäkerhet samt CER, där syftet är att stärka förmågan att upprätthålla viktiga samhällsfunktioner. EU direktivet börjar gälla i okt 2024, men ännu finns ingen svensk lagstiftningen beslutad. Verksamheten kommer under de kommande åren arbeta med att

kartlägga behov samt skapa rutiner och systematiskt arbetssätt för att uppfylla direktiven/lagen. Omfattande beredskaps satsningar har genomförts och kommer att vara på agendan kommande år.

Verksamheterna fortsätter undersöka möjligheter till effektiviseringar och smarta arbetssätt.

Verksamheterna arbetar på flera sätt för att minska klimatpåverkan och anpassa infrastruktur till ett förändrat klimat. Arbeta för en robust och hållbar hantering är ett ständigt pågående arbete. Inom verksamheterna har beslut om VA plan/vattentjänstplan samt Renhållningsordning/plan tagits som viktiga styrdokument. Arbetet med minskad negativ miljöpåverkan och för en positiv miljöpåverkan redovisas årligen i kommunens miljöledningssystem.

VA

De närmaste åren kommer arbetet med projekt överföringsledning och åtgärder kopplat till projektet att pågå med plan att ansluta 2027 till SYVAB – Himmerfjärdsverket. Efter anslutning och driftsättning kommer reningsverken i Trosa och Vagnhärad tas ur drift.

Arbetet med nya skyddsföreskrifter för Sörtuna vattentäkt pågår och kommer att intensifieras kommande år. Arbeta med att identifiera ny vattentäkt kommer att pågå de närmaste åren.

Under 2025 ska arbete med installation och införande av digitala vattenmätare vara klart. Kunder och verksamhet ska då på ett relevant sätt kunna följa förbrukningen av dricksvatten.

Säkerställa en mer långsiktig samplanering mellan verksamheterna för gata och vägar samt VA-anläggningar.

Större projekt som kommer att pågå de närmaste åren:

- Hållbar VA-taxa / taxemodell Svenskt vatten P120
- Överföringsledning och anslutning Syvab,
- Ovidkommande vatten reduceras
- Utredning och beslut vattenskyddsområde
- Ny vattentäkt
- Ventilbytesprogram för vattenförsörjning
- Renovering Trosa Vattentorn, renovering cistern – beräknas klart Q1 2025
- Ny vattenledning till vattentornet i Trosa
- Byte vattenledning vattentäkt

Renhållning

Renhållningsverksamheten genomför flera större förändringar kopplat till ny lagstiftning. From jan 2024 har verksamheten övertagit ansvaret för insamling av förpackningar på återvinningsstationerna. Kommunen kommer även att ansvara för att genomföra fastighetsnära insamling (FNI) som ska vara fullt infört till 2027.

Under 2024 kommer följande upphandlingar att genomföras, där implementering sker från 2025 och framåt

- Behandling av kommunalt avfall
- Insamling och behandling av slam enskilda avlopp
- Insamling av slam öar
- Insamling och behandling av farligt avfall

Ekonomiska förutsättningar

Verksamhetens budget är enligt självkostnadsprincipen och finansieras via taxor.

Under maj 2024 redovisades plan för VA avgifternas utveckling de kommande åren. Parallellt pågår även arbetet med en omdaning av befintlig taxemodell inför 2025 enligt ny standard, Svenskt Vatten P120.

Under 2024 för verksamheten dialog med närliggande kommuner, för att hitta ett smidigt sätt att reglera kostnader för att personer som ej är Trosa kommuns

medborgare/ äger fastighet i Trosa ska kunna nyttja Korslöt ÄVC.

VERKSAMHETEN 2026–2027

- Projekt överföringsledning och åtgärder kopplat till det kommer att pågå med plan att ansluta 2027
- Arbetet med att reducera ovidkommande vatten kommer att pågå
- Arbetet med nya skyddsföreskrifter för Sörtuna vattentäkt kommer att pågå de kommande åren
- Arbete med ny vattentäkt.
- Fastighetsnära insamling (FNI) ska vara fullt infört till 2027

NÄMNDENS MÅL

Vid varje ny mandatperiod ses kommunens mål över. Kommunfullmäktige fastställde 2022-11-29 mål för perioden 2023–2026. Och kommunstyrelsen beslutade om anvisningar för hur nämndernas målarbete ska bedrivas.

Kontoret har i samarbete med presidiet tagit fram förslag till nya mål för perioden 2023–2026 som beslutades i nämnden 2023-04-27. Fastlagd kurs för Trosa kommun ligger till grund för nämndens mål. Målen sorteras in under kommunfullmäktiges övergripande målområden. Det har tydliggjorts när målen kan anses vare helt, delvis eller inte uppfyllda.

Enligt Trosa kommuns styrmodell ska nämndernas mål följas upp i delårs- och årsboksluten, vissa av målen kan endast följas upp vid årsboksluten och vissa enbart vartannat år i samband med

I nämndens mål finns i dagsläget inga mål direkt kopplat till VA och Renhållning. Verksamheten kommer under 2024 presentera ett underlag/ förslag på mål/ nyckeltal till nämnden att följa upp.

Teknik- och servicenämndens mål 2023 – 2026

Trosa ska vara bra på att vara kommun.

Det uppnås genom att:

Medborgarnas behov och önskemål

Kopplar till Kommunfullmäktiges mål:

1-Kommunens medborgare tillhör de nöjdaste med sin kommun i landet

1. Trosa kommuns medborgare är nöjda med underhållet av den offentliga miljön

Skötsel av allmänna platser, t.ex. parker, torg, lekplatser

Skötsel av naturområden i kommunen

Åtgärder mot skadegörelse eller annan förstörelse som uppkommer t.ex. klotter, övergivna fordon

Skötsel av byggnader där kommunen har verksamhet t.ex. skolor, äldreboende

För att uppfylla målet ska Trosa kommun tillhöra de 25 % med nöjdast invånare på alla 4 frågor.
(grönt)

Visar 1-2 frågor lägre nöjdhet än de 25 % bästa är målet delvis uppfyllt (gult)

Visar 3-4 frågor lägre nöjdhet än de 25 % bästa är målet ej uppfyllt (rött)

Källa : Medborgarundersökningen vartannat år (ojämna år)/ Kolada

2. Trosa kommuns medborgare är mer nöjda med underhåll samt snöröjning av gator, vägar och GC vägar än föregående mätning

Skötsel av gator och vägar

Snöröjning av gator och vägar

Skötsel av gång- och cykelvägar

Snöröjning av gång- och cykelvägar

Andel nöjda ska öka på 4 av 4 frågor för att målet ska uppfyllas (grönt).

Om 2 eller 3 av 4 frågor ökar är målet delvis uppfyllt (gult)

I övriga fall är målet ej uppfyllt (rött)

Källa: Medborgarundersökningen vartannat år (ojämna år)/ Kolada

3. Trosa kommuns medborgare ska uppleva att måltider som serveras på skolor och särskilt boende ska vara av god kvalitet

För att uppfylla målet ska minst 70 % av eleverna samt minst 80 % av matgästerna på särskilt boende tycka att maten är bra (grönt)

Om endast skolmåltiderna eller särskilt boende uppfyller målet enligt ovan är målet delvis uppfyllt (gult)

Annars är målet ej uppfyllt (rött)

Källa :

Skola och särskilt boende : egen enkät årligen

Engagemang

Kopplar till Kommunfullmäktiges mål:
3-Kommunen har engagerade medarbetare

4. Hållbart Medarbetar Engagemang HME

Teknik- och service verksamheter ska utifrån index vara på en nivå som matchar de 10 % bästa för att målet ska uppfyllas (grönt)
Resultat motsvarande 11-20 % bästa kommunerna är delvis uppfyllt (gult)
Sämre resultat är underkänt (rött)

Källa : Kolada

Hållbarhet och folkhälsa

Kopplar till Kommunfullmäktiges mål:
8-Kommunens omställning till ett hållbart samhälle(ekonomiskt, socialt och miljömässigt) ska tillhöra landets mest framgångsrika

Agenda 2030 Mål 7 Hållbar energi för alla

5. Energiförbrukningen i kommunens fastigheter ska minska

2025 ska energiförbrukningen/ m2 ha minskat med minst 6,5%_ jämfört med 2022.
2030 ska energiförbrukningen/ m2 ha minskat med minst 16 % jämfört med 2022

För att uppfylla målet 2023 resp. 2024, ska energiförbrukningen/ m2 minska med minst 2,2% (2023)
resp. 4,2% (2024) jämfört med 2022 (grönt)

För att delvis uppfylla målet 2023 resp. 2024 ska energiförbrukningen/m2 minska med minst 1,7% (2023)
resp. 3,2% (2024) jämfört med 2022 (gult)

Annars är målet ej uppfyllt (rött)

Beräkningen baseras på kommunens fastigheter enligt sammanställd lista.
Fjärrvärmens beräknas med graddagsberäkning
Ingår ej i målet: Isrinken redovisas separat samt fastigheter som är utarrenderade och där driftansvar ligger på arrendator.

Källa : Schneider mätdata
Basår är 2022

Agenda 2030 Mål 12 Hållbar konsumtion och produktion

6. Måltiderna i Trosa kommun är hållbara

Av total mängd livsmedel som köps in ska andelen ekologiskt vara minst 60 % och andelen svensk råvara minst 55 % .

För uppfylla målet ska ekologiskt vara minst 60 % och Svensk råvara minst 55 % (grönt)
Om eko ligger mellan 55-59 % och svensk råvara 50 – 54 % eller om enbart eko eller svenskt har uppfyllt målet är målet delvis uppfyllt. (gult)
Övrigt resultat innebär ej uppfyllt (rött)

Källa : inköpsstatistik (kr inköpta varor)

Revision

Ordförande: Ann-sofie Soleby Eriksson (S)

Kommunfullmäktiges presidium har berett revisionens budget.

Totalt (tkr)	2025	2026	2027
Budget föreg. år, netto	947	1072	1093
Uppräkning	25	21	22
Ramförändring	100	0	0
Budget, netto	1 072	1 093	1 115

VERKSAMHETSOMRÅDE

Revisorernas uppdrag är att granska verksamheten och pröva ansvarstagandet i styrelse och nämnder samt uttala sig i revisionsberättelsen om detta till fullmäktige. Granskningen utförs enligt kommunallagen, god revisionssed och enligt kommunens revisionsreglemente.

Revisorerna ska pröva om:

- Verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt
- Räkenskaperna är rättvisande
- Den interna kontrollen inom nämnderna är tillräcklig
- Bedöma resultat i delårsrapport och årsbokslut (årsredovisning)

VERKSAMHETSUTVECKLING 2025

Revisionen fortsätter att utveckla arbetet med upphandlad revisionsfirma (KPMG) och Kommunfullmäktige enligt revisionsplan. Revisionens riskanalys är grunden för de olika granskningarna som ska genomföras.

Ekonomiska förutsättningar

Budgeten är beräknad enligt gemensamma planeringsförutsättningar med uppräkning av löner på 3,0 % och priser på 2,0 % vilket resulterar i 25 tkr. För 2025 har revisionen

förutom uppräkning fått en ramökning om 100 tkr.

VERKSAMHETEN 2026-2027

Revisionen kommer att arbeta enligt ett tydligt årshjul där riskanalys utifrån en helhetssyn är grunden. Den årliga grundläggande granskningen ska genomföras med kvalitet och vid behov ska fördjupad kunskap inhämtas i särskilda granskningar.

Grundbelopp barnomsorg och grundskola

Peng kr/år/barn	Grundbelopp		
	2024	2025	ökning%
Förskola 1-3 år			
- 30 tim/vecka	109 426	112 354	2,7%
31- tim/vecka	153 196	157 295	2,7%
Förskola 4-5 år			
- 30 tim/vecka	87 541	89 883	2,7%
31- tim/vecka	122 557	125 836	2,7%
Fritidshem			
6 år	48 333	49 616	2,7%
7-12 år	38 736	39 764	2,7%
Grundskola			
Förskoleklass	47 080	48 360	2,7%
Skolår 1-5	81 587	83 805	2,7%
Skolår 6	86 383	88 731	2,7%
Skolår 7-9	89 789	92 229	2,7%

Grundbeloppet inkluderar 2025 års rationaliseringar samt kompensation för ökade priser kost. Ersättning till friskolor och interkommunalt beslutas i Humanistiska nämnden.

Hemtjänstpeng beviljad och utförd tid per timme

	2024 kr/timme	2025 kr/timme	ökn
Ersättning kommunal utförare	433	425	-1,9%
Ersättning privat utförare av service och omvårdnad*	473	466	-1,6%
Ersättning privat utförare av enbart service**	467	460	-1,6%

* Kompensation för overhead och moms ingår

**Kompensation för overhead ingår

Obekväm arbetstid ersätts enligt verkligt utfall + PO påslag för alla utförare

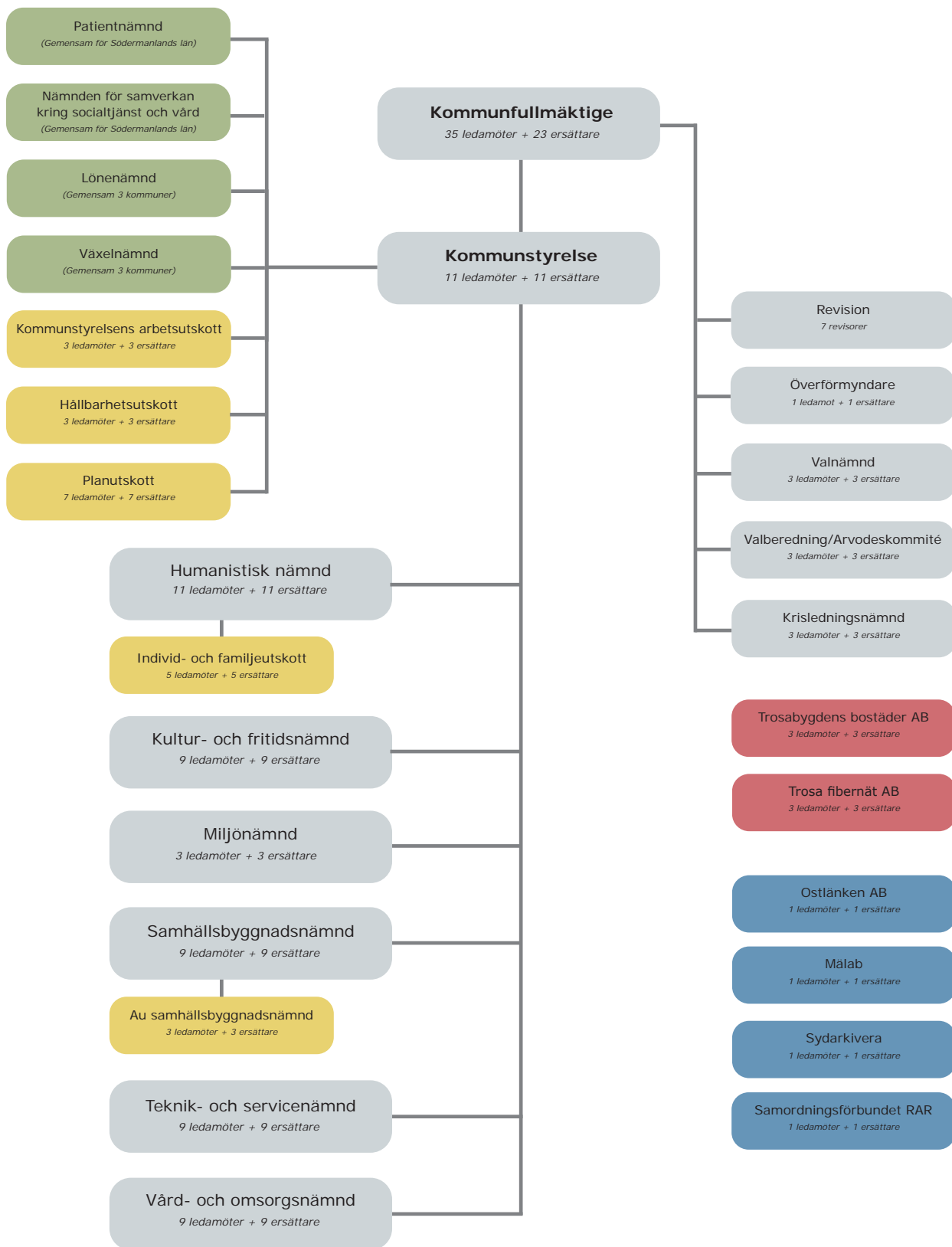
Peng särskilt boende

Individuella behov/vecka	Timmar/ vecka	2024		2025		Ökning %
		Pris/ timme	Pris/ dygn *	Pris/ timme	Pris/ dygn **	
Grundpeng (tom plats)	1,85	376	99	385	102	2,3%
Nivå 1 (7,4 timmar/vecka)	7,40	376	459	385	469	2,2%
Nivå 2 (16,7 timmar/vecka)	16,65	376	956	385	978	2,3%
Nivå 3 (22,2 timmar/vecka)	22,20	376	1255	385	1283	2,3%
Nivå 4 (25,5 timmar/vecka)	25,53	376	1434	385	1466	2,3%
Korttids (22,9 timmar/vecka)	22,94	376	1294	385	1324	2,3%
Korttids Novum (24,05 timmar/vecka)	24,05	376	1354	385	1385	2,3%
Individuella utökningar		303		303		0

*Inkluderar verksamhetskostnader 59kr/dygn (2024)

** Inkluderar verksamhetskostnader 62kr/dygn (2025)

Trosa kommunkoncern

Trosa
KOMMUN

Trosa kommun

Västra Långgatan 4-5, 619 80 Trosa

Tel 0156-520 00

Fax 0156-520 17

trosa@trosa.se

Kommunkontoret
Torbjörn Unneback
Personalchef
0156-520 13
torbjorn.unneback@trosa.se

Tjänsteskrivelse
Datum
2024-10-25
Diarienummer
KS/2024:132

Resultat medarbetarenkät 2024 - Hållbar Medarbetar Engagemang (HME)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige:

Kommunfullmäktige noterat till protokollet att fullmäktige tagit del av resultatet av gemensamma medarbetarundersökningen Hållbar Medarbetar Engagemang (HME).

Sammanfattning av ärendet

Trosa kommun har för 12:e gången genomfört Sveriges kommuner och Regioner (SKR) gemensamma medarbetarenkät, Hållbar Medarbetar Engagemang "HME".

Jämförs resultatet utifrån ett index med en skala på 0-100 är det totala värdet 85 index för Trosa kommun, vilket är en ökning med ett index jämfört med föregående års mätning. Det kan jämföras med 80 index som är medelvärdet för de ca 30 kommunerna som har rapporterat in till SKR för 2024.

Ärendet

Den gemensamma medarbetarundersökningen som genomförs årligen kallas för Hållbar Medarbetar Engagemang (HME). Totalt rör det sig om 9 frågor som tar sin utgångspunkt från tre huvudområden d.v.s. motivation, ledarskap och styrning. Under 2013 och t.o.m. 2024 har drygt 220 kommuner och ett antal Regioner som genomförde enkätundersökningen en eller flera gånger.

I samband med att Sveriges kommuner och Regioner (SKR) tagit fram dessa gemensamma enkätfrågor kan vi räkna med att denna enkät kommer att bli en standard för många kommuner och landsting i framtiden. Fördelen med att få en gemensam enkät där kommunerna och landstingen svarar på samma sätt är att enkätresultatet blir jämförbart. På sikt kommer det innebära att Trosa kommun kan jämföra sina resultat med andra jämförbara kommuner. Resultaten går också att bryta ner per huvudområde (motivation, ledarskap och styrning) men det går också att jämförbara mellan verksamhetsområden, d.v.s. grundskola, förskola, hemtjänst, SÄBO, kultur och fritid m.fl.

Kommunfullmäktiges mål är satt att vi ska tillhöra de 10 procent bästa av de kommuner som redovisat något resultat. I och med årets resultat kan vi konstatera att vi vida överträffar det högst ställda målet. Med de aktuella siffrorna för 2024 placerar vi oss på första plats avseende 2024, men värt att notera att det fortfarande är få kommuner som har rapporterat resultat för 2024. För att få en lite större grupp har vi också jämfört oss med alla som rapporterat in resultat för 2023 och 2024 och då placerar vi oss på plats 2, då handlar det om totalt ca 130 kommuner.

Den totala svarsfrekvensen har varje år legat på en mycket hög nivå och gör så även detta år. Totalt har 864 individer svarat på enkäten vilket motsvarar en svarsfrekvens på över 90 procent. Svarsfrekvensen är hög och jämn inom samtliga nämnder/verksamheter. Enkäten fylls i digitalt, via en s.k. e-tjänst.

Johan Sandlund
Kommunchef

Torbjörn Unneback
Personalchef

Beslutsunderlag

Hållbar Medarbetar Engagemang – frågeställningar och resultat

Beslut till

Kommunfullmäktige

Bilaga 1

Hållbart Medarbetar Engagemang, HME

Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) har tagit fram nio gemensamma enkätfrågor som tar sikte på att utvärdera/utveckla medarbetarengagemanget: Motivation, Ledarskap och Styrning.

Trosa kommuns politiska nämnder har samtidigt satt upp höga ambitionsnivåer om att mäta och utveckla medarbetarengagemanget:

Trosa ska tillhöra de 10% bästa!

Hållbart Medarbetar Engagemang, HME

Motivation

- 1a. Mitt arbete känns meningsfullt
- 1b. Jag lär nytt och utvecklas i mitt dagliga arbete
- 1c. Jag ser fram emot att gå till arbetet

Ledarskap

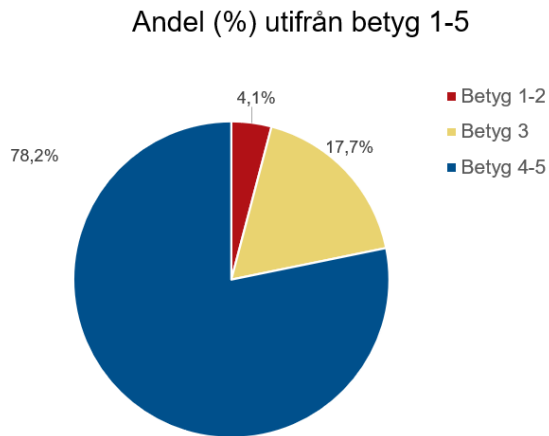
- 2a. Min närmaste chef visar uppskattning för mina arbetsinsatser
- 2b. Min närmaste chef visar förtroende för mig som medarbetare
- 2c. Min närmaste chef ger mig förutsättningar att ta ansvar i mitt arbete

Styrning

- 3a. Jag är insatt i min arbetsplats mål
- 3b. Min arbetsplats mål följs upp och utvärderas på ett bra sätt
- 3c. Jag vet vad som förväntas av mig i mitt arbete

Hållbart Medarbetar Engagemang, HME 2024 (Trosa kommun totalt)

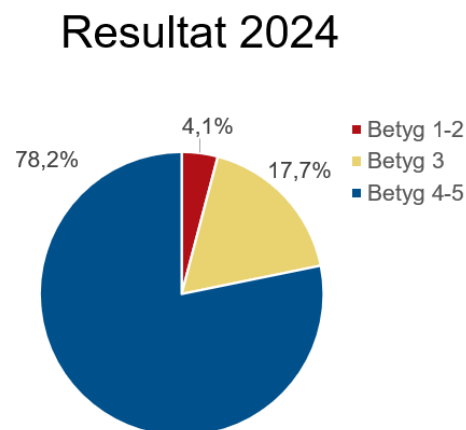
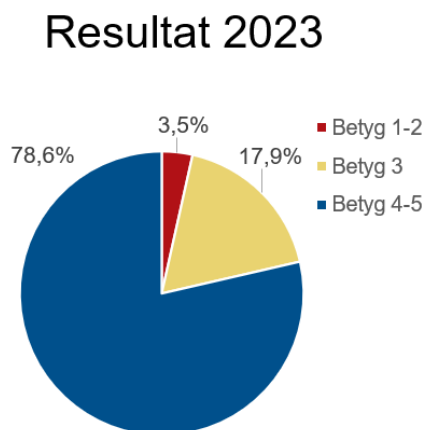

Antal utifrån betyg 1-5

Betyg 1-2	35 st
Betyg 3	153 st
Betyg 4-5	676 st
Totalt	864 st

Hållbart Medarbetar Engagemang, HME 2023-2024 (Trosa kommun totalt)

Hållbart Medarbetar Engagemang, HME 2022-2024

Totalt index Totalt 864 st (över 90%)	2022 Totalt Index	2023 Totalt Index	2024 Totalt Index	2024 SKR Index
Motivation	84	84	84	80
Mitt arbete känns meningsfullt	90	90	90	
Jag lär nytt och utvecklas i mitt arbete	81	81	82	
Jag ser fram emot att gå till arbetet	81	80	81	
Ledarskap	83	84	84	79
Chef visar uppskattning för arbetsinsatser	79	81	81	
Chef visar förtroende för mig...	86	86	86	
Chef ger mig förutsättningar att ta ansvar	84	84	85	
Styrning	84	84	85	80
Insatt i arbetsplatsens mål	86	86	87	
Arbetsplatsens mål följs upp, utvärderas...	76	77	79	
Jag vet vad som förväntas av mig	88	88	90	
Totalt	84	84	85	80

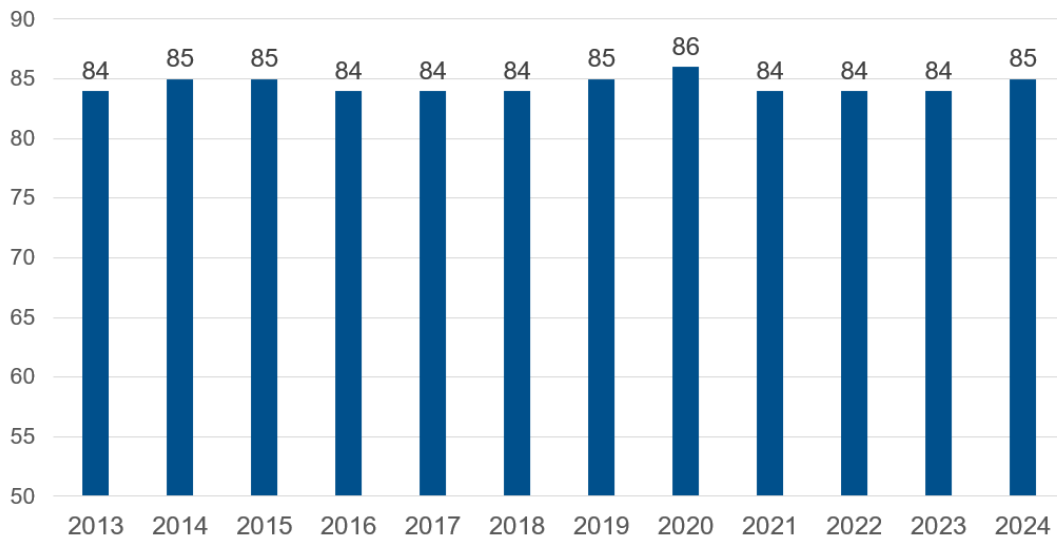
Hållbart Medarbetar Engagemang, HME

Verksamheter/nämnder index 864 st svar (över 90%)	2024 BoU Index	2024 VoQ Index	2024 KFTS index	2024 SBK Index	2024 IFO Index	2024 KK Index	2024 Trosa Index
Motivation	85	82	82	90	74	88	84
Mitt arbete känns meningsfullt	91	88	86	94	84	90	90
Jag lär nytt och utvecklas i mitt arbete	84	79	79	96	75	88	82
Jag ser fram emot att gå till arbetet	81	80	81	81	63	85	81
Ledarskap	84	83	84	90	70	84	84
Chef visar uppskattning för arbetsinsatser	81	81	82	90	72	81	81
Chef visar förtroende för mig...	87	84	85	92	68	89	86
Chef ger mig förutsättningar att ta ansvar	84	84	86	90	68	83	85
Styrning	88	82	84	88	77	77	85
Insatt i arbetsplatsens mål	90	83	86	92	86	83	87
Arbetsplatsens mål följs upp, utvärderas...	82	76	78	79	66	68	79
Jag vet vad som förväntas av mig	93	88	86	92	79	80	90
Totalt	86	83	83	89	74	83	85

Hållbart Medarbetar Engagemang, HME 2013-2024

Trosa kommuns utveckling 2013-2024 (index)

HME 2023-2024

Rankinglista 2023-2024 (totalt 130+25 kommuner)

HME-enkäter Rankinglista	Motivation	Ledarskap	Styrning	Totalt
Vetlanda (2023)	85	87	85	86
Trosa (2024)	85	84	84	85
Habo (2023)	85	84	85	85
Vaxholm (2023)	81	85	85	84
Vingåker (2024)	84	81	76	80
Katrineholm (2024)	79	82	82	81
Strängnäs (2023)	80	81	82	81
Gnesta (2023)	80	80	79	80
Eskilstuna (2023)	79	78	81	79
Oxelösund (2024)	79	76	80	78
Nyköping (2023)	77	78	78	78
Finspång (2023)	73	72	76	73
Munkfors (2023)	73	70	73	72
Munkedal (2023)	72	72	73	72

Trosa 2:a

Kommunkontoret
Mia Kehrer
HR-partner
0156-520 09
mia.kehrer@trosa.se

Tjänsteskrivelse
Datum
2024-10-31
Diarienummer
KS/2024:129

Revidering av Alkohol- och drogpolicy

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige:

Kommunfullmäktige antar reviderad Alkohol- och drogpolicy för Trosa kommun.

Sammanfattning av ärendet

Alkohol- och drogpolicyn har utökats med mer text som fastställer nolltolerans mot droger samt förebyggande och rehabiliterande ansvar som åligger både arbetsgivare och medarbetare.

Under mandatperioden ska samtliga styrdokument som personalenheten förvaltar ses över och vid behov uppdateras. Alkohol- och drogpolicyn har utökats med mer text som fastställer nolltolerans mot droger samt förebyggande och rehabiliterande ansvar som åligger både arbetsgivare och medarbetare.

Torbjörn Unnebäck
Personalchef

Mia Kehrer
HR-partner

Beslutsunderlag

- Förslag till revidering av Alkohol- och drogpolicy för Trosa kommun.
- Nuvarande [Alkohol- och drogpolicy för Trosa kommun](#)

Beslut till

Kommunfullmäktige

Alkohol- och drogpolicy för Trosa kommun

Antagen av: Kommunfullmäktige /[SammanträdeDatum/](#)
/SammanträdespunktBeslutnummer/, KS/2024:129

Dokumentkategori: Styrdokument

Dokumenttyp: Policy

Alkohol- och drogpolicy

Mål

Trosa kommun ska vara en trygg arbetsplats där medarbetare och chefer främjar och upprätthåller en god arbetsmiljö fri från missbruk.

Nolltolerans mot droger och att vara påverkad på arbetet

Det är inte tillåtet att i arbetet vara påverkad av, eller bruka, alkohol eller droger. Medarbetare som är påverkade av alkohol eller droger ska avvisas från arbetsplatsen. Konsumtion av alkohol på fritiden ska inte påverka arbetet eller arbetsmiljön.

Att använda narkotikaklassade preparat, annat än efter läkarens ordination, är olagligt och inte förenligt med en anställning i Trosa kommun.

Förebyggande och tidiga insatser

Chef har arbetsmiljöansvaret för sin medarbetargrupp och ansvarar för att alla medarbetare ska känna till Trosa kommuns alkohol- och drogpolicy. Närmsta chef ska agera vid tidiga misstankar på missbruk hos medarbetare. Alla medarbetare ska följa kommunens alkohol- och drogpolicy, meddela närmsta chef om misstanke av missbruk hos kollega samt vid behov aktivt medverka i utredning och egen rehabilitering.

Vid personalsammankomster och representation ska Trosa kommun inte bjuda på alkoholhaltiga drycker.

Rehabiliteringsansvar

Trosa kommun ska erbjuda medarbetare aktivt stöd för att komma ur ett konstaterat riskbruk eller konstaterat missbruk av alkohol, under förutsättning att medarbetaren deltar aktivt i sin rehabiliteringsplan. Trosa kommun rehabiliterar inte vid drogmissbruk.

Kommunkontoret
Tomas Nöremark
HR-partner
0156-520 14
Tomas.noremark@trosa.se

Tjänsteskrivelse
Datum
2024-11-11
Diarienummer
KS/2024:135

Revidering av Trosa kommuns policy mot trakasserier, sexuella trakasserier och repressalier

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige:

Kommunfullmäktige antar reviderad policy mot trakasserier, sexuella trakasserier för Trosa kommun.

Sammanfattning av ärendet

En översyn av policyn har skett. I huvudsak språkliga justeringar och uppdateringar. Den stora förändringen är att handlingsplanen plockas bort från policydokumentet men hanteras i ett eget dokument som tillgängliggörs för medarbetarna.

Torbjörn Unnebäck
Personalchef

Tomas Nöremark
HR-partner

Beslutsunderlag

- Förslag till revidering av Trosa kommuns policy mot trakasserier, sexuella trakasserier och repressalier.

Beslut till

Kommunfullmäktige

Trosa kommuns policy mot trakasserier,
sexuella trakasserier och repressalier
~~och handlingsplan för att motverka
trakasserier, sexuella trakasserier och
repressalier~~

Antagen av: Kommunfullmäktige 2024-XX-XX §XX, KS/2024:135
Dokumentkategori: Styrdokument
Dokumenttyp: Policy

Innehållsförteckning

Trosa kommuns policy mot trakasserier, sexuella trakasserier och repressalier.....	2
På våra arbetsplatser gäller följande:.....	2
Vad är trakasserier?	2
Vad är sexuella trakasserier?	3
Vad är repressalier?	3
Så förebygger vi trakasserier, sexuella trakasserier och repressalier.....	4
Uppföljning	5

Trosa kommuns policy mot trakasserier, sexuella trakasserier och repressalier

Trosa kommun ska uppfattas som en god arbetsgivare genom ett aktivt och systematiskt arbetsmiljöarbete och att lagstiftning efterföljs. Diskrimineringsgrunderna ska utgöras av Ett förebyggande, åtgärdande och uppföljande arbete ska bedrivas för att minska ohälsa och problem i organisation och verksamhet.

Arbetsgivaren är skyldig att utreda trakasserier, sexuella trakasserier och repressalier samt verka för att dessa upphör. Till policyn hör en handlingsplan som anger hur det förebyggande arbetet ska bedrivas, samt råd för hur anställda ska agera om de utsätts, blir anklagade för eller får vetskap om trakasserier, sexuella trakasserier eller repressalier.

På våra arbetsplatser gäller följande:

Trosa kommun har nolltolerans mot alla former av trakasserier, sexuella trakasserier och repressalier.

Som medarbetare i Trosa kommun ska man inte bli utsatt eller utsätta någon för trakasserier, sexuella trakasserier eller repressalier. ~~Det är den utsatte personen som avgör vad som är trakasserier, sexuella trakasserier eller repressalier.~~

Alla anställda har ansvar att säga ifrån eller markera vid beteenden som upplevs som kränkande genom att antingen vända sig direkt till den person det gäller eller omgående informera sin chef, skyddsombud eller HR/personalenheten.

Genom god samverkan och bra introduktion för nyanställda kan vi tillsammans förebygga alla former av trakasserier, sexuella trakasserier och repressalier.

Skyddet mot trakasserier, sexuella trakasserier och repressalier gäller för:

- Anställda.
- Den som frågar efter arbete eller söker ett arbete.
- Den som söker eller gör praktik.
- Den som hyrs in eller lånas in för att arbeta.

Vad är trakasserier?

Trakasserier innebär ett uppträdande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder (1 kap. 4 § 4 p **Diskrimineringslagen, DL**).

Exempel på trakasserier:

- En medarbetare hånas för att hen bär slöja.
- En lärare förlöjligar en elev på grund av hens sexuella läggning.

- Förlöjligande eller nedvärderande generaliserande kommentarer med koppling till diskrimineringsgrunderna.
- Skällsord kopplade till någon av diskrimineringsgrunderna.
- Att medvetet låta bli att anpassa ett möte eller **en** arbetsplats efter en medarbetares funktionsnedsättning, så att medarbetaren går miste om information och möjlighet att delta.

Vad är sexuella trakasserier?

Sexuella trakasserier är när någon känner sig kränkt, förnedrad eller illa till mods av ovälkommet uppträdande som grundar sig på könstillhörighet eller som är av sexuell natur (1 kap 4 § 5 p DL).

Exempel på sexuella trakasserier:

- Ovälkomna gester, blickar, ovälkommen kroppsberöring, sexuella anspelningar, tilltalsord eller sexuella kommentarer.
- **Pornografiska bilder i dator eller på väggar**
- **Sms eller bilder av sexuell natur.**
- Krav på sexuell tillmötesgående vilket kan vara förenat med hot om bestraffning eller **löfte om belöning såsom fortsatt anställning, fortbildning eller annat beslut som rör anställningen.**
- Uppvaktning som inte är välkommen och som inte avbryts fast den uppvaktade personen markerat ointresse eller obehag.
- Trakasserier som svärta ner eller förlöjligar någon på grund av hans kön, exempelvis könsbaserade förolämpningar och stötande kommentarer om utseende eller klädsel.

Vad är repressalier?

Repressalier innebär att en arbetstagare blir utsatt för någon form av bestraffning eller dålig behandling av arbetsgivaren. **som en reaktion på att arbetstagaren har påtalat eller anmält diskriminering (2 kap. 18 § DL).**

Repressalieförbudet innebär att arbetsgivaren inte får bestraffa den som har påtalat att någon bryter mot diskrimineringslagen; har påpekat brister i verksamheten;

Arbetsgivaren får inte utsätta en medarbetare för repressalier på grund av att medarbetare:

- Anmält eller påtalat att arbetsgivaren handlat i strid med lagen.
- Medverkat i en utredning enligt lagen. **om diskriminering;**
- Avvisat eller fogat sig **(gått med på mot sin vilja)** i arbetsgivarens trakasserier eller sexuella trakasserier **(2 kap. 18 § DL).**
-

Exempel på repressalier är att arbetstagaren:

- Får en orimlig arbetsbörda
- Bli frångången sina uppgifter.
- Bli lovad en förmån som sedan dras in.
- Tilldelas sysslor som inte motsvarar kompetensnivån.
- Behandlas hotfullt eller kränkande.

Trosa kommuns handlingsplan för att motverka trakasserier, sexuella trakasserier och

repressalier

Diskrimineringslagen (DL § 4 p 4, p5) och jämställdhetslagen (JmL §16a) beskriver trakasserier och sexuella trakasserier som "ett uppträdande som kränker någons värdighet", vilket innebär att det är den utsatte personen som avgör vad som är trakasserier eller sexuella trakasserier.

Förbudet mot repressalier innebär att arbetsgivaren inte får bestraffa en arbetstagare som påtalat att någon bryter mot diskrimineringslagen (DL 2 kap § 18 och § 19).

Till dig som är utsatt

Den som blir utsatt för trakasserier, sexuella trakasserier eller repressalier ska tydligt säga ifrån, tala om att beteendet är ovälkommet, berätta att man inte accepterar beteendet och att man vill att det ska upphöra. Detta kan ske muntligt eller skriftligt.

Vid trakasserier, sexuella trakasserier eller repressalier ska du omedelbart vända dig till någon av följande och göra en anmälan; din närmaste chef, chefens chef, ditt fackliga ombud, huvudskyddsombudet eller till HR/personalenheten.

Skriv minnesanteckningar med datum, klockslag, plats, vittnet, vad den som utsatte någon för trakasserier, sexuella trakasserier eller repressalier sa eller gjorde, samt reaktioner och känslor.

Till dig som anklagas

Om du anklagas för trakasserier, sexuella trakasserier eller repressalier måste du ta det på största allvar. Respektera alltid ett nej, även om du själv inte tycker att ditt beteende innebär trakasserier eller sexuella trakasserier.

Den som gör sig skyldig till trakasserier, sexuella trakasserier eller repressalier kan komma att bli föremål för skriftlig varning, omplacering, uppsägning eller avsked. Under vissa omständigheter kan sexuella trakasserier utgöra straffbart beteende, vilket kan leda till polisanmälan och åtal.

Till dig som är chef

Trakasserier, sexuella trakasserier eller repressalier får inte förekomma. Som chef har du ett särskilt ansvar för att arbetsmiljön är fri från trakasserier, sexuella trakasserier samt repressalier och för att medarbetarna vågar säga ifrån. Klargör att du själv inte tolererar trakasserier, sexuella trakasserier eller repressalier så att det är tydligt för dina medarbetare vad som gäller på arbetsplatsen.

Som arbetsgivare är du skyldig att utreda trakasserier och sexuella trakasserier samt verka för att dessa upphör. Ingrip omedelbart och diskret om du själv eller någon annan uppmärksammar trakasserier, sexuella trakasserier eller repressalier.

Ta hjälp om du inte vet hur du ska hantera frågan, personalenheten och företagshälsovården fungerar som resurs om du vill ha hjälp eller råd.

Så förebygger vi trakasserier, sexuella trakasserier och repressalier

Trosa kommuns policy för trakasserier, sexuella trakasserier och repressalier ska delges samtliga nyanställda vid introduktionen. Det är chefens skyldighet att ta upp denna policy på

arbetsplatsträffar.

Exempel på förebyggande insatser kan vara att:

- Regelbundet vid exempelvis APT prata om att det inte får förekomma trakasserier, sexuella trakasserier och repressalier.
- Se till att arbetsplatsen är fri från bilder eller andra föremål som kan upplevas som stötande och/eller kränkande.
- Tidigt arbeta med och utreda om det kommer signaler på att trakasserier, sexuella trakasserier eller repressalier förekommer.
- Kompetensutveckling och förutsättningar erbjuds till chefer och skyddsombud genom obligatoriska arbetsmiljöutbildningar.
- Använda riskbedömningar vid förändringar.
- Aktivt använda HR stöd till verksamheter genom tydliga HR processer (ex lönebildning, rekrytering).
- Medarbetarna är delaktiga i arbetet mot alla former av trakasserier och repressalier.

Uppföljning

Uppföljning av policyn och att dess innehåll är känt i organisationen ingår i Årlig Uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet (SAM) varje år.

Policyn som helhet går igenom och uppdateras vid behov under varje mandatperiod.

Biblioteksplan för Trosa kommun 2025-2027

Beslut

Kultur- och fritidsnämndens förslag till kommunfullmäktige:
Kommunfullmäktige antar Biblioteksplan för Trosa kommun 2025–2027.

Ärendet

Enligt beslut i kommunfullmäktige 2023-05-03 § 34, efter hantering i kultur- och fritidsnämnden respektive humanistiska nämnden, förlängdes giltighetstiden för Biblioteksplan för Trosa kommun 2020–2022 till och med 2024. I samband med detta fick kultur-, fritids-, teknik-, och servicekontoret samt skolkontoret i uppdrag att i samverkan ta fram en ny biblioteksplan för Trosa kommun från och med 2025. I arbetet med den nya planen har kontoren fört en dialog med nämndernas presidium.

Enligt bibliotekslagen 17 § ska kommuner anta planer för sin verksamhet på biblioteksområdet. Denna biblioteksplan anger riktningen för biblioteken i Trosa kommun under perioden 2025–2027. Den ska vara ett redskap för personal och beslutsfattare i utvecklingen av verksamheten men även synliggöra bibliotekens utbud och service samt gynna medborgarnas möjlighet att påverka. Planen omfattar de två folkbiblioteken i Trosa kommun, Trosa stadsbibliotek och biblioteket Navet i Vagnhärad, samt skolbiblioteken på kommunens sex grundskolor.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse från skolchef Inger Fransson, produktionschef Kerstin Tibbling och bibliotekschef Malin Lundin, 2024-10-02

Biblioteksplan för Trosa kommun 2025–2027

Biblioteksplan för Trosa kommun 2020–2024: <https://cms.trosa.se/wp-content/uploads/2023/05/biblioteksplan-2020-2022.pdf>

Beslut till

Kommunstyrelsen
Humanistiska nämnden

Kanslienheten
Emma Eklund
Nämnd-/bolagssekreterare
0156-522 50
emma.eklund@trosa.se

Tjänsteskrivelse
Datum
2024-10-02
Diarienummer
KFN/2024:23

Biblioteksplan för Trosa kommun 2025-2027

Förslag till beslut

Kultur- och fritidsnämndens förslag till kommunfullmäktige:
Kommunfullmäktige antar Biblioteksplan för Trosa kommun 2025–2027.

Sammanfattning av ärendet

Enligt beslut i kommunfullmäktige 2023-05-03 § 34, efter hantering i kultur- och fritidsnämnden respektive humanistiska nämnden, förlängdes giltighetstiden för Biblioteksplan för Trosa kommun 2020–2022 till och med 2024. I samband med detta fick kultur-, fritids-, teknik-, och servicekontoret samt skolkontoret i uppdrag att i samverkan ta fram en ny biblioteksplan för Trosa kommun från och med 2025. I arbetet med den nya planen har kontoren fört en dialog med nämndernas presidium.

Enligt bibliotekslagen 17 § ska kommuner anta planer för sin verksamhet på biblioteksområdet. Denna biblioteksplan anger riktningen för biblioteken i Trosa kommun under perioden 2025–2027. Den ska vara ett redskap för personal och beslutsfattare i utvecklingen av verksamheten men även synliggöra bibliotekens utbud och service samt gynna medborgarnas möjlighet att påverka. Planen omfattar de två folkbiblioteken i Trosa kommun, Trosa stadsbibliotek och biblioteket Navet i Vagnhärad, samt skolbiblioteken på kommunens sex grundskolor.

Inger Fransson
Skolchef

Kerstin Tibbling
Produktionschef

Malin Lundin
Bibliotekschef

Beslutsunderlag

Biblioteksplan för Trosa kommun 2025–2027
Biblioteksplan för Trosa kommun 2020–2024: <https://cms.trosa.se/wp-content/uploads/2023/05/biblioteksplan-2020-2022.pdf>

Beslut till

Kommunstyrelsen
Humanistiska nämnden

Biblioteksplan för Trosa kommun 2025–2027

Antagen av:

Dokumentkategori: Plan

Dokumenttyp: Styrdokument

Innehållsförteckning

Inledning	2
Folkbiblioteken	2
Det demokratiska uppdraget och en hållbar utveckling	2
Delaktighet och samverkan	3
Barn och ungdomar	4
Personer med funktionsnedsättning	5
Personer med annat modersmål än svenska och nationella minoriteter	6
Skolbiblioteken och samverkan mellan folkbibliotek och skola	6
Samverkan	7
Utveckling av samarbetet 2025-2027	8
Sammanfattning	8
Prioriterade områden för biblioteksverksamheterna 2025-2027	8
Uppföljning	9
Källor och vidare läsning	10

Inledning

Enligt bibliotekslagen ska alla kommuner anta biblioteksplaner för sin verksamhet på biblioteksområdet. Denna biblioteksplan anger riktningen för biblioteken i Trosa kommun under perioden 2025 – 2027. Den ska vara ett redskap för personal och beslutsfattare i utvecklingen av verksamheten men även synliggöra bibliotekens utbud och service samt gynna medborgarnas möjlighet att påverka. Planen omfattar de två folkbiblioteken i Trosa kommun, Trosa stadsbibliotek och biblioteket Navet i Vagnhärad, samt skolbiblioteken på kommunens sex grundskolor.

Biblioteksverksamheten i Trosa kommun regleras av flera olika lagar och styrdokument. De viktigaste och mest övergripande är bibliotekslagen, skollagen, läroplanen för grundskolan och Fastlagd kurs för Trosa kommun.

Denna biblioteksplan beskriver biblioteksverksamhetens utveckling och prioriteringar på övergripande, strategisk nivå under planperioden. Mål och verksamhetsmål utarbetas enligt gällande riktlinjer för mandatperioden och följs upp årligen i samband med delår och bokslut. I Trosa kommun ansvarar Kultur- och fritidsnämnden för folkbiblioteksverksamheten och Humanistiska nämnden ansvarar för skolbiblioteksverksamheten.

Folkbiblioteken

Folkbiblioteken i Trosa kommun är en enhet under Kultur-, fritids-, teknik- och service-kontoret. Ansvariga tjänstepersoner är bibliotekschefen och produktionschefen för Kultur-, fritids-, teknik- och servicekontoret. Ansvarig nämnd är Kultur- och fritidsnämnden. Verksamheten utgår från Trosa stadsbibliotek och biblioteket Navet i Vagnhärad med generösa öppettider - både bemannade tider och Meröppet med självservice varje dag från tidig morgon till sen kväll. Den nya bibliotekswebben, lanserad 2023, samlar all information om bibliotekens tjänster och utbud och gör det digitala biblioteket tillgängligt dygnet runt. Biblioteken arbetar även med olika former av uppsökande verksamhet, där bibliotekarierna besöker både enskilda låntagare och andra verksamheter.

Det demokratiska uppdraget och en hållbar utveckling

Folkbiblioteken är en samhällsviktig verksamhet, som ska arbeta för det demokratiska samhällets utveckling genom att bidra till kunskapsförmedling och fri åsiktsbildning. Verksamheten utgår från de mänskliga rättigheterna och ska vara tillgänglig för alla. Biblioteken främjar litteratur, läsning, lärande och en mångfald av kulturell verksamhet. Som Sveriges nationella biblioteksstrategi säger kan biblioteken bidra till ökat läsande, utveckling av språkkunskaper, ökad demokratisk delaktighet och större samhällsengagemang. Det vill säga en utveckling för ett socialt hållbart samhälle, i enlighet med Agenda 2030.

Biblioteken har också en roll i den lokala krisberedskapen. De är viktiga mötesplatser för invånarna i vardagen, men även vid en allvarlig samhällsstörning då det finns behov av att sprida information på annat sätt än genom konventionella informationskanaler ska medborgarna kunna vända sig till sina bibliotek. Då upprättar kommunen informationsplatser på de båda folkbiblioteken samt det ideellt drivna Bibblan Birk i Västerljung, dit invånarna kan söka sig för att ta del av samhällsinformation.

Bibliotekslagen säger att folkbiblioteken ska verka för att öka kunskapen om hur informationsteknik kan användas för kunskapsinhämtning, lärande och delaktighet i kulturlivet. Biblioteken har en viktig roll i samhällets digitala utveckling både genom att tillgängliggöra information, kunskap och litteratur digitalt men också genom att många medborgare söker sig till lokalerna för att uträtta digitala ärenden, göra utskrifter och få hjälp att söka information. I en digitaliserad värld med ett överflöd av information för alla medborgare att orientera sig i är medie- och informationskunnighet viktigare än någonsin.

All verksamhet inom Trosa kommun ska genomsyras av ett folkhälsoperspektiv, vilket är en del i arbetet för en långsiktigt hållbar utveckling. Biblioteken kan som folkbildande, kulturell och läsfrämjande verksamhet bidra till en både ekologiskt och socialt hållbar utveckling med ökad psykisk hälsa och välbefinnande för invånarna. De ska fungera som samhällets öppna rum där alla är välkomna och inkluderade. Läsfrämjande aktiviteter för olika åldrar och målgrupper, som till exempel bokcirklar och Shared Reading, främjar också psykisk hälsa och social samhörighet. Denna typ av aktiviteter ska prioriteras och utvecklas under planperioden. Biblioteken ska också aktivt verka för att öka allmänhetens kunskap om ekologiskt hållbar livsstil, exempelvis genom att erbjuda utställningar, föreläsningar och workshops i fysisk eller digital form samt samverka med kommunens energi- och klimatrådgivare.

Delaktighet och samverkan

Enligt Fastlagd kurs för Trosa kommun ska kommunens verksamheter och utbud styras av medborgarnas behov och önskemål och samarbete mellan servicegivare och nyttjare. Kommunens medborgares intressen och behov ska alltid sättas i centrum. Kommunen ska verka för ett ökat samarbete med föreningslivet och andra ideella organisationer. För biblioteksverksamheten är samverkan med andra kommunala verksamheter, föreningar och andra aktörer helt avgörande för att nå så många som möjligt av medborgarna och öka delaktigheten i verksamheten. Biblioteken ska även samverka med andra folkbibliotek i regionen och med Biblioteksutveckling Sörmland som är den regionala biblioteksverksamheten i Sörmland.

Bibliotekslagen slår fast att folkbiblioteken ska ägna särskild uppmärksamhet åt fyra grupper, så att dessa kan ta del av verksamheten på samma villkor och i lika hög utsträckning som andra grupper. Dessa prioriterade grupper är:

- Barn och ungdomar
- Personer med funktionsnedsättning
- Personer med annat modersmål än svenska
- Nationella minoriteter

Barn och ungdomar

Folkbiblioteken ska enligt lagen ägna särskild uppmärksamhet åt barn och ungdomar för att främja deras språkutveckling och stimulera till läsning. Folkbiblioteken i Trosa kommun ska främja barns och ungdomars fritidsläsning och, tillsammans med andra aktörer, inspirera dem att vilja och kunna läsa, skriva, skapa, berätta och delta i samhället utifrån sina förutsättningar.

Biblioteken ska under planperioden fortsätta arbeta med implementering av FN:s konvention om barnets rättigheter i verksamheten. Målet är att biblioteken innan periodens slut ska ha implementerat konventionen enligt de 8 steg som ingår i den strategiska modellen "Löpa linan ut", framtagen av regionbiblioteken/biblioteksutveckling i Sörmland, Östergötland, Gävleborg och Örebro. Konventionen, som sedan 2020 är lag i Sverige, säger att barnets bästa ska alltid komma i främsta rummet. Artiklarna som handlar om att alla barn har rätt att uttrycka sig, rätt till fritid, vila och lek samt att uppleva och utöva kultur är särskilt tydligt kopplade till bibliotekens verksamhet.

De yngsta barnens språkutveckling och läsintresse är ett område som folkbiblioteken arbetat intensivt med de senaste åren. Insatser som främjar detta har stor betydelse för barnens rättigheter, fortsatta utveckling och förutsättningar i skolan. Därför ska biblioteken samverka med barnhälsovården och förskolorna för att nå ut till alla små barn och vuxna i deras närhet med inspiration och kunskap om språk och läsning. Biblioteken ska aktivt delta i språknätverket med förskolorna och barnhälsovården och tillsammans med dessa upprätthålla och utveckla arbetet med att främja läslust och språkutveckling. Det innebär till exempel att erbjuda bokpåsar för hemlån via förskolan, att barnbibliotekarier kan delta på föräldramöten och att föräldragrupper via BVC bjuds in till träffar på biblioteket. Arbetet kring språkutveckling ska, liksom allt bibliotekens arbete för barn och unga, ha särskilt fokus på de barn som är dubbelt prioriterade enligt bibliotekslagen (barn och unga med funktionsnedsättning, med andra modersmål än svenska eller som tillhör en nationell minoritet).

En viktig del i utvecklingen av bibliotekens barn- och ungdomsverksamhet under planperioden är att arbeta mer med barns delaktighet på olika sätt. Att barnen uppmuntras och ges utrymme att uttrycka sig i frågor som rör dem är direkt kopplat till barnkonventionen och ger i förlängningen biblioteken möjlighet att erbjuda verksamhet utifrån deras förutsättningar och behov. Biblioteken ska därför fortsätta att erbjuda och utveckla olika former av delaktighetsaktiviteter både för

barn i grupp, som till exempel workshops, och i de spontana mötena med barn som uppstår i verksamheten.

För att nå ungdomar på deras fritid, göra även dem delaktiga och skapa eller öka läsintresse hos dem behöver samverka med fritidsgårdarna, kulturskolan och föreningar som har unga deltagare fördjupas och utvecklas. Under 2024 har biblioteken genomfört en workshop för ungdomar i samarbete med fritidsgården och Biblioteksutveckling Sörmland, där deltagarna fick möjlighet att dela sina tankar och idéer om hur biblioteken ska utvecklas. Förutom önskemål om biblioteksrummens utformning och bibliotekens utbud lyfte ungdomarna även fram att det bör finnas en nära kontakt mellan bibliotek, skola och fritidsgårdar och mellan ungdomar, bibliotek och politiker för att fånga upp ungas behov och idéer.

Personer med funktionsnedsättning

Biblioteken ska också enligt lagen ägna särskild uppmärksamhet åt personer med funktionsnedsättning, bland annat genom att utifrån deras olika behov och förutsättningar erbjuda litteratur och tekniska hjälpmedel för att kunna ta del av information. Mellan 15 och 20 procent av befolkningen i Sverige uppskattas ha någon form av läsnedsättning och biblioteken ska erbjuda medier i olika format som gör innehållet tillgängligt för dem.

Lika viktigt som det är att biblioteken erbjuder tillgängliga medier, som till exempel talböcker och punktskrift, är det att alla som har behov av dessa vet om att de erbjuds. För att fler ska bli medvetna om detta behöver biblioteken utöka och fördjupa samarbetet med andra verksamheter som verkar för och med personer med funktionsnedsättning. Det kan vara kommunala verksamheter som anhörigstöd, boendestöd, daglig verksamhet eller hemtjänst, men också föreningar.

En del i denna samverkan är att arbeta för att personer med funktionsnedsättning och deras närstående ska bli mer delaktiga och få större möjligheter att påverka biblioteksverksamheten. Under planperioden ska verksamheten undersöka möjligheterna till och prova att genomföra olika former av delaktighetsaktiviteter, som till exempel fokusgrupper eller intervjuer med personer som tillhör eller arbetar med den prioriterade gruppen. Biblioteken ska också fortsätta arbetet med att tillgänglighetsanpassa biblioteksrummen för personer med kognitiv funktionsnedsättning. Detta ska bland annat göras utifrån utbildningar med föreningen Begripsam som personalen genomgått.

Bibliotekens webbplats och digitala tjänster ska också fortsätta att utvecklas med särskilt fokus på tillgängligheten. Under 2024 anlätades föreningen Begripsam som genomförde en fokusgrupp där personer med olika funktionsnedsättningar fick testa och utvärdera den nya webbplatsen. Dokumentationen från denna workshop ligger till grund för arbetet med att förbättra den kognitiva tillgängligheten, som ska göras under planperioden.

Personer med annat modersmål än svenska och nationella minoriteter

Alla invånare har, oavsett bakgrund och unika förutsättningar, rätt att få tillgång till information, kunskap, litteratur och möjligheter att utveckla en god läsförmåga. Bibliotekslagen säger att biblioteken ska ägna särskild uppmärksamhet åt de nationella minoriteterna och personer som har annat modersmål än svenska, bland annat genom att erbjuda litteratur andra språk än svenska, på minoritetsspråken samt på lättläst svenska.

Biblioteksverksamheten är också en viktig del i att säkerställa att nationella minoriteters rättigheter efterlevs. De nationella minoritetsspråken behöver främjas för att kunna fortleva och minoriteternas kultur ska bevaras och utvecklas. De nationella minoriteterna i Sverige är judar, romer, samer (som också är ett urfolk), sverigefinnar och tornedalingar. De nationella minoritetsspråken är jiddisch, romani chib, samiska, finska och meänkieli. Trosa kommun ingår i det finska förvaltningsområdet och biblioteken har därmed ett särskilt ansvar att lyfta fram och erbjuda ett relevant utbud av litteratur på finska språket, liksom att främja minoritetens kulturella identitet. Att biblioteken är representerade vid samrådsmöten för finskt förvaltningsområde och att samverka med till exempel Finska föreningen är prioriterade aktiviteter som stärker arbetet med minoritetens delaktighet i verksamheten.

Även i arbetet för personer med andra modersmål är samverkan med andra verksamheter, att nå ut till fler i målgruppen och att erbjuda större möjligheter att på olika sätt bli delaktig och påverka biblioteken viktiga utvecklingsområden under planperioden. Folkbiblioteken har ett väl fungerande och inarbetat samarbete med till exempel Språkcentrum/SFI och det finns goda förutsättningar att genomföra till exempel fokusgrupper och workshops med målgruppen. Sådana delaktighetsaktiviteter ska inte bara ha som mål att utveckla bibliotekens fysiska rum, samlingar och aktiviteter, utan även bibliotekswebben och de digitala tjänsterna så att dessa blir väl kända bland målgruppen samt förbättras i enlighet med gruppens behov. Biblioteken ska även fortsätta erbjuda och utveckla språk- och läsfrämjande aktiviteter för personer med andra modersmål, som till exempel lättlästa läsecirklar och språkcaféer.

Skolbiblioteken och samverkan mellan folkbibliotek och skola

I Trosa kommun finns skolbibliotek på alla de sex kommunala grundskolorna. Varje rektor har ansvar för respektive skolas bibliotek, och rapporterar till skolchefen/Skolkontoret. Ansvarig nämnd är Humanistiska nämnden.

Alla elever ska enligt skollagen ha tillgång till skolbibliotek. I juli 2024 lade regeringen fram en proposition med förslag till ändringar i skollagen, för att stärka elevers tillgång till ändamålsenliga skolbibliotek. Lagändringarna, som föreslås

träda i kraft 1 juli 2025, innebär att definitionen av skolbibliotek och dess ändamål blir tydligare. Enligt propositionen ska skolbibliotek främja läsning och medie- och informationskunnighet, samt vara bemannade i sådan utsträckning att detta uppnås. En formulering om att huvudmännen ska sträva efter att för skolbiblioteksverksamheten anställa personal som i första hand har en examen från en högskoleutbildning inom biblioteks- och informationsvetenskap eller i andra hand en examen från en annan relevant högskoleutbildning föreslås också. Under planperioden kommer Trosa kommun att arbeta med att anpassa skolbiblioteksverksamheten till lagändringarna.

Läroplanen Lgr22 tydliggör att rektor ansvarar för att alla elever får tillgång till och förutsättningar att använda skolbibliotek. Skolbiblioteksverksamheten ska användas som en del i undervisningen för att stärka elevernas språkliga förmåga och digitala kompetens. Enligt bibliotekslagen ska skolbiblioteken precis som alla andra bibliotek i det allmänna biblioteksväsendet prioritera personer med funktionsnedsättning, personer med annat modersmål än svenska och nationella minoriteter.

Skolbiblioteken ska vara en resurs för elever och lärare och stärka måluppfyllelsen av målet att alla barn ska kunna läsa i årskurs 1.

Samverkan

Folkbiblioteken ska stötta skolbiblioteken för att dessa ska kunna arbeta läsfrämjande och vara en viktig del i skolornas undervisning och måluppfyllelse. Folkbiblioteken bidrar med kunskap, erfarenhet samt praktisk och teknisk administration för att underlätta för skolbiblioteksansvariga på respektive skola att i sin tur stötta elever och lärare på bästa sätt i den pedagogiska verksamheten. Biblioteksfrågor som rör elever med funktionsnedsättning, elever med andra modersmål än svenska och elever som tillhör en nationell minoritet ska vara prioriterade i samarbetet.

Folkbiblioteken ansvarar för administration av det gemensamma biblioteksdatasystemet med tillhörande webbgränssnitt och utbildning i hur dessa används för skolbiblioteksansvariga, som i sin tur utbildar övrig skolpersonal vid behov. Alla skolor bör sträva efter att använda biblioteksdatasystemet för registrering av böcker, utlån och återlämning. Genom beställningar i biblioteksdatasystemet finns även möjligheten att få folkbibliotekens böcker levererade till skolbiblioteket för utlån där.

De skolor som önskar kan få sina nyinköpta böcker levererade till folkbiblioteken där de görs klara för utlån innan de skickas vidare till skolbiblioteken. Syftet med detta är att använda resurserna mer effektivt – folkbiblioteken har inarbetade rutiner för mediehantering och personal som kan sköta detta enkelt.

Folkbiblioteken bjuder in alla förskoleklasser till en biblioteksvisning, för att alla elever i kommunen ska få chansen att upptäcka biblioteken och känna sig välkomna där.

Utveckling av samarbetet 2025-2027

Folkbiblioteken och skolorna har identifierat följande utvecklingsmöjligheter för samverkan under planperioden:

- Samverkansträffar för utbyte av kunskap, erfarenheter och information mellan barn- och ungdomsbibliotekarier, skolbiblioteksansvariga, modersmåls lärare och speciallärare. Folkbiblioteken kan även bevaka möjligheter till gemensam fortbildning inom till exempel läsfrämjande och tillgängliga medier.
- Samarbete mellan barn- och ungdomsbibliotekarier, skolbiblioteks- och fritidspersonal kring läsfrämjande aktiviteter på fritids.

Sammanfattning

Under planperioden 2025-2027 ska folkbiblioteken prioritera det demokratiska uppdraget, vilket inkluderar krisberedskap och digital delaktighet, samt att genom läsfrämjande och kunskapsförmedling främja hållbar utveckling i vid mening. För att uppnå detta är det centralt att arbeta mycket med invånarnas delaktighet i samverkan med andra verksamheter. Delaktighet och samverkan för och med de prioriterade grupperna är särskilt viktigt. Folkbiblioteken ska därför under planperioden implementera barnkonventionen fullt ut i verksamheten, för att bland annat säkerställa barns och ungdomars delaktighet. Barn- och ungdomsverksamheten ska fortsätta prioritera de små barnens språkutveckling samt att nå fler ungdomar. Samverkan och aktiviteter som ger ökad delaktighet för personer i alla åldrar med funktionsnedsättning, andra modersmål än svenska eller som tillhör en nationell minoritet är också högt prioriterat.

Skolbiblioteken kommer under planperioden att påverkas av de förväntade ändringarna i skollagen från och med 2025 och ska anpassa verksamheten efter det. Uppdraget är liksom tidigare att stärka elevers språkliga förmåga och digitala kompetens samt att bidra till att uppfylla målet att alla elever ska kunna läsa i årskurs 1. Skolorna ska sträva efter att använda biblioteksdatasystemet aktivt för registrering av böcker, utlån och återlämning. Under perioden ska folkbiblioteken och skolbiblioteken anordna gemensamma samverkansträffar för barn- och ungdomsbibliotekarier och skolbiblioteksansvariga samt tillsammans med fritidspersonal genomföra läsfrämjande aktiviteter för barn på fritids.

Prioriterade områden för biblioteksverksamheterna 2025-2027

Folkbiblioteken:

- Det demokratiska uppdraget och digital delaktighet.
- Krisberedskap och uppdraget som informationsplatser.
- Hållbar utveckling – läsfrämjande och kunskapsförmedling kopplat till folkhälsa och ekologi.
- Implementering av barnkonventionen och arbete med barns och ungas delaktighet.
- Små barns språkutveckling i samverkan med förskola och BVC.
- Samverkan för att nå ut till och arbeta läsfrämjande för ungdomar.
- Delaktighet och samverkan för personer med funktionsnedsättning.
- Delaktighet och samverkan för personer med andra modersmål och nationella minoriteter.

Skolbiblioteken:

- Anpassa skolbiblioteksverksamheten till ändringarna i skollagen.
- Stärka elevernas språkliga förmåga och digitala kompetens.
- Stärka måluppfyllelsen av målet att alla elever ska kunna läsa i årskurs 1.
- Sträva efter att aktivt använda biblioteksdatasystemet.
- Samverkansträffar mellan folk- och skolbibliotek.
- Samarbete mellan barn- och ungdomsbibliotekarier, skolbiblioteks- och fritidspersonal kring läsfrämjande aktiviteter på fritids.

Uppföljning

Denna biblioteksplan gäller till och med 2027. Under planperioden formuleras mål, verksamhetsmått och aktiviteter i de årliga verksamhetsplanerna. Uppföljning av dessa sker vid delårsbokslut och årsbokslut. Under 2027 ska hela biblioteksplanen följas upp och utvärderas av både Kultur-, fritids-, teknik- och servicekontoret och Skolkontoret. Denna uppföljning rapporteras till Kultur- och fritidsnämnden och Humanistiska nämnden i samband med att nästa biblioteksplan för Trosa kommun arbetas fram.

Källor och vidare läsning

- *Att förändra vår värld: Agenda 2030 för hållbar utveckling*, Regeringskansliet, 2016
- *Barnkonventionen: FN:s konvention om barnets rättigheter*, UNICEF, 2024
- *Bibliotekslag* (2013:801)
- *Fastlagd kurs för Trosa kommun* (dnr 1991-00085)
- *FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning*, Regeringskansliet, Socialdepartementet, 2008
- *Lag (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk*
- *Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr22)*, Skolverket, 2022
- *Löpa linan ut: bibliotekschefens strategiska modell för implementering av FN:s konvention om barnets rättigheter* av Ann Catrine Eriksson, Annika Holmén, Christine Wennerholm & Sylvia Blomberg, Biblioteksutveckling Sörmland, 2019
- *Skollag* (2010:800)
- *Strategi för ett starkt biblioteksväsende 2022-2025*, Regeringskansliet, Kulturdepartementet, 2022
- *Stärkta skolbibliotek* (prop. 2023/24:164), Regeringskansliet, 2024

§ 57

HN/2024:42

Biblioteksplan för Trosa kommun 2025-2027

Beslut

Humanistiska nämndens förslag till kommunfullmäktige:

Kommunfullmäktige antar Biblioteksplan för Trosa kommun 2025-2027.

Ärendet

Enligt beslut i kommunfullmäktige 2023-05-03 § 34, efter hantering i kultur- och fritidsnämnden respektive humanistiska nämnden, förlängdes giltighetstiden för Biblioteksplan för Trosa kommun 2020-2022 till och med 2024. I samband med detta fick kultur-, fritids-, teknik-, och servicekontoret samt skolkontoret i uppdrag att i samverkan ta fram en ny biblioteksplan för Trosa kommun från och med 2025. I arbetet med den nya planen har kontoren fört en dialog med nämndernas presidium.

Enligt bibliotekslagen 17 § ska kommuner anta planer för sin verksamhet på biblioteksområdet. Denna biblioteksplan anger riktningen för biblioteken i Trosa kommun under perioden 2025-2027. Den ska vara ett redskap för personal och beslutsfattare i utvecklingen av verksamheten men även synliggöra bibliotekens utbud och service samt gynna medborgarnas möjlighet att påverka. Planen omfattar de två folkbiblioteken i Trosa kommun, Trosa stadsbibliotek och biblioteket.

Ärendets beredning

Tjänsteskrivelse från skolchef Inger Fransson, produktionschef KFTS-kontoret Kerstin Tibbling och bibliotekschef Malin Lundin, 2024-09-26.
Biblioteksplan för Trosa kommun 2025-2027
Biblioteksplan för Trosa kommun 2020-2024: <https://cms.trosa.se/wpcontent/uploads/2023/05/biblioteksplan-2020-2022.pdf>

Kopia till

Kommunstyrelsen
Kultur- och fritidsnämnden

**Kultur-, fritids-, teknik- och
servicekontoret**

Malin Lundin
Bibliotekschef
0156-522 85
malin.lundin@trosa.se

Tjänsteskrivelse

Datum
2024-09-26
Diarienummer
HN/2024:42

Biblioteksplan för Trosa kommun 2025-2027

Förslag till beslut

Humanistiska nämndens förslag till kommunfullmäktige:

Kommunfullmäktige antar Biblioteksplan för Trosa kommun 2025-2027.

Ärendet

Enligt beslut i kommunfullmäktige 2023-05-03 § 34, efter hantering i kultur- och fritidsnämnden respektive humanistiska nämnden, förlängdes giltighetstiden för Biblioteksplan för Trosa kommun 2020-2022 till och med 2024. I samband med detta fick kultur-, fritids-, teknik-, och servicekontoret samt skolkontoret i uppdrag att i samverkan ta fram en ny biblioteksplan för Trosa kommun från och med 2025. I arbetet med den nya planen har kontoren fört en dialog med nämndernas presidium.

Enligt bibliotekslagen 17 § ska kommuner anta planer för sin verksamhet på biblioteksområdet. Denna biblioteksplan anger riktningen för biblioteken i Trosa kommun under perioden 2025-2027. Den ska vara ett redskap för personal och beslutsfattare i utvecklingen av verksamheten men även synliggöra bibliotekens utbud och service samt gynna medborgarnas möjlighet att påverka. Planen omfattar de två folkbiblioteken i Trosa kommun, Trosa stadsbibliotek och biblioteket Navet i Vagnhärad, samt skolbiblioteken på kommunens sex grundskolor.

Inger Fransson
Skolchef

Kerstin Tibbling
Produktionschef KFTS-kontoret

Malin Lundin
Bibliotekschef

Bilagor

Biblioteksplan för Trosa kommun 2025-2027

Biblioteksplan för Trosa kommun 2020-2024: <https://cms.trosa.se/wp-content/uploads/2023/05/biblioteksplan-2020-2022.pdf>

Beslut till

Kommunstyrelsen
Kultur- och fritidsnämnden

Biblioteksplan för Trosa kommun 2025-2027

Antagen av:

Dokumentkategori: Plan

Dokumenttyp: Styrdokument

Innehållsförteckning

Inledning	2
Folkbiblioteken	2
Det demokratiska uppdraget och en hållbar utveckling	2
Delaktighet och samverkan	3
Barn och ungdomar	4
Personer med funktionsnedsättning	5
Personer med annat modersmål än svenska och nationella minoriteter.....	6
Skolbiblioteken och samverkan mellan folkbibliotek och skola.....	6
Samverkan	7
Utveckling av samarbetet 2025-2027	8
Sammanfattning	8
Prioriterade områden för biblioteksverksamheterna 2025-2027	8
Uppföljning	9
Källor och vidare läsning	10

Inledning

Enligt bibliotekslagen ska alla kommuner anta biblioteksplaner för sin verksamhet på biblioteksområdet. Denna biblioteksplan anger riktningen för biblioteken i Trosa kommun under perioden 2025 – 2027. Den ska vara ett redskap för personal och beslutsfattare i utvecklingen av verksamheten men även synliggöra bibliotekens utbud och service samt gynna medborgarnas möjlighet att påverka. Planen omfattar de två folkbiblioteken i Trosa kommun, Trosa stadsbibliotek och biblioteket Navet i Vagnhärad, samt skolbiblioteken på kommunens sex grundskolor.

Biblioteksverksamheten i Trosa kommun regleras av flera olika lagar och styrdokument. De viktigaste och mest övergripande är bibliotekslagen, skollagen, läroplanen för grundskolan och Fastlagd kurs för Trosa kommun.

Denna biblioteksplan beskriver biblioteksverksamhetens utveckling och prioriteringar på övergripande, strategisk nivå under planperioden. Mål och verksamhetsmål utarbetas enligt gällande riktlinjer för mandatperioden och följs upp årligen i samband med delår och bokslut. I Trosa kommun ansvarar Kultur- och fritidsnämnden för folkbiblioteksverksamheten och Humanistiska nämnden ansvarar för skolbiblioteksverksamheten.

Folkbiblioteken

Folkbiblioteken i Trosa kommun är en enhet under Kultur-, fritids-, teknik- och servicekontoret. Ansvariga tjänstepersoner är bibliotekschefen och produktionschefen för Kultur-, fritids-, teknik- och servicekontoret. Ansvarig nämnd är Kultur- och fritidsnämnden. Verksamheten utgår från Trosa stadsbibliotek och biblioteket Navet i Vagnhärad med generösa öppettider - både bemannade tider och Meröppet med självservice varje dag från tidig morgon till sen kväll. Den nya bibliotekswebben, lanserad 2023, samlar all information om bibliotekens tjänster och utbud och gör det digitala biblioteket tillgängligt dygnet runt. Biblioteken arbetar även med olika former av uppsökande verksamhet, där bibliotekarierna besöker både enskilda låntagare och andra verksamheter.

Det demokratiska uppdraget och en hållbar utveckling

Folkbiblioteken är en samhällsviktig verksamhet, som ska arbeta för det demokratiska samhällets utveckling genom att bidra till kunskapsförmedling och fri åsiktsbildning. Verksamheten utgår från de mänskliga rättigheterna och ska vara tillgänglig för alla. Biblioteken främjar litteratur, läsning, lärande och en mångfald av kulturell verksamhet. Som Sveriges nationella biblioteksstrategi säger kan biblioteken bidra till ökat läsande, utveckling av språkkunskaper, ökad demokratisk delaktighet och större samhällsengagemang. Det vill säga en utveckling för ett socialt hållbart samhälle, i enlighet med Agenda 2030.

Biblioteken har också en roll i den lokala krisberedskapen. De är viktiga mötesplatser för invånarna i vardagen, men även vid en allvarlig samhällsstörning då det finns behov av att sprida information på annat sätt än genom konventionella informationskanaler ska medborgarna kunna vända sig till sina bibliotek. Då upprättar kommunen informationsplatser på de båda folkbiblioteken samt det ideellt drivna Bibblan Birk i Västerljung, dit invånarna kan söka sig för att ta del av samhällsinformation.

Bibliotekslagen säger att folkbiblioteken ska verka för att öka kunskapen om hur informationsteknik kan användas för kunskapsinhämtning, lärande och delaktighet i kulturlivet. Biblioteken har en viktig roll i samhällets digitala utveckling både genom att tillgängliggöra information, kunskap och litteratur digitalt men också genom att många medborgare söker sig till lokalerna för att uträtta digitala ärenden, göra utskrifter och få hjälp att söka information. I en digitaliserad värld med ett överflöd av information för alla medborgare att orientera sig i är medie- och informationskunnighet viktigare än någonsin.

All verksamhet inom Trosa kommun ska genomsyras av ett folkhälsoperspektiv, vilket är en del i arbetet för en långsiktigt hållbar utveckling. Biblioteken kan som folkbildande, kulturell och läsfrämjande verksamhet bidra till en både ekologiskt och socialt hållbar utveckling med ökad psykisk hälsa och välbefinnande för invånarna. De ska fungera som samhällets öppna rum där alla är välkomna och inkluderade. Läsfrämjande aktiviteter för olika åldrar och målgrupper, som till exempel bokcirklar och Shared Reading, främjar också psykisk hälsa och social samhörighet. Denna typ av aktiviteter ska prioriteras och utvecklas under planperioden. Biblioteken ska också aktivt verka för att öka allmänhetens kunskap om ekologiskt hållbar livsstil, exempelvis genom att erbjuda utställningar, föreläsningar och workshops i fysisk eller digital form samt samverka med kommunens energi- och klimatrådgivare.

Delaktighet och samverkan

Enligt Fastlagd kurs för Trosa kommun ska kommunens verksamheter och utbud styras av medborgarnas behov och önskemål och samarbete mellan servicegivare och nyttjare. Kommunens medborgares intressen och behov ska alltid sättas i centrum. Kommunen ska verka för ett ökat samarbete med föreningslivet och andra ideella organisationer. För biblioteksverksamheten är samverkan med andra kommunala verksamheter, föreningar och andra aktörer helt avgörande för att nå så många som möjligt av medborgarna och öka delaktigheten i verksamheten. Biblioteken ska även samverka med andra folkbibliotek i regionen och med Biblioteksutveckling Sörmland som är den regionala biblioteksverksamheten i Sörmland.

Bibliotekslagen slår fast att folkbiblioteken ska ägna särskild uppmärksamhet åt fyra grupper, så att dessa kan ta del av verksamheten på samma villkor och i lika hög utsträckning som andra grupper. Dessa prioriterade grupper är:

- Barn och ungdomar
- Personer med funktionsnedsättning
- Personer med annat modersmål än svenska
- Nationella minoriteter

Barn och ungdomar

Folkbiblioteken ska enligt lagen ägna särskild uppmärksamhet åt barn och ungdomar för att främja deras språkutveckling och stimulera till läsning. Folkbiblioteken i Trosa kommun ska främja barns och ungdomars fritidsläsning och, tillsammans med andra aktörer, inspirera dem att vilja och kunna läsa, skriva, skapa, berätta och delta i samhället utifrån sina förutsättningar.

Biblioteken ska under planperioden fortsätta arbeta med implementering av FN:s konvention om barnets rättigheter i verksamheten. Målet är att biblioteken innan periodens slut ska ha implementerat konventionen enligt de 8 steg som ingår i den strategiska modellen "Löpa linan ut", framtagen av regionbiblioteken/biblioteksutveckling i Sörmland, Östergötland, Gävleborg och Örebro. Konventionen, som sedan 2020 är lag i Sverige, säger att barnets bästa ska alltid komma i främsta rummet. Artiklarna som handlar om att alla barn har rätt att uttrycka sig, rätt till fritid, vila och lek samt att uppleva och utöva kultur är särskilt tydligt kopplade till bibliotekens verksamhet.

De yngsta barnens språkutveckling och läsintresse är ett område som folkbiblioteken arbetat intensivt med de senaste åren. Insatser som främjar detta har stor betydelse för barnens rättigheter, fortsatta utveckling och förutsättningar i skolan. Därför ska biblioteken samverka med barnhälsovården och förskolorna för att nå ut till alla små barn och vuxna i deras närhet med inspiration och kunskap om språk och läsning. Biblioteken ska aktivt delta i språknätverket med förskolorna och barnhälsovården och tillsammans med dessa upprätthålla och utveckla arbetet med att främja läslust och språkutveckling. Det innebär till exempel att erbjuda bokpåsar för hemlån via förskolan, att barnbibliotekarier kan delta på föräldramöten och att föräldragrupper via BVC bjuds in till träffar på biblioteket. Arbetet kring språkutveckling ska, liksom allt bibliotekens arbete för barn och unga, ha särskilt fokus på de barn som är dubbelt prioriterade enligt bibliotekslagen (barn och unga med funktionsnedsättning, med andra modersmål än svenska eller som tillhör en nationell minoritet).

En viktig del i utvecklingen av bibliotekens barn- och ungdomsverksamhet under planperioden är att arbeta mer med barns delaktighet på olika sätt. Att barnen uppmuntras och ges utrymme att uttrycka sig i frågor som rör dem är direkt kopplat till barnkonventionen och ger i förlängningen biblioteken möjlighet att erbjuda verksamhet utifrån deras förutsättningar och behov. Biblioteken ska därför fortsätta att erbjuda och utveckla olika former av delaktighetsaktiviteter både för barn i grupp, som till exempel workshops, och i de spontana mötena med barn som uppstår i verksamheten.

För att nå ungdomar på deras fritid, göra även dem delaktiga och skapa eller öka läsintrasse hos dem behöver samverkan med fritidsgårdarna, kulturskolan och föreningar som har unga deltagare fördjupas och utvecklas. Under 2024 har biblioteken genomfört en workshop för ungdomar i samarbete med fritidsgården och Biblioteksutveckling Sörmland, där deltagarna fick möjlighet att dela sina tankar och idéer om hur biblioteken ska utvecklas. Förutom önskemål om biblioteksrummens utformning och bibliotekens utbud lyfte ungdomarna även fram att det bör finnas en nära kontakt mellan bibliotek, skola och fritidsgårdar och mellan ungdomar, bibliotek och politiker för att fånga upp ungas behov och idéer.

Personer med funktionsnedsättning

Biblioteken ska också enligt lagen ägna särskild uppmärksamhet åt personer med funktionsnedsättning, bland annat genom att utifrån deras olika behov och förutsättningar erbjuda litteratur och tekniska hjälpmedel för att kunna ta del av information. Mellan 15 och 20 procent av befolkningen i Sverige uppskattas ha någon form av läsnedsättning och biblioteken ska erbjuda medier i olika format som gör innehållet tillgängligt för dem.

Lika viktigt som det är att biblioteken erbjuder tillgängliga medier, som till exempel talböcker och punktskrift, är det att alla som har behov av dessa vet om att de erbjuds. För att fler ska bli medvetna om detta behöver biblioteken utöka och fördjupa samarbetet med andra verksamheter som verkar för och med personer med funktionsnedsättning. Det kan vara kommunala verksamheter som anhörigstöd, boendestöd, daglig verksamhet eller hemtjänst, men också föreningar.

En del i denna samverkan är att arbeta för att personer med funktionsnedsättning och deras närstående ska bli mer delaktiga och få större möjligheter att påverka biblioteksverksamheten. Under planperioden ska verksamheten undersöka möjligheterna till och prova att genomföra olika former av delaktighetsaktiviteter, som till exempel fokusgrupper eller intervjuer med personer som tillhör eller arbetar med den prioriterade gruppen. Biblioteken ska också fortsätta arbetet med att tillgänglighetsanpassa biblioteksrummen för personer med kognitiv funktionsnedsättning. Detta ska bland annat göras utifrån utbildningar med föreningen Begripsam som personalen genomgått.

Bibliotekens webbplats och digitala tjänster ska också fortsätta att utvecklas med särskilt fokus på tillgängligheten. Under 2024 anlätades föreningen Begripsam som genomförde en fokusgrupp där personer med olika funktionsnedsättningar fick testa och utvärdera den nya webbplatsen. Dokumentationen från denna workshop ligger till grund för arbetet med att förbättra den kognitiva tillgängligheten, som ska göras under planperioden.

Personer med annat modersmål än svenska och nationella minoriteter

Alla invånare har, oavsett bakgrund och unika förutsättningar, rätt att få tillgång till information, kunskap, litteratur och möjligheter att utveckla en god läsförmåga. Bibliotekslagen säger att biblioteken ska ägna särskild uppmärksamhet åt de nationella minoriteterna och personer som har annat modersmål än svenska, bland annat genom att erbjuda litteratur andra språk än svenska, på minoritetsspråken samt på lättläst svenska.

Biblioteksverksamheten är också en viktig del i att säkerställa att nationella minoriteters rättigheter efterlevs. De nationella minoritetsspråken behöver främjas för att kunna fortleva och minoriteternas kultur ska bevaras och utvecklas. De nationella minoriteterna i Sverige är judar, romer, samer (som också är ett urfolk), sverigefinnar och tornedalingar. De nationella minoritetsspråken är jiddisch, romani chib, samiska, finska och meänkieli. Trosa kommun ingår i det finska förvaltningsområdet och biblioteken har därmed ett särskilt ansvar att lyfta fram och erbjuda ett relevant utbud av litteratur på finska språket, liksom att främja minoritetens kulturella identitet. Att biblioteken är representerade vid samrådsmöten för finskt förvaltningsområde och att samverka med till exempel Finska föreningen är prioriterade aktiviteter som stärker arbetet med minoritetens delaktighet i verksamheten.

Även i arbetet för personer med andra modersmål är samverkan med andra verksamheter, att nå ut till fler i målgruppen och att erbjuda större möjligheter att på olika sätt bli delaktig och påverka biblioteken viktiga utvecklingsområden under planperioden. Folkbiblioteken har ett väl fungerande och inarbetat samarbete med till exempel Språkcentrum/SFI och det finns goda förutsättningar att genomföra till exempel fokusgrupper och workshops med målgruppen. Sådana delaktighetsaktiviteter ska inte bara ha som mål att utveckla bibliotekens fysiska rum, samlingar och aktiviteter, utan även bibliotekswebben och de digitala tjänsterna så att dessa blir väl kända bland målgruppen samt förbättras i enlighet med gruppens behov. Biblioteken ska även fortsätta erbjuda och utveckla språk- och läsfrämjande aktiviteter för personer med andra modersmål, som till exempel lättlästa läsecirklar och språkcaféer.

Skolbiblioteken och samverkan mellan folkbibliotek och skola

I Trosa kommun finns skolbibliotek på alla de sex kommunala grundskolorna. Varje rektor har ansvar för respektive skolas bibliotek, och rapporterar till skolchefen/Skolkontoret. Ansvarig nämnd är Humanistiska nämnden.

Alla elever ska enligt skollagen ha tillgång till skolbibliotek. I juli 2024 lade regeringen fram en proposition med förslag till ändringar i skollagen, för att stärka elevers tillgång till ändamålsenliga skolbibliotek. Lagändringarna, som föreslås träda i

kraft 1 juli 2025, innebär att definitionen av skolbibliotek och dess ändamål blir tydligare. Enligt propositionen ska skolbibliotek främja läsning och medie- och informationskunnighet, samt vara bemannade i sådan utsträckning att detta uppnås. En formulering om att huvudmännen ska sträva efter att för skolbiblioteksverksamheten anställa personal som i första hand har en examen från en högskoleutbildning inom biblioteks- och informationsvetenskap eller i andra hand en examen från en annan relevant högskoleutbildning föreslås också. Under planperioden kommer Trosa kommun att arbeta med att anpassa skolbiblioteksverksamheten till lagändringarna.

Läroplanen Lgr22 tydliggör att rektor ansvarar för att alla elever får tillgång till och förutsättningar att använda skolbibliotek. Skolbiblioteksverksamheten ska användas som en del i undervisningen för att stärka elevernas språkliga förmåga och digitala kompetens. Enligt bibliotekslagen ska skolbiblioteken precis som alla andra bibliotek i det allmänna biblioteksväsendet prioritera personer med funktionsnedsättning, personer med annat modersmål än svenska och nationella minoriteter.

Skolbiblioteken ska vara en resurs för elever och lärare och stärka måluppfyllelsen av målet att alla barn ska kunna läsa i årskurs 1.

Samverkan

Folkbiblioteken ska stötta skolbiblioteken för att dessa ska kunna arbeta läsfrämjande och vara en viktig del i skolornas undervisning och måluppfyllelse. Folkbiblioteken bidrar med kunskap, erfarenhet samt praktisk och teknisk administration för att underlätta för skolbiblioteksansvariga på respektive skola att i sin tur stötta elever och lärare på bästa sätt i den pedagogiska verksamheten. Biblioteksfrågor som rör elever med funktionsnedsättning, elever med andra modersmål än svenska och elever som tillhör en nationell minoritet ska vara prioriterade i samarbetet.

Folkbiblioteken ansvarar för administration av det gemensamma biblioteksdatasystemet med tillhörande webbgränssnitt och utbildning i hur dessa används för skolbiblioteksansvariga, som i sin tur utbildar övrig skolpersonal vid behov. Alla skolor bör sträva efter att använda biblioteksdatasystemet för registrering av böcker, utlån och återlämning. Genom beställningar i biblioteksdatasystemet finns även möjligheten att få folkbibliotekens böcker levererade till skolbiblioteket för utlån där.

De skolor som önskar kan få sina nyinköpta böcker levererade till folkbiblioteken där de görs klara för utlån innan de skickas vidare till skolbiblioteken. Syftet med detta är att använda resurserna mer effektivt – folkbiblioteken har inarbetade rutiner för mediehantering och personal som kan sköta detta enkelt.

Folkbiblioteken bjuder in alla förskoleklasser till en biblioteksvisning, för att alla elever i kommunen ska få chansen att upptäcka biblioteken och känna sig välkomna där.

Utveckling av samarbetet 2025-2027

Folkbiblioteken och skolorna har identifierat följande utvecklingsmöjligheter för samverkan under planperioden:

- Samverkansträffar för utbyte av kunskap, erfarenheter och information mellan barn- och ungdomsbibliotekarier, skolbiblioteksansvariga, modersmåslärare och speciallärare. Folkbiblioteken kan även bevaka möjligheter till gemensam fortbildning inom till exempel läsfrämjande och tillgängliga medier.
- Samarbete mellan barn- och ungdomsbibliotekarier, skolbiblioteks- och fritidspersonal kring läsfrämjande aktiviteter på fritids.

Sammanfattning

Under planperioden 2025-2027 ska folkbiblioteken prioritera det demokratiska uppdraget, vilket inkluderar krisberedskap och digital delaktighet, samt att genom läsfrämjande och kunskapsförmedling främja hållbar utveckling i vid mening. För att uppnå detta är det centralt att arbeta mycket med invånarnas delaktighet i samverkan med andra verksamheter. Delaktighet och samverkan för och med de prioriterade grupperna är särskilt viktigt. Folkbiblioteken ska därför under planperioden implementera barnkonventionen fullt ut i verksamheten, för att bland annat säkerställa barns och ungdomars delaktighet. Barn- och ungdomsverksamheten ska fortsätta prioritera de små barnens språkutveckling samt att nå fler ungdomar. Samverkan och aktiviteter som ger ökad delaktighet för personer i alla åldrar med funktionsnedsättning, andra modersmål än svenska eller som tillhör en nationell minoritet är också högt prioriterat.

Skolbiblioteken kommer under planperioden att påverkas av de förväntade ändringarna i skollagen från och med 2025 och ska anpassa verksamheten efter det. Uppdraget är liksom tidigare att stärka elevers språkliga förmåga och digitala kompetens samt att bidra till att uppfylla målet att alla elever ska kunna läsa i årskurs 1. Skolorna ska sträva efter att använda biblioteksdatasystemet aktivt för registrering av böcker, utlån och återlämning. Under perioden ska folkbiblioteken och skolbiblioteken anordna gemensamma samverkansträffar för barn- och ungdomsbibliotekarier och skolbiblioteksansvariga samt tillsammans med fritidspersonal genomföra läsfrämjande aktiviteter för barn på fritids.

Prioriterade områden för biblioteksverksamheterna 2025-2027

Folkbiblioteken:

- Det demokratiska uppdraget och digital delaktighet.
- Krisberedskap och uppdraget som informationsplatser.

- Hållbar utveckling – läsfrämjande och kunskapsförmedling kopplat till folkhälsa och ekologi.
- Implementering av barnkonventionen och arbete med barns och ungas delaktighet.
- Små barns språkutveckling i samverkan med förskola och BVC.
- Samverkan för att nå ut till och arbeta läsfrämjande för ungdomar.
- Delaktighet och samverkan för personer med funktionsnedsättning.
- Delaktighet och samverkan för personer med andra modersmål och nationella minoriteter.

Skolbiblioteken:

- Anpassa skolbiblioteksverksamheten till ändringarna i skollagen.
- Stärka elevernas språkliga förmåga och digitala kompetens.
- Stärka måluppfyllelsen av målet att alla elever ska kunna läsa i årskurs 1.
- Sträva efter att aktivt använda biblioteksdatasystemet.
- Samverkansträffar mellan folk- och skolbibliotek.
- Samarbete mellan barn- och ungdomsbibliotekarier, skolbiblioteks- och fritidspersonal kring läsfrämjande aktiviteter på fritids.

Uppföljning

Denna biblioteksplan gäller till och med 2027. Under planperioden formuleras mål, verksamhetsmått och aktiviteter i de årliga verksamhetsplanerna. Uppföljning av dessa sker vid delårsbokslut och årsbokslut. Under 2027 ska hela biblioteksplanen följas upp och utvärderas av både Kultur-, fritids-, teknik- och servicekontoret och Skolkontoret. Denna uppföljning rapporteras till Kultur- och fritidsnämnden och Humanistiska nämnden i samband med att nästa biblioteksplan för Trosa kommun arbetas fram.

Källor och vidare läsning

- *Att förändra vår värld: Agenda 2030 för hållbar utveckling*, Regeringskansliet, 2016
- *Barnkonventionen: FN:s konvention om barnets rättigheter*, UNICEF, 2024
- *Bibliotekslag* (2013:801)
- *Fastlagd kurs för Trosa kommun* (dnr 1991-00085)
- *FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning*, Regeringskansliet, Socialdepartementet, 2008
- *Lag (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk*
- *Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr22)*, Skolverket, 2022
- *Löpa linan ut: bibliotekschefens strategiska modell för implementering av FN:s konvention om barnets rättigheter* av Ann Catrine Eriksson, Annika Holmén, Christine Wennerholm & Sylvia Blomberg, Biblioteksutveckling Sörmland, 2019
- *Skollag* (2010:800)
- *Strategi för ett starkt biblioteksväsende 2022-2025*, Regeringskansliet, Kulturdepartementet, 2022
- *Stärkta skolbibliotek* (prop. 2023/24:164), Regeringskansliet, 2024

§ 61

SBN/2024:32

Handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst enligt Lagen (2003:778) om skydd mot olyckor

Beslut

Samhällsbyggnadsnämndens förslag till kommunfullmäktige:

1. Kommunfullmäktige antar Handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst från 2025 enligt Lagen (2003:778) om skydd mot olyckor.
2. Handlingsprogrammet ersätter nuvarande Handlingsprogram för en säkrare och tryggare kommun, antaget av kommunfullmäktige 2022-03-16 § 12.

Ärendet

Sörmlandskustens Räddningstjänst har i samarbete med Samhällsbyggnadskontoret arbetat fram ett förslag till Handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst från 2025 enligt Lagen (2003:778) om skydd mot olyckor. Ärendet är föranlett av att nu gällande handlingsprogram löper ut vid årsskiftet 2024/2025. En del bakgrundsmaterial och underliggande faktorer har blivit inaktuella och behövt uppdaterats och målen har slagits ihop och är nu fyra i stället för sex. I övrigt har inga förändringar genomförts.

Bedömning

Samhällsbyggnadskontoret gör bedömningen att handlingsprogrammet på ett rimligt sätt beskriver såväl risker som förmåga. Det överensstämmer i princip helt med det gällande programmet och är bara marginellt justerat. Det kan därmed antas och fungera som en övergripande vägledning för hur kommunen framgent ska arbeta med förebyggande verksamhet och räddningstjänst.

Ärendets beredning

- Samhällsbyggnadsnämndens arbetsutskott 2024-09-24.
- Tjänsteskrivelse från samhällsbyggnadschef Mats Gustafsson 2024-09-12.
- Handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst från 2022 enligt Lagen (2003:778) om skydd mot olyckor

Kopia till

Kommunstyrelsen

Samhällsbyggnadsnämnden

Samhällsbyggnadskontoret
Mats Gustafsson
Samhällsbyggnadschef
0156-520 27
mats.gustafsson@trosa.se

Tjänsteskrivelse

Datum
2024-09-12
Diarienummer
SBN/2024:32

Handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst enligt Lagen (2003:778) om skydd mot olyckor

Förslag till beslut

Samhällsbyggnadsnämndens förslag till kommunfullmäktige:

1. Kommunfullmäktige antar Handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst från 2025 enligt Lagen (2003:778) om skydd mot olyckor.
2. Handlingsprogrammet ersätter nuvarande Handlingsprogram för en säkrare och tryggare kommun, antaget av kommunfullmäktige 2022-03-16 § 12.

Ärendets bakgrund

Sörmlandskustens Räddningstjänst har i samarbete med Samhällsbyggnadskontoret arbetat fram ett förslag till Handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst från 2025 enligt Lagen (2003:778) om skydd mot olyckor. Ärendet är föranlett av att nu gällande handlingsprogram löper ut vid årsskiftet 2024/2025. En del bakgrundsmaterial och underliggande faktorer har blivit inaktuella och behövt uppdaterats och målen har slagits ihop och är nu fyra i stället för sex. I övrigt har inga förändringar genomförts.

Samhällsbyggnadskontorets bedömning

Samhällsbyggnadskontoret gör bedömningen att handlingsprogrammet på ett rimligt sätt beskriver såväl risker som förmåga. Det överensstämmer i princip helt med det gällande programmet och är bara marginellt justerat. Det kan därmed antas och fungera som en övergripande vägledning för hur kommunen framgent ska arbeta med förebyggande verksamhet och räddningstjänst.

Mats Gustafsson
Samhällsbyggnadschef

Bilaga

Handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst från 2022 enligt Lagen (2003:778) om skydd mot olyckor

Beslut till
Kommunstyrelsen

Handlingsprogram

Strategi från och med 2025 enligt Lagen (2003:778) om skydd mot olyckor

Beslutad i: Kommunfullmäktige

Innehåll

1 INLEDNING	1
2 BESKRIVNING AV KOMMUNERNA	2
2.1 Riskobjekt	3
2.2 Nyköpings kommun.....	3
2.2.1 Utvecklingstendenser	4
2.3 Gnesta.....	4
2.3.1 Utvecklingstendenser	4
2.4 Oxelösund.....	5
2.4.1 Utvecklingstendenser	5
2.5 Trosa.....	5
2.5.1 Utvecklingstendenser	5
3 STYRNING AV SKYDD MOT OLYCKOR	7
4 RISKER	8
4.1 Övergripande beskrivning.....	8
4.2 Inträffade händelser.....	8
4.3 Per olyckstyp.....	9
4.3.1 Brand i byggnad.....	10
4.3.2 Framtidsspaning	15
4.4 Brand utomhus	15
4.4.1 Brand i skog eller mark	15
4.4.2 Brand i fordon/fartyg	16
4.4.3 Brand i avfall/återvinning	16
4.4.4 Framtidsspaning	16
4.5 Trafikolycka	16
4.5.1 Särskilda riskobjekt.....	17
4.5.2 Framtidsspaning	18
4.6 Olycka med farliga ämnen	18
4.6.1 Särskilda riskobjekt.....	19
4.6.2 Framtidsspaning	20
4.7 Naturolycka	20
4.7.1 Ras och skred	20
4.7.2 Erosion.....	20
4.7.3 Översvämning	20

4.7.4 Storm.....	21
4.7.5 Extremt snöfall	21
4.7.6 Värmebölja	21
4.7.7 Framtidsspaning.....	21
4.8 Drunkning	21
4.8.1 Framtidsspaning.....	22
5 VÄRDERING.....	23
6 MÅL	25
7 FÖREBYGGANDE – FÖRMÅGA OCH VERKSAMHET	26
7.1 Tillsyn 5 kap 1§	26
7.2 Tillsyn 2 kap 4§.....	26
7.3 Planering.....	27
7.4 Stöd till den enskilde.....	27
7.5 Övriga förebyggande åtgärder.....	27
7.6 Rengöring och brandskyddskontroll	28
8 RÄDDNINGSTJÄNST – FÖRMÅGA OCH VERKSAMHET	29
8.1 Övergripande beskrivning.....	29
8.1.1 Tillgång till egna resurser.....	29
8.1.2 Tillgång till resurser i samarbete med andra kommuner.....	31
8.1.3 Alarmering av räddningsorganet	31
8.1.4 Brandvattenförsörjning	31
8.1.5 Tid från att larmet inkommer till 112 till att första kommunala räddningsresurs när samtliga delar av kommunen, inklusive larmhanteringen.....	32
8.1.6 Överlåtande åt annan att vidta inledande begränsade åtgärder	44
8.1.7 Samverkan med andra aktörer	44
8.1.8 Varning och information till allmänheten	44
8.2 Operativ förmåga per olyckstyp.....	45
8.2.1 Brand i byggnad.....	47
8.2.2 Brand utomhus	48
8.2.3 Trafikolycka	49
8.2.4 Olycka med farliga ämnen	50
8.2.5 Naturolycka	51
8.2.6 Drunkning.....	51
8.3 Ledning i räddningstjänsten.....	52
8.3.1 Övergripande ledning	53
Vakthavande räddningsschef (VRCH).....	54

Vakthavande befäl (VB)	54
Larm- och ledningsoperatör (LOP)	55
8.3.2 Ledning av insats	55
Regional insatsledare (RIL)	56
8.3.3 Ledningsstöd	57
8.4 Samtidiga och omfattande räddningsinsatser	57
8.5 Räddningstjänst under höjd beredskap.....	58
9 UPPFÖLJNING, UTVÄRDERING OCH LÄRANDE	60
9.1 Uppföljning och utvärdering	60
9.2 Olycksundersökning och AAR	60

1 Inledning

Varje år rycker räddningstjänsterna i Sverige ut på cirka 120 000 larm. Drygt 30 000 av dessa är olyckor med någon form av skada, och 20 000 är olyckstillbud. Nästan lika många händelser är händelser då räddningstjänsterna ger första hjälpen eller är förlängd arm åt den prehospitaled sjukvården, det som kallas I väntan på ambulans (IVPA). Och vid 45 000 av larmen har räddningstjänsten konstaterat att det inte finns någon risk för skada.¹ Sörmlandskustens räddningstjänst (SKRTJ) larmas årligen på cirka 1250 larm.

Direkta kostnader för egendomsskador som är orsakade av bränder i bostäder uppgår årligen till 2 miljarder kronor². Under de senaste tio åren har det i snitt omkommit 85 personer i bränder varje år, och de allra flesta omkommer i bostadsbränder³. Under samma tidsperiod har det omkommit cirka 91 personer varje år i vägtrafikolyckor⁴.

När vi aktivt och effektivt förebygger och hanterar olyckor kan vi både minska det personliga lidandet och samtidigt göra stor samhällsekonomisk nytta.

Kommunen ska enligt 3 kapitlet 3 § och 8§ enligt lagen (2003:778) om skydd mot olyckor (LSO) ha ett handlingsprogram för sin förebyggande verksamhet och räddningstjänst. Kommunens handlingsprogram ska omfatta de olyckor som kan leda till räddningsinsats i fredstid och under höjd beredskap. Handlingsprogrammet ska återge det aktuella läget i kommunen avseende riskbild, mål, förmåga och verksamhet.

Handlingsprogrammet gäller för Nyköpings, Trosas, Oxelösunds och Gnestas kommuner och är beskrivande på en övergripande nivå och grundar sig på andra mer detaljerade dokument, se bilaga A. Kommunerna bedriver räddningstjänst enligt LSO genom civilrättsliga avtal, där Nyköpings kommun är värdkommun. Tillsammans skapar vi Sörmlandskustens räddningstjänst.

---

¹ Statistik över räddningstjänstens insatser, MSB.

² Kostnader för egendomsskador orsakade av bostadsbränder, Brandforsk.

³ Statistik över omkomna i bränder, MSB (<https://www.msb.se/sv/amnesomraden/skydd-mot-olyckor-och-farliga-amnen/raddningstjanst-och-raddningsinsatser/statistik-om-olyckor-brander-och-skador/omkomna-i-brander/>)

⁴ Statistik över vägtrafikolyckor, Trafikverket

(<https://www.transportstyrelsen.se/sv/vagtrafik/statistik/olycksstatistik/statistik-over-vagtrafikolyckor/>)

2 Beskrivning av kommunerna

Det finns stora variationer mellan de fyra kommunerna med avseende på bland annat befolkningsmängd, verksamheter samt geografiska förhållanden. Kapitlet avser att ge en allmän beskrivning av kommunernas geografiska område med fokus på befolkning, kommunernas område samt utvecklingstendenser.

Inom kommunerna bor cirka 96 700 människor på en yta om cirka 4000 km² vilket ger en befolkningstäthet om 24,18 personer per km² jämfört med riket 25,9 personer per km².

I Sveriges kommuner och regioners (SKR) kommungruppsindelning tillhör Nyköpings kommungruppen "mindre stad/tätort", Gnestas kommun "pendlingskommun nära större stad", Trosas kommun "pendlingskommun nära större stad" och Oxelösunds kommun "pendlingskommun nära mindre stad".⁵

Tabell 1: Befolkningsstatistik för de fyra samverkanskommunerna samt riket som helhet. Siffrorna gäller 2023-12-31. Källa: SCB befolkningsstatistikdatabas.

	Folk-mängd (antal)	Kvinnor (%)	Män (%)	0-17 år (%)	18-69 år (%)	70 år (%)	Utländsk bakgrund (%)	Medel-ålder (år)
Hela riket	10 551 707	49,7	50,3	20,6	63,9	15,5	27,2	41,9
Gnesta	11 520	49	51	21	60	19	18	43,9
Nyköping	58 200	50	50	21	60	19	22	43,5
Oxelösund	12 106	49	51	20	58	22	28	45,7
Trosa	14 885	50	50	22	59	19	20	44,2

Inkomstskillnader har visat sig ha en inverkan på antalet händelser där områden med sämre socioekonomiska förutsättningar tenderar att generera fler händelser dit räddningstjänsten rycker ut.

Tabell 2: Medelinkomsten i respektive kommun 2023 fördelat på kvinnor och män

Medelinkomst (Kr)	Kvinnor	Män
Riket	34700	35200
Gnesta	34600	36000
Nyköping	33300	34100
Oxelösund	34300	34000
Trosa	35700	37100

⁵ *Genomsnittlig månadslön inom kommuner efter kommun och kön. År 2007 - 2023. PxWeb (scb.se)*

2.1 Riskobjekt

Inom kommunernas område finns ett antal objekt med en förhöjd riskbild, så kallade riskobjekt. Riskobjekten är av sådan art att de pekas ut som Seveso-anläggning enligt Sevesolagstiftningen alternativt farlig verksamhet enligt LSO.

Sevesoanläggningar är anläggningar där stora mängder farliga kemikalier hanteras och omfattas av krav enligt lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor. Lagen har sitt upphov från det så kallade Seveso-direktivet som antagits i EU för att förebygga allvarliga olyckor inom kemiindustrin och begränsa följderna för människor och miljö. I lagstiftningen finns två kravnivåer: låg och hög. Ägarna och verksamheterna har krav på sig att regelbundet genomföra riskanalyser och handlingsprogram för hur allvarliga kemikalieolyckor ska förebyggas. Farlig verksamhet enligt LSO är en anläggning där verksamheten innebär fara för att en olycka ska orsaka allvarliga skador på människor eller miljön där anläggningens ägare eller den som utövar verksamheten på anläggningen är skyldig att i skälig omfattning hålla eller bekosta beredskap med personal och egendom och i övrigt vidta åtgärder för att begränsa sådana skador enligt LSO 2 kap. 4§. Denna beredskap ska komplettera kommunens beredskap för räddningsinsats. Det är Länsstyrelsen som beslutar vilka anläggningar i länet som omfattas av denna paragraf. Flygplatser som har godkänts enligt 6 kap. 9§ första stycket i luftfartslagen ska också omfattas av 2 kap. §4 enligt LSO. Alla Seveso-anläggningar oavsett kravnivå klassificeras som farliga verksamheter.

Tabell 3: Farlig verksamhet och Sevesoverksamheter inom kommunerna

Objekt	Kommun	Seveso	Farlig verksamhet
SSAB	Oxelösund	Högre	Ja
Oxelösunds hamn	Oxelösund	Högre	Ja
Linde Gas AB	Oxelösund	Lägre	Ja
Hagnesta bergtäkt	Nyköping	Lägre	Ja
Stockholm Skavsta flygplats	Nyköping	-	Ja
Studsvik Nuclear AB	Nyköping	-	Ja
AB Svafo	Nyköping	-	Ja
Cyclife Sweden AB	Nyköping	-	Ja
Hagby bergtäkt	Trosa	Lägre	Ja

2.2 Nyköpings kommun

Nyköping är en kustkommun en timme söder om Stockholm där närheten till Europas storstäder via Stockholm Skavsta flygplats, skärgården och det sörmländska kulturlandskapet gör Nyköping till en attraktiv boplats. Kommunen består av tätorterna Nyköping, Aspa, Bergshammar, Buskhyttan, Enstaberga, Jönåker, Nävevarn, Runtuna, Råby, Sillekrog/Lästringe, Sjösa, Skeppsvik, Stavsjö, Stigtomta, Svalsta, Tystberga, Vrena och Ålberga. Strax över 30% av befolkningen finns utanför Nyköping tätort.

Genom kommunen löper den trafikintensiva E4:an, och det finns också järnvägar som löper genom kommunen. Järnvägarna trafikeras av både person- och godståg. Stockholm Skavsta flygplats ligger knappt 10 kilometer utanför Nyköping.

Inom tätorten finns större idrottsanläggning i form av Rosvalla med flertalet större inomhushallar och utomhusplaner. Intill Rosvalla finns även två av ortens fyra höga hus med ett våningsantal som överstiger 16 våningar, de andra två finns inom hamnområdet. Centrum består av blandad bebyggelse från små tidigare fiskebodas till fyra köpcentrum och butiker. Utanför centrum intill E4:an återfinns två handelsområden, Påljungshage samt Gumsbacken som lockar många personer.

2.2.1 Utvecklingstendenser

Den demografiska utmaningen beror förenklat på att antalet äldre samt personer i behov av välfärdstjänster ökar snabbt. De närmaste 10 åren beräknas hela 56 % av den totala befolkningsökningen bestå av åldersgruppen 80 år eller äldre. Detta ger en kommunal utmaning om framför allt ett ökande behov hos äldreomsorgen då vi blir allt äldre och kan leva med fler och svårare sjukdomar.

Antalet invånare i Nyköping ökar och prognoser visar även framåt på en fortsatt tillväxt. Befolkningsökningen kräver en kontinuerlig utbyggnad av bostäder och infrastruktur. Under den senaste 10-årsperioden har Nyköping procentuellt sett varit en av de kommuner i Sverige som byggt flest nya bostäder. Den höga takten på byggandet fortsätter även framåt då den ökande befolkningen medför en ökad efterfrågan på bostäder samt verksamhetslokaler för skola, barnomsorg och äldreomsorg.

Nyköping är en växande kommun och detta ställer inte bara krav på fler bostäder utan också infrastruktur och service. Nyköping stadskärna förtätas där både genom att verksamhetsområden omvandlas till bostadsområden utan också genom att tidigare obebyggda tomter bebyggs samt äldre hus rivs och ger plats för större byggnader. Det planeras fler skolor och förskolor inom kommande år i takt med att staden växer. Flera av kommunens verksamhetsområden som omringar staden har utökats och fler verksamheter planeras framöver i takt med att behovet av industrimark ökar. Befolkningen väntas öka med i snitt 343 personer/år till och med år 2040.

2.3 Gnesta

Gnesta är en mångfacetterad kulturkommun precis vid länsgränsen mot Stockholm som under sommaren kraftigt ökar sitt invånarantal i och med alla fritidshus som finns i kommunen. Gnesta är också en utpräglad småföretagarkommun med cirka 1 400 registrerade företag i branscher. Tätorterna är tre till antalet där centralorten i kommunen är Gnesta där ungefär hälften av kommuninvånarna bor. De två andra tätorterna återfinns en mil västerut i Björnlunda, samt ytterligare en mil västerut ligger Stjärnhov.

Genom kommunen och respektive tätort går järnvägen, vilken trafikeras av både persontåg (fjärrtåg och pendeltåg) samt godståg.

En stor andel av invånarna pendlar till och från Gnesta kommun, där utpendlingen mot Stockholm är störst med ca 3000 personer.

2.3.1 Utvecklingstendenser

Den demografiska utmaningen beror förenklat på att antalet äldre samt personer i behov av välfärdstjänster ökar snabbt. De närmaste 10 åren beräknas hela 56 % av den totala befolkningsökningen bestå av åldersgruppen 80 år eller äldre. Detta ger en kommunal utmaning om framför allt ett ökande behov hos äldreomsorgen då vi blir allt äldre och kan leva med fler och svårare sjukdomar.

I samband med en ökande befolkning planeras för ett omfattande bostadsbyggande i kommunen som i sin tur medför volymökningar inom förskola, grundskola etcetera. Etableringar av bostäder kommer ske i Gnesta tätort samt i mindre omkringliggande delar av kommunen.

2.4 Oxelösund

Oxelösunds kommun är geografiskt beläget på Sveriges östra kust i Södermanlands län. En stor del av kommunens yta utgörs av vatten, vilket präglar kommunens möjligheter och utmaningar. Kommunens geografiska läge möjliggör närhet till skärgård, natur samt goda kommunikationer såsom riksväg 53, E4, Skavsta flygplats samt regional och nationell tågtrafik. Med dessa goda kommunikationer nås enkelt omkringliggande städer såsom Nyköping, Norrköping, Linköping och Stockholm. Oxelösund har en stark industrihistoria vilken fortfarande gör sig påmind i och med SSAB och Oxelösunds hamn, vilka är två stora arbetsgivare inom kommunen.

2.4.1 Utvecklingstendenser

Den demografiska utmaningen beror förenklat på att antalet äldre samt personer i behov av välfärdstjänster ökar snabbt. De närmaste 10 åren beräknas hela 56 % av den totala befolkningsökningen bestå av åldersgruppen 80 år eller äldre. Detta ger en kommunal utmaning om framför allt ett ökande behov hos äldreomsorgen då vi blir allt äldre och kan leva med fler och svårare sjukdomar.

Oxelösunds befolkningsmängd växte 11% mellan 2000–2023. Kommunen har som mål att fortsätta växa. Denna utveckling ska mötas med bostäder, skola, service och rekreation samtidigt som detta sker i samklang med bevarande av viktiga natur- och kulturvärden.

2.5 Trosa

Trosa kommun är en ung kustkommun med gamla anor. Trakten runt Trosa har varit befolkad sedan lång tid tillbaka. Genom kommunen flyter stillsamt Trosaån, den gamla båtförbindelsen med Mälaren som gjorde Trosa till en viktig handelsstad.

Trosa har varit och är en kommun i stark tillväxt, mycket tack vare sin attraktivitet och sitt strategiska läge som en del av Stockholms arbetsmarknadsregion. Tätorterna Trosa, Vagnhärad och Västerljung tillhörde under tidigare Nyköpings kommun men 1992 delades storkommunen och Trosa kommun bildades. Sammanlagt bor här idag ca 14 700 invånare. Trosa kommun väntas växa procentuellt mest i hela landet, och den vanligaste inflyttaren är mellan ett och fyra år gammal. Under sommarhalvåret fördubblas befolkningen och besöksnäringen är ett viktigt inslag.

2.5.1 Utvecklingstendenser

En framtida demografisk utmaning är att antalet äldre samt personer i behov av välfärdstjänster ökar snabbt. Detta ger en kommunal utmaning med framför allt ett ökande behov av äldreomsorg då vi blir allt äldre och kan leva med fler och svårare sjukdomar.

Huvudorterna, Trosa, Vagnhärad och Västerljung, behöver varsam och väl genomtänkt tillväxt med eftersträvan att växa hållbart och med utgångspunkt i varje ords särprägel.

Mycket tyder på att exploateringstrycket trots konjunktur- och omvärldsförändringar kommer att vara fortsatt högt. Detta innebär högt tryck på bygglov- och planverksamhet.

Arbetet under de kommande åren kommer således att handla om att fortsätta hantera en fortsatt tydlig tillväxt i samtliga tätorter. Omfattande planerings- och genomförandeuppgifter avseende större infrastrukturprojekt kommer att fortsätta. Detta gäller såväl alternativ till Infart västra Trosa, Ostlänken som väg 218.

3 Styrning av skydd mot olyckor

Kapitlet avser att ge en beskrivning av hur uppgifterna enligt LSO är fördelade inom kommunerna.

Nyköpings kommun sköter genom civilrättsliga avtal förebyggande verksamhet och räddningstjänst enligt LSO åt grannkommunerna Gnesta, Oxelösund och Trosa. Arbetet utförs av Sörmlandskustens räddningstjänst.

Då handlingsprogrammet är ett övergripande flerårigt, politiskt styrdokument är bedömningen att det inte är lämpligt att i detalj beskriva räddningstjänstens verksamhet i alltför detaljerade beskrivningar. Mer detaljerade beskrivningar återfinns i underliggande dokument som hänvisas till i texten och återfinns i Bilaga A: Dokumentförteckning.

Kommunerna

Kommunfullmäktige beslutar om handlingsprogrammet med bland annat övergripande mål.	Nämnderna har ansvaret för att arbetet inom sina respektive områden bedrivs enligt kommunens handlingsprogram.
Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för LSO i kommunen och utövar genom ansvariga tjänstemän fortlöpande uppföljning och tillsyn över arbetet.	Sörmlandskustens räddningstjänst ansvarar för utförandet inom stor del av LSO området vilket regleras i ingångna avtal med Nyköpings kommun.

Ansvaret för uppfyllnad av LSO är fördelat på olika nämnder inom respektive kommun enligt tabell.

Tabell 4 Ansvar för uppfyllnad av LSO för respektive kommun

Kommun	
Nyköping	Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden ansvarar för Tillsyn och Sotningsärenden (5 kap 1§, 3 kap 4§), Kommunstyrelsen ansvarar för resterande delar av LSO-området.
Trosa	Samhällsbyggnadsnämnden ansvarar för LSO-området inom ramen för avtalet med Nyköpings kommun (Sörmlandskustens räddningstjänst).
Oxelösund	Kommunstyrelsen ansvarar för hela LSO-området inom ramen för avtalet med Nyköpings kommun (Sörmlandskustens räddningstjänst).
Gnesta	Samhällsbyggnadsnämnden ansvarar för LSO-området inom ramen för avtalet med Nyköpings kommun (Sörmlandskustens räddningstjänst).

4 Risker

Kapitlet innehåller en beskrivning av kommunens risker, i form av en sammanvägd bedömning av vilka händelser inom kommunens geografiska område som kan föranleda räddningsinsatser. I kapitlet presenteras också sannolikhet eller frekvens för att olyckor ska hända och konsekvenserna för de fall att olyckor händer.

För att bedöma hur olika risker kan undvikas eller hanteras behöver riskanalyser användas som ett dagligt arbetsverktyg. Det sker genom en aktiv omvärldsbevakning och ett brett perspektiv med realism och verklighetsförankring. En grundligare riskanalys vilken uppdateras på årsbasis ligger till grund för beskrivningen i detta kapitel.

4.1 Övergripande beskrivning

SKRTJ:s geografiska områdesansvar omfattar fyra kommuner med varierad och komplex riskbild. Det finns stora industrier, flygplatser, stambanor för järnväg, E4, stora eventanläggningar och höga hus som bidrar till riskbilden. Stor del av området utgörs av landsbygd med dess utmaningar för tillgänglighet och närhet.

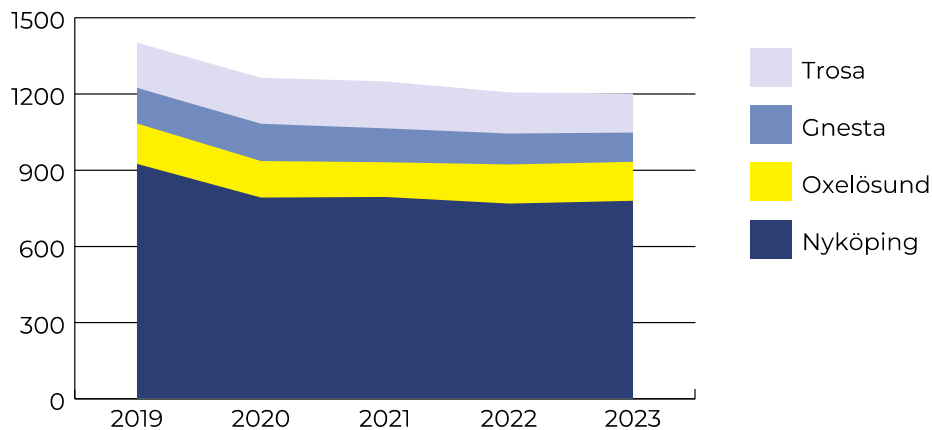
Tre av kommunerna räknas som kustkommuner med en större skärgårdsmiljö.

Utifrån den varierande riskbilden finns en stor variation i vilka olyckor som kan inträffa och vilka konsekvenser det kan leda till. Olyckor som uppstår kan drabba olika värden (liv och hälsa, egendom och miljö), pågå under olika lång tid, ha olika stor omfattning, vara tillfälliga eller långvariga och kan skilja i hur pass reversibla de är. Allt går heller inte att förutsäga, men det finns flera olika situationer som det är rimligt att behöva hantera. Händelser som hanteras varierar alltifrån bränder i bostäder och mark samt trafikolyckor till sällanhändelser som större utsläpp av farliga ämnen, omfattande brand på fartyg, bränder i undermarksanläggningar eller på sjukhus, terrorattentat och allvarliga olyckor vid farliga verksamheter.

4.2 Inträffade händelser

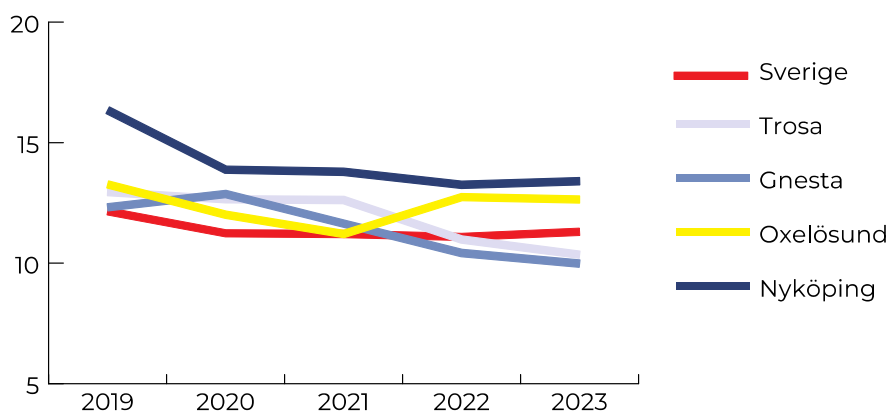
Det totala antalet räddningsinsatser vilka SKRTJ larmats till per kommun är fördelade enligt figur 1 nedan. SKRTJ responderar i nuläget årligen till cirka 1250 räddningsinsatser. Det är en minskning från cirka 1500 räddningsinsatser år 2018. Av de cirka 1250 räddningsinsatserna sker cirka två tredjedelar av dessa inom Nyköpings kommun och övriga i en mer jämn fördelning mellan Trosas, Oxelösunds och Gnestas kommuner.

Figur 1: Totalt antal räddningsinsatser mellan år 2019–2023 för respektive kommun inom SKRTJ. Omfattar både insatser som var räddningstjänst enligt LSO samt andra uppdrag.⁶

Vid analys av antalet räddningsinsatser per 1000 invånare inom SKRTJ:s medlemskommuner (figur 2), förtydligas bilden om den positiva utvecklingen av det minskade antal räddningsinsatser. För Nyköpings, Gnestas och Trosas kommun har antalet räddningsinsatser per 1000 invånare minskat sedan år 2019. Även Oxelösunds kommun har minskat något sedan år 2019 om än något mindre än de andra kommunerna. Trots den positiva utvecklingen ligger fortfarande Nyköpings och Oxelösunds kommuner något över genomsnittet i Sverige.

Figur 2: Totalt antal räddningsinsatser per 1000 invånare mellan år 2019–2023 för respektive kommun inom SKRTJ samt genomsnitt i Sverige.⁷

4.3 Per olyckstyp

Nedan beskrivs de uppdrag räddningstjänsten genomför och statistik av de lokala riskerna per olyckstyp med en första generell beskrivning av olyckstyper som gäller samtliga kommuner. Data som presenteras inom kapitlet utgår från åren 2019–2023.

Antalet uppdrag som räddningstjänsten responderar på presenteras i tabellen 5. Den största andelen uppdrag är de inträffade eller befarade olyckorna som inkommer via SOS Alarm. SKRTJ responderar även på IVPA-larm som betyder "i väntan på ambulans" som innefattar bland annat hjärtstoppslarm, detta görs genom avtal med Region Sörmland.

⁶ Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps statistikdatabas. Statistik hämtad: 2024-07-03.

⁷ Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps statistikdatabas. Statistik hämtad: 2024-07-03.

Tabell 5 Antal uppdrag som räddningstjänsten responderar på

Antal händelser per övergripande uppdragstyp inom SKRTJ 2019–2023	Antal	Andel
Inträffad eller befarad olycka	5322	84 %
Första hjälpen eller sjukvård i väntan på ambulans (IVPA)	427	7 %
Hjälp till ambulans	169	3 %
Hjälp till polis	31	<1 %
Övrigt annat uppdrag	375	6 %

De inträffade eller befarade olyckorna är SKRTJ:s huvudsakliga uppdrag. De är de räddningsinsatser eller befarade räddningsinsatser där det initialt föreligger fara för liv, hälsa, miljö eller egendom. Fördelningen av inträffade eller befarade olyckor som SKRTJ responderar på inom vårt geografiska ansvar mellan år 2019–2023 presenteras i diagrammet nedan.

4.3.1 Brand i byggnad

Kapitlet brand i byggnad delas in dels utifrån SKRTJ medlemskommuner, dels utifrån klassificerade verksamhetstyper enligt MSB:s statistikdatabas. Mellan år 2019–2023 genomförde SKRTJ 555 räddningsinsatser kopplat till brand i byggnad i Nyköpings, Oxelösunds, Gnestas och Trosas kommuner vilket innebär ett genomsnitt på cirka 110 händelser per år.

Fördelningen av brand i byggnad utifrån SKRTJ medlemskommuner redovisas i tabell 6 nedan. Tabellen visar också genomsnittet av brand och brandtillbud per 1000 invånare i medlemskommunerna samt nationell jämförelse.

Tabell 6 Bränder i byggnader, fördelat på år och kommun

	2019	2020	2021	2022	2023	Andel %	Genomsnitt Per 1000 inv.
Nyköping	96	59	61	60	68	62 %	1,20
Gnesta	18	14	15	15	12	13 %	1,29
Trosa	12	14	21	14	19	14 %	1,10
Oxelösund	10	16	11	11	9	10 %	0,95
Sverige	11 124	10 820	10 884	10 346	10 361		1,03

I Sverige sker i genomsnitt 1,03 bränder i byggnad per tusen invånare. För SKRTJ:s medlemskommuner innebär det att Gnestas kommun med 1,29 händelser per 1000 invånare och Nyköping kommun med 1,20 händelser per 1000 invånare ligger högt över genomsnittet i Sverige. Trosa kommun med 1,10 händelser per 1000 invånare ligger något över genomsnittet och Oxelösund kommun med 0,95 händelser per 1000 invånare ligger något under.

Då tre av fyra medlemskommuner ligger över det nationella genomsnittet görs vidare analys av brand och brandtillbud i byggnad för att kontrollera om det föreligger särskild risk i någon verksamhetstyp.

Tabell 7 Byggnadstyp vid brand i byggnad

Typ	Antal	Andel
Boende (villa, fritidshus, rad-, par eller kedjehus, flerbostadshus)	338	61 %
Allmän verksamhet utom vård (skola, handel, restaurang m.fl.)	82	15 %
Övriga verksamheter (bensinstation, byggarbetsplats m.fl.)	61	11 %
Vård (sjukhus, kriminalvård och andra former av boende och vård)	46	8 %
Industri (kemisk-, livsmedels- och metallindustri m.fl.)	28	5 %

Vid verksamhetsindelning sticker brand och brandtillbud i boendemiljö kraftigt ut från mängden med 61 % av händelserna. Boendemiljö utgörs av exempelvis flerbostadshus, villor och fritidshus med flera. Brand och brandtillbud i boendemiljö redovisas mer i detalj under delkapitlet 4.3.1.1 Bostad.

Andra vanliga verksamhetstyper är allmän verksamhet utom vård så som skola, handel och restaurang som utgör 15 % av brand och brandtillbud. En liten andel av bränder och brandtillbud utgörs av vård- och industriverksamhet som utgör 8 % respektive 5 %.

I avsnitten nedan följer fördjupningar inom bränder i bostäder, allmän verksamhet så som skola och förskola, vårdmiljöer och industrier. Olyckstyperna kommer beskrivas gemensamt för alla fyra kommuner då en liten ökning av antalet inträffade händelser i de mindre kommunerna ger en kraftig statistisk ökning.

4.3.1.1 Bostad

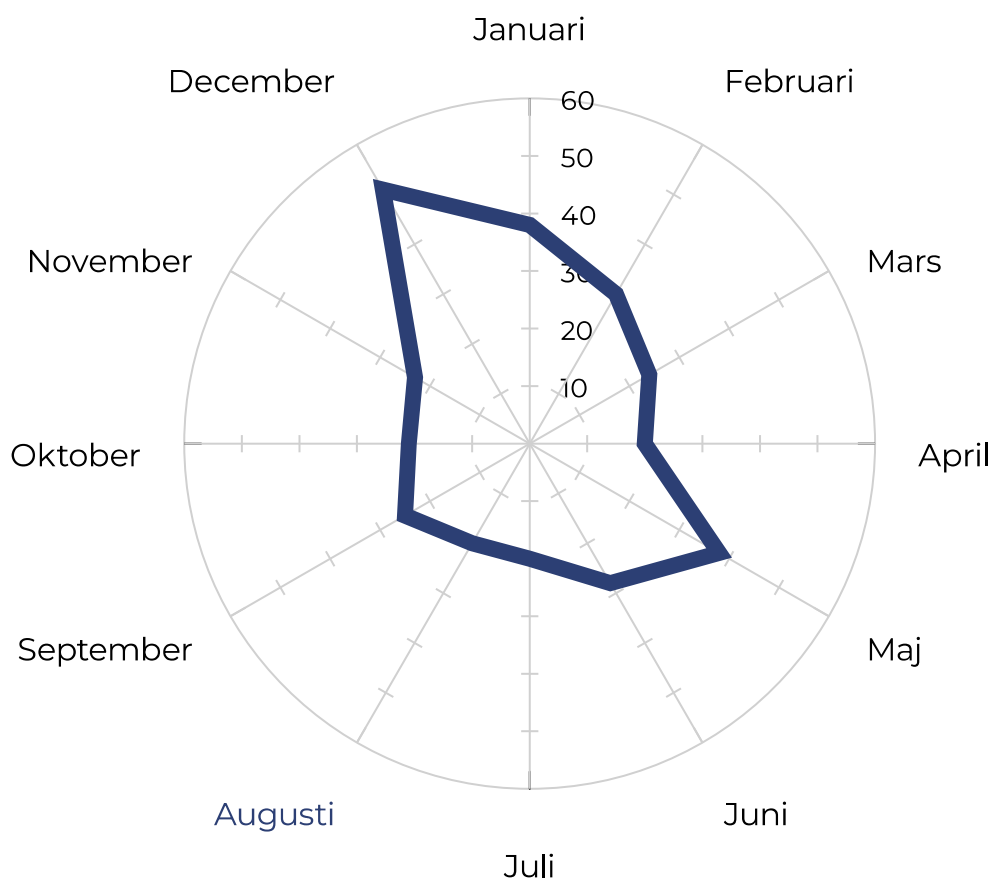
Brand och brandtillbud i boendemiljö utgör majoriteten av byggnadsbränder och utgör 61 % av SKRTJ byggnadsbränder. Bostadsbränder per 1000 invånare i respektive kommun

har stor variation som kan förklaras av det låga antal händelser per år. En ökning med 2–3 bränder eller brandtillbud per år innebär en stor procentuell ökning för den perioden. Genomsnittet av bränder och brandtillbud i boendemiljö för SKRTJ mellan år 2019–2023 per 1000 invånare är 0,74 händelser per år vilket är något högre än det nationella genomsnittet på 0,59 händelser under samma period.

Tabell 8 Bostadsbränder per 1000 invånare, fördelat per kommun och år

Bostadsbränder per 1000 inv.	2019	2020	2021	2022	2023	Genomsnitt per kommun	Genomsnitt SKRTJ
Nyköping	1,01	0,54	0,59	0,65	0,6	0,68	0,74
Gnesta	1,06	0,53	1,04	0,86	0,87	0,87	
Trosa	0,65	0,70	0,96	0,61	0,87	0,76	
Oxelösund	0,50	0,92	0,58	0,66	0,50	0,63	
Sverige	0,62	0,60	0,62	0,54	0,56	0,59	

Med ett litet antal händelser är det svårt att dra specifika slutsatser varför SKRTJ medlemskommuner ligger över det nationella snittet men det syns ändå i statistiken att kommunerna har en ökning i samband med mörkrets intåg under november till mars.

Ökningen i december beror på att personer börjar elda i kaminer/eldstäder samt att vi tänder fler levande ljus. Denna trend är tidigare känd och syns även i nationell statistik.

Cirka 90 personer omkommer i bostadsbränder varje år, där risken att omkomma inte är jämnt fördelad. Ålder och social utsatthet är tydliga delar som spelar in i risken att omkomma.

Forskningen har under en längre period satsat på området för att komma fram till vad en bostadsbrand är och vad de beror på och vi har nu ett bra underlag att jobba vidare med.

Områden med sämre levnadsvillkor, låg utbildningsnivå – förvärvsfrekvens – medelinkomst, har en fyra gånger högre sannolikhet att det ska uppstå en bostadsbrand dit räddningstjänsten rycker ut jämfört med områden med goda levnadsvillkor.

Rökning är en känd riskkälla och ligger bakom nästan 50 procent av alla dödsbränder.

4.3.1.2 Vårdmiljö

Enligt Boverkets byggregler ställs högre krav på brandskyddet i lokaler där det vistas människor som har begränsade eller inga förutsättningar att sätta sig själva i säkerhet, än i lokaler där det vistas människor som förväntas kunna sätta sig själva i säkerhet. De högre

brandskyddskraven gäller till exempel för behovsprövande boenden enligt Socialtjänstlagen, så som äldreboenden och stödboenden enligt lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS-boenden), sjukhus och förskoleverksamhet. Det byggnadstekniska brandskyddet i denna typ av lokaler ställer bland annat krav på brandcellsindelning och installation av sprinkleranläggningar. Förutom högre krav på det byggnadstekniska brandskyddet, krävs det också ett väl fungerande organisatoriskt brandskydd. Personalen i vårdmiljöer behöver därför kontinuerligt öva på att hantera bränder och utrymningsituationer. I lokaler där det vistas människor som har förmåga att sätta sig själva i säkerhet bygger utrymningsstrategin i de allra flesta fall på att människorna ska utrymma byggnaden i händelse av brand. I lokaler där människor saknar förmåga att sätta sig själva i säkerhet kan det i stället handla om så kallad horisontell utrymning, det vill säga att personerna i byggnaden ska förflyttas till en brandcell inom samma våningsplan och då är personalen helt avgörande för att en sådan utrymning lyckas.

En framtida utmaning är att Sverige har en allt större andel åldrande befolkning, och många äldre bor idag kvar hemma längre i stället för att flytta in på ett särskilt boende. I praktiken innebär det att många personer som har begränsad förmåga – eller helt saknar förmågan – att själva upptäcka en brand och sätta sig i säkerhet bor kvar i lokaler som förutsätter att personerna som vistas där kan sätta sig själva i säkerhet. Äldre är överrepresenterade i dödsbrandsstatistiken, och samhället behöver hjälpa till att skapa brandsäkra hemmiljöer för äldre som bor krav hemma.

Cirka 75 procent av de som omkommer i bränder gör det i sitt hem (Brandforsk, 2019)⁸. Majoriteten av de som har omkommit i bränder under åren 1999–2007 har omkommit i enskilda bostäder (villa, radhus, kedjehus, flerbostadshus), och endast sju procent har avlidit i brand på äldreboende (Jonsson, 2018)⁹.

4.3.1.3 Allmänna byggnader och verksamheter

Allmänna verksamheter och byggnader kan omfatta en rad olika objekt av varierande karaktär och komplexitet. Det kan vara allt från handel, hotell, restauranger, nattklubbar, större samlingslokaler, idrottsanläggningar till garage och andra undermarksanläggningar. Här finns det stor variation av antal människor som kan vistas i lokalerna/byggnaderna samtidigt. Vilka konsekvenser som kan uppstå varierar därför stort. I vissa anläggningar kan det finnas flera verksamheter inom samma byggnad och en del byggnader är sammanbyggda vilket kan göra en räddningsinsats mer komplicerad. Vid bränder i större allmänna byggnader kan ofta utrymning av alla människor som vistas i byggnaden vara ett av de största problemen. Utrymningsvägar sammanfaller ofta med räddningstjänstens insatsvägar för att ta sig in i byggnaden vilket kan orsaka krockar och svårigheter att påbörja räddningsinsatsen. I allmänna lokaler kan det också finnas människor med olika funktionsnedsättningar som inte kan förväntas klara av att utrymma helt på egen hand, utan behöver hjälp av räddningstjänsten. Stora lokaler innebär för räddningstjänsten risker med stora brandgasvolymmer samt att det kan vara långa inträngningsvägar.

---

⁸ Brandforsk, 2019. Nilsson, F. m.fl. *Bostadsbränder och äldre personer – tvärvetenskapliga framgångsfaktorer för reduktion av döda och svårt skadade*. Brandforsk 2019:5.

⁹ Jonsson, 2018. Jonsson, A. *Dödsbränder i Sverige – en analys av datakvalitet, orsaker och riskmönster*. Karlstad University Studies 2018:18.

4.3.1.4 Skolor och förskolor

Det är relativt vanligt att det brinner på skolor, men ofta är det små bränder som är anlagda inne i skolan under skoltid i exempelvis papperskorgar. De bränderna detekteras normalt sätt omgående av ett automatiskt brandlarm i byggnaden och kan antingen släckas av personer som befinner sig i lokalerna eller av räddningstjänsten som ofta snabbt är framme på plats tack vare det automatiska brandlarmet. Om det däremot börjar brinna på utsidan av byggnaden och skolan inte har detekterade takfötter och/eller vindsutrymmen kan det ta längre tid innan branden upptäckts och åtgärder för att släcka branden kan vidtas.

Sedan februari 2020 har tre skolor eller förskolor totalförstörts i bränder i Nyköpings kommun. Åtminstone två av bränderna misstänks vara anlagda. Det har även rapporterats in flertalet tillbud där bränder har anlagts intill skolors fasader. Det är ovanligt att människor omkommer i samband med bränder i skolor eller förskolor, utan det är främst egendom som påverkas vid skolbränder. En skolbrand blir ofta dyr för samhället i fråga om kostnader för ersättningslokaler, förlorat värde i byggnaden och inventarier.

4.3.1.5 Industri

Vid vissa industrier kan det finnas en förhöjd risk för brand, beroende på vad industrin har för verksamhet. Boverkets byggregler ställer krav på brandskyddet utifrån aspekten att människor ska hinna utrymma ur en lokal innan dess att branden har orsakat kritiska förhållanden i lokalen, och ställer således inte krav på egendomsskydd. Det innebär att en brand i en industrilokal kan få stora konsekvenser på byggnaden och därmed verksamheten och industrins ekonomi. Ofta är industrilokaler stora, vilket skapar möjlighet för stora brand- och brandgasvolymerna vilket i sin tur kan leda till intensiva brandförlopp.

4.3.2 Framtidsspaning

Det finns mycket som tyder på att vi kommer gå mot en alltmer hållbar energiförsörjning, vilket även kommer återspegla sig i hur bränderna i byggnader ser ut. Till exempel blir det allt vanligare att installera solcellspaneler på hustak, och att lagra energin i batterisystem i byggnaden. För att spara energi byggs också byggnader alltmer täta, vilket påverkar dynamiken i brandförloppen. Även nya byggnadsmaterial kommer in på marknaden, och det skapar nya förutsättningar för både brandskyddslösningarna och räddningstjänstens taktik vid bränder i byggnader.

4.4 Brand utomhus

En brand ute i skogen, i fordonet eller i papperskorgen är initialt ofta inte så komplex, men omständigheterna runt om kan göra att det blir en stor insats med stora konsekvenser.

Om branden startar nära en byggnad, bostad eller liknande kan spridningsrisken vara stor. Ofta är det ingen fara för liv i samband med brand utomhus, men en brand som sprider sig kan påverka egendom och miljö vilket kan få stora konsekvenser.

4.4.1 Brand i skog eller mark

SKRTJ har larmats till ca 75 mark- och skogsbränder per år de senaste tre åren. Bränder i skog och mark är väderberoende och säsongsbaserat. I det geografiska området finns det

mycket skog och mark och storleken på bränderna och insatsernas komplexitet varierar mycket från händelse till händelse.

Vid en större händelse med ogynnsamt väder kan insatsen bli mycket stor, resurskrävande och långdragen. En skogsbrand kan sprida sig fort och okontrollerat, varför evakuering utav enstaka hus eller större geografiska områden kan bli aktuellt. Det kan även vara aktuellt att spärra av vägar och järnvägar om eld eller rök sprider sig på ett sätt som innebär risker för den infrastrukturen. Att spärra av E4:an som löper genom Trosas och Nyköpings kommuner kan innebära en stor kostnad för samhället.

4.4.2 Brand i fordon/fartyg

SKRTJ har larmats till cirka 60 fordonsrelaterade bränder per år de senaste tre åren. Ett fordon som brinner som står i närheten av andra fordon eller en byggnad kan sprida sig och leda till stora konsekvenser. Idag finns det fordon som går på alternativa bränslen exempelvis el och gas, med detta kommer även andra risker och konsekvenser som medför att insatsen blir mer komplex och krävande.

4.4.3 Brand i avfall/återvinning

SKRTJ har larmats till cirka 30 bränder relaterade till avfall/återvinning per år de senaste tre åren. De vanligaste bränderna är i container eller sopkärl och de bränderna är ofta anlagda. Även här är spridningen till närliggande byggnader eller liknande den stora risken.

Brinnande sopkärl/container är något SKRTJ relativt ofta larmas till, ofta är det vid skolor och förskolor. Står de då för nära fasaden kan det spridning till byggnaden ske.

4.4.4 Framtidsspaning

Idag drivs våra fordon av flera olika typer av drivmedel och en utmaning för räddningstjänsten är att produktutvecklingen av nya bränslen och bränslesystem går fortare än säkerhetsutvecklingen på området. Det är möjligt att om takten för produktutvecklingen går mycket fortare än räddningstjänstens kunskapsnivå om drivmedlen höjs, så kan det, på grund av säkerhetsskäl, leda till mer passiva räddningsinsatser vilket ökar risken för brandspridning till närliggande objekt.

Till följd av klimatförändringarna kan bränderna i skog och mark förväntas öka i framtiden. Brandrisksäsongens längd antas öka och frekvensen av perioder då det råder hög risk för skogs- och markbrand förväntas öka (MSB, 2013)¹⁰. Hur skogsbränderna uppstår och sprids påverkas i hög grad av skogsbruket. Dels handlar det om att plantera skog på ett sätt som är ogynnsamt för brandspridning, dels om att skogsbolagen genomför riskanalyser baserade på brandriskvärden innan arbeten som kan orsaka skogsbränder påbörjas.

4.5 Trafikolycka

Trafikolyckor kan huvudsakligen delas in i tre olika kategorier:

- Vägtrafik
- Spårtrafik
- Flygtrafik

---

¹⁰ MSB, 2013. *Framtida perioder med hög risk för skogsbrand. Analyser av klimatscenarier.*

Varje kategori kan delas in i vidare underkategorier så som fotgängare, cyklister, fordon, suicid och så vidare. Någon närmare indelning är den som finns i punktlistan ovan kommer inte att göras.

Vid trafikolyckor finns risk för skador på människor liv och hälsa, egendom och miljö. Människor som vistas i trafiken löper risk för att skadas, oavsett vilken typ av transportsätt som avses. Egendom kan skadas vid en krock och miljön kan ta skada vid utsläpp av drivmedel. Vid olyckor på en väg där bussar är inblandade, vid spårtrafikolyckor och flygplansolyckor finns det en överhängande risk att många personer skadas samtidigt.

Längs med både vägar och järnvägar fraktas farligt gods. En trafikolycka som involverar farligt gods kan vara med komplex att hantera än en olycka utan farligt gods. Beroende på vilket farligt gods som fraktas och hur det är involverat i olyckan kan det bli nödvändigt med stora avspärrade områden (skyddsavstånd). Vidare kan de farliga ämnena vara akut toxiska för människor eller miljö.

Utvecklingen av fordonsbränslen går framåt och idag finns det en rad olika drivmedel för vägfordon. Nya typer av bränslen innebär nya risker för räddningstjänstens personal. Ett exempel är eldrivna fordon som använder litium-jon-batterier för att lagra energin. Om litium-jon-batterierna utsätts för värme (brand) eller mekanisk påverkan (vid en krock) kan en så kallad termisk rustning initieras i batteriet och denna leder sedan till en brand i batterierna.

Alla brandgaser är giftiga, och i bränderna från litium-jon-batterier finns en förhöjd halt av det giftiga ämnet vätefluorid. Denna risk måste räddningstjänstens personal förhålla sig till.

4.5.1 Särskilda riskobjekt

Genom två av SKRTJ:s kommuner löper den trafikintensiva E4:an. Det är en viktig trafikled för transporter av människor, gods och tjänster. Störningar på E4:an kan få stora ekonomiska konsekvenser då varor och personer blir försenade. Antalet fordon som trafikerar E4 har ökat kraftigt. Under de senaste 20 åren har de fördubblats. Ett stickprov från Trafikverket visar att det varje dygn i snitt passerade drygt 14 000 fordon på E4 i höjd med trafikplats Tystberga under 2018 vilket är en dryg fördubbling jämfört med 1993 (Trafikverket, 2021)¹¹.

I Nyköpings kommun ligger Stockholm Skavsta Flygplats. Det finns risk att ett flygplan är involverat i en olycka och det kan leda till stora skador på människors liv och hälsa. På flygplatsen förvaras även stora mängder flygbränsle. Förutom passagerartrafik finns fyra skogsbrandbekämpningsflygplan lokaliserade på Skavsta, en gymnasieskola, ett hotell samt Kustbevakningens flygbas.

---

¹¹ Trafikverket, 2021. Vägtrafikflödeskartan (avsnitt 9710029).
[https://vtf.trafikverket.se/tmg101/AGS/tmg102.aspx?punktnrlista=9710029&laenkrollista=2&typ=Stick prov](https://vtf.trafikverket.se/tmg101/AGS/tmg102.aspx?punktnrlista=9710029&laenkrollista=2&typ=Stick%20prov)
Hämtad 2021-08-27 kl. 08:30.

I tabell 9 nedan redogörs för särskilda riskobjekt med avseende på trafikolycka i SKRTJ:s kommuner.

Tabell 9 Särskilda riskobjekt fördelat per kommun

Riskobjekt	Kommun	Beskrivning av risken
E4	Nyköping, Trosa	Hårt trafikerad mötesfri motorväg. Transport av farligt gods. Risk för miljöutsläpp. Viktiga vattentäkter utefter vägen. Tungtrafik /Busstrafik som kan innebära många skadade. Störningar i trafiken medför stora samhällskostnader.
Väg 53	Nyköping, Oxelösund	Riksväg, mötande trafik. Tung trafik/Busstrafik. Farligt gods, risk för miljöutsläpp.
Väg 52	Nyköping	Riksväg mötande trafik. Tung trafik/Busstrafik. Risk för miljöutsläpp.
Väg 57	Gnesta	Riksväg mötande trafik. Tung trafik/ Busstrafik. Risk för miljöutsläpp.
Järnvägar	Nyköping, Gnesta, Oxelösund, Trosa	Urspårning, evakuering av persontåg, brand på persontåg.
Skavsta flygplats	Nyköping	Flygplats. Risk för skador på människors liv och hälsa, egendom och miljö.

4.5.2 Framtidsspaning

Trafikverket tar fram prognoser för hur trafikutvecklingen beräknas se ut i framtiden. Enligt dessa prognoser ser persontrafiken ut att öka både till 2040 och 2065 (Trafikverket, 2020)¹². Detta gäller för alla transportslag, där flygtrafiken står för den minsta ökningen i absoluta tal (räknat i personkilometer). Även godstrafiken ser ut att öka under de kommande decennierna (Trafikverket, 2020)¹³.

Trafikverket planerar att bygga en ny järnväg – Ostlänken – som kommer att sträcka sig genom Nyköpings och Trosas kommuner. Till skillnad från de järnvägar som finns i kommunerna idag kommer Ostlänken att innebära långa tågtunnlar, vilket ställer andra krav på räddningstjänstens insatsförmåga vid olyckor på järnväg.

En utmaning för räddningstjänsten är att produktutvecklingen av nya fordonsbränslen ofta går snabbare än kunskapshöjningen inom räddningstjänsten.

4.6 Olycka med farliga ämnen

En olycka med farliga ämnen kan få vitt skilda konsekvenser beroende på vilka ämnen som är involverade i olyckan och var den inträffar. Vissa ämnen har en akut toxicitet på människor, vilket betyder att människor som finns i utsläppets direkta närhet omedelbart kan komma till skada. Andra ämnen är akut toxiska för miljön och kan omedelbart orsaka irreversibla miljöskador när de inträffar.

¹² Trafikverket, 2020. Prognos för persontrafiken 2040 - Trafikverkets Basprognoser 2020-06-15. 2020-06-15. Publikationsnummer 2020:128.

¹³ Trafikverket, 2020. Prognos för godstransporter 2040 – Trafikverkets Basprognoser 2020. 2020-06-15. Publikationsnummer 2020:125.

Det är ämnets fysikaliska egenskaper som avgör hur farligt det är och vad som kan vara utsatt för fara. Om det till exempel är en väldigt kall vinterdag och det sker ett utsläpp av diesel är det inte nödvändigt att brandfaran är så stor. Om det däremot är en varm sommardag och det sker ett utsläpp av diesel inne på en industri där det finns heta ytor kan risken för brand vara mycket större. Likaså behöver ett utsläpp av ett giftigt ämne utanför tätbebyggt område inte utgöra någon större fara för människors liv och hälsa, men om samma ämne släppt ut i centrala delarna av en tätort kan människors liv vara direkt hotat.

Verksamheter som ska hantera större mängder farliga ämnen behöver särskilda tillstånd. Genom tillståndsgivningen ställs krav på hur ämnena ska hanteras för att utgöra en så liten risk som möjligt för omgivningen.

Tre av fyra av SKRTJ:s kommuner är kustkommuner, och där finns risken för ett oljeutsläpp och -påslag längs med kustremsan. Det kan vara fartyg som läcker drivmedel eller som släpper ut stora mängder till följd av tekniska fel eller olyckor.

4.6.1 Särskilda riskobjekt

Inom SKRTJ:s område finns flera verksamheter som använder farliga ämnen. Några industrier hanterar ämnen i sådan omfattning att krav ställs på dem genom Sevesolagstiftningen. I tabell 10 nedan listas ett par riskobjekt i kommunerna och riskerna för objektet beskrivs. För nämnare beskrivning av riskobjekt hänvisas till Kommunal plan för räddningsinsats (diarienummer ROS 21/3:14).

För transporter av farligt gods finns det rekommenderade vägar och järnvägar, både primära och sekundära transportleder. Sådana transportleder finns i samtliga av SKRTJ:s fyra kommuner.

Tabell 10 Riskobjekt med avseende på olyckor med farliga ämnen

Riskobjekt	Kommun	Beskrivning av risken
SSAB EMEA AB	Oxelösund	I processen bildas kolmonoxid, stenkolstjära och bensen. Gasol samt naturgas används i processen.
Studsvik	Nyköping	Inom området i Studsvik finns flera företag som på olika sätt arbetar med radioaktiva material.
Stockholm Skavsta Flygplats	Nyköping	Stora mängder flygbränsle.
Oxelösunds hamn AB	Oxelösund	Stora mängder olja samt gasolcistern.
Linde Gas AB	Oxelösund	Produktion, lagring och distribution av syrgas, kvävgas samt argon.
OxGas AB	Oxelösund	Terminal för flytande naturgas (LNG).
Bergtäkter	Nyköping och Trosa	Förvaring och användning av sprängmedel.

4.6.2 Framtidsspaning

SSAB håller på att gå över till en mer hållbar ståltillverkning, vilket kommer minska produktionen av kolmonoxid och öka användningen av naturgas. I övrigt finns det inga (för SKRTJ kända) planer på några nya farliga verksamheter eller verksamheter i som klassas som Sevesoverksamheter ska startas i någon av SKRTJ:s kommuner i närtid. Riskbilden förväntas därmed inte påverkas nämnvärt.

4.7 Naturolycka

Naturolyckor och klimatrelaterade olyckor är ett relativt brett område med allt från ringa konsekvenser för en fastighet till fullständig katastrof i global omfattning. SKRTJ:s geografiska område är ett av tio identifierade riskområden för ras, skred, erosion och översvämning i Sverige (MSB, 2021).¹⁴

I modern tid har SKRTJ:s kommuner drabbats av ett större skred i Vagnhärad 1997, samt flertalet översvämningar i samband med skyfall (senast Trosa juli 2021). Dessa händelser har inte haft några direkta konsekvenser på människors liv och hälsa, men har däremot orsakat omfattande ekonomiska konsekvenser och samhällsstörningar.

Stormar med nedfallande träd och byggnadsdelar, nederbörd i form av snö eller regn, översvämningar till följd av högt vattenstånd, ras och skred händelser som kan påverka människors liv och hälsa, egendom och miljö. Vid omfattande naturrelaterade olyckor är räddningstjänstens organisation ofta hårt belastad till följd av många inkommande larmsamtal från allmänheten. Det är därför inte ovanligt att räddningstjänsten prioriterar larmen och att många privatpersoner hänvisas till att själva ta hand om sin egendom om inget liv är i fara. Samhällets samlade resurser behöver ofta prioriteras till samhällsviktig verksamhet, till exempel eftersom farbarheten på vägar kan vara starkt påverkad.

4.7.1 Ras och skred

Det har inte förekommit några ras i naturen eller i byggnader orsakat av naturen i SKRTJ:s kommuner inom de senaste 20 åren. I området finns inga kända marksprickor som kan orsaka ras.

Skredet i Vagnhärad var ett jordskred som inträffade natten till den 23 maj 1997 i Ödesby, Vagnhärad. Skredet omfattade en cirka 200 meter lång sträcka längs med Trosaån och sträckte sig cirka 60 meter upp i en bebyggd lerslännt. Det förefaller osannolikt att ett motsvarande skred skulle starta i andra delar av SKRTJ:s kommuner.

4.7.2 Erosion

Sannolikheten av olyckor orsakade av erosion i SKRTJ:s område är relativt liten bortsett från vid en eventuell översvämning, varför ämnet hanteras under nästa rubrik.

4.7.3 Översvämning

En översvämning i vårt område kan orsakas av tre faktorer (rangordnat från mest sannolikt till minst sannolikt): extremt regn, extrem snösmältning, eller höjning av havsnivån.

---

¹⁴ MSB, 2021. Här är Sveriges största riskområden för ras, skred erosion och översvämning. <https://www.msb.se/sv/aktuellt/nyheter/2021/juni/har-ar-sveriges-storsta-riskomraden-for-ras-skred-erosion-och-oversvamning/> Hämtad 2021-08-26 kl. 16.10.

På senare tid har SKRTJ:s geografiska område drabbats av extrema regnväder då dygnsnederbörden uppmätts till rekordhöga 136,3 mm.¹⁵

4.7.4 Storm

I Sverige är det allt mer vanligt förekommande med blåsigt väder och höststormarna avlöser varandra. Vid ön Landsort utanför Trosa har vindhastigheter upp till orkanstyrka på 33 m/s uppmäts. Vid stormar finns risken för långvariga elavbrott samt begränsad framkomlighet på väg- och järnvägsnätet.

4.7.5 Extremt snöfall

SKRTJ:s kommuner har inte varit speciellt utsatta för stora snömängder. Högsta snödjupet som uppmätts i området uppgår till cirka 90 cm. Precis som med många andra naturolyckor kan extrema snöfall innebära en hög belastning på räddningstjänstorganisationen och det kan vara besvärligt med framkomlighet på viktiga vägar.

4.7.6 Värmebölja

En värmebölja kan få konsekvenser på människors liv och hälsa. Det kan innebära ökad dödlighet, inte minst i särskilt utsatta grupper. En värmebölja kan även få andra, indirekta konsekvenser så som solkurvor på järnvägar vilka kan leda till urspårningar och ökade brandriskvärden i skog och mark som leder till komplicerade skogsbränder.

4.7.7 Framtidsspaning

I framtiden bedöms klimatet få allt större inverkan på vår risk- och olycksbild. Effekten av klimatförändringarna kommer påverka samhällets alla aktörer. Klimatförändringarna kommer leda till högre temperaturer, intensivare regn och torka. Troligtvis kommer även risken för ras, skred, stormar och skogsbränder även öka framgent.

4.8 Drunkning

Drunkning och drunkningstillbud är vanligast förekommande vid bad på sommartid och skridskoåkning på vintertid. Det inträffar även drunkningar och tillbud vid vistelse på vatten eller is vid andra tillfällen så som fiske, fritidsbåtolyckor, suicid med flera.

Inom SKRTJ område finns en kust, insjöar och vattendrag. En mängd vatten som inbjuder till transporter, vistelse och aktiviteter på både vatten och is.

SKRTJ har blivit larmade på drunkningsolyckor och drunkningstillbud mellan fyra och elva gånger per år mellan åren 2019–2023. I snitt är det en person per år som omkommer i drunkning i SKRTJ:s kommuner.

Ny forskning visar att det sker ungefär 400 drunkningstillbud varje år och i hälften av drunkningarna omkommer personen. Antalet drunkningar har minskat under åren 2003–2017, förutom i åldersgruppen 0–4 år där den har ökat något. Studien visar att medianåldern för drunkning är 49 år och att drygt två tredjedelar var män. Kännetecknen för de som överlever drunkning, till skillnad till de som omkommer, är att de är yngre,

---

¹⁵ Detta inträffade i Trosa under sommaren 2021.

kvinnor och att händelsen har varit ett olycksfall. Överlevnaden är som högst bland flickor i åldrarna 0–17 och som lägst bland män över 66 år (Karolinska institutet, 2021).¹⁶

4.8.1 Framtidsspaning

Trenden för antalet drunkningar är positiv, allt färre personer drunknar. Sannolikheten för att drunkna är förknippad med simkunnighet och det finns undersökningar som visar att simkunnigheten minskar, och om simkunnigheten minskar finns det risk för att drunkningarna blir fler.¹⁷

---

¹⁶ Karolinska Institutet, 2021. Drunkning vanligare än man tidigare trott. <https://nyheter.ki.se/drunkning-vanligare-an-man-tidigare-trott> Hämtad 2021-08-26 kl. 15:50.

¹⁷ [Svenska Livräddningssällskapet ser med oro på resultatet av Skolverkets rapport om vikande simkunnighet bland landets sjätteklassare](#). Hämtad 2024-09-03.

5 Värdering

Detta kapitel ska beskriva värderingen av i kapitel 4 beskrivna befintliga risker inom kommunerna. Värderingen och dess slutsatser ligger till grund för framtagandet av de lokala mål som beskrivs i kommande kapitel 6.

Sörmlandskustens räddningstjänst har på många sätt prövats inom den senaste femårsperioden vad gäller både många samtidiga trafikolyckor i samband med kraftigt snöoväder, större industriella bränder där det även funnits inslag av kärnteknisk karaktär, förskole- och skolbränder samt cirka 1250 "vardagshändelser" per år och har utifrån detta och den genomförda riskbedömningen bedömt att det inom området till stor del uppfyller målet om ett tillfredställande och likvärdigt skydd. Det finns områden som behöver utvecklas och förbättras, framför allt för att möta framtiden och den snabba samhällsutvecklingen samtidigt som vi bibehåller ett tillfredställande och likvärdigt skydd.

Under de fem senaste åren har bränderna i bostäder i samtliga fyra kommuner legat på en relativt jämn nivå. I tre av fyra kommuner är dock antalet bränder per invånare fler än snittet i riket. Även vid bränder i skog och mark ligger de flesta kommuner över rikets snitt under nästan alla år. Gnestas kommun sticker ut och hade till exempel mer än tre gånger så många bränder per 1000 invånare under 2020, än vad både riket, Nyköping och Oxelösund hade.

Antalet bostadsbränder har legat stadigt över rikssnittet inom samtliga fyra kommuner och det är inom dessa vi ser de bränder vilka har dödlig utgång. Sett till antalet händelser så anses det inte vara en acceptabel nivå även med sänkningen under 2020.

Kommunerna kommer fortsätta med pågående förebyggande åtgärder och även implementera nya för att minska antalet olyckor och dess konsekvenser. Antalet äldre bedöms kraftigt öka kommande år och hemsjukvård väntas bli vanligare. Detta medför att redan utsatta grupper blir fler och väntas behållas längre i hemmiljö. Satsningar och samarbete mot hemtjänst, sjukvård och äldreomsorgen behövs för att säkerställa ett skäligt och likvärdigt brandskydd för hela befolkningen.

Vad gäller trafikolyckor ligger Trosas, Gnestas och Nyköpings kommuner över snittet för riket, baserat på 1000 invånare, medan Oxelösund ligger under snittet. Att Trosa och Nyköping ligger över snittet torde kunna bero på att den trafikintensiva E4:an löper genom båda kommunerna.

Samhällsutvecklingen och förändringar i omvärlden och klimat sker i allt högre tempo vilket skapar allt större utmaningar utifrån det trygghetsskapande och skadeavhjälpande uppdraget. Att agera som enskild aktör inom den egna uppdraget kan vara begränsande för att nå effekt och åstadkomma goda resultat. Flera samhällsaktörer kan ha angränsande uppdrag, kunskap, arbetsmetoder och ha en potentiell synergi som inte tas tillvara när arbete sker isolerat som enskild aktör. Det handlar om att i ett tidigt skede identifiera avgörande faktorer som påverkar olyckors uppkomst, dess fortsatta utveckling och konsekvenserna av en olycka. Det handlar till exempel om att synliggöra det egna uppdrag och behov samt att identifiera rätt mottagare, arenor och tidpunkter för att nå bäst effekt i aktuella frågor. SKRTJ är experter inom området brand men är också den aktör som hanterar effekterna av de olyckor som inträffar och på så sätt samlar på sig mycket erfarenheter och kunskaper. För flera olyckstyper, t. ex. trafikolyckor och drunkning, där risken är relativt hög i vårt geografiska område, är SKRTJ en aktör som i första hand behöver samverka med andra samhällsaktörer för att i ett förebyggande syfte kunna dra nytta av sina erfarenheter och på så sätt kunna påverka risken. Det handlar om att samverka på många olika nivåer och på många olika sätt, i olyckans alla faser samt i det långsiktiga strategiska arbetet. Samverkan och samarbete med andra aktörer ger också bättre förutsättningar för att genomföra lyckade räddningsinsatser, både genom att

i det insatsförebredande arbetet påverka hur byggnader och infrastruktur utformas, genom gemensamma övningar samt genom utbyte av kunskap och erfarenheter både från övningar och inträffade händelser. Flera av olyckstyperna och riskerna inom kommunerna kräver både planering och förberedelser för att skapa så bra förutsättningar som möjligt för att kunna genomföra lyckade räddningsinsatser.

Det geografiska området som SKRTJ verkar inom är relativt stort med mycket landsbygd vilket innebär att den som bor eller vistas långt från närmaste brandstation inte kan förvänta sig att få hjälp lika snabbt som den som bor i en av de större tätorterna. Den som har långt till närmaste brandstation har dock oftast en annan riskbild eftersom de stora riskkällorna, där en olycka kan leda till mycket stora konsekvenser, ofta ligger mer centralt. Det nationella målet säger att alla medborgare ska ha ett tillfredsställande och likvärdigt skydd mot olyckor. Ett sätt att arbeta för ett likvärdigt skydd för medborgarna är att försöka höja den enskildes förmåga och medvetenhet samt att uppmärksamma verksamhetsutövare och kommuner på vilka förutsättningar som finns. SKRTJ strävar efter att förkorta responstider och vara snabbt på plats för att kunna vidta relevanta åtgärder som bryter det negativa händelseförloppet.

Tidsaspekten är mycket viktig vid många olyckor men det räcker inte att bara vara snabbt på plats, det gäller att ha rätt förmåga också. Vad som är rätt förmåga beror självklart på vilken olycka som inträffat och omständigheterna runt omkring. I ett tidigt skede av en brand kanske det inte krävs särskilt stor förmåga och en granne kan hjälpa till med utrymningen medan det i ett senare skede kan behövas en helt annan förmåga, till exempel rökdykning eller stegutrymning. Ett annat angreppssätt för att förkorta tiden till dess den drabbade får hjälp är att stärka samhällets samlade förmåga till att bryta den negativa skadeutvecklingen. Det handlar dels om att utveckla samarbeten och samverkan med andra aktörer i samhället, dels om att de som lever, bor och verkar har kunskap, förmåga och vilja att kunna göra ett initialt ingripande.

Riskbilden och förutsättningarna inom samarbetskommunerna förändras hela tiden, till exempel kan olika riskkällor tillkomma, försvinna eller förändras. Innovationer och ny teknik kan påverka vilka olyckor som uppstår och förändringar i byggnadsteknik kan påverka både brandförlopp och möjligheter att genomföra räddningsinsatser.

SKRTJ är en viktig samhällsaktör som är en förutsättning för att andra delar av samhället ska fungera inom samarbetskommunerna. SKRTJ behöver därför kunna verka under hela hotbildsskalan, vilket innebär alltifrån vardagsolyckor till kriser, samhällsstörningar och höjd beredskap. Verksamheten ska stärka sin förmåga att verka och genomföra räddningsinsats under svåra förhållanden. Under samhällsstörningar och höjd beredskap påverkas organisationen av externa faktorer som försvårar och förändrar förutsättningarna för att genomföra räddningsinsats. Det kommer alltid kunna inträffa händelser som inte har förutsetts, vilket innebär att organisationen behöver ha en robusthet och flexibilitet att kunna hantera oväntade situationer, externa störningar och större påfrestningar.

6 Mål

Kapitlet redogör för framtagna lokala verksamhetsmål för den förebyggande verksamheten samt räddningstjänst och syftar till MSB:s vision inom nationell strategi för stärkt brandskydd genom stöd till den enskilde:

- Ingen i Sverige ska omkomma eller skadas allvarligt till följd av brand.

Och de nationella målen i LSO:

- Bestämmelserna i denna lag syftar till att i hela landet bereda människors liv och hälsa samt egendom och miljö ett med hänsyn till de lokala för-hållandena tillfredsställande och likvärdigt skydd mot olyckor (LSO 1 kap 1§).
- Räddningstjänsten skall planeras och organiseras så att räddningsinsatserna kan påbörjas inom godtagbar tid och genomföras på ett effektivt sätt (LSO 1 kap 3§).
- Förebyggande verksamhet som staten och kommunerna ansvarar för enligt denna lag ska planeras och organiseras så att den effektivt bidrar till att förebygga bränder och andra olyckor samt förhindra eller begränsa skador till följd av bränder och andra olyckor. Särskild vikt ska läggas vid att förhindra människors död och andra allvarliga skador (LSO 1 kap 3a §).

Den största utmaningen i vår verksamhet är att bibehålla nuvarande nivå samtidigt som vi kontinuerligt anpassar oss till nya förutsättningar och risker. För att lyckas med detta behöver vi satsa på fortlöpande utbildning av vår personal och genomföra relevanta övningar baserade på aktuella behov. Ett viktigt inslag i vår strävan efter gradvis utveckling och anpassning är att dra lärdom från de räddningsinsatser vi genomför, särskilt genom kommunens egna olycksundersökningar, samt genom att ta del av erfarenheter från insatser i andra delar av landet.

Utifrån ovanstående nationella målsättningar, den lokala riskbilden med tillhörande värderingar samt den politiska viljan har SKRTJ formulerat fyra verksamhetsmål.

1. Skadeutfallet i samband med bränder i bostadsmiljö ska minska vad gäller hälsa, miljö och egendom. Detta omfattar särskilt två delar:
  - a) Den enskildes förmåga och vilja att ta eget ansvar för sitt brandskydd ska öka.
  - b) Skyddet för särskilt riskutsatta personer ska öka så att deras förutsättningar vid brand förbättras.
2. Samhällets samlade förmåga att snabbt bryta den negativa skadeutvecklingen ska stärkas.
3. Förmågan att hantera och begränsa konsekvenserna vid sällanhändelser och komplexa räddningsinsatser ska stärkas.
4. Förmågan att genomföra räddningsinsats vid samhällsstörningar och under höjd beredskap ska stärkas.

7 Förebyggande – förmåga och verksamhet

Kapitlet beskriver hur kommunernas förebyggande verksamhet är planerad och ordnad för att inom kommunens geografiska område skapa en förmåga att förebygga olyckor.

Med förmåga att förebygga avses möjligheten att innan en olycka äger rum åstadkomma effekter genom att minska sannolikheten eller frekvensen för olyckan eller konsekvensen vid densamma.

"Alla har rätt till ett skäligt brandskydd oavsett förutsättningar"

För att kunna vidta effektiva och verkningsfulla åtgärder är det viktigt att analysera orsakerna till att en olycka inträffar och hur utfallet av olyckan blev.

Räddningstjänstens förebyggande verksamhet har som syfte att säkerställa att skyddet i de byggnader och anläggningar där riskerna för allvarliga konsekvenser i samband med en brand är särskilt stora uppfyller samhällets krav.

Hela organisationen bidrar på olika sätt till det olycksförebyggande arbetet. Funktionsansvar för den förebyggande verksamheten finns på enheten Rådgivning och Myndighetsutövning där även specialistkompetens finns samlad i form av ett antal brandingenjörer och brandinspektörer. Resurser vilka aktivt jobbar med frågor kopplade till det förebyggande arbetet är dynamisk och sammansättningen anpassas löpande efter verksamhetens behov.

7.1 Tillsyn 5 kap 1§

SKRTJ är tillsynsmyndighet enligt LSO inom Nyköpings, Trosas, Oxelösunds och Gnestas kommuner. Tillsynerna syftar huvudsakligen till att granska den enskildes skyldigheter i lagen (SFS 2003:778) om skydd mot olyckor, bland annat genom att fastighetsägare och nyttjanderättshavare uppfyller de krav som följer av aktuell lag och dess föreskrifter. Tillsyn kan genomföras på alla typer av byggnader eller andra anläggningar i kommunen. Tillsynen ska planeras och genomföras på ett sätt där den gör bra nytta och effekt.

Tillsyn prioriteras vid byggnader och anläggningar som omfattas av ett eller flera av följande kriterier och där tillsyn bedöms kunna vara en effektiv förebyggande åtgärd:

- Hög frekvens av bränder eller tillbud.
- En brand eller annan olycka kan medföra stor risk för många människors liv och hälsa.
- En brand kan innebära stora ekonomiska konsekvenser.
- En brand eller annan olycka kan innebära stora skador på miljön.
- En brand kan innebära allvarliga skador på kulturhistoriska värden.

7.2 Tillsyn 2 kap 4§

För anläggningar och verksamheter som klassas som farlig verksamhet kompletteras ovanstående tillsyn enligt LSO 2 kap. 2 § med tillsyn enligt LSO 2 kap. 4 §. Tillsynerna genomförs normalt vid två olika tillfällen och med olika tillsynsintervaller. Vid tillsyn av farlig verksamhet kontrolleras i huvudsak att ägaren eller verksamhetsutövaren håller eller bekostar beredskap med personal och egendom i skälig omfattning i händelse av olycka eller vid överhängande fara för olycka för de risker och scenarion som identifierats.

7.3 Planering

Planeringen och formerna för tillsyn redovisas i SKRTJ:s tillsynsplan, objektlistan för året finns som beting i verksamhetssystemet Daedalos. Planen har sin utgångspunkt i anläggningar prioriterade enligt kriterier ovan kompletterade med verksamheter som utifrån den lokala riskbilden bedöms ha stora risker i händelse av brand.

Regelbunden tillsyn planeras enligt olika tidsfrister beroende på typ av verksamhet. När det finns ett särskilt behov av tillsyn kan den i enskilda fall genomföras på verksamheter som inte nämns i tillsynsplanen eller med annan frist än i tillsynsplanen. Det kan till exempel ske efter att allmänheten har lämnat tips om brister i brandskydd eller när behovet av tillsyn upptäcks under en insats.

Vid brister funna vid tillsyn meddelas fastighetsägare eller nyttjanderättshavare ett beslut i form av föreläggande om åtgärder för att höja brandskyddet till en skälig nivå.

Räddningschef har möjlighet att delegera uppgiften att utföra tillsyn enligt LSO och LBE från respektive ansvarig nämnd efter att det har bedömts att tillsynsför rättaren har vidimerad, nödvändig kompetens.

7.4 Stöd till den enskilde

Enligt lagen (SFS 2003:778) om skydd mot olyckor har den enskilde ett eget ansvar för att skydda sitt liv, sin egendom och att inte orsaka olyckor. Det är primärt den enskildes ansvar att vidta och finansiera åtgärder för att förebygga och begränsa olyckor. Endast när en olycka inträffar eller när det finns överhängande hot för en olycka och individens egna åtgärder inte är tillräckliga så är det samhällets skyldighet att ingripa med räddningsinsatser.

Den enskildes skyldigheter inkluderar att ha kunskap om att förebygga och hantera olyckor, känna till vilken tid det normalt tar för hjälpen att komma efter det att man har larmat via 112 och anpassa sitt eget brandskydd utifrån detta, ha förmågan att rädda och varna de som är i fara, larma 112 och begränsa skadan, ha fungerande brandvarnare för att upptäcka brand i tid och ha släckutrustning för att fördröja en brands utveckling innan räddningstjänsten anländer.

Räddningstjänsten arbetar för att underlätta för individen att uppfylla dessa skyldigheter och förväntningar, bland annat genom att ge information och rådgivning. Detta görs genom olika aktiviteter som öppet hus, information på kommunens hemsida och sociala medier, svar på frågor via besök, telefon och e-post, tillsyn, områdesbesök, utryckningsverksamhet, riktad information till specifika målgrupper, samt deltagande i olika evenemang.

Räddningstjänsten genomför extern utbildning för i första hand kommunal personal för att öka kunskapen om brandskydd och underlätta systematiskt brandskyddsarbete. All personal inom räddningstjänsten ska ha förmåga att ge grundläggande information och rådgivning om brandskydd.

7.5 Övriga förebyggande åtgärder

Räddningstjänsten stödjer kommunerna i ärenden enligt Plan och bygglagen (SFS 2010:900). Det innebär bland annat att vara sakkunnig remissinstans i brandfrågor för bygglov och att i kommunens planprocesser tidigt beakta risker som farligt godstransporter, ras och skred, översvämning, avstånd till olika former av riskfylld verksamhet samt annat som kan ha betydelse för kommunens förmåga att genomföra

räddningsinsatser. Det kan exempelvis handla om vattenförsörjning för brandvatten, framkomlighet för räddningstjänstens fordon samt uppsamling av släckvatten. Kartläggning av risker i GIS-kartor med avseende på bland annat farligt gods, riskområden, infrastruktur, händelser och riskobjekt är föremål för vidareutveckling.

I frågor om serveringstillstånd enligt alkohollagen (2010:1622) bistår räddningstjänsten alkoholinspektörer med frågor om lokalerna är brandtekniskt anpassade för den verksamhet som ansökan avser. Det gäller bland annat avseende antal personer som får vistas i lokalen.

Räddningstjänsten är remissinstans till Polismyndigheten i frågor kring säkerhet vid allmän sammankomst, offentlig tillställning, användande av offentlig plats, idrottsevenemang eller fyrverkeri, scenfyrverkeri eller annan pyroteknik enligt ordningslagen (SFS 1993:1617) samt tillstånd till hotell- och pensionatverksamhet enligt lag (SFS 1966:742) om hotell- och pensionatsrörelse.

Räddningstjänsten bistår Trafikverket vid planering för ny- eller ombyggnation av vägar och järnvägar där man beaktar saker som insatstider, risk för ras och skred, översvämningsrisk samt avstånd till olika former av riskobjekt och vattenskyddsområden samt är remissinstans till Länsstyrelsen i frågor om tillstånd till miljöfarlig verksamhet enligt 9 kap. miljöbalken (SFS 1998:808).

Syftet med att utfärda eldningsförbud är att förebygga och förhindra omfattande bränder i skog och mark. Kommunen har rätt att fatta beslut om eldningsförbud inom sin kommun och Länsstyrelsen kan fatta beslut om eldningsförbud i hela eller delar av länet. Det är därför viktigt att hålla sig informerad om vad som gäller i kommunen där man bor eller befinner sig. När länsstyrelsen eller kommunen fattar beslut om eldningsförbud informeras om detta beslut på webbplatser och i andra digitala kanaler. I samband med att ett eldningsförbud upphävs så informeras det på samma sätt.

7.6 Rengöring och brandskyddskontroll

I LSO står det att en kommun ansvarar för sotning och brandskyddskontroll. Kommunen kan tillhandahålla en upphandlad utförare av detta. Inom de fyra kommunerna har samtliga avtal med en sotningsentreprenör som utför den lagstadgade rengöringen och kontrollen som ska ske av eldstäder.

Det finns en del av sotningsprocessen som ligger kvar inom kommunen och denna är ansökan om egensotning. Vill en medborgare inte använda kommunens upphandlade entreprenör ska denne ansöka om tillstånd för egensotning.

8 Räddningstjänst – förmåga och verksamhet

8.1 Övergripande beskrivning

Räddningstjänstens operativa resurser är organiserade och syftar till att bereda ett så likvärdigt skydd mot olyckor som möjligt inom vårt geografiska område. Vi vet att snabbheten är en viktig faktor då tiden till dess att olycksförloppet utveckling kan brytas är av stor betydelse för att begränsa skadorna och konsekvenserna av en olycka. För att uppnå så stor effekt som möjligt och att snabbt kunna hjälpa den som drabbats av en olycka, jobbar räddningstjänsten för att via samarbeten och samverkan utveckla samhällets samlade förmåga till att genomföra en räddningsinsats.

Det finns tillfällen då den enskilde hamnar i en olycka som hen själv inte kan hantera. Då har SKRTJ:s beredskap och förmåga att hjälpa den enskilde att hantera olyckan. SKRTJ har inte förmåga att hantera alla olyckor inom egen organisation, utan genom avtal finns även andra aktörer till hands för att hantera olika typer av olyckor som kan inträffa.

8.1.1 Tillgång till egna resurser

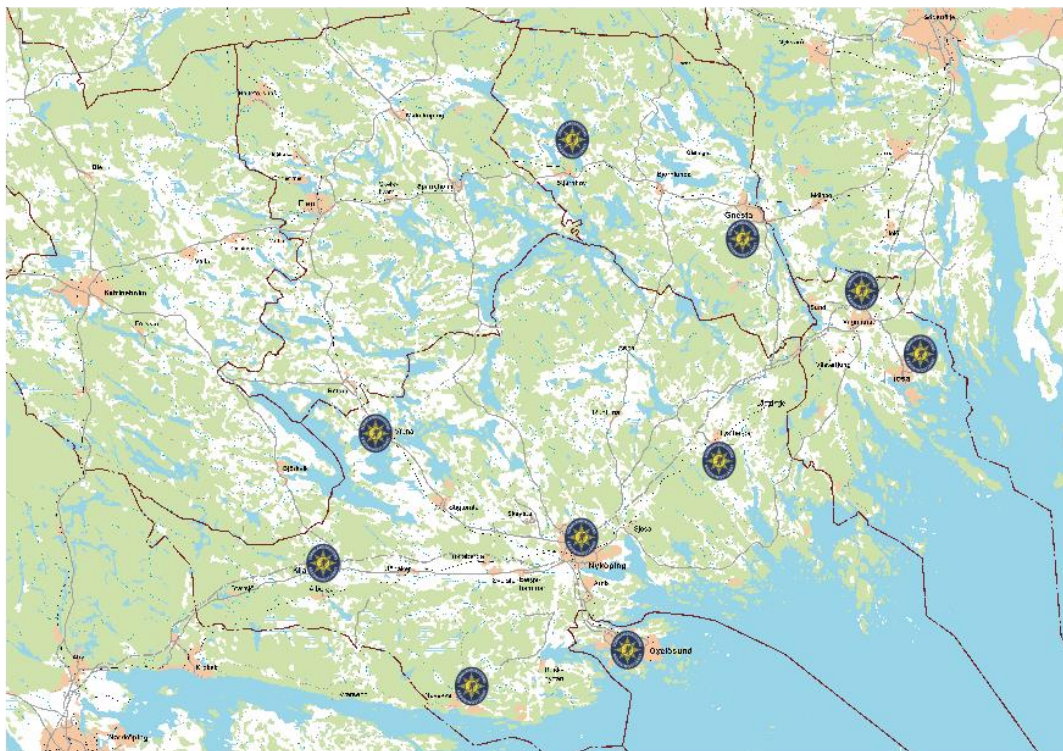
SKRTJ har tio räddningsstyrkor som är fördelade på nio brandstationer. Figur 3 ger en överblick över räddningsstyrkornas geografiska utgångspunkter, personella resurser och anspänningstider. Resurserna kan användas inom hela det geografiska området, samt i områden där SKRTJ har avtal med andra räddningstjänstorganisationer, se avsnitt 8.1.2.

Första insatsperson (FIP) är idag ett väl inarbetat koncept där räddningstjänsten har räddningspersonal i beredskap (RIB). FIP finns idag också på orter där organisationen inte har någon övrig personal i beredskap, i Näveksvarn och i Vagnhärad. FIP innebär att en brandman/arbetsledare har ett utryckningsfordon med sig under beredskapen och vid larm åker FIP direkt till skadeplatsen vilket innebär att hjälpen kan komma fram tidigare.

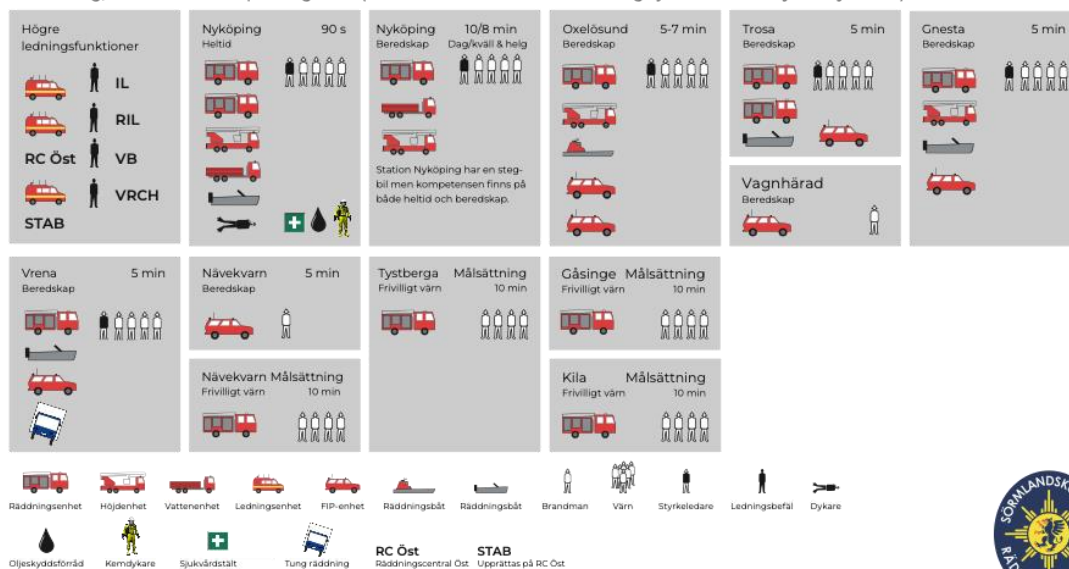
På orterna Gåsinge, Kila, Näveksvarn och Tystberga finns räddningsvärn/frivilliga brandkårer. Eftersom verksamheten bygger på frivillighet är målet att fyra personer med räddningsfordon rycker ut inom tio minuter efter larm. Idag är personalen från ett av värnen anställda i organisationen, medan de övriga värnen är egna föreningar som har avtal med SKRTJ. Vi ser värnen som en viktig resurs i samhällets samlade förmåga till att genomföra räddningsinsatser och har ambitionen att utveckla och stärka värnens verksamhet genom att stärka både medarbetarnas kompetens och resurser i form av fordon och material.

Operativ grundbemanning

Den operativa beredskapen och fördelningen av räddningsresurser kan tillfälligt förändras eller omdisponeras för att möta en bedömd förändrad riskbild eller andra förutsättningar.

Bemanning, områden och anspänningstider (maxtid från att larmet når räddningstjänsten till att styrkan rycker ut):

Figur 3 Översikt över räddningsstyrkornas geografiska placering, personella resurser och anspänningstider. Tabellen återger grundbemanningen, avvikelser kan förekomma.

8.1.2 Tillgång till resurser i samarbete med andra kommuner

SKRTJ har avtal om så kallad gränslös räddningstjänst med räddningstjänsterna i Sörmland, Räddningstjänsten Östra Götaland samt med regionens räddningstjänster i Gotlands, Stockholms, Uppsalas och Västmanlands län. Räddningstjänstorganisationerna ska hjälpa varandra både som förstärkning under en pågående insats och vid första insats.

Överenskommelsen innebär att närmaste styrka alltid larmas.

Samverkansavtalet med räddningstjänsterna i Gotlands, Stockholms, Uppsalas och Västmanlands län inkluderar Brandkåren Attunda, Räddningstjänsten Norrtälje kommun, Räddningstjänsten Enköping-Håbo, Storstockholms brandförsvaret, Södertörns brandförsvarsförbund, Uppsala brandförsvaret, Räddningstjänsten Sala-Heby och Räddningstjänsten Gotland, vilket benämns Räddningsregion östra Svealand (RRÖS). Detta avtal finns för att uppnå god effektivitet och förmåga inom verksamhetsområdet räddningstjänst. Till detta avtal finns även underavtal avseende samverkan gällande specialresurser för hantering av farliga ämnen. För närmare beskrivning av samverkan med avseende på ledning inom det geografiska området där samverkansavtalet gäller, se avsnitt 8.3.

8.1.3 Alarmering av räddningsorganet

SKRTJ har avtal med Södertörns brandförsvarsförbund (SBFF) angående alarmering av räddningsresurser genom Räddningscentral Öst. SBFF, inklusive RC Öst, har avtal med SOS Alarm. Räddningscentralen är placerad på stationen Lindvreten i Vårby Gård och är navet för alarmering och ledning av samtliga räddningsinsatser.

När larmsamtal inkommer via SOS är det RC Öst som larmar SKRTJ:s resurser. När samtal inkommer utgår ledningsoperatörerna ifrån en larmplan som är beslutad av räddningschefen. Ledningsoperatören har även en flexibilitet att frånga larmplanen utefter den tillgängliga informationen. Larmplanerna är framtagna så att tillräckliga resurser ska kunna larmas när systemet är intakt, det vill säga när respektive räddningsstyrka har normal anspänningstid och bemanning (enligt figur 3). Larmplanerna är dynamiska så till vida att det vakthavande befälet och/eller larmoperatör kan anpassa resurserna efter rådande omständigheter.

Utalarmeringen sker på två av varandra oberoende vägar där den primära är via det digitala nätet och den sekundära via Rakel. Alarmeringssystemet är utformat så att även Räddningscentral Mitt kan larma de styrkor som i ordinarie fall larmas av RC Öst.

Vid avbrott eller störningar i telenäten, då det inte går att ringa 112, ska allmänheten ges möjlighet att larma kommunen på annat sätt. Det kan ordnas genom att bemanna våra brandstationer och genom att öppna upp trygghetspunkter. Information om eventuell övriga platser, som kan användas när det inte går att ringa 112, ska meddelas som "Viktigt meddelande till allmänheten". Systemet Rakel används i huvudsak för kommunikation.

RC Öst uppfyller relevanta säkerhetsföreskrifter och är certifierad enligt SSF 136:5.

8.1.4 Brandvattenförsörjning

Brandvattenförsörjning är en grundläggande del av den operativa förmågan. För brandvattenförsörjning används i huvudsak två metoder; brandposter i kommunens dricksvattennät (konventionellt system) och räddningstjänstens tankbilar (alternativt system). Öppna vattendrag används också vid de tillfällen då det är tillgängligt och den mest gångbara och resursmässigt effektiva lösningen.

En förutsättning för att genomföra effektiva räddningsinsatser inom tätort är tillgången till brandvatten via brandposter i det kommunala vattenledningsnätet. Både tillgängligt flöde och närhet till brandposterna är avgörande för räddningstjänstens förmåga vid exempelvis brand i byggnad inom tätort.

Brandposter i det kommunala vattenledningsnätet finns främst i kommunernas tätorter, men kan även finnas i varierad omfattning i samlad bebyggelse utanför tätorterna. Brandposternas antal och placering bestäms av kommunernas förvaltningar/bolag med ansvar för dricksvattenförsörjning i samråd med räddningstjänsten. Krav på dimensionering och utformning av brandpostsystem ska följa Svenskt vattens publikation, Distribution av dricksvatten P114. Eventuella avsteg sker i samråd mellan dricksvattenleverantören och Räddningstjänsten. I framtagandet av nya detaljplaner beaktas brandvattenförsörjningen. Vid bränder i delar av kommunerna där det saknas brandpostnät används räddningstjänstens tankbilar för brandvattenförsörjning.

Idag finns inte någon brandvattenplan för någon av kommunerna, utan det är ett pågående arbete.

8.1.5 Tid från att larmet inkommer till 112 till att första kommunala räddningsresurs når samtliga delar av kommunen, inklusive larmhanteringen

Tiden har en stor påverkan på vilken effekt som kan åstadkommas vid en räddningsinsats och hur stora konsekvenserna av olyckan blir. Responstiden är tiden från att ett larm inkommer till 112, tills att första räddningstjänstresurs är framme på olycksplatsen.

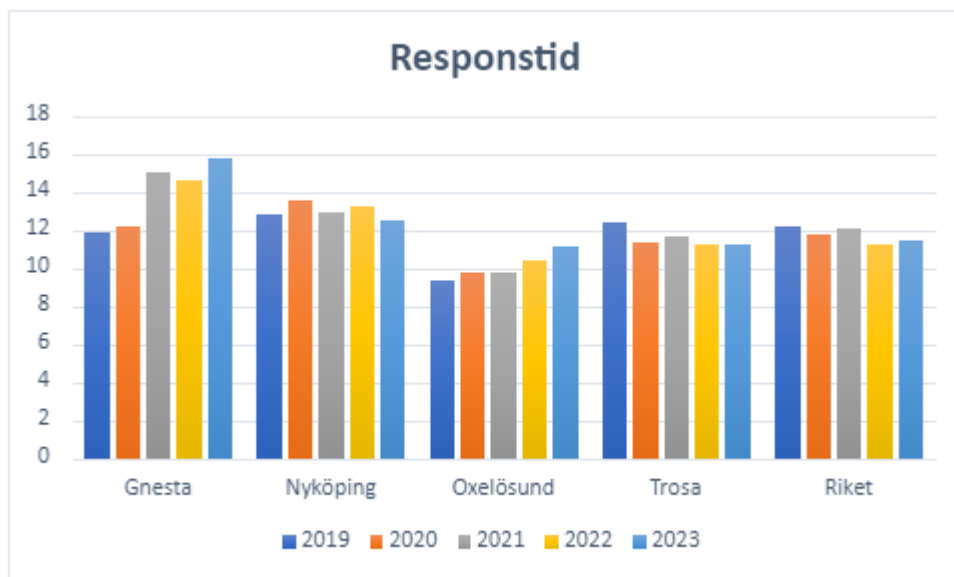
Det finns vissa begränsningar med att räkna ut och använda responstiden. Samtliga larmade räddningstjänstresurser kan via Rakel markera när de är framme vid olyckan och responstiden utgörs av tid från att larmsamtalet når SOS Alarm, tills att första resursen markerar sig framme. Det kan till exempel vara när en FIP-enhet parkerar bilen för att sedan kliva ut och påbörja skadebegränsande åtgärder så som att använda en handbrandsläckare. Men det kan också vara när en FIP-enhet parkerar vid en skogsväg i händelse av en skogsbrand och att det sedan är ett par hundra meter fram till själva branden, i otillgänglig terräng. I det senare fallet visar responstiden tiden då FIP-enheten parkerade, och inte var framme vid själva olyckan eller när skadeavhjälpande åtgärder inleddes.

Det kan också vara så att en olycka är alldeles för stor för en ensam resurs att hantera och att något skadebegränsande arbete inte kan påbörjas förrän fler resurser har anlänt till olycksplatsen.

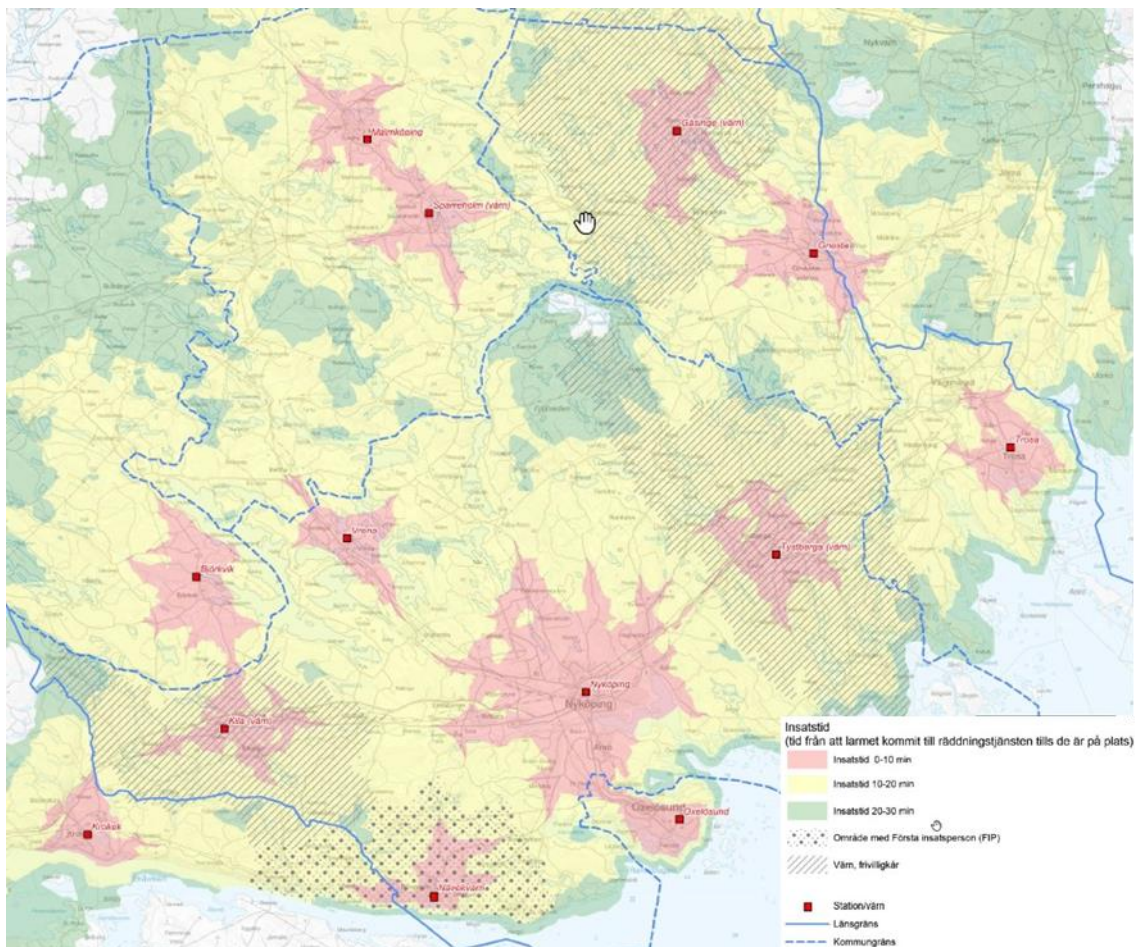
Eftersom responstiden kräver en aktiv handling från räddningstjänstpersonalen kan tiden också bli fel på grund av att personalen glömmer att markera sig som framme, eller gör det mycket senare än när resursen faktiskt anlände till platsen.

SKR publicerar varje år öppna jämförelser mellan kommuner med avseende på trygghet och säkerhet (SKR, 2018–2020). I den fördjupande statistiken går det att hämta data för responstiden för räddningstjänst. Det är en mediantid som presenteras och responstiden för våra kommuner framgår ur tabell 11.

Tabell 11 Responstid (i minuter) fördelad per kommun och år.

MSB har tagit fram kartunderlag som visar responstider för landets kommuner (MSB, 2021). Responstiderna är baserade på de händelserapporter som räddningstjänsterna skickar till MSB. De presenteras i tabell 4, och skiljer sig marginellt från tiderna ur Öppna jämförelser. Underlaget i kartorna visar att SKRTJ har en lägre responstid i de tätorter där kommunen har räddningsresurser placerade och att ju längre ifrån en brandstation en olycka inträffar desto längre tid tar det innan den olycksdrabbade får hjälp.

Figur 4 Insatstider för SKRTJ - tid från att larmet kommit till räddningstjänsten tills de är på plats

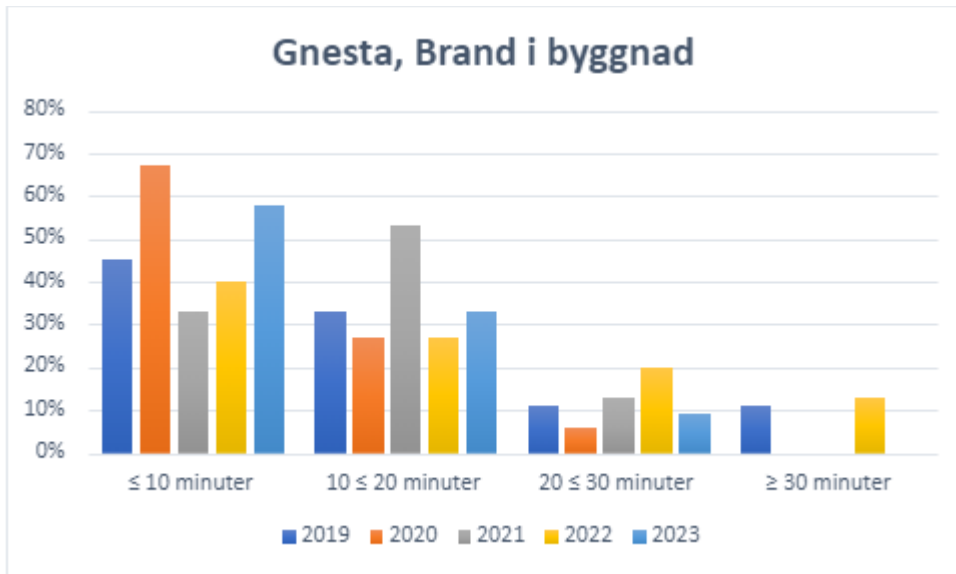
Responstid består av larmhanteringstid plus insatstid. Insatstiden är en kombination av anspänningstid och körtider för räddningstjänsten innan de är framme på skadeplats och kan påbörja insats. Figur 5 ovan visar beräknade insatstider för SKRTJ geografiska område som baseras på körtidsanalyser. Dessa insatstider har speciellt betydelse för bostadsbränder där räddningstjänstens utrustning är en del av alternativ utrymningsväg.

I tabellerna 12–15 presenteras hur snabbt SKRTJ har varit på plats för fyra olika olyckstyper, fördelat per kommun. Statistiken bygger på händelserapporter mellan åren 2019–2023. Responstider som är ofullständiga (till exempel då anrop till SOS saknas) är borttagna. Hur placeringen och dimensioneringen av räddningsresurserna är utformad påverkar tiden till dess att räddningsinsatser kan ge effekt vid en inträffad olycka. I dagsläget vet räddningstjänsten inte om några infrastrukturprojekt som varken kommer minska eller öka responstiden avsevärt i någon av kommunerna.

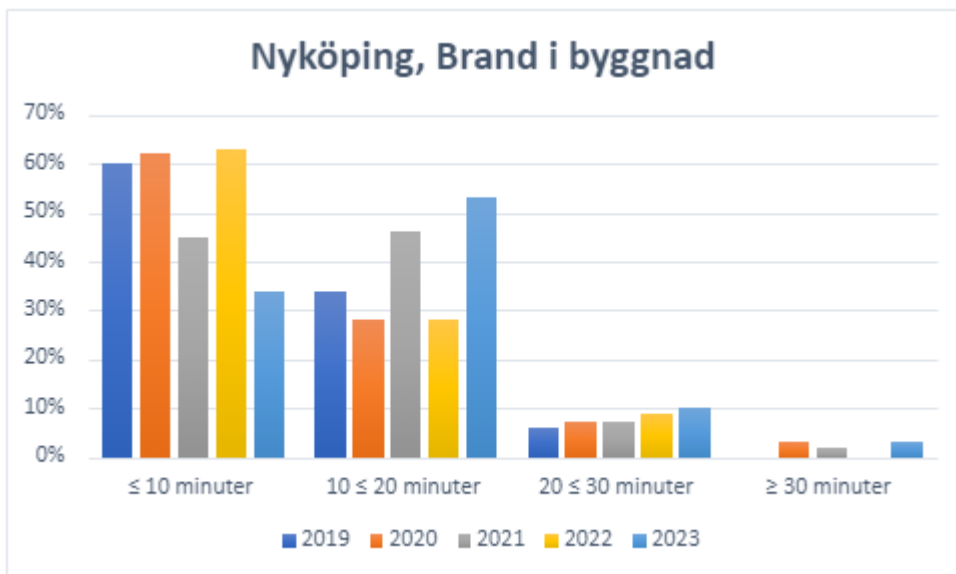
I tabellerna 12–15 redovisas responstiden som i hur stor andel av fallen första resurs varit på plats inom 10 minuter från 112-samtal, mellan 10–20 minuter, mellan 20–30 minuter och över 30 minuter. Statistiken är fördelad på åren 2019–2023.

Naturolycka och olycka med farligt ämne är inte specificerade i tabellerna. Vad gäller naturolycka är det svårt att hämta rättvisande statistik ur händelserapporteringssystemet Daedalus. Det går till exempel att få fram hur många översvämningar i avlopp/dagvatten som har förekommit under tidsperioden, men det går inte att utläsa om översvämningen orsakats av en naturolycka. Olyckor med farliga ämnen har endast förekommit tre gånger samtliga kommuner under tidsperioden, därmed finns ingen rättvisande statistik.

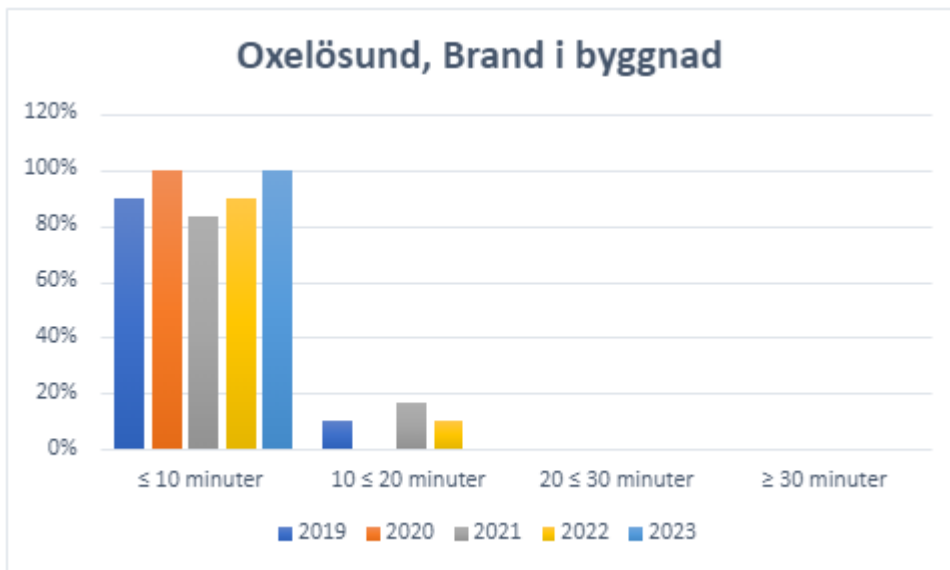
Tabell 12a Gnesta Tid från att larmsamtalet besvaras av SOS (larmcentralen) till dess att första räddningstjänstresurs är framme på plats, brand i byggnad.

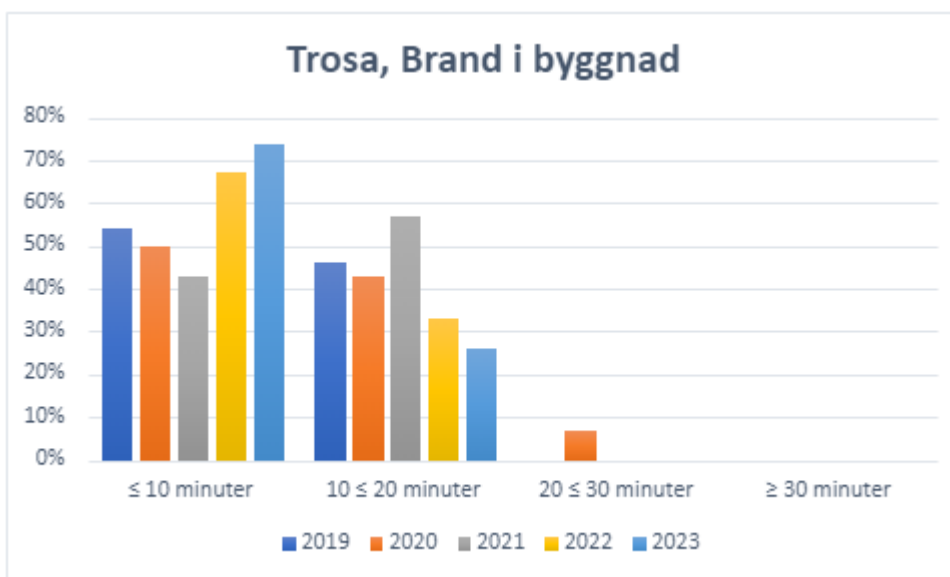
Tabell 12b Nyköping Tid från att larmsamtalet besvaras av SOS (larmcentralen) till dess att första räddningstjänstresurs är framme på plats, brand i byggnad

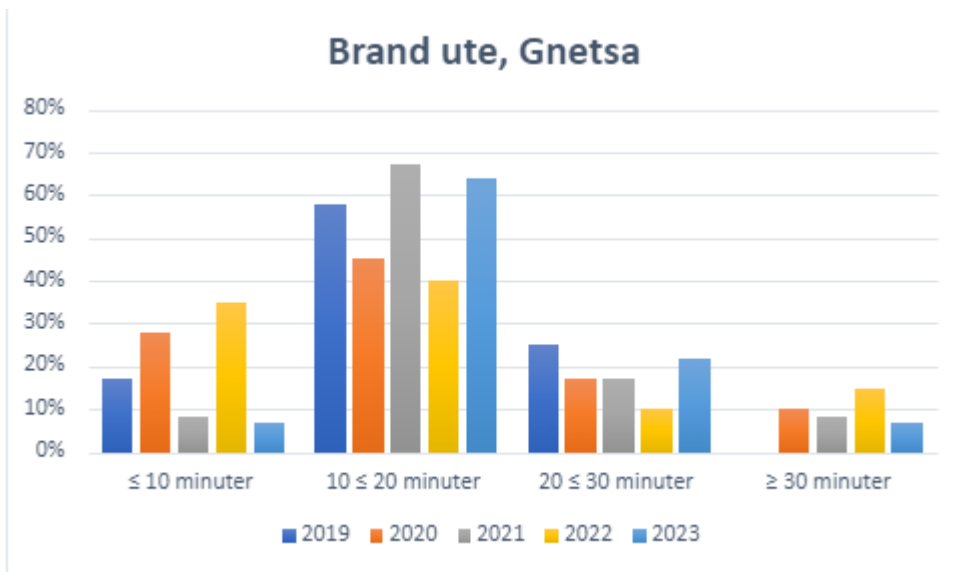
Tabell 12c Oxelösund Tid från att larmsamtalet besvaras av SOS (larmcentralen) till dess att första räddningstjänstresurs är framme på plats, brand i byggnad

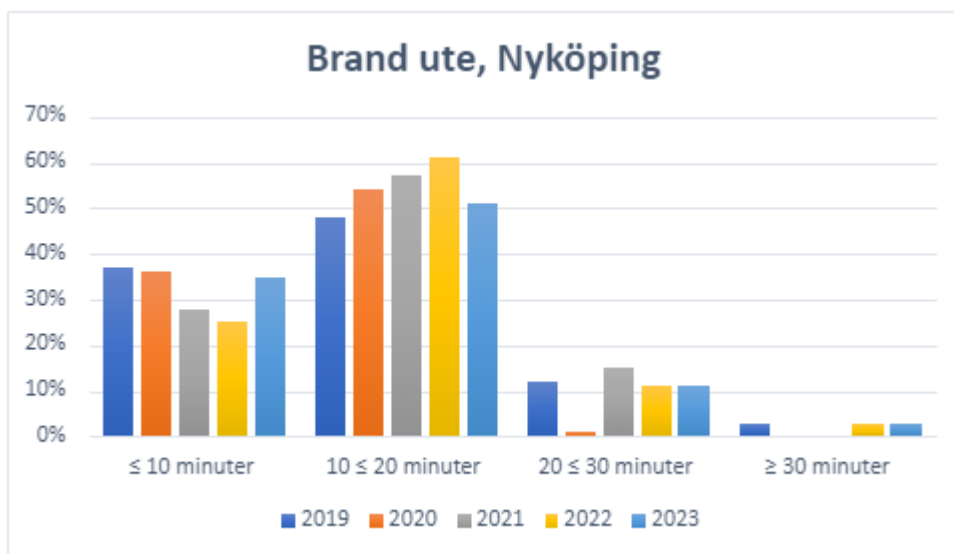
Tabell 12d Trosa, Tid från att larmsamtalet besvaras av SOS (larmcentralen) till dess att första räddningstjänstresurs är framme på plats, brand i byggnad

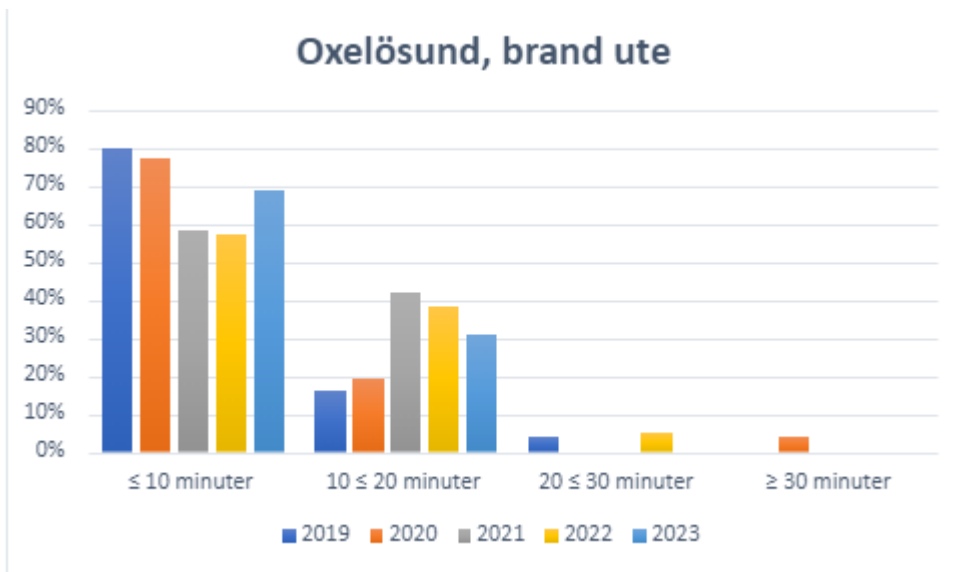
Tabell 13a Gnesta, Tid från att larmsamtalet besvaras av SOS (larmcentralen) till dess att första räddningstjänstresurs är framme på plats, brand utomhus

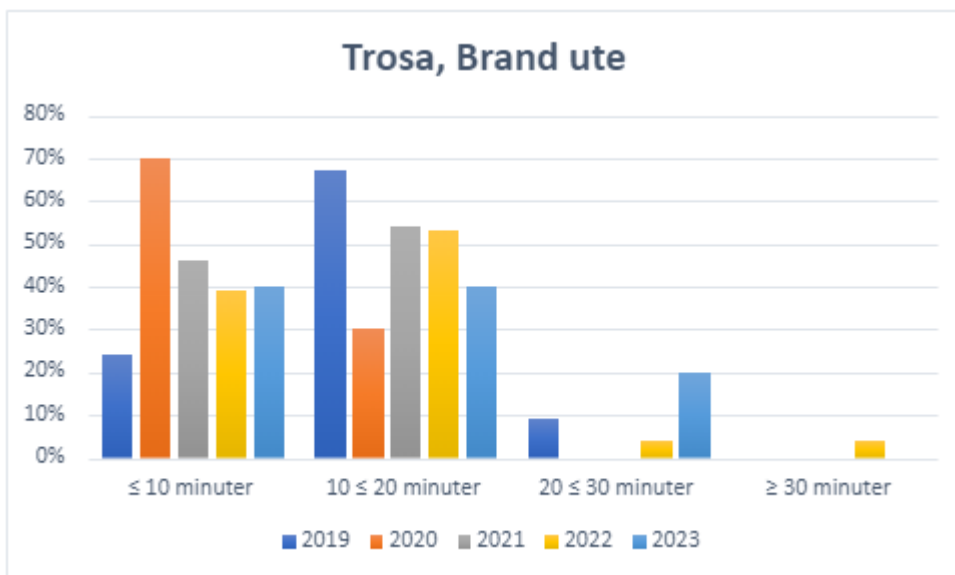
Tabell 13b Nyköping, Tid från att larmsamtalet besvaras av SOS (larmcentralen) till dess att första räddningstjänstresurs är framme på plats, brand utomhus

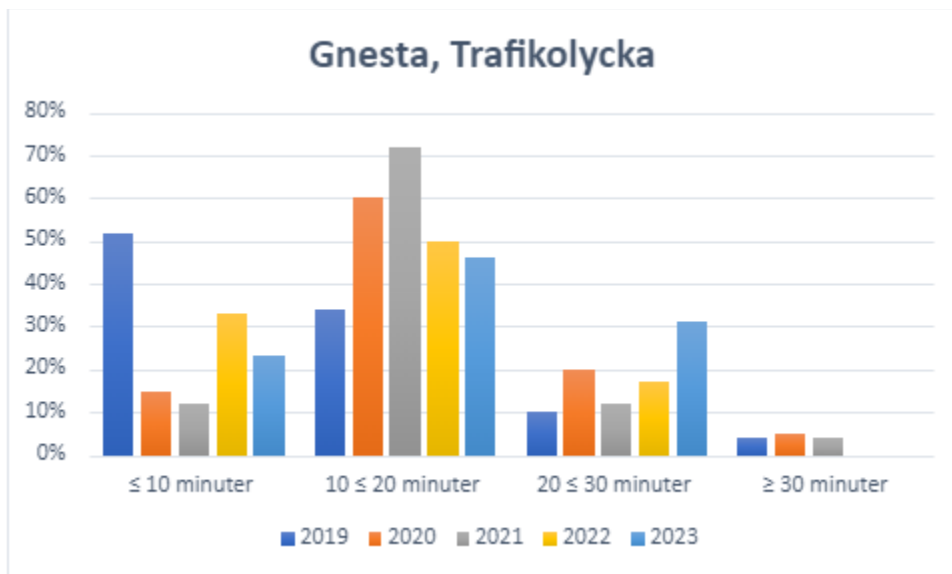
Tabell 13c Oxelösund, Tid från att larmsamtalet besvaras av SOS (larmcentralen) till dess att första räddningstjänstresurs är framme på plats, brand utomhus

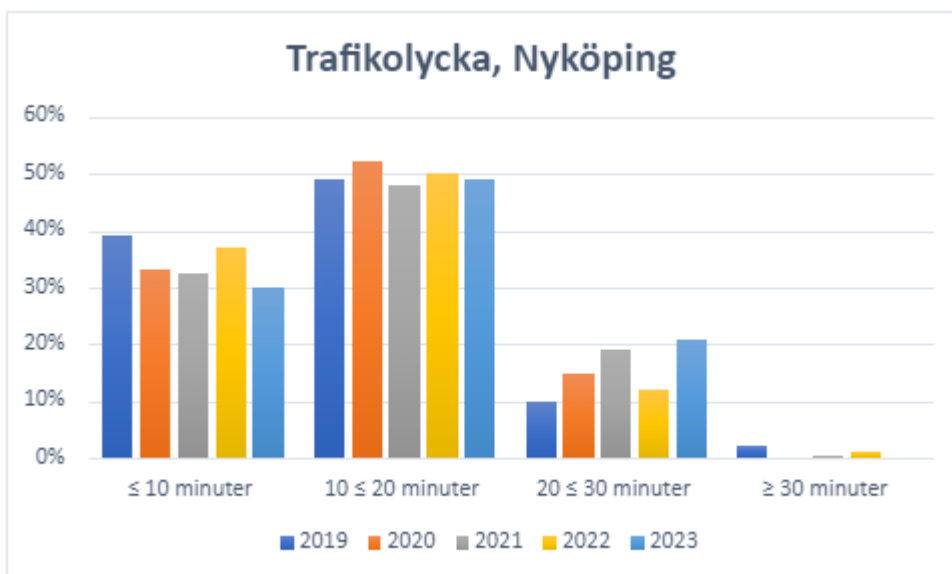
Tabell 13d Trosa, Tid från att larmsamtalet besvaras av SOS (larmcentralen) till dess att första räddningstjänstresurs är framme på plats, brand utomhus

Tabell 14a Gnesta, Tid från att larmsamtalet besvaras av SOS (larmcentralen) till dess att första räddningstjänstresurs är framme på plats, trafikolycka

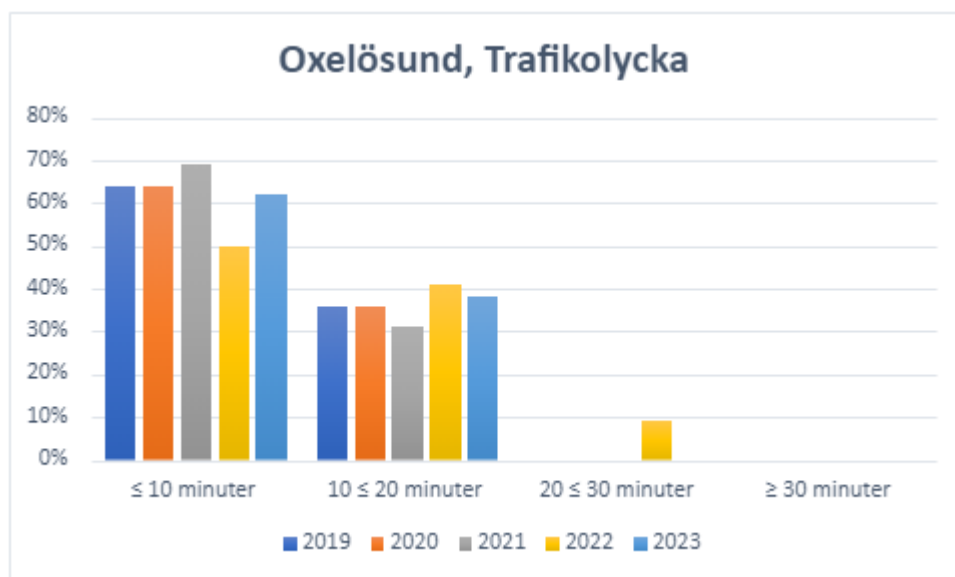

Tabell 14b Nyköping, Tid från att larmsamtalet besvaras av SOS (larmcentralen) till dess att första räddningstjänstresurs är framme på plats, trafikolycka

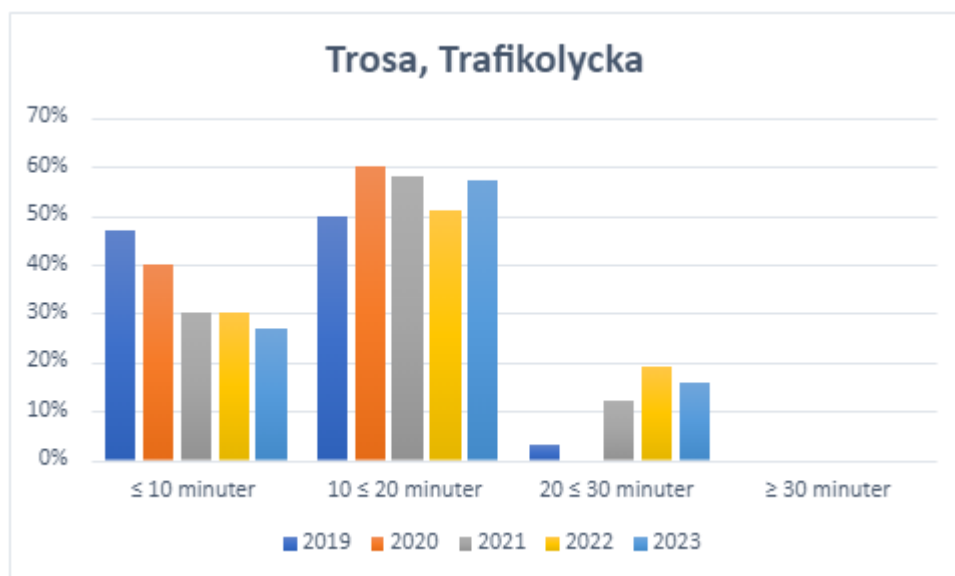

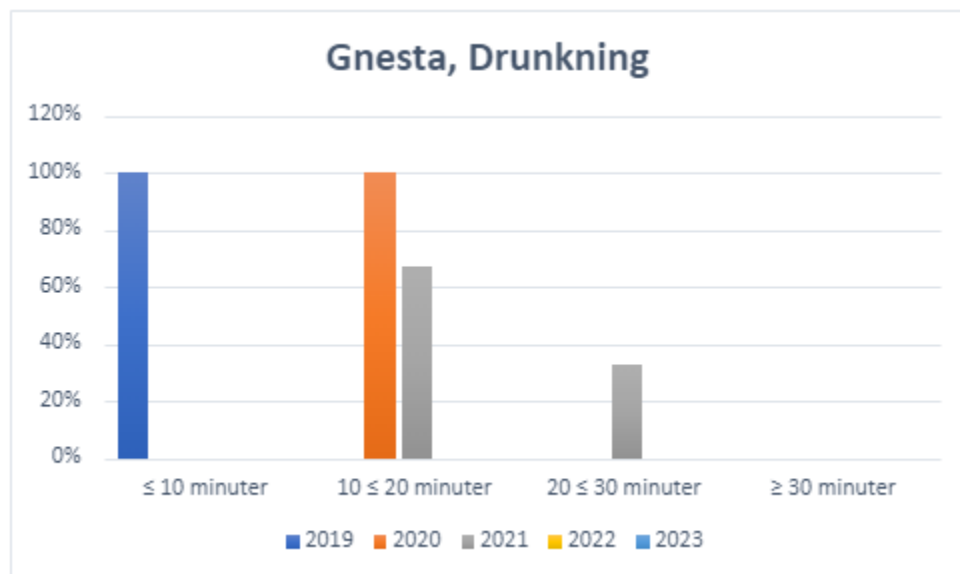
Tabell 14c Oxelösund, Tid från att larmsamtalet besvaras av SOS (larmcentralen) till dess att första räddningstjänstresurs är framme på plats, trafikolycka

Tabell 14d Trosa, Tid från att larmsamtalet besvaras av SOS (larmcentralen) till dess att första räddningstjänstresurs är framme på plats, trafikolycka

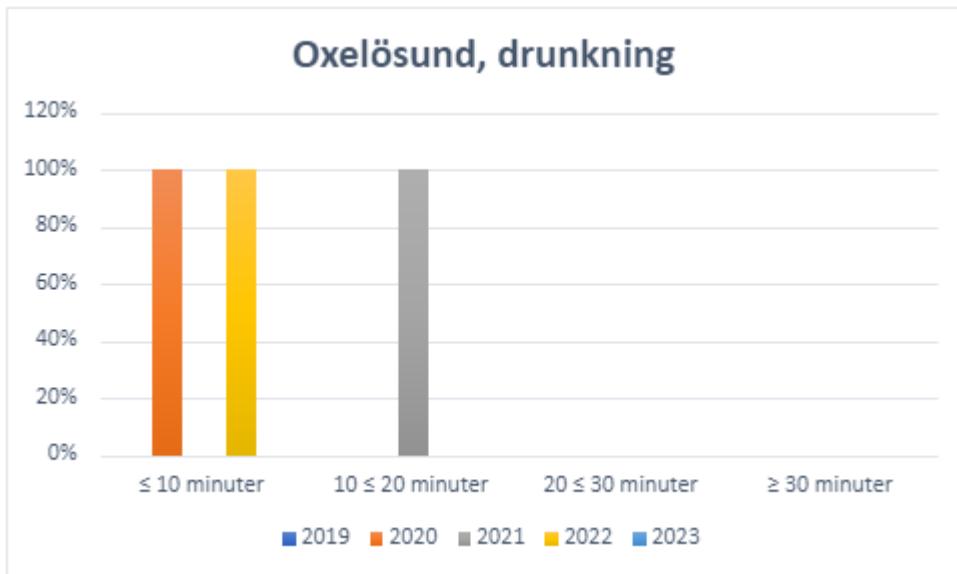
Tabell 15a Gnesta, Tid från att larmsamtalet besvaras av SOS (larmcentralen) till dess att första räddningstjänstresurs är framme på plats, drunkning

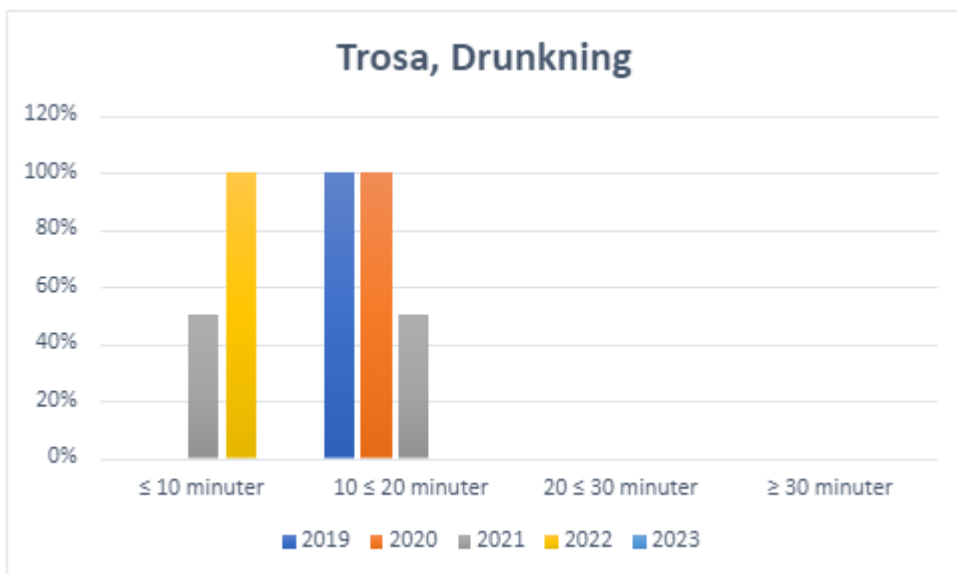
Tabell 15b Nyköping, Tid från att larmsamtalet besvaras av SOS (larmcentralen) till dess att första räddningstjänstresurs är framme på plats, drunkning.

Tabell 15c Oxelösund, Tid från att larmsamtalet besvaras av SOS (larmcentralen) till dess att första räddningstjänstresurs är framme på plats, drunkning

Tabell 15d Trosa, Tid från att larmsamtalet besvaras av SOS (larmcentralen) till dess att första räddningstjänstresurs är framme på plats, drunkning

Utifrån statistiken i tabellerna 12–15 kan vi dra följande slutsatser fördelat över varje enskild kommun.

Gnestas kommun

Skillnaden procentuellt sett i responstid till olika larm över åren kan variera rätt mycket vilket till stor del beror på att statistiken bygger på relativt få händelser. Även om responstiden för Gnesta kan vara hög i förhållande till riket så ser vi att vi inom brand i

byggnad kommer räddningstjänsten fram inom tio minuter vid två tredjedelar av händelserna, vilket kan bero på att dessa händelser sker inom tätorten.

Trafikolyckor samt bränder utomhus inträffar däremot i större utsträckning geografiskt längre ifrån brandstationen och har därför en längre responstid.

Vad gäller drunkning har Gnesta haft för få larm om drunkning för att kunna dra några slutsatser.

Nyköpings kommun

Generellt sett har responstiden minskat de senaste fem åren i Nyköpings kommun. Statistiken omfattar larm från samtliga stationer kommunen, så väl heltidsstationen som RiB och värn.

Vid bränder utomhus syns inga större förändringar i responstiden, men vid larm om bränder i byggnader kan vi se en ökning i responstid då fler larm har en responstid mellan 10–20 minuter än under 10 minuter.

Vid trafikolyckor kommer första räddningsresurs fram inom 20 minuter vid cirka 80 procent av larmen. E4:an löper genom hela kommunen och längs med vägen finns två frivilliga räddningsvärn, ett i västra delen av kommunen och ett i nordöstra. Även om värnen inte har en beslutad anspänningstid, utan har så kallas fri inkallning vilket betyder att det inte alltid är någon som responderar på larmen, är de många gånger första räddningsresurs på plats vid trafikolyckor. Utan värnen skulle responstiden vara längre på E4.

Vad gäller drunkning visar statistiken att Nyköping har haft mellan tre och sex larm per år under de senaste fem åren, vilket är för få händelser för att dra någon slutsats från.

Oxelösunds kommun

Oxelösunds kommun en geografiskt liten kommun och har därför en väldigt kort responstid. Endast i enstaka fall har det tagit längre tid än 20 minuter för första räddningsresurs att anlända oavsett typ av händelse. Vid brand i byggnad 2023 var responstiden vid samtliga händelser under tio minuter.

Antalet drunkningslarm har under tidsperioden varit för få i Oxelösund för att kunna dra några slutsatser.

Trosa kommun

Vid brand i byggnad har SKRTJ under de senaste fem åren endast vid något enstaka tillfälle haft längre responstid än 20 minuter. Majoriteten utav larmen når vi inom tio minuter. Responstiden vid trafikolyckor ligger procentuellt sett väldigt lika över åren. Gällande drunkningslarm har Trosa haft för få insatser för att kunna dra några slutsatser.

Sammanfattningsvis för samtliga kommuner finns det variationer i responstiderna över åren. Detta kan bero på faktorer som avståndet mellan olycksplatsen och brandstationen och andra lokala förhållanden. För att förbättra responstiderna är det viktigt att vi i varje kommun fortsätter övervaka och anpassa sina räddningsresurser efter riskbild och samhällets utveckling. Effektiv resursallokering och fortsatt utvärdering av responstidsfaktorer är nödvändiga.

8.1.6 Överlåtande åt annan att vidta inledande begränsade åtgärder

Inom SKRTJ finns två frivilliga brandvårn som är föreningar. SKRTJ har överlåtit till dessa vörn att vidta inledande begränsade åtgärder. Värnen är placerade i Kila och Tystberga.¹⁸

8.1.7 Samverkan med andra aktörer

SKRTJ har i olika omfattning en etablerad samverkan med flera aktörer, så som Länsstyrelsen Södermanlands län, Region Sörmland, Trafikverket, Kustbevakningen, Sjöräddningssällskapet, Polisen och Försvarsmakten.

SKRTJ har avtal med följande aktörer:

- Region Sörmland, avseende I Väntan På Ambulans (IVPA).
- Räddningstjänstorganisationer i Sörmland - Eskilstuna kommun, Strängnäs kommun, Västra Sörmlands räddningstjänst och Flens kommun. Avtal om samverkan för räddningstjänst.
- Avtal om gränslös räddningstjänst med Räddningstjänsten Östra Götaland.
- Brandskyddsföreningen Restvärdesräddning.
- Stockholm Skavsta flygplats avseende befattningen räddningschef vid flygplatsen.
- Avtal med SBFF om anslutning till Räddningscentral Öst, avseende samverkan i ett gemensamt ledningssystem
- Samverkansavtal med Brandkåren Attunda, Räddningstjänsten Enköping-Håbo, Räddningstjänsten Eskilstuna, Räddningstjänsten Flen, Räddningstjänsten Gotland, Räddningstjänsten Mälardalen, Räddningstjänsten Norrtälje kommun, Räddningstjänsten Sala-Heby, Räddningstjänsten Strängnäs, Storstockholms brandförsvaret, Södertörns brandförsvarfsförbund, Sörmlandskustens räddningstjänst och Uppsala brandförsvaret.
- Underavtal till samverkansavtalet ovan med regionens räddningstjänster avseende gemensamma specialresurser för hantering av farliga ämnen.
- Samarbetsavtal gällande oljeskydd med Oxelösunds hamn
- Tystberga räddningsvörn
- Kila frivilliga brandkår
- Nävekvarns räddningsvörn

8.1.8 Varning och information till allmänheten

Viktigt Meddelande till Allmänheten (VMA) är ett system för att varna människor om att något allvarligt har hänt och att händelsen omedelbart hotar människors liv och hälsa, egendom eller miljö. I händelse av ett VMA ska allmänheten alltid följa de anvisningar som framgår i informationen. Grunden är att alla som nås av ett VMA ska gå inomhus, stänga fönster, dörrar och ventilation samt söka mer information via radio, TV, kommunens

---

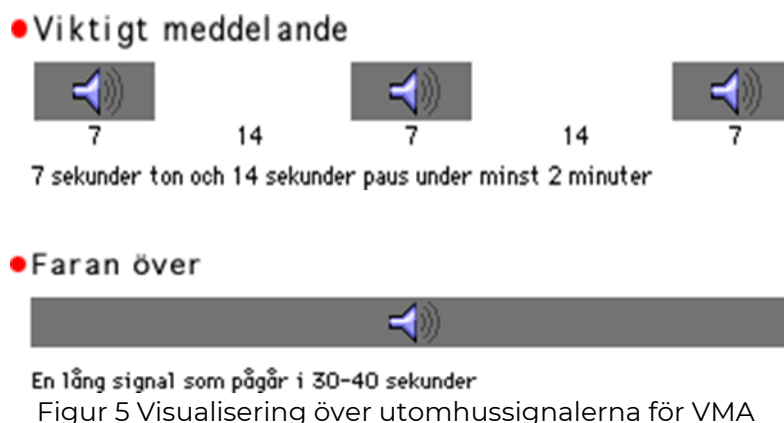
¹⁸ Totalt finns fyra frivilliga brandvårn inom SKRTJ:s område. Gåsinge är ett kommunalt vörn, och således har inte SKRTJ överlåtit åt annan att vidta åtgärder. Värnet i Nävekvarn är en förening, precis som Kila och Tystberga, men där finns en FIP anställd enligt RIB-avtalet och det får därför anses som att FIP:en vidtar "inledande begränsande åtgärder" och värnet sedan hjälper till att bryta skadeförloppet.

webbplats eller informationsnumret 113 13. Det finns två typer av meddelanden, varnings- och myndighetsmeddelanden.

Varningsmeddelande används vid allvarliga händelser och sänds omedelbart på begäran av räddningsledare eller myndighet och företag i situationer då omedelbar risk bedöms föreligga för skada på liv, egendom eller i miljö. Meddelandet kan gå ut via följande kanaler:

- Tyfoner, vilka finns i Nyköpings och Oxelösunds tätorter samt Studsvik
- TV
- Radio
- Talmeddelande till fast telefon inom det drabbade området
- SMS till personer som är adressregistrerade eller befinner sig i det drabbade området
- Krisinformation.se (webbplats, app och sociala medier)
- 112-appen

Utomhuslarmet via tyfonerna består av upprepade sju sekunder långa signaler med fjorton sekunders tystnad emellan, under minst två minuter. Faran över signaleras genom en 30–40 sekunders lång signal.

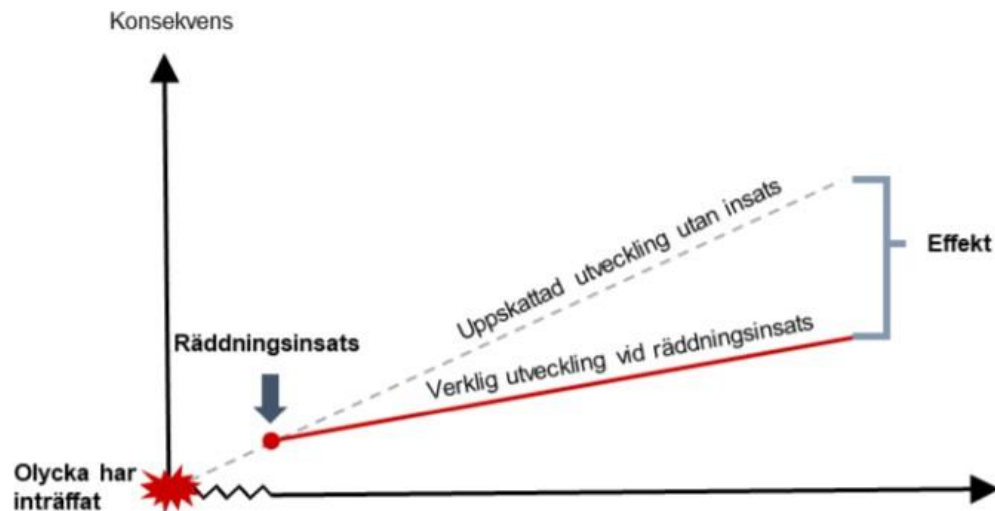

8.2 Operativ förmåga per olyckstyp

I detta kapitel beskrivs SKRTJ:s operativa förmåga per olyckstyp. Figur 6 beskriver skillnaden i effekter om en räddningsinsats inleds i förhållande till om en räddningsinsats inte inleds.

Punkten för då räddningsinsatsen inleds kan brytas ner för att förstå hur förmågan och effekten hänger ihop. Vi vill att figur 5 ses som en dynamisk bild, där punkten för räddningsinsatsen kan förflyttas längs med kurvan för "uppskattad utveckling utan insats" och förflyttningen är beroende på hur räddningsinsatsen är dimensionerad. Dimensioneringen beror bland annat på tillgång till resurser (material, personal, kompetens) och geografiska förutsättningar. Till exempel kan det antas att effekten kan bli större (mer positiv utveckling av det negativa skadeförloppet) ju tidigare en räddningsinsats initieras.

Hur stor effekten blir kan även antas bero på hur "stor" räddningsinsats som initieras. Ett exempel är vid en omfattande brand i en byggnad där det finns liv att rädda. Då krävs att det kommer tillräckligt många resurser inom godtagbar tid för att räddningsinsatsen ska få önskad effekt (rädda liv och begränsa brandspridning).

Figur 6 Schematisk bild över vilken skillnaden i effekt om räddningsinsats inleds eller inte inleds¹⁹

¹⁹ Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, publikation nr MSB1789 – juni 2021. Handbok - Innehåll och struktur i kommunala handlingsprogram enligt lagen om skydd mot olyckor

8.2.1 Brand i byggnad

Räddningstjänstens förmåga vid brand i byggnad varierar beroende på vilken typ av byggnad som är drabbad. Boverkets byggregler reglerar hur det byggnadstekniska brandskyddet ska utformas i olika byggnader och lokaler. Därtill ska verksamheter bedriva ett systematiskt brandskyddsarbete som dimensionerar det organisatoriska brandskyddet, vilket bland annat ska innehålla instruktioner för hur en utrymningsituation ska gå till.

Från i stort sett alla lokaler ska det finnas två av varandra oberoende utrymningsvägar. En av utrymningsvägarna i flervåningsbyggnader som innehåller kontor och/eller bostäder kan utgöras av räddningstjänstens höjdfordon eller bärbara stegar under vissa förutsättningar²⁰. På stationerna i Nyköping, Oxelösund och Gnesta finns höjdfordon som kan vara alternativ utrymningsväg i byggnader upp till 23 meter över mark. På alla brandstationer (heltid och RIB) finns bärbara stegar som kan utgöra alternativ utrymningsväg för byggnader upp till elva meter över mark. Båda alternativen förutsätter att det byggnadstekniska brandskyddet i byggnaden är dimensionerat för denna typ av lösning, med avseende på bland annat tillgängliga uppställningsplatser för räddningstjänstens fordon och räddningsvägar som underhålls regelbundet. SKRTJ:s förmåga att utrymma med hjälp av höjdfordon och bärbara stegar preciseras i vägledningen *Utrymning med hjälp av Sörmlandskustens räddningstjänst*.

Brandstationerna inom SKRTJ har idag en sådan bemanning att invändig livräddning genom rökdykning och utvändigt livräddning via höjdfordon inte kan påbörjas samtidigt. Den räddningsstyrka som anländer till platsen först kan därför behöva prioritera mellan invändig och utvändigt livräddning, till dess att förstärkande enheter (med erforderliga resurser) har anlånt till skadeplatsen.

Vad gäller byggnader som innehåller vårdlokaler, så som sjukhus, särskilda boenden och kriminalvårdsanstalter, sätts stor vikt vid verksamhetens organisatoriska brandskydd. Ofta bygger utrymningsstrategin i denna typ av byggnader på så kallad horisontell utrymning, då personalen ska förflytta personer i lokalerna till angränsande brandcell i samma våningsplan. Vid en brand i en vårdlokal är det därför viktigt att räddningstjänsten så tidigt som möjligt får information om var människor finns i byggnaden, så att rätt skadebegränsande åtgärder kan initieras.

Vid bränder i höga byggnader, över 16 våningsplan, är räddningstjänsten till stor del beroende av det byggnadstekniska brandskyddet. Exempelvis är det viktigt att system för att evakuera rök- och brandgaser från byggnadens trapphus fungerar. Även installationer så som räddningshissar, stigarledning och eventuella sprinklersystem är viktiga komponenter för att räddningstjänsten ska kunna nå önskad effekt med insatsen.

Många byggnader har särskilda risker som behövas tas i beaktande vid en räddningsinsats, inte minst för insatspersonalens säkerhet. Det kan till exempel vara en industri där det förvaras gasflaskor, eller där det finns gaser som går genom olika rörledningar i byggnaden. Det finns också byggnader som har objekt som är skyddsvärda, inte minst ur kulturhistoriskt perspektiv så som värdefulla ting i kyrkor eller på museer. För denna typ av anläggningar är insatsplaner till stor hjälp för räddningstjänstens personal vid en räddningsinsats.

Insatsplanerna utgör ett mycket viktigt beslutsunderlag i genomförandet av räddningsinsatsen.

---

²⁰ Förutsättningarna regleras i Boverkets byggregler.

Effekt	Uppgifter av särskild vikt	Nyckelresurser
<p>Efter att räddningstjänsten har påbörjat skadebegränsande åtgärder ska personer som är utsatta för fara i byggnaden förflyttas till säker plats, och ingen brandspridning ska ske utanför redan drabbad(e) brandcell(er).²¹</p> <p>Räddningstjänstens åtgärder för att bekämpa branden ska minimera negativ miljöpåverkan.</p>	<p>För att begränsa skadeförloppet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Omedelbar släckinsats • Omedelbar livräddning • Utrymma eller inrymma personer i fara • Riskbedömning <p>För att bryta skadeförloppet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Invändig och utvändig släckning • Invändig och utvändig evakuering • Förhindra spridning till annan brandcell • Förhindra spridning till annan byggnad • Restvärdesräddning • Akut omhändertagande 	<ul style="list-style-type: none"> • Organisation för rökdykning • Höjdfordon • Tankfordon • Extra rödskyddsutrustning

8.2.2 Brand utomhus

En stor del av de larm som SKRTJ responderar på är bränder utomhus. Till denna olyckstyp hör allt från skogsbränder till bränder i containrar och fordon. Förmågebeskrivningen nedan fokuserar på bränder i skog- och mark eftersom dessa ofta är svårare att hantera och kräver andra typer av nyckelresurser än andra bränder utomhus. Vi vill dock lyfta ett par aspekter som är viktiga att tänka på vid andra typer av bränder utomhus och gör det här i inledningen av avsnittet.

Bränder i fristående objekt utomhus, så som containrar och fordon är vanliga i samtliga av SKRTJ:s kommuner. Många av dem är anlagda. Vid en insats till en brand utomhus behöver räddningsinsatsen som alltid prioritera att rädda liv, egendom och miljö. Ofta är det fristående objekt som brinner, varför räddningstjänsten behöver inrikta insatsen till att förhindra spridning till intilliggande objekt. Det kan till exempel handla om bilar som är parkerade intill en annan brinnande bil, eller sopkärl som står tätt intill varandra. Värt att beakta är att en händelse som inleds som brand utomhus kan sprida sig till en byggnad; till exempel om ett sopkärl är placerad intill en fasad och en brand utbryter i sopkärlet. Då menar vi att det blir en brand i byggnad och förmågebeskrivningen framgår därmed i avsnitt 8.2.1.

I förmågebeskrivningen nedan är fokus på mark- och skogsbränder.

²¹ Med tanke på responstiden och om det byggnadstekniska brandskyddet är korrekt utfört bör ett rimligt antagande vara att den drabbade brandcellen är startbrandcellen. Det vill säga, branden bör kunna begränsas till startbrandcellen.

Effekt	Uppgifter av särskild vikt	Nyckelresurser
<p>Branden ska vara begränsad och under kontroll inom 20 timmar från dess att larmet inkommer till räddningscentralen.</p> <p>Räddningstjänstens insats ska sträva efter att minimera störningar på samhällsviktig verksamhet och begränsa skador på egendom.</p>	<p>För att begränsa skadeförloppet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Positionering • Ringa in branden och inleda släckning • Upprätta lägesbild och prognos • Riskbedömning • Tidig resurssättning <p>För att bryta skadeförloppet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Upprätta begränsningslinjer • Släcka brand • Skapa uthållighet • Samverka med markägare 	<ul style="list-style-type: none"> • Terrängfordon • Motorsprutor • Tankfordon • Tolka brandriskdata • Skogsbrandsläp • Flygande resurser så som helikopter och skopande flygplan* • Förstärkningsresurs skogsbrand*

*läs mer i kapitel 8.1.2 och 8.1.7

8.2.3 Trafikolycka

I den här typolyckan ryms ett par olika olyckstyper; olycka på väg, järnväg och flyg.

Det är svårt att renodla olyckstyper. Till exempel är många olyckor som händer på eller intill järnvägen inte att klassa som "järnvägsolycka", utan istället suicid, påkörda djur eller bränder intill banvallen. Järnvägsolyckor som är just järnvägsolyckor, och inte något annat, inträffar relativt sällan i SKRTJ:s område och kommer därför inte att beskrivas djupare i detta avsnitt. Precis som för alla olyckstyper är insatspersonalens säkerhet viktig att beakta, och vad gäller arbete på järnväg handlar det specifikt om risker kopplade till el och järnvägstrafik. SKRTJ:s förmåga vid räddningsinsatser på järnväg beskrivs närmare i räddningstjänstens interna dokument för beskrivning av operativ förmåga som är under arbete.

I Nyköpings kommun är Stockholm Skavsta flygplats belägen. För förmågebeskrivning kopplat till flygplatsen hänvisas dels till insatsplanerna för Skavsta, dels till interna dokument för förmågebeskrivning. Vid mindre flygplansolyckor är det viktigt att säkra platsen mot brand, prioritera livräddning och därefter miljöräddning inte minst med tanke på eventuellt läckage av flygbränsle. Vad gäller ansvarsfördelningen vid flygplansolyckor är Sjöfartsverket ansvariga för lokalisering av luftfartyg vid inträffat eller befarat haveri, eller då fara hotar lufttrafiken. När luftfartyget är lokaliserat övergår ansvaret till den kommunala räddningstjänsten.

Vid en inträffad trafikolycka med skadade personer är det viktigt att de skadade personerna kommer till sjukhus så fort som möjligt. I många sammanhang används begreppet "golden hour", vilket betyder att för att personer ska ha så god chans som möjligt att överleva efter en trafikolycka ska de vara på sjukhus inom en timme.

Något som är oerhört viktigt vid SKRTJ:s arbete på vägar är insatspersonalens säkerhet, därför är det av största vikt att etablera en säker arbetsplats i samband med trafikolyckor.

Effekt	Uppgifter av särskild vikt	Nyckelresurser
Vid en trafikolycka på väg ska skadade personer vara på sjukhus inom en timme från dess att olyckan inträffade. Vi ska sträva efter att minimera miljö- och samhällspåverkan, utan att göra avkall på säkerheten för insatspersonalen.	<p>För att begränsa skadeförloppet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Etablera säker arbetsplats • Säkra mot brand i drabbade fordon • Stabilisera olycksfordon • Akut omhändertagande • Riskbedömning <p>För att bryta skadeförloppet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Losstagnung • Uppsamling och sanering av läckage • Restvärdesräddning 	<ul style="list-style-type: none"> • Verktyg för avancerad losstagnung • Buffertfordon • Tung räddning • Kunskap om risker med olika typer av bränslen

8.2.4 Olycka med farliga ämnen

Sedan 2020 ingår SKRTJ i ett regionalt avtal gällande olyckor med farliga ämnen, se bilaga A.

Vid olyckor med farliga ämnen som inträffar i SKRTJ:s respektive kommuner kommer SKRTJ:s resurser högst troligt att vara första räddningsresurs på plats och därför behöver SKRTJ ha en viss förmåga att hantera denna olyckstyp.

För de Sevesoanläggningar och farliga verksamheter som finns i våra fyra kommuner finns planer för kommunal räddningsinsats där räddningstjänstens förmåga beskrivs.²²

SKRTJ har viss förmåga att hantera utsläpp av olja längs med kusten, och denna förmåga finns främst i samverkan med andra aktörer.

En olycka med farliga ämnen kan ta sig många olycka uttryck. Det kan till exempel vara vid en brand i en byggnad där det förvaras stora mängder farliga ämnen, trafikolyckor med transporter av farligt gods eller utsläpp av farliga ämnen från en industri. Det utsläppta ämnet kan ha olika aggregationstillstånd och vara farligt på olika sätt för omgivningen. Oavsett olyckstyp och vilket ämne det handlar om är det viktigt att räddningspersonalen kan identifiera det utsläppta ämnet och tolka dess viktiga data med hjälp av de beslutsstöd som finns att tillgå, och därefter påbörja skadeavhjälpande åtgärder.

Effekt	Uppgifter av särskild vikt	Nyckelresurser
Efter räddningstjänstens framkomst ska inga ytterligare människor som befinner sig i närheten av utsläppet skadas eller	<p>För att begränsa skadeförloppet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Utrymma eller inrymma personer i fara • Varna personer som kan utsättas för fara 	<ul style="list-style-type: none"> • Organisation för att hantera kemolyckor enligt regiongemensamt avtal*

²² Den kommunala planen för räddningsinsats är indelad i en allmän del och en intern del. Den allmänna delen har diarienummer ROS21/3:14. Vid dags dato håller den interna delen på att upprättas.

omkomma. Utsläppet eller dess miljökonsekvenser ska inte heller förvärras efter att räddningstjänsten initierat skadeavhjäljande åtgärder.	<ul style="list-style-type: none"> • Spärra av riskområde • Omedelbar livräddning (exempelvis livräddande personsanering) • Identifiera och indikera ämne <p>För att bryta skadeförloppet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Begränsa eller stoppa utflödet • Sanering (personer, egendom och miljö) • Restvärdesräddning 	<ul style="list-style-type: none"> • Kunskap om att tolka data för farliga ämnen • Tankfordon • Förstärkningsresurs CBRN* • Förstärkningsresurs oljeutsläpp*
--	--	--

* läs mer i kapitel 8.1.2 och 8.1.7

8.2.5 Naturolycka

Naturolyckor kommer i olika former och olika intensitet. Det kan handla om allt ifrån ras och skred till översvämningar och stormar. Förmågebeskrivningen för naturolycka hålls generell, eftersom effekten som eftersträvas bedöms vara den samma oavsett vilken typ av naturolycka som har inträffat.

Effekt	Uppgifter av särskild vikt	Nyckelresurser
Nödstillda personer ska evakueras till säker plats och störningar i samhällsviktiga verksamheter ska minimeras.	<p>För att begränsa skadeförloppet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Säkra framkomlighet på vägar • Evakuera människor • Säkra eller avlägsna (konstruktions)delar som hotar att skada människor, egendom eller miljö <p>För att bryta skadeförloppet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pumpa vatten • Invallning • Losstagning • Sågarbete • Samverkan med andra aktörer • Restvärdesräddning 	<ul style="list-style-type: none"> • Terrängfordon • Motorsprutor • Förstärkningsresurs översvämning* • Förstärkningsresurs sök och räddning (NUSAR)*

* läs mer i kapitel 8.1.2 och 8.1.7

8.2.6 Drunkning

Ett larm om drunkning är ett väldigt tidskritiskt larm; det krävs att räddningsresurser kommer fram snabbt till platsen och kan lokalisera den drabbade för att sedan få upp personen över vattenytan. På samtliga RIB-stationer i SKRTJ:s område finns ytlivräddare och på heltidsstationen i Nyköping finns räddningsdykare.

Effekt	Uppgifter av särskild vikt	Nyckelresurser
Den skadedrabbade ska komma ovanför vattenytan så fort som möjligt för att möjliggöra akut omhändertagande och avtransport till sjukhus.	<p>För att begränsa skadeförloppet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Snabb larmhantering och positionering • Lokalisering av personen <p>För att bryta skadeförloppet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ytlivräddning eller dykning • Akut omhändertagande • Samverkan med andra aktörer 	<ul style="list-style-type: none"> • Räddningsdykare • Ytlivräddare • Båtar • Hansabrädor

8.3 Ledning i räddningstjänsten

Räddningstjänsten ska vara ändamålsenligt ordnad och räddningsinsatser ska kunna påbörjas inom godtagbar tid och genomföras på ett effektivt sätt (LSO 1 kap § 3). För att kunna uppnå detta behövs ett väl anpassat räddningsledningssystem. SKRTJ har, dels enskilt, dels genom samverkan med andra, ett räddningsledningssystem som är dimensionerat för att leda de räddningsinsatser som behövs utifrån både den lokala och den regionala riskbilden.

Räddningsledningssystemet har tillräcklig kapacitet och robusthet för att hantera flera räddningsinsatser samtidigt och för att hantera omfattande räddningsinsatser.

För att nå en effektiv hantering av olyckor krävs en ledningsorganisation som är väl anpassad för den situation som råder. Principiellt delas vår ledningsförmåga inom två domäner. Dels ska varje enskild räddningsinsats, stor som liten kunna ledas på ett effektivt sätt. Vi har ett flexibelt system med flera ledningsnivåer som kan formas efter olyckans karaktär och omfattning, mängden personal och funktioner som hanterar olyckan och behovet av att samverka med andra aktörer. Målet är alltid att minimera påverkan för de drabbade och på samhället. Den andra domänen inom ledning som ständigt måste hanteras är ledning av räddningstjänsten som system, d.v.s. den centrala ledning som behövs för att genomföra omvärldsbevakning, tolka inkommande larm och skeenden, tillsätta resurser till respektive insats samt prioritera och följa upp dessa, delta i regionala samverkansforum m.m. För detta finns en ständigt bemannad ledningscentral med ett ansvarigt befäl.

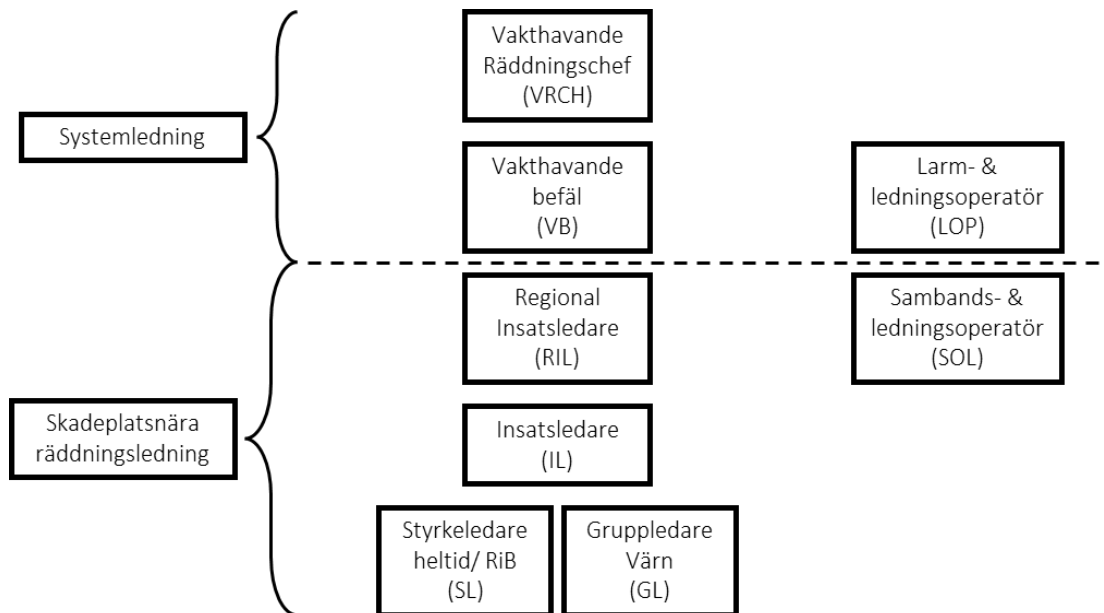
SKRTJ samarbetar med Brandkåren Attunda, Räddningstjänsten Enköping-Håbo, Räddningstjänsten Eskilstuna, Räddningstjänsten Flen, Räddningstjänsten Gotland, Räddningstjänsten Mälardalen, Räddningstjänsten Norrtälje kommun, Räddningstjänsten Sala-Heby, Räddningstjänsten Strängnäs, Storstockholms brandförsvär, Södertörns brandförsvärsförbund, Sörmlandskustens räddningstjänst och Uppsala brandförsvär, vilket benämns Räddningsregion östra Svealand (RRöS). Syftet med samarbetet är att skapa bättre förutsättningar för snabb resursupbyggnad, uthållighet, tillgång till spetskompetens och förmåga att bibehålla god beredskap. Genom att arbeta enhetligt underlättas samverkan.

Samarbetet regleras i ett samverkansavtal och innebär att den resurs som snabbast kan vara på plats, och som är lämplig för händelsen, används vid nödlägen oavsett kommun- eller organisationstillhörighet. Både räddnings- och ledningsresurser larmas gränslöst i syfte att möta de hjälpsökandes behov på ett effektivt sätt.

Inom räddningsregionen där avtalet om gränslös samverkan gäller finns två larm- och ledningscentraler: Räddningscentral Mitt och Räddningscentral Öst (RC Öst).

I figur 7 illustreras de ledningsfunktioner som är knutna till RC Öst. I avsnitt 8.3.1 och 8.3.2 finns en sammanfattande beskrivning över den övergripande ledningen respektive ledning av insats. För djupare beskrivning hänvisas till Regionalt ledningsdokument som är gemensamt för alla räddningstjänstorganisationer inom RRÖS.

Figur 7 Ledningsstrukturen inom RRÖS

8.3.1 Övergripande ledning

SKRTJ samverkar i räddningsledningssystemet RC Öst tillsammans med räddningstjänsterna i Eskilstuna, Flen och Strängnäs, samt Södertörns Brandförsvarsförbund (10 kommuner). Från RC Öst bedrivs ledning, dygnet runt och året om, övergripande ledning för räddningstjänstorganisationerna. Den övergripande ledningen bedrivs utifrån en helhetssyn för räddningstjänstverksamheten inom dessa organisationer. Genom RC Öst kan SKRTJ anpassa ledning och användning av räddningsresurser utifrån aktuell riskbild och pågående räddningsinsatser.

Den övergripande ledningen bedriver hela tiden omvärldsbevakning för att kunna upptäcka händelser och skeenden som kan föranleda att beredskapen behöver anpassas. Det kan till exempel vara hög brandrisk i skog och mark, stora demonstrationer, social oro eller andra händelser i samhället som kan öka risken för olyckor eller påverka framkomligheten för räddningsresurser. Beredskapen anpassas normalt genom strategiska förflyttningar av olika resurser eller genom att systemet förstärks med ytterligare resurser.

Ledning av räddningsinsatser påbörjas direkt när räddningscentralen kopplas in i samtalet och börjar göra en bedömning av vad som har inträffat. Övergripande ledning fattar beslut om avsikt och ram för insatsen samt gör prioriteringar gentemot andra pågående insatser och beredskapsläget. Den övergripande ledningen kan fatta beslut om att omfördela resurser utifrån behovet vid den enskilda händelsen och utifrån det aktuella beredskapsläget. Det kan till exempel handla om att prioritera om en specialfunktion som räddningsdykare, tak- och sprängenheter eller kemresurs. Vid behov initierar den övergripande ledningen samverkan med andra aktörer och säkerställer information till allmänheten om till exempel risker i samband med insatser.

Totalt är det 17 kommuner som ingår i systemet. De totalt 43 kommunerna som styrs från de båda ledningssystemen RC Öst och RC Mitt ingår tillsammans i Räddningsregion östra Svealand (RRÖS).

Räddningsledningssystemets övergripande ledning är uppbyggt med de gemensamma ledningsfunktionerna vakthavande räddningschef, vakthavande befäl, regional insatsledare samt larm- och ledningsoperatör. Räddningscentralen är utformad med redundanta tekniska system utifrån SOS Alarms krav och den övergripande ledningen arbetar i SOS Alarms teknikplattform Zenit/Coordcom.

Den övergripande ledningens alternativa räddningscentral är RC Mitt som tillhör Storstockholms brandförsvaret.

Räddningsledningssystemet finns ytterligare beskrivet i styrande dokument. I anslutning till den ordinarie samt den alternativa räddningscentralen finns stabsutrustning och utrymmen för att bedriva stabsarbete. Rutiner för stabsarbete finns framtagna och grundar sig på Natomodellen med funktionerna R1-R9. Eftersom de medverkande räddningstjänstorganisationerna samverkar med att tillhandahålla stabspersonal kan arbetet bedrivas över tid. Stabspersonal kan verka i räddningscentralen likväl som på skadeplats.

Samtliga befäl med räddningsledarbehörighet har mandat ta beslut om att inleda och avsluta räddningsinsats. Tid från att larmet inkommer till 112 till att första kommunala räddningsresurs kan påbörja skadeområdesnära ledningsarbete i olika delar av kommunen beskrivs närmare i kap. 8.1.1 (anspänningstid) samt 8.1.5 (responstid, framkomsttid med mera).

Vakthavande räddningschef (VRCH)

Funktionen arbetar på delegation av räddningscheferna inom de fem räddningstjänstorganisationer som styrs från RC Öst och ansvarar för den kontinuerliga styrningen av räddningsledningssystemet. VRCH har rollen räddningsledningschef och ansvarar då för inriktning/samordning för samtliga pågående räddningsinsatser samt beredskapshållning inom hela det geografiska ansvarsområdet. Funktionen kan även ha rollerna räddningsledare eller samverkansperson.

VRCH ska tolka och besluta om organisationens roll, gränser för räddningstjänst, tilldelning av resurser för en specifik insats samt om nödvändigt kontakta/informera drabbad kommun samt samverkande myndigheter före, under eller efter räddningsinsats.

VRCH ska vidare bidra med chefskap och ledning vid större händelser eller flertalet mindre som belastar systemet. VRCH är ytterst ansvarig för nödvändiga akuta beslut som kan uppkomma inom räddningstjänstverksamhetens ansvarsområde för RC Öst.

VRCH larmas direkt vid förutbestämda larmtyper och har 60 minuter inställetid till ordinarie räddningscentral. Funktionen kan vara operativ på 90 sekunder via telefon och Rakel, dygnet runt alla dagar om året.

Vakthavande befäl (VB)

Funktionen har normalt rollen driftchef och driver det dagliga arbetet i den övergripande ledningen på uppdrag av VRCH. VB verkar även som inriktnings- och samordningskontakt gentemot andra aktörer, ansvarar för beredskapshandling utifrån normal avsikt med beredskap samt kan vid behov vara räddningsledare och arbetsleda händelsevärderingen. VB och VRCH kan vara ansvariga för enskilda räddningsinsatser. Det

kan till exempel vara fallet när VB styr värnen på distans under en räddningsinsats där ingen styrkeledare har larmats. Vid mycket omfattande och komplexa händelser, såsom händelser som täcker ett stort geografiskt område, VB och VRCH leda enskilda räddningsinsatser. Vid sådana händelser kan det vara nödvändigt att samordna och styra räddningsinsatsen på ett övergripande sätt, med insatsledare och regional insatsledare som ledningsbefäl nära skadeplatsen.

RC Öst har medlyssning på inkommande 112-samtal som berör räddningstjänsten och kan direkt ta beslut om initial och fortsatt resurstilldelning.

VB ansvarar för omvärldsbevakning dygnet runt. Det innebär att funktionen följer exempelvis händelser i samhället samt väderutveckling både i omvärlden och lokalt. Vid händelser som kan påverka räddningsledningssystemet vidtar VB behövliga åtgärder och ansvarar för att tidigt anpassa beredskapen och ledningskapaciteten utifrån den aktuella riskbilden.

VB har 90 sekunders inställetid till räddningscentralen och är direkt operativ via telefon och Raket dygnet runt alla dagar om året.

Larm- och ledningsoperatör (LOP)

LOP tjänstgör i räddningscentralen eller den alternativa räddningscentralen, normalt tillsammans med VB. LOP agerar i rollen händelsevärdering, larmar ut räddningsstyrkor, sköter dokumentation och kommunikation mellan skadeplats och räddningscentral samt kommunicerar med samverkande blåljusorganisationers övergripande ledningsfunktioner.

LOP har mandat att verkställa initial resurstilldelning för räddningsinsatser utifrån larmplaner beslutade av räddningscheferna. LOP tjänstgör sekundoperativt dygnet runt alla dagar året runt.

Vid behov av beslut eller åtgärder utanför LOP:s mandat kontaktas/larmas VB som direkt kan ta beslut via telefon eller bemanna räddningscentralen inom 90 sekunder.

Ledningssystemet beskrivs mer utförligt i ett regiongemensamt styrdokument om ledning.

8.3.2 Ledning av insats

Med insatsledning avses ledning och samordning av enskild räddningsinsats. I varje räddningsstyrka finns ett befäl med kompetens för insatsledning av begränsade insatser. Vid olyckor som kräver flera insatta styrkor finns särskilda ledningsresurser för att hantera ett större behov av ledning och samordning.

Vilka resurser som larmas för att leda en räddningsinsats beror på ledningsbehovet för den aktuella händelsen. Den som leder en räddningsinsats kallas för räddningsledare. Denne ansvarar bland annat för att sätta målet med insatsen, fördela uppgifter och resurser utifrån målet och följa upp genomförandet. Räddningsledaren ska kontinuerligt rapportera till den övergripande ledningen hur insatsen genomförs och vilken effekt den ger samt säkerställa samverkan med andra aktörer på skadeplats.

Ambitionen är att alltid bibehålla en stark ledningsorganisation under så lång tid som möjligt vid en inträffad händelse. Detta för att behålla initiativet och för att skapa goda förutsättningar att verka utifrån den inriktning och de helhetsbeslut som är fattade.

Ledningsorganisationen är dimensionerad för att kunna hantera omfattande räddningsinsatser men vid extrema behov kan förmågan stärkas ytterligare genom inkallning av extra personal och genom regional samverkan.

Regional insatsledare (RIL)

RIL intar vid händelser som kräver stort ledningsbehov rollen räddningsledare på skadeplats och arbetar med insatsledning. RIL kan även agera i rollen som sektionschef, storsektorchef och insatschef samt har förmåga att agera i stödjande roller i både system-, insats- och uppgiftsledning. Med insatsledning menas att kunna agera räddningsledare vid en komplex situation och med god överblick på den rådande situationen.

RIL har upp till 60 minuters inställetid till organisationernas tätorter och kan vara operativ på 90 sekunder via telefon och Rakel, dygnet runt alla dagar året runt.

I systemledningen finns ständigt en RIL i jour som är grundplacerad på RC Öst i Lindvreten och en RIL i beredskap som är grundplacerad i Eskilstuna. Den regionala insatsledaren på Lindvreten stöds av en sambands- och ledningsoperatör (SOL). Ledningsstöd i form av SOL kan tilldelas både insatsledare och styrkeledare vid behov.

Insatsledare (IL)

I Nyköpings kommun finns en IL i beredskap med 90 sekunders anspänningstid. IL är normalt räddningsledare vid olyckor som kräver samverkansbehov med ett mindre ledningsbehov på skadeplats. IL arbetar med insatsledning samt uppgiftsledning. Insatsledaren kommer ofta att vara på plats innan förstärkande styrkor anländer och kan då förmedla förberedande order till ankommande styrkor. Vid större olyckor kan IL agera i rollerna insatschef eller storsektorchef för hela eller delar av händelsen.

IL kommer främst att fokusera på metod och taktik för händelsen, att använda resurser på ett effektivt sätt samt att alltid följa upp resultatet. IL kommer vid större händelser att samarbeta med RIL kring metod och taktik för att tillsammans som ett ledningsteam hantera händelsen på bästa möjliga sätt.

IL har förmåga att agera i stödjande roller i både system-, insats- och uppgiftsledning.

Styrkeledare (SL)

Separata styrkeledare finns inom organisationen för heltidsstyrkan i Nyköping och för RIB-styrkorna i Nyköping, Trosa, Vrena, Gnesta och Oxelösund. SL i Trosa, Vrena, Gnesta och Oxelösund har ett eget utryckningsfordon och utrustning för att vid larm kunna åka direkt från hem/arbetsplats eller motsvarande till olycksplatsen.

Styrkeledare kan vid mindre larm, där samordningsbehovet mellan enheter är litet, hantera händelsen på egen hand som räddningsledare. Vid större händelser kommer styrkeledaren generellt att bli tilldelad uppgifter som gruppen ska hantera, till exempel sektorchef men kan även agera i rollen som insatschef.

Gruppledare (GL)

GL är befäl som ges en begränsad och grundläggande lokal utbildning för att kunna verka som arbetsledare för mindre grupper av räddningstjänstpersonal. En gruppledare kan inte vara räddningsledare, till skillnad från SL, IL, RIL och VB.

Ansvariga roller, både i övergripande ledning och i insatsledning, har ett ständigt ansvar att ompröva ledningsbehov, organisering och enskilda insatsers inriktning utifrån det behov som kan finnas. Med andra ord har VRCH eller VB rätt att fatta beslut som direkt eller indirekt påverkar en enskild räddningsinsats, detta bland annat utifrån att man från den övergripande ledningen har systemperspektivet som inte finns hos insatsledningen.

Responstiden för någon av ledningsenheterna är mindre än 20 minuter för majoriteten av kommunernas tätorter. Ett mindre antal tätorter nås inom en responstid på närmare 30 minuter.

8.3.3 Ledningsstöd

Vid en belastning som medför att VB behöver ledningsstöd ska behovet av inkallning av ledningspersonal eller larmoperatör beaktas.

Vad gäller förstärkt ledning i det lite längre tidsperspektivet så finns ett regionsgemensamt synsätt för upprättande av en stab för ledning av systemet och/eller för ledning av en räddningsinsats eller annan händelse. Det regionsgemensamma synsättet innebär att ett antal olika funktionsbenämningar i regel ska användas, dessa numreras även R1-R9.

Observera att flera olika funktioner kan bemannas av en och samma person beroende på typ och dignitet av händelse.

Gemensam stabschefsutbildning har genomförts i räddningsregionen vilket innebär att räddningscentralerna har ett liknande synsätt för hur en stab ska ledas. En stab kommer företrädesvis att upprättas på RC utifrån att ledning av systemet och delar av en eller flera räddningsinsats/-er eller annan händelse behöver samordnas.

8.4 Samtidiga och omfattande räddningsinsatser

Flera av de olyckstyper som kan inträffa inom SKRTJ:s område kan föranleda omfattande räddningsinsatser som tar många resurser i anspråk under lång tid, till exempel en omfattande skogsbrand. Det är dock inte bara enstaka omfattande händelser som kan belasta SKRTJ:s skadeavhjälpare organisation, även flera samtidiga händelser kan innebära att många resurser behöver vara aktiva under en längre tid.

RC Öst har god erfarenhet att hantera hög belastning till följd av omfattande och flera samtidiga händelser. SKRTJ har genom samverkansavtalet med SBFF god tillgång till ledningsresurser. Den här möjligheten, att gränslöst förstärka varandra med ledningsresurser inom räddningsregionen, innebär att SKRTJ kan säkerställa en god förmåga till skadeplatsnära ledning även vid hög belastning.

När en olycka inträffar larmas resurser från den eller de närmaste brandstationerna till platsen för att genomföra insatsen. Vid omfattande insatser samlas resurser från ett större område, ofta även från angränsande räddningstjänstorganisationer. Omvänt stöttar även SKRTJ med våra räddningsresurser till andra kommuner när de har behov.

Inom räddningstjänsterna som samverkar kring RC Öst är rutinen, för att upprätthålla beredskapen, normalt sett att inte kalla in extra brandpersonal vid en omfattande händelse. I stället nyttjas det faktum att det inom regionen är relativt tätt mellan räddningsresurser, och en lägre men för stunden acceptabel beredskap för nya insatser kan uppnås genom att fördela kvarvarande resurser över ytan på ett effektivt sätt. Detta innebär att en räddningsstyrka kan flyttas från en plats till en annan för att kompensera för styrkor som redan är insatta. Detta arbete baseras på inhämtade underrättelser från andra organisationer, erfarenheter och riskbedömning kring sannolikheten för nya

händelser samt tiden det beräknas ta för att kunna hantera en ny händelse i samma område.

Vid torra och varma perioder är det vanligt förekommande med mark- och skogsbränder. Vid särskilda väderlekar, såsom starka vindar och låg fuktighet, är det vanligt att mark- och skogsbränderna blir insatser av en mer resurskrävande karaktär. Sker det då flera mark- och skogsbränder inom kommunerna kan beredskapen och organisationen bli hårt ansatt. Vid sådana situationer kan det även vara så att angränsande förbund och räddningstjänster upplever samma ansträngda läge, vilket leder till att utomstående resurser kan vara upptagna. För att hantera ett sådant läge nyttjas organisationernas samlade resurser heltid, RIB och värn på ett så optimalt sätt som möjligt. Detta för att kunna frigöra brandstyrkorna från insatserna och återupprätta bästa möjliga beredskap i kommunerna och tätorterna.

Under alla insatser, oavsett vilken typ av händelse, sker en kontinuerlig resursbedömning av befälen på plats. När resursbehovet är mindre än resurserna på plats ska det meddelas till VB vilka resurser som är dragbara. Detta för att systemledningen och resursfördelningen ska kunna prioriteras och användas effektivt.

RC Öst samverkar kontinuerligt med RC Mitt, till exempel strävar man efter att fördela räddnings- och ledningsresurser för att förbättra beredskapsläget i regionen när olika resurser är upptagna. Ledningscentralerna kan även stötta varandra vid hög belastning.

8.5 Räddningstjänst under höjd beredskap

Den kommunala organisationen för räddningstjänst utgör en viktig del av totalförsvaret. Totalförsvaret regleras i Lag (1992:1403) om totalförsvaret och höjd beredskap. Totalförsvaret består av militär verksamhet (militärt försvar) och civil verksamhet (civilt försvar). Det civila försvaret handlar om att värna civilbefolkningen, säkerställa viktiga samhällsfunktioner och bidra till Försvarsmaktens förmåga. Räddningstjänst under höjd beredskap (RUHB) ingår i det civila försvaret, bygger på fredsräddningstjänstens grund och dimensioneras efter den aktuella hotbilden. Utgångspunkten för arbetet med civilt försvar är krisberedskapen.

I avvaktan på planeringsinriktningar från centrala myndigheter inriktas planeringsarbetet på att säkerställa förmåga och uthållighet i händelse av fredstida kriser och samhällsstörningar. Planeringsarbete genomförs utifrån den nu gällande kommunöverenskommelsen för civilt försvar som omfattar arbete med krigsorganisation, kompetenshöjande åtgärder samt säkerhetsskydd.

Att planera för framtiden under höjd beredskap handlar om att bygga in en flexibilitet och robusthet i organisationen för att kunna verka under alla värsta tänkbara förutsättningar som påverkar hela samhället och räddningstjänsten. En stor påverkan kan bland annat få effekter på kritisk infrastruktur med bortfall av el och brist i livs- och drivmedelsförsörjning. För räddningstjänstens del innebär det bland annat att flera samtida räddningsinsatser av större omfattning och komplexitet kan komma att behöva hanteras.

Kontinuitetshantering är ett prioriterat område i planeringen för räddningstjänst under höjd beredskap. Genom kontinuitetshantering skapas en robusthet och det säkerställs att verksamheten kan fortsätta att fungera oavsett vad som händer. I den här planeringen ingår bland annat personal, ledningssystem, livsmedel och drivmedelsförsörjning. All planering för räddningstjänst under höjd beredskap utgår från den fredstida förmågan men ska täcka hela hotskalan från olyckor, samhällsstörningar till höjd beredskap och krig. Stora delar av planeringen sker tillsammans med samarbetskommunerna och i samverkan med länsstyrelsen i Södermanland och andra berörda aktörer.

Räddningstjänstens förmåga och uppgifter ska vara motsvarande vid "normal" krishantering och räddningsinsats som vid höjd beredskap. Under höjd beredskap förväntas dock andra typer av händelser med särskilda konsekvenser gällande skadeutfall och hjälpbehov. I LSO kap 8 anges några särskilda uppgifter för kommunal räddningsinsats att utföra under höjd beredskap:

- upptäckande, utmärkning och röjning av farliga områden
- indikering, sanering och andra åtgärder för skydd mot kärnvapen och kemiska stridsmedel
- delta i åtgärder för första hjälpen och transport av skadade personer och befolkningsskydd
- att personal inom en kommuns organisation för räddningstjänst får tas i anspråk för uppgifter som inte rör den egna kommunen.

Gällande de specifika uppgifter som tillkommer enligt LSO 8 kap 2§ i händelse av höjd beredskap så krävs vägledning från centrala myndigheter för att i detalj kunna fortsätta planeringen avseende dessa uppgifter. Den fredstida organisationen innehåller dock förmågor som har relevans även för delar av de tillkommande uppgifterna. En utveckling av nya och utökade förmågor kommer att ske i takt med att fler nationella vägledningar och utredningar blir tillgängliga.

Under handlingsperioden avser SKRTJ fortsätta återuppta förmåga för händelser kopplat till höjd beredskap och väpnat angrepp. Beroende på inriktning och ambition i förutsättningarna som regeringen fastställer kan SKRTJ:s arbete för att stärka det civila försvaret och den egna organisationens förmåga att genomföra räddningsinsats under höjd beredskap behöva ändra omfattning och prioritering i förhållande till övrig verksamhet.

9 Uppföljning, utvärdering och lärande

Kapitlet beskriver hur verksamheten följs upp och utvärderas samt hur arbetet med olycksundersökningar fungerar.

9.1 Uppföljning och utvärdering

Målen i handlingsprogrammet följs kontinuerligt upp i olika instanser under verksamhetsåret.

- Uppföljning sker mot tjänsteorganisationen inom respektive kommun i samband med kontinuerliga verksamhetsuppföljningar 4 gånger per år.
- Mot styrande nämnder sker uppföljning i samband med delårsbokslut och årsbokslut.

Målen i handlingsprogrammet är övergripande och utfallet av uppföljningarna i form av åtgärder eller justeringar arbetas in i kommande års verksamhetsplan i syfte att leverera en agil organisation med ständiga förbättringar och tydlig målstyrning.

Utvärdering: I samband med sammanställningen av årsbokslutet genomförs en utvärdering av resultatet för föregående år. Utvärderingen genomförs av respektive ansvarig funktion/avdelning.

Utvärderingen av uppfyllnaden av verksamhetsmålen sker via verksamhetsvisa uppföljningar av respektive verksamhet. Resultat och måluppfyllnad dokumenteras löpande i dokumentet Verksamhetsplan och budget för respektive år.

Verksamheten ska utvärderas under sista året av handlingsprogrammets giltighetstid utifrån målen i handlingsprogrammen. Utvärderingen syftar till att dels kvantifiera effekterna av de egna verksamheterna, dels uppskatta hur utfallet har påverkats av samhällsutvecklingen i övrigt.

9.2 Olycksundersökning och AAR

SKRTJ undersöker olyckor och tillbud utifrån lag (2003:778) om olyckor (3 kap. 1 §) med syftet att klarlägga orsakerna till olyckan, olycksförloppet och hur insatsen genomfördes.

Undersökningarna har ett lärande perspektiv och syftar till att undvika att liknande händelser inträffar igen samt att dra lärdomar från insatser för att förbättra den egna organisationen. Våra undersökningar syftar däremot inte till att hitta fel eller misstag av enskilda personer.

Storleken på olycksundersökningen samt fokus kan variera utifrån inträffad händelse allt ifrån den lilla olyckan som dokumenteras i händelserapporten till en större händelse vilken medför en större fördjupande rapport.

Bilaga A: Dokumentförteckning

Följande avtal gällde vid tidpunkten för handlingsprogrammets fastställande:

- Avtal om gemensam räddningstjänst med Oxelösunds kommun
- Avtal om gemensam räddningstjänst med Trosa kommun
- Avtal om gemensam räddningstjänst med Gnesta kommun
- Avtal med Tystberga räddningsvårn
- Avtal med Kila frivilliga brandkår
- Avtal med Nävekvarns räddningsvårn
- Samverkansavtal med Södertörns Brandförsvarsförbund om anslutning till Räddningscentralen Stockholms län, avseende samverkan i ett gemensamt ledningssystem
- Samverkansavtal Räddningstjänsten Enköping-Håbo
- Samverkansavtal Räddningstjänsten Sala-Heby
- Samverkansavtal Brandkåren Attunda
- Samverkansavtal Räddningstjänsten Norrtälje
- Samverkansavtal Storstockholms brandförsvaret
- Samverkansavtal Södertörns Brandförsvarsförbund
- Samverkansavtal Räddningstjänsten Gotland
- Samverkansavtal Uppsala Brandförsvaret
- Underavtal till samverkansavtal ovan med regionens räddningstjänster avseende gemensamma specialresurser för hantering av farliga ämnen, benämns Regionskem
- Samverkansavtal Räddningstjänsten Östra Götaland
- Samverkansavtal med räddningstjänsterna i Södermanland; Eskilstuna kommun, Strängnäs kommun, Flens kommun, Västra Sörmlands Räddningstjänst (Katrineholm och Vingåker)
- Försäkringsbranschens restvärdesräddning AB
- Region Södermanland
- SOS Alarm AB via Södertörns Brandförsvarsförbund SBFF
- Stockholm Skavstas flygplats avseende befattningen räddningschef vid flygplatsen
- Samarbetsavtal gällande oljeskydd med Oxelösunds hamn

Följande referensdokument hänvisas till i handlingsprogrammet:

- Kommunal plan för räddningsinsats vid verksamheter som använder farliga ämnen, beslutad av Räddningschefen 2021-06-23, (allmän del)
- Kommunal plan för räddningsinsats vid verksamheter som använder farliga ämnen, under arbete, (intern del)
- Sörmlandskustens räddningstjänst förmågebeskrivning (d.nr)

Bilaga B: Beskrivning av samråd

En samrådsversion av handlingsprogrammet skickades skriftligen ut på remiss till flera aktörer, främst angränsande kommuner och räddningstjänstorganisationer. Även Kustbevakningen har fått samrådsversionen och inkom med synpunkter på att risken för utsläpp av olja till havs och tillhörande oljeskyddsplan inte nämndes.

Efter samrådet har handlingsprogrammet uppdaterats. Vad gäller oljeskyddsplanen pågår ett revisionsarbete tillsammans med Mälar- och kustkommunerna inom RRÖS.

Bilaga C: Hamnar och dess gränser i vatten

I LSO framgår det att staten ansvarar för sjöräddning, miljöräddningstjänst och flygräddningstjänst i havet och de stora sjöarna Vänern, Vättern och Mälaren. Undantaget är hamnområde, där kommunen ansvarar för räddningstjänsten. Kommunen fastställer hamnområdets utbredning, efter samråd med berörda statliga myndigheter. För andra vattenområden, kanaler, insjöar, vattendrag, strand och hamnar har kommunen kommunalt räddningstjänstansvar.

Vad som avses med begreppet hamn ges av Myndigheten för samhällsskydd (MSB) tolkning i handboken²³ för handlingsprogram:

Hamn är en anläggning som konstruerats för ändamålet att förtöja båtar eller fartyg. Med konstruktion bör anses att den är tillverkad eller anordnad för ändamålet, till exempel en brygga eller kaj. En "naturhamn" är därför inte att betrakta som "hamn". Ytmässig avgränsning av "hamnen" bör anses vara det område som ligger innanför bryggor, pirar eller inre vågbrytare. Om "hamnen" utgörs av en brygga – utan att den har någon exakt och tydlig avgränsning, till exempel endast med "öppet vatten" utanför bryggan – bör den ytmässiga avgränsningen anses utgöras av bryggans omedelbara närhet.

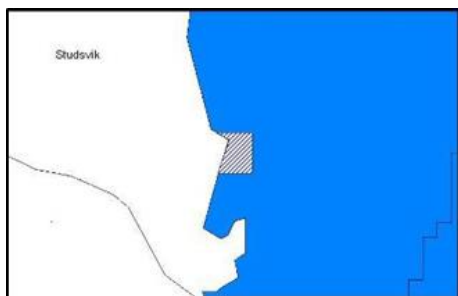
Av detta följer att alla bryggor, kajer och pirar med dess omedelbara närhet som går ut i havet i Nyköpings, Oxelösunds och Trosas kommuner är att betrakta som kommunalt ansvar. Avgränsningen är enligt MSB:s tolkning, det vill säga "hamnen" anses vara det område som ligger innanför bryggor, pirar eller inre vågbrytare. Om hamnen endast utgörs av en brygga är avgränsningen bryggans omedelbara närhet.

Då det inte är möjligt att i detalj ange samtliga "hamnar" som är under kommunalt ansvar utifrån ovan beskriven definition, anges nedan exempel på större hamnar. I följande bilder markeras detta område genom avvikande färgmarkering.

I Nyköping, bild nedan begränsas området av Stadsfjärden, väster om meridianen genom Brandholmens fyr.

Studsvik, bild nedan begränsas området av den del av hamnområdet som enligt sjökortet är stängt för obehöriga och markeras av bojar i Tvären.

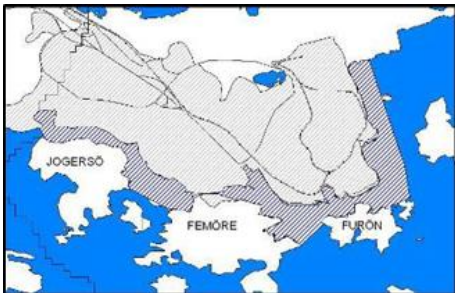
²³ MSB:s handbok *Innehåll och struktur i kommunernas handlingsprogram, 2021*

I Trosa, bild nedan begränsas området till vattnen Hållsviken, Trosa Hamn och Östra stadsfjärden, begränsade av en linje från nordöstra udden vid Eknäs rakt österut mot Öbolandet i väster och i öster en linje från Stora Kronskares sydligaste udde rakt västerut mot Lilla Kronskaer.

Oxelösund, bild nedan begränsas området till vattnen innanför linjen Djursgravens västra sida till Jogersös nordvästra udde, via Käntingen till Femöre, linjen östra spetsen Ljungholmen till nordvästra udden Furön (Bjurshalsen), Furöns norra strandlinje till nordöstra spetsen Furön, via kumlet nordöst Furön till Danviksholmens norra spets därefter nordvart via västra sidan om Hästholmen, Höga Hästholmen och Korpholmen och slutligen rakt in mot Brannäs.

Uppföljning av beslut/uppdrag från kommunstyrelsen och kommunfullmäktige

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige:

Kommunfullmäktige noterar till protokollet att de har tagit del av redovisningen.

Sammanfattning av ärendet

Kommunkontoret har gjort en sammanställning av de uppdrag som kommunstyrelsen och kommunfullmäktige beslutat om. Uppdrag angivna i sammanställningen bereds av berörd nämnd/styrelse.

	Datum för beslut	Uppdrag	Ansvarig nämnd	Status
1	KF 2010-06-16, § 40	Uppdrag till TSN/SBN avseende reningsverket: 1. att reningsverket ska flyttas ifrån sin nuvarande lokalisering.	TSN/SBN	Beslutssats 3 är genomförd. Beslutssatserna 2 och 4 utgick i samband med beslut i KF 2015-11-04, § 99
2	KF 2021-06-09	1. Teknik- och servicenämnden får i uppdrag att utreda och projektera alternativ överföringsledning till Himmerfjärdsverket, SYVAB. 2. Eget reningsverk i Trosa kommun med teknisk lösning Aktivslam med Bio-P kvarstår som alternativ om alternativ överföringsledning till Himmerfjärdsverket, SYVAB inte genomförs.	TSN	Pågår

3	KS 2021-11-24, § 99	3. Kultur- och fritidsnämnden uppdras att utreda hur de kulturarv som finns på ön bäst bevaras och tillgängliggörs.	KFN	Beslutssats 2 är genomförd. Utredning av Krämös kulturarv pågår
4	KS 2024-06-05, § 49 KS 2024-10-23, § 139	Kommunstyrelsen uppdrar till kommunkontoret att tillsammans med vård- och omsorgsnämnden att genomföra en fördjupad analys kring resursfördelningen till nämnden för LSS/ funktionshinderområdet men även för äldreomsorgen.	KS	Beredts för behandling i kommunfullmäktige 2024-12-04, ärendet Reviderad styrmodell för Trosa kommun
5	KS 2024-06-05, § 49	Kommunstyrelsen uppdrar till teknik- och servicenämnden för renhållning att genomföra en fördjupad analys kring av driften av återvinningscentralerna till delårsbokslutet och eventuell åtgärdsplan i samband med denna.	TSN	Åtgärder har vidtagits och nämnden behöver hela 2024 års resultat med både intäkter och kostnader för att utvärdera åtgärderna långsiktigt. Intäkterna från Naturvårdsverket rapporteras in och söks efter varje kvartal vilket leder till en längre utvärderingsperiod.
6	KS 2024-09-04, § 68	Kommunstyrelsen ger i uppdrag till kommunchefen att utreda ökad samordning mellan skolskjuts och allmän kollektivtrafik.	KS	Utredning pågår
7	KS 2024-10-23, § 139	Kommunstyrelsen uppdrar till kommunkontoret att tillsammans med teknik- och servicenämnden att genomföra en fördjupad analys kring prissättningen av interna projektledarresurser.	KS/TSN	Analys av prissättning pågår
8	KS 2024-10-23, § 143	Kommunstyrelsen uppdrar till kommunstyrelsens ordförande att godkänna och underteckna kommunkontorets svar på remissen Nätt och jämnt - Likvärdighet och effektivitet i kommunsektorn (SOU 2024:50), efter avstämning med kommunstyrelsens presidium.	KS	Genomfört Undertecknat yttrande har skickats in till Finansdepartementet 2024-11-06

Beslut till

Kommunfullmäktige

Rapportering av delegationsbeslut

Utskrivet: 2024-11-13 19:03
Utskrivet av: Helena Edenborg

Ärendebeteckning	Beslutnummer	Beskrivning	Beslutsdatum	Delegat
KS/2024:4	KS Del/2024 § 1	Beslut tillfälligt förordnande produktionschef KFTS	2024-10-21	Johan Sandlund, kommunchef
KS/2024:4	KS Del/2024 § 2	Anställning av socialchef	2024-10-21	Johan Sandlund, kommunchef

Kommunkontoret
Helena Edenborg
Kanslichef
0156-520 06
helena.edenborg@trosa.se

Tjänsteskrivelse
Datum
2024-11-13
Diarienummer
KS/2024:2

Anmälningssärenden

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen godkänner redovisningen av anmälningssärendena.

Sammanfattning av ärendet

Nedan angivna ärenden anmäls till kommunstyrelsen:

- Protokoll från Äldre- och omsorgsrådet 2024-09-30.
- Protokoll från Trobos styrelsemöte 2024-10-14.
- Protokoll från Trofis styrelsemöte 2024-10-14.
- Trosa kommuns yttrande över remissen Nätt och jämnt – Likvärdighet och effektivitet i kommunsektorn (SOU 2024:50) har skickats in till Finansdepartementet 2024-11-06 (dnr KS/2024:95).

Helena Edenborg
Kanslichef